

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030

Aktualizacja 2026 rok.

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	5
2. Podstawa prawna	7
Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	8
3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	11
3.1 Spójność dokumentu GPR z dokumentami strategicznymi rangi krajowej	12
3.2 Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej	13
3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy	17
3.4 Zgodność z prawem wodnym	19
4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	22
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	22
4.2 Wyróżnione obszary statystyczne	23
4.3 Dobór kryteriów delimitacji	24
4.4 Podsumowanie	36
4.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	40
5. Analiza pogłębiona podobszarów rewitalizacji	45
5.1 Założenia przyjęte w ramach przeprowadzonej aktualizacji	46
5.2 Podobszar rewitalizacji Sobieszyn	47
Charakterystyka podobszaru	47
Sfera społeczna	50
Sfera gospodarcza	54
Sfera środowiskowa	56
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	59
Sfera techniczna	62
Podsumowanie	65
5.3 Podobszar rewitalizacji Ułęż	68
Sfera społeczna	72
Sfera gospodarcza	75
Sfera środowiskowa	76
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	78
Sfera techniczna	79
Podsumowanie	82
5.4 Podobszar rewitalizacji Żabianka	85
Sfera społeczna	87
Sfera gospodarcza	90
Sfera środowiskowa	90
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	91
Sfera techniczna	91
Podsumowanie	92
5.5 Podsumowanie analizy pogłębionej	94
5.6 Powiązania przyczynowo - skutkowe oraz relacje pomiędzy zidentyfikowanymi zjawiskami negatywnymi	95
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	101
7. Cele i kierunki działań w procesie rewitalizacji	104
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	112
8.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	117
8.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	158
9. Komplementarność i mechanizmy integrowania	160
9.1 Komplementarność przestrzenna	160
9.2 Komplementarność problemowa	160
9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	161

9.4 Komplementarność międzyokresowa.....	162
9.5 Komplementarność źródeł finansowania	166
9.6 Podsumowanie komplementarności	170
9.7 Mechanizmy integracji.....	172
9.8 Dostępność	174
10. Indykatywne ramy finansowe	176
11. Opis struktury zarządzania	179
12. System monitoringu i ewaluacji.....	183
12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR (ewaluacja)	184
12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	187
12.3 Aktualizacja GPR	190
12.4 Harmonogram realizacji.....	190
12.5 Koszty zarządzania	191
13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	192
13.1 Uspołecznienie opracowania GPR	192
13.2 Uspołecznienie wdrażania GPR.....	198
13.3 Uspołecznienie procesu ewaluacji i monitoringu	201
14. GPR jako strategia IIT	203
15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	206
16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	206
17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	207
17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji	207
17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	207
Spis grafik	209
Spis tabel	209
Załącznik – zbiorcze zestawienie proponowanych wskaźników monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	212
Załącznik – matryca logiczna procesu rewitalizacji	215
Załączniki graficzne: podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	219

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 stanowi wyznacznik procesu rewitalizacji, którego przygotowanie, koordynowanie, tworzenie warunków do jego prowadzenia oraz przeprowadzenie należy do zadań własnych samorządu lokalnego¹. Niniejszy dokument jest wieloletnim programem o charakterze lokalnym planującym przedsięwzięcia rewitalizacyjne, których celem jest zminimalizowanie lub wyeliminowanie negatywnych zjawisk w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, a także wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych oraz rozwiązywanie problemów, jak i poprawę sytuacji zamieszkującej je lokalnej społeczności. Zasady oraz tryb przeprowadzenia rewitalizacji za pomocą Gminnego Programu Rewitalizacji określają zapisy:

- Ustawy z dnia 9 października 2015 r. **o rewitalizacji** (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. **o samorządzie gminnym** (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436, z 2026 r. poz. 252.).
- Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. **o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym** (Dz. U. z 2026 r. poz. 538).
- Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 (dokument opracowany przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej).

Dzięki opracowaniu GPR zgodnie z zasadami określonymi w powyższych ustawach możliwy jest odpowiedni sposób finansowania działań rewitalizacyjnych, wyznaczonych w niniejszym dokumencie za pomocą funduszy unijnych oraz środków krajowych.

Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań rewitalizacyjnych w gminie, gdyż wcześniej na jej terenach realizowano Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2016 - 2023. Został on wprowadzony uchwałą Nr XXX/165/21 Rady Gminy Ułęż z dnia 17 maja 2021 r. Dokument ten funkcjonował na bazie regulacji wskazanych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanych przez Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. oraz Zasadami programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym.

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 zostało poprzedzone podjęciem Uchwały nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LVI/312/23 Rady Gminy Ułęż w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru

¹ Na podstawie zapisów ustaw: ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572).

rewitalizacji Gminy Ułęż. W dalszej kolejności Rada Gminy Ułęż podjęła Uchwałę nr V/18/24 Rady Gminy Ułęż z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030. Następnie obwieszczenie Wójta Gminy Ułęż z dnia 11 września 2024 r. ogłaszające przystąpienie do sporządzania GPR usankcjonowało rozpoczęcie prac nad dokumentem.

Aktualizacja dokumentu.

W 2026 roku przeprowadzono aktualizację treści dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż. Stosowna umowa została podpisana w dniu 25.02.2026 r. Zakres prac obejmował przeprowadzenie naboru projektów rewitalizacyjnych, aktualizację zapisów dokumentu, realizację konsultacji społecznych, w tym spotkań prowadzonych w formule online, przeprowadzenie procesu opiniowania dokumentu oraz procedury środowiskowej bez konieczności sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko.

Podstawę do rozpoczęcia procesu aktualizacji dokumentu stanowiła Uchwała Nr XXV/106/26 Rady Gminy Ułęż z dnia 13 marca 2026 r. w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024–2030. Potrzeba aktualizacji programu wynikała z pojawienia się nowych potrzeb rozwojowych oraz inicjatyw zgłaszanych przez interesariuszy rewitalizacji, w tym mieszkańców, organizacje społeczne, przedsiębiorców oraz instytucje publiczne. Zakres aktualizacji obejmował w szczególności weryfikację i uzupełnienie listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, umożliwienie wprowadzenia nowych projektów zgłoszonych w ramach przeprowadzonego naboru oraz dostosowanie zapisów programu do aktualnych potrzeb społecznych, gospodarczych i przestrzennych obszaru rewitalizacji. Proces aktualizacji miał również na celu zwiększenie skuteczności wdrażania programu oraz przygotowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do ubiegania się o dofinansowanie ze środków zewnętrznych, w szczególności w ramach programów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej na lata 2021–2027, w tym programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021–2027.

2. Podstawa prawna

Najważniejszą podstawę prawną dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 stanowi ww. ustawa o **rewitalizacji** z dnia 9 października 2015 r. Jednak przygotowując dokument GPR należy wziąć pod uwagę również inne, znaczące akty prawne regulujące proces rewitalizacji lub będące z nim ściśle powiązane. Do takich uregulowań prawnych zaliczają się:

- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z 2025 r. poz. 620, 769, 794, 1165, 1173, 1235, z 2026 r. poz. 252);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2025 r. poz. 834, z 2026 r. poz. 39, 426);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292, 1907, z 2025 r. poz. 537, 1168, 1673, z 2026 r. poz. 483.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940, 1535.);
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151, 1824, z 2025 r. poz. 1019, 1542, 1792);

Pomoc w przygotowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ułęż stanowiły kluczowe informacje zawarte w poniższych publikacjach:

- W. Jarczewski (red.), Delimitacja krok po kroku, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2017 r.;
- A. Jadach-Sepiolo (red.), Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2018 r.;
- „Rewitalizacja. Inspiracje i doświadczenia dla zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki”, Opole 2022 r.;
- Ekspertyza pn. „Ocena realizacji gminnego programu rewitalizacji. Praktyczny podręcznik dla samorządów lokalnych”. Ekspertyza współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 w ramach projektu Regiony Rewitalizacji, Warszawa, 2022 r.;
- A. Jadach-Sepiolo, K. Spadło, A. Kułaczowska (red.), Monitorowanie procesów rozwoju na poziomie wewnętrzmiejskim, Warszawa 2020 r. Publikacja ta powstała w ramach projektu Monitoring rozwoju lokalnego na poziomie miejskim i wewnętrzmiejskim, realizowanego przez

Związek Miast Polskich oraz Instytut Rozwoju Miast i Regionów w ramach umowy dotacji z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej);

- Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz, Warszawa 2016 r.;
- Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, „Rewitalizacja w Polsce – raport i dobre praktyki”, Warszawa 2024 r.;
- Raport końcowy z pracy grupy eksperckiej w ramach projektu „Sprawny system rewitalizacji – podsumowanie 10-lecia funkcjonowania ustawy o rewitalizacji”, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Warszawa 2025 r.;
- Narodowy Instytut Dziedzictwa, „Dziedzictwo kulturowe w rewitalizacji”, Warszawa 2025 r.;
- Instytut Rozwoju Miast i Regionów, „Ocena realizacji gminnego programu rewitalizacji. Praktyczny podręcznik dla samorządów lokalnych”, Warszawa 2022 r.;
- Krajowe Centrum Wiedzy o Rewitalizacji – materiały eksperckie, poradniki i dobre praktyki dostępne na portalu rewitalizacja.gov.pl.

Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Poniżej przedstawiono najważniejsze pojęcia związane z rewitalizacją, wykorzystywane w niniejszym dokumencie. Podstawę opracowania słowniczka stanowią definicje zawarte w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

REWITALIZACJA

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.²

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI

Interesariuszami są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, stowarzyszenia budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 28);
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;

² Art. 2. ust. 1 Ustawy o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278)

- 5) jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.³

OBSZAR ZDEGRADOWANY (OZ)

Obszar gminy znajdujący się w **stanie kryzysowym** z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących **negatywnych zjawisk**:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.⁴

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, o których mowa w ust. 1.⁵

OBSZAR REWITALIZACJI (OR)

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne

³ Art. 2. ust. 2 Ustawy o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278)

⁴ Art. 9 ust. 1 Ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411)

⁵ Art. 9 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278)

znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.⁶

Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.⁷

Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1–4, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.⁸

PROCEDURA SPORZĄDZENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Składa się z następujących etapów:

1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż:
 - Uchwała Nr LVI/312/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż,
 - Uchwała Nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LVI/312/23 Rady Gminy Ułęż w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż.
2. podjęcie Uchwały nr LVII/314/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 10 października 2023 r. o przystąpieniu do sporządzania GPR;
3. ogłoszenie informacji o podjęciu Uchwały o przystąpieniu do sporządzania GPR;
4. sporządzenie projektu GPR;
5. przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR;
6. wystąpienie o zaopiniowanie projektu GPR przez podmioty wskazane w ustawie m.in.: zarząd powiatu, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną, ministra właściwego do spraw zdrowia;
7. wystąpienie o przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ), wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii;
8. przedstawienie Radzie Gminy do uchwalenia projektu GPR.
9. Podjęcie Uchwały nr XI/42/24 Rady Gminy Ułęż z dnia 20 grudnia 2024 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024 – 2030.

PROCEDURA AKTUALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Składa się z następujących etapów:

1. Podjęcie Uchwały Nr XXV/106/26 Rady Gminy Ułęż z dnia 13 marca 2026 r. w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż
2. sporządzenie aktualnej wersji projektu GPR;

⁶ Art. 10 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278)

⁷ Art. 10 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278)

⁸ Art. 10 ust. 3 Ustawy o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278)

3. przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu aktualizacji GPR;
4. wystąpienie o zaopiniowanie projektu aktualizacji GPR przez podmioty wskazane w ustawie m.in.: zarząd powiatu, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną, ministra właściwego do spraw zdrowia;
5. wystąpienie o przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko (OOS), wprowadzenie zmian do projektu GPR wynikających z konsultacji społecznych i uzyskanych opinii;
6. przedstawienie Radzie Gminy do uchwalenia projektu aktualizacji GPR.

3. Powiązania GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 ma charakter lokalny, ale powinien również realizować cele oraz założenia programów na poziomie regionu i kraju. Dlatego został poddany analizie pod kątem spójności oraz zgodności z kluczowymi dokumentami planistycznymi oraz operacyjnymi na różnych szczeblach: krajowym, regionalnym i lokalnym. Poniżej przedstawiono schemat celów oraz kierunków działań dla GPR Gminy Ułęż.

Tabela 1. Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Ułęż

Cel strategiczny	Kierunki działań
1. Zwiększenie poziomu integracji społecznej grup ze szczególnymi potrzebami na obszarze wsparcia	1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności. 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. 1.3. Utworzenie instytucji niosących wsparcie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców i poprawy jakości ich życia, w tym placówek opieki zdrowia psychicznego. 1.4. Zapewnienie mieszkańcom opieki zdrowotnej i wsparcia w dziedzinie zdrowia psychicznego
2. Uzyskiwanie korzyści ekonomicznych w zakresie rewitalizacji obszarów kryzysowych posiadających istotne walory turystyczne	2.1. Tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku w oparciu o przyrodnicze walory gminy, z wykorzystaniem rzeki Wieprz i obszarów cennych przyrodniczo. 2.2. Rewitalizacja obiektów zabytkowych. 2.3. Budowanie oferty kulturalno – muzealnej. 2.4. Tworzenie ścieżek turystycznych i rowerowych.
3. Tworzenie przestrzeni publicznej przyjaznej i dostosowanej do potrzeb wszystkich interesariuszy rewitalizacji	3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców, 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, 3.5. Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanym obiektom zabytkowym. 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.

Źródło: opracowanie własne

3.1 Spójność dokumentu GPR z dokumentami strategicznymi rangi krajowej

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 jest jednym z dokumentów stanowiących o rozwoju jednostki samorządu terytorialnego w trzech obszarach: społecznym, przestrzenno-infrastrukturalnym oraz środowiskowym. W poniższej tabeli przedstawiono zgodność — czyli komplementarność — Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi w skali makro, a więc na poziomie krajowym. Zgodność ta jest wykazywana na poziomie celów strategicznych

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowymi

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR2030).

Strategia jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. KSRR to zbiór wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne.

Głównym celem strategii jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego kraju, co stworzy warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym

Cel 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych będą rozwijane i wykorzystywane instrumenty

Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie wsparcia ukierunkowane

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował przede wszystkim Cel 1 Strategii, a jego działania są zgodne z pozostałymi celami strategicznymi.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Projekt Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) jest dokumentem programowym określającym cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje.

CEL GŁÓWNY KPO

Odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym

Do osiągnięcia celów KPO przyczyni się realizacja sześciu komponentów oraz działań, stanowiących obszary koncentracji reform i inwestycji:

1. Odporność i konkurencyjność gospodarki;
2. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności;
3. Transformacja cyfrowa;
4. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia;
5. Zielona, inteligentna mobilność;
6. Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował pośrednio cele 1, 5 oraz 6 KPO, a zaplanowanie kierunki działania nie kolidują z pozostałymi celami.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. i jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. SOR jest obowiązującym i kluczowym dokumentem w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument formułuje model rozwoju kraju będący odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką.

Głównym celem SOR jest:

„Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”.

Cele szczegółowe:**I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:**

- Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji
- Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych
- Przemiany strukturalne sektora
- Nowe formy działania i współpracy
- Nowoczesne instrumenty wsparcia
- Trwałe zwiększanie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych
- Zwiększanie umiędzynarodowienia polskiej gospodarki
- Zwiększanie towarów zaawansowanych technologicznie

II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:

- Poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne
- Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy
- Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów
- Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych w oparciu o specjalizacje gospodarcze i nowe nisze rynkowe
- Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania

III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

- Uproszczenie prawa zapewniające lepsze warunki dla działalności gospodarczej i realizacji potrzeb obywateli
- Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne- dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw
- Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego
- Cyfrowe państwo usługowe
- Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne
- Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował przede wszystkim 2 cel szczegółowy Strategii oraz pośrednio 3. Natomiast jego kierunki działania nie kolidują z pozostałymi z założeniami dokumentu krajowego.

3.2 Komplementarność z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej

W poniższym ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej, a więc na poziomie województwa i powiatu. Spójność założeń GPR z dokumentami w skali wojewódzkiej ma przede wszystkim znaczenie z uwagi na programowanie wydatkowania środków dla samorządów terytorialnych w ramach Funduszy Europejskich, których główna część przypada na program regionalny.

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Sejmik Województwa Lubelskiego uchwalił Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku (SWRL) 29 marca 2021 r. Stanowi ona najważniejszy dokument strategiczny tego regionu i określa wizję, cele oraz kierunki działań na najbliższe lata. Strategia proponuje zasadniczą zmianę podejścia do programowania rozwoju województwa lubelskiego, w którym przyjęto model zrównoważonego i odpowiedzialnego rozwoju. Określona w Strategii wizja rozwoju oraz cele strategiczne wynikają z rozpoznania realnych, najważniejszych wyzwań, potrzeb i oczekiwań mieszkańców regionu:

Cel strategiczny 1. Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych

- 1.1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych
- 1.2. Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne
- 1.3. Rozwój współpracy w sektorze rolno-spożywczym
- 1.4. Umacnianie marki lubelskich produktów żywnościowych

Cel strategiczny 2. Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych

- 2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej
- 2.2. Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych)
- 2.3. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
- 2.4. Ochrona walorów środowiska

Cel strategiczny 3. Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu

- 3.1. Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii
- 3.2. Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw
- 3.3. Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej
- 3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

Cel strategiczny 4. Wzmacnianie kapitału społecznego

- 4.1. Rozwijanie kapitału ludzkiego
- 4.2. Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych
- 4.3. Włączenie i integracja społeczna
- 4.4. Wzmocnienie współpracy trans- granicznej i międzyregionalnej
- 4.5. Bezpieczeństwo publiczne
- 4.6. Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował cele strategiczne nr 2,3 oraz 4 Strategii i chociaż zaplanowane kierunki działania nie odnoszą się do zasobów rolnych gminy, jednocześnie nie zagrażają ich rozwojowi czy kształtowaniu. Natomiast działania GPR dotyczące kapitału społecznego, gospodarki oraz przestrzeni są zgodne z tymi, zaplanowanymi w Strategii.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2021 – 2030

Strategia ta jest narzędziem wyznaczającym kierunki rozwoju lub interwencji w ramach funkcjonującego systemu wsparcia dla grup społecznych wymagających pomocy ze względu na występujące tam deficyty i ograniczenia. Dokument samorządu województwa ukierunkowany został na realizację polityki rozwoju województwa w zakresie wspierania i prowadzenie działań na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Strategia będzie sprzyjać utrwalaniu spójności społecznej rozumianej jako możliwość zapewnienia społeczeństwu wysokiej jakości życia, zmniejszaniu różnic pomiędzy standardami, unikaniu nierówności społecznych oraz minimalizowania wykluczenia społecznego i ubóstwa na terenach województwa. Poniżej przedstawiono obszary strategiczne dokumentu wraz z celami głównymi tych obszarów:

1. Obszar strategiczny: Bezrobocie i bierność zawodowa. Ubóstwo i dziedziczenie biedy.

Cel główny: Wzrost zatrudnienia, przeciwdziałanie bierności zawodowej i obniżenie poziomu ubóstwa w województwie lubelskim do roku 2030.

2. Obszar strategiczny: Starzejące się społeczeństwo.

Cel główny: Podniesienie jakości życia osób starszych poprzez wydłużenie okresu samodzielności i aktywności w życiu społecznym oraz zapewnienie bezpieczeństwa.

3. Obszar strategiczny: Wsparcie dziecka i rodziny.

Cel główny: Adaptacja systemu wspierającego rodzinę zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami i zmianami w otoczeniu zewnętrznym.

4. Obszar strategiczny: Wsparcie osób z niepełnosprawnościami.

Cel główny: Włączenie osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe poprzez działania zwiększające ich aktywność zawodową i społeczną.

5. Obszar strategiczny: Zdrowie psychiczne.

Cel główny: Poprawa jakości życia osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego.

6. Obszar strategiczny: Rozwój społeczności lokalnej.

Cel główny: Aktywni obywatele i aktywne wspólnoty lokalne województwa lubelskiego.

7. Obszar strategiczny: Ekonomia społeczna i solidarna.

Cel główny: Ekonomia społeczna i solidarna istotnym instrumentem wsparcia rozwoju społecznego oraz lokalnego.

Cel strategiczny nr 1 Gminnego Programu Rewitalizacji będzie bezpośrednio realizował cele Strategii, a pozostałe kierunki działania GPR zostały tak zaplanowane, aby uzupełniać i wspierać wymiar społeczny.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (PZPWL)

Plan ten sporządzony został w oparciu o analizy i studia prowadzone przez samorząd województwa lubelskiego. Prace studialne obejmowały diagnozę uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, szereg opracowań dotyczących zagadnień związanych z energetyką i odnawialnymi źródłami energii, turystyką, regionalnymi strefami przedsiębiorczości, komunikacją oraz urbanizacją lubelskiego obszaru metropolitalnego. Wyzwaniem dla województwa lubelskiego jest potrzeba przyspieszenia jego rozwoju w sytuacji złożonych uwarunkowań historycznych i geograficznych. Szczególnie niezbędne jest przezwyciężanie syndromu peryferyjności i zmiana wizerunku pasywnego regionu rolniczego na kreatywny i wielowymiarowy. Za cel wiodący rozwoju przestrzennego uznaje się zrównoważony rozwój przestrzenny regionu prowadzący do podniesienia konkurencyjności województwa i poprawy warunków życia. Natomiast obszary działań oraz przypisane im cele wymieniono poniżej:

I. Osadnictwo i infrastruktura społeczna.

Cel: Policentryczny rozwój sieci osadniczej.

II. Środowisko przyrodnicze.

Cel 1. Wzbogacanie i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi uwzględniające potrzeby przyszłych pokoleń.

Cel 2. Utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

Cel 3. Zintegrowana ochrona jakości środowiska życia człowieka.

Cel 4. Wzmocnienie stabilności środowiska przyrodniczego.

III. Środowisko kulturowe.

Cel: Wzmacnianie tożsamości kulturowej regionu przez ochronę i pielęgnację zasobów kulturowych oraz ich wzbogacanie walorami współczesnymi.

IV. Gospodarka.

Cel: Zwiększenie konkurencyjności gospodarki województwa oraz poprawa jego atrakcyjności inwestycyjnej.

V. Infrastruktura techniczna.

Cel 1. Poprawa dostępności komunikacyjnej regionu.

Cel 2. Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa.

Cel 3. Powszechny dostęp do usług teleinformacyjnych.

Cel 4. Wyposażenie jednostek osadniczych w kompleksowe systemy wodno-kanalizacyjne.

Cel 5. Wyposażenie obszaru województwa w niezbędną liczbę obiektów i instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych.

VI. Obronność i bezpieczeństwo publiczne.

Cel: Zapewnienie warunków przestrzennych służących potrzebom obronnym państwa oraz ochronie ludności i jej mienia przed zagrożeniami naturalnymi i cywilizacyjnymi.

Zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji kierunki działania współgrają z założeniami Planu oraz ze sobą nie kolidują. Przede wszystkim realizowane będą założenia dotyczące infrastruktury społecznej, środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego oraz gospodarki.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ryckim na Lata 2021-2030

Rozwiązywanie istotnych problemów społecznych mieszkańców powiatu, jest jednym z najważniejszych zadań samorządu powiatowego w zakresie polityki społecznej. Instytucją polityki społecznej państwa oraz innych podmiotów publicznych i sił społecznych, jest pomoc społeczna - mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Generalny cel strategiczny Strategii „Powiat Rycki jako miejsce współpracy instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych w celu skutecznego rozwiązywania problemów społecznych” będzie wspierany przez pozostałe cele strategiczne:

Cel 1. Wzrost zatrudnienia i przeciwdziałanie skutkom długotrwałego bezrobocia.

Cel 2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i publicznego. Wzrost dostępności mieszkańców do oświaty, służby zdrowia i kultury.

Cel 3. Zapobieganie marginalizacji społecznej patologiom i uzależnieniom.

Cel 4. Włączenie osób z niepełnosprawnościami i chorych psychicznie w życie społeczne i zawodowe oraz zapewnienie dostępu do systemu usług wspierających.

Cel 5. Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny oraz wsparcie dziecka i rodziny.

Cel 6. Wspieranie podmiotów lokalnego systemu pomocy społecznej i współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

Gminny Program Rewitalizacji będzie realizował cele Strategii przede wszystkim poprzez swój 1 cel strategiczny odnoszący się do wymiaru społecznego. Jednakże pozostałe kierunki działań GPR również się do tego przyczynią, ponieważ uzupełniają się wzajemnie.

Strategia Rozwoju Gmin Pradoliny Wieprza na lata 2022-2027 (dla obszaru gmin Kłoczew, Nowodwór, Ułęż i Żyrzyn)

Strategia rozwoju ponadlokalnego jest dokumentem zintegrowanym, uwzględniającym sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną. Gmina Ułęż przyjęła omawianą Strategię w drodze Uchwały nr XLVI/254/22 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gmin Pradoliny Wieprza na lata 2022-2027. Gminy Pradoliny Wieprza podjęły się realizacji wspólnych celów rozwojowych ze względu na podobieństwo charakteryzujących je problemów. Każda z nich boryka się bowiem z problemami natury społecznej i gospodarczej oraz przestrzennej. W przypadku Gmin Pradoliny Wieprza można wskazać szereg wyzwań rozwojowych obejmujących strukturę demograficzną przedmiotowego obszaru, rynek pracy, uwarunkowania gospodarcze, dostępność infrastruktury technicznej, jak i stan środowiska przyrodniczego. Nadrzędnym celem zawiązanej współpracy jest budowanie pozycji konkurencyjnej Gmin Pradoliny Wieprza przede wszystkim poprzez:

SFERĘ SPOŁECZNĄ

1. Cel strategiczny: Poprawa jakości życia mieszkańców jako element hamujący zachodzące procesy depopulacyjne.

Kierunek działania 1. Wysoka jakość usług publicznych świadczonych przez samorządy tworzące obszar funkcjonalny.

Kierunek działania 2. Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego oraz zwiększanie poziomu integracji społeczności lokalnych.

SFERĘ PRZESTRZENNĄ

2. Cel strategiczny: Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez efektywną gospodarkę, ochronę gleb, powietrza, środowiska naturalnego oraz poprawę jakości infrastruktury.

Kierunek działania 3. Zwiększenie poziomu wyposażenia w infrastrukturę publiczną

Kierunek działania 4. Ochrona zasobów środowiska naturalnego

Kierunek działania 5. Dbłość o wysoką jakość przestrzeni publicznych

SFERĘ GOSPODARCZĄ

3. Cel strategiczny: Dywersyfikacja struktury gospodarczej przy wykorzystaniu potencjału zasobów lokalnych.

Kierunek działania 6. Efektywne wykorzystanie wiodących i wschodzących potencjałów gospodarczych ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa i turystyki.

Cele strategiczne Gminnego Programu Rewitalizacji działają w tych samych sferach co cele Strategii i tym samym bezpośrednio przyczyniają się do realizacji jej założeń.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego 2023–2030

Cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Ułęż pozostają w pełnej zgodności z celami Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego na lata 2023–2030.

- Cel strategiczny GPR dotyczący zwiększenia poziomu integracji społecznej grup ze szczególnymi potrzebami odpowiada celowi Strategii odnoszącemu się do wysokiej jakości życia mieszkańców i zwiększenia spójności społecznej. Działania związane z integracją osób starszych, wsparciem osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz rozwojem usług społecznych przyczyniają się do ograniczania zjawiska wykluczenia społecznego oraz wzmacniania kapitału społecznego na obszarze partnerstwa.
- Cel strategiczny GPR zakładający uzyskiwanie korzyści ekonomicznych w zakresie rewitalizacji obszarów kryzysowych posiadających istotne walory turystyczne jest zgodny zarówno z celem Strategii dotyczącym wysokiego poziomu przedsiębiorczości i transformacji cyfrowej, jak i z celem związanym z ochroną środowiska naturalnego. Rozwój infrastruktury turystycznej, tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku, budowanie oferty kulturalno-muzealnej, rozwój ścieżek rowerowych oraz

rewitalizacja obiektów zabytkowych przyczyniają się do wykorzystania lokalnych zasobów i potencjałów rozwojowych, wspierając rozwój gospodarczy obszaru.

- Cel strategiczny GPR dotyczący tworzenia przestrzeni publicznej przyjaznej i dostosowanej do potrzeb wszystkich interesariuszy rewitalizacji wpisuje się w założenia Strategii związane z poprawą jakości życia mieszkańców oraz rozwojem infrastruktury publicznej. Działania obejmujące tworzenie miejsc integracji społecznej, przywracanie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych zdegradowanym przestrzeniom, poprawę dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz rewitalizację obiektów zabytkowych przyczyniają się do podnoszenia jakości przestrzeni publicznej i zwiększania atrakcyjności całego obszaru partnerstwa.

W rezultacie przedsięwzięcia zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Ułęż wspierają realizację wszystkich trzech celów strategicznych Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Powiatu Ryckiego na lata 2023–2030, przyczyniając się do wzmacniania spójności społecznej, rozwoju gospodarczego oraz poprawy jakości przestrzeni i środowiska.

3.3 Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż z dokumentami strategicznymi w skali lokalnej (na poziomie gminy). Podobnie jak w przypadku zgodności na poziomie krajowym i regionalnym, komplementarność wykazana została na poziomie celów strategicznych i operacyjnych w skali lokalnej. Komplementarność założeń GPR z dokumentami strategicznymi na poziomie gminnym (lokalnym) przyczyni się do wzajemnego oddziaływania na osiągnięcie celów wskazanych w dokumentach.

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium jest dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy i w pierwszym rzędzie stanowiącym podstawę do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium składa się z dwóch zasadniczych części: uwarunkowań – w której omówione zostały naturalne i antropogeniczne elementy ukształtowane w przestrzeni gminy oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego – w której omówione są podstawowe zasady kształtowania przyszłego zagospodarowania gminy.

Ustalając kierunki zagospodarowania przestrzennego przyjęto podział terytorium gminy na 5 stref funkcjonalno-przestrzennych:

- A – strefa ekologiczna tranzytowa – pradolina Wieprza,
- B – strefa zasilania ekologicznego – wodno-leśna (dolina Świnki Nowodworskiej, dolina dopływu Świnki spod Lenda Ruskiego),
- C – strefa zasilania ekologicznego – leśna (Lasy Sobieszyńskie),
- D – strefa rolno-osadnicza Wysoczyzny Żelechowskiej,
- E – strefa ekstensywnego rolnictwa i rekreacji (agroturystyki).

Kierunki rozwoju funkcji nierolniczych na terenie gminy obejmują:

- zasady rozwoju usług – edukacji, opieki zdrowotnej, opieki społecznej, sportu, bezpieczeństwa publicznego, podstawowych usług komercyjnych,
- kierunki rozwoju rekreacji,
- zasady i warunki rozwoju terenów przeznaczonych pod różne rodzaje zabudowy (zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej).

W zakresie ochrony dóbr kultury i zabytków ustanowiono strefy i ustalono zasady ochrony konserwatorskiej obiektów zabytkowych na terenie gminy.

Powiązania z GPR zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 -2027

Celem poniższej Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i działań, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy Ułęż. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Gmina Ułęż dąży do wzmacniania rodzin, przeciwdziałania różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego, stwarza mieszkańcom warunki do rozwoju i podniesienia jakości ich życia poprzez realizację następujących celów:

1. CEL STRATEGICZNY- Wsparcie rodziny
 - 1.1 Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo
 - 1.2 Pomoc rodzinom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa
 - 1.3 Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju
 - 1.4 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia
2. CEL STRATEGICZNY- Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie
 - 2.1 Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień
 - 2.2 Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie
3. CEL STRATEGICZNY- Przeciwdziałanie ubóstwu i bezrobociu
 - 3.1 Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego
 - 3.2 Wsparcie dla osób bezrobotnych
4. CEL STRATEGICZNY- Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych
 - 4.1 Likwidacja barier architektonicznych i społecznych.

Powiązania z GPR zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Gminna Strategia Rozwiązania Problemów Społecznych na lata 2021 -2027		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030	
Cel 1	Wsparcie rodziny	Cel 1	Integracja, wsparcie i włączenie lokalnej społeczności
Cel 2	Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie		
Cel 3	Przeciwdziałanie ubóstwu i bezrobociu		
Cel 4	Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych		

Opis powiązań

Wszystkie cele strategiczne Strategii pokrywają się lub są bezpośrednio związane z celem nr 1 GPR, dlatego wszystkie przewidziane do tego celu projekty społeczne przyczynią się do realizacji celów Strategii. Oprócz tego również cel nr 3 GPR pomoże w realizacji celów Strategii, a zwłaszcza dwa kierunki jego działań: 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców oraz 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy	GPR
Opis powiązań	

Wymienione w Studium kierunki działania pokrywają się z potrzebami wskazanymi w diagnozie pogłębionej GPR. Co za tym idzie, projekty zaplanowane w ramach rewitalizacji są zgodne z kierunkami działań wyznaczonymi przez Studium, a przede wszystkim kierunki rozwoju usług (m.in. opieki zdrowotnej, opieki społecznej) oraz kierunki rozwoju rekreacji.

Zgodnie z powyższą analizą można stwierdzić zbieżność celów niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji z obowiązującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym,

regionalnym i lokalnym. Planowana rewitalizacja jest spójna z założeniami rozwojowymi, a także stanowi ich uzupełnienie oraz wzbogacenie. Należy pamiętać, że działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji koncertują się na rozwiązaniu konkretnych problemów, dotyczących różnych grup mieszkańców, zamieszkujących obszar rewitalizacji. Realizacja zamierzonych celów strategicznych będzie pełnić rolę wzmacniającą dla zamierzeń zapisanych w ww. dokumentach strategicznych, a także stanowić będzie dodatkowy bodziec dla rozwoju gminy i jej społeczności.

3.4 Zgodność z prawem wodnym

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są istotnymi dokumentami, które stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na kształtowanie zasobów wodnych i zasad gospodarowania. Zgodnie z Planem, tereny gminy Ułęż znajdują się na obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Bugu, w obrębie dolnego dorzecza rzeki Wieprz i jej dwóch dopływów: Świnki i Zalesianki (Zarząd Zlewni w Zamościu, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie). Dolina Wieprza charakteryzuje się szczególnie dużym nagromadzeniem obiektów wodnych takich jak: starorzecza, oczka wodne, torfianki oraz stawy, w które najbardziej obfitują miejscowości: Żabianka, Ułęż i Sobieszyn. W tabeli poniżej przedstawiono wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) oraz części wód podziemnych (JCWPd) wraz z ich stanem ogólnym, które występują na terenie gminy.

Tabela 2 Charakterystyka JCWP i JCWPd zlokalizowanych na terenie gminy Ułęż (aktualizacja)

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Stan ogólny
RW200010249549	Dopływ ze stawów koło Sobieszyna	zły stan wód
RW20001124999	Wieprz od Tyśmienicy do ujścia	zły stan wód
RW200010249329	Struga	zły stan wód
RW20001024949	Świnka	zły stan wód
RW20001024969	Zalesianka	zły stan wód
Numer JCWPd	Przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Stan ogólny
GW200075	Tak	dobry

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje> (data dostępu: 09.06.2026 r.)

Wyżej wymieniona jednolita część wód podziemnych dedykowana jest do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i charakteryzuje ją dobry stan ogólny.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Nadrzędnym celem Planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz

działalności gospodarczej, poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. W dokumencie tym wyznaczono trzy cele główne oraz towarzyszące im cele szczegółowe:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:

- 1.1. Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi;
- 1.2. Zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP;

2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:

- 2.1. Zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi;
- 2.2. Redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP;
- 2.3. Redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na OZP;

3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:

- 3.1. Zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych;
- 3.2. Zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych;
- 3.3. Zwiększenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi;
- 3.4. Wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego skuteczności;
- 3.5. Wdrożenie instrumentów prawnych i finansowych zwiększających bezpieczeństwo;
- 3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego.

Wśród rzek na obszarze dorzecza Wisły wyróżniono te, dla których stwierdzono największe ryzyko powodziowe. Znajduje się wśród nich rzeka Wieprz. Nie dziwi więc fakt, że strefy zagrożenia powodziowego na terenie gminy Ułęż wyznaczone zostały właśnie w obszarze rzeki Wieprz na południu gminy. Z powodu braku obwałowań przeciwpowodziowych w zasięgu fali wezbraniowej znajduje się niemal cały obszar trasy zalewowej niższej doliny Wieprza (od miejscowości Sarny, przez Żabiankę i Ułęż, do Sobieszyna). Podkreślić należy że, żaden z podobszarów rewitalizacji nie znajduje się w strefie zagrożenia.

Według studium gminy⁹ „na obszarach bezpośrednio zagrożonych powodzią zabronione jest wykonywanie robót i czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a w szczególności:

- a) wykonywanie urządzeń wodnych oraz wznoszenie innych obiektów budowlanych,
- b) sadzenie drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub obsypisk,
- c) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód,

⁹ Roz. IV Środowisko Przyrodnicze, podrozdział 9. Rekultywacja środowiska i czynne sposoby przeciwdziałania degradacji, str. 30, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ułęż.

- d) jeżeli nie utrudni to ochrony przed powodzią, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, może w drodze decyzji na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, zwolnić od zakazów określonych w pkt. a – c”.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Jednym z głównych dokumentów planistycznych w gospodarowaniu wodami o zasięgu ogólnokrajowym jest Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Wśród głównych celów sformułowanych w dokumencie można wymienić:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Według tego Planu tereny gminy Ułęż klasyfikują się:

- a) susza atmosferyczna — w większości do klasy III – tereny silnie zagrożone suszą oraz mała część na północy gminy do klasy II – tereny umiarkowanie zagrożone suszą;
- b) susza rolnicza — w całości do klasy IV – tereny ekstremalnie zagrożone suszą;
- c) susza hydrogeologiczna — w całości do klasy I – tereny słabo zagrożone suszą;
- d) susza hydrologiczna — w większości do klasy II – tereny umiarkowanie zagrożone suszą, a mała część gminy na zachodzie do klasy III – tereny silnie zagrożone suszą.

Łączne zagrożenia suszą kwalifikują całość terenów gminy Ułęż jako silnie zagrożone suszą.

4. Synteza diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Diagnoza delimitacyjna prowadzi do wyodrębnienia obszaru zdegradowanego (OZ) oraz obszaru rewitalizacji (OR) w gminie. Wybór OR i OZ zatwierdza Uchwała nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały Nr LVI/312/23 Rady Gminy Ułęż w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż. W poniższych podrozdziałach przedstawiono syntezę diagnozy delimitacyjnej w celu zapoznania się z jej procedurami.

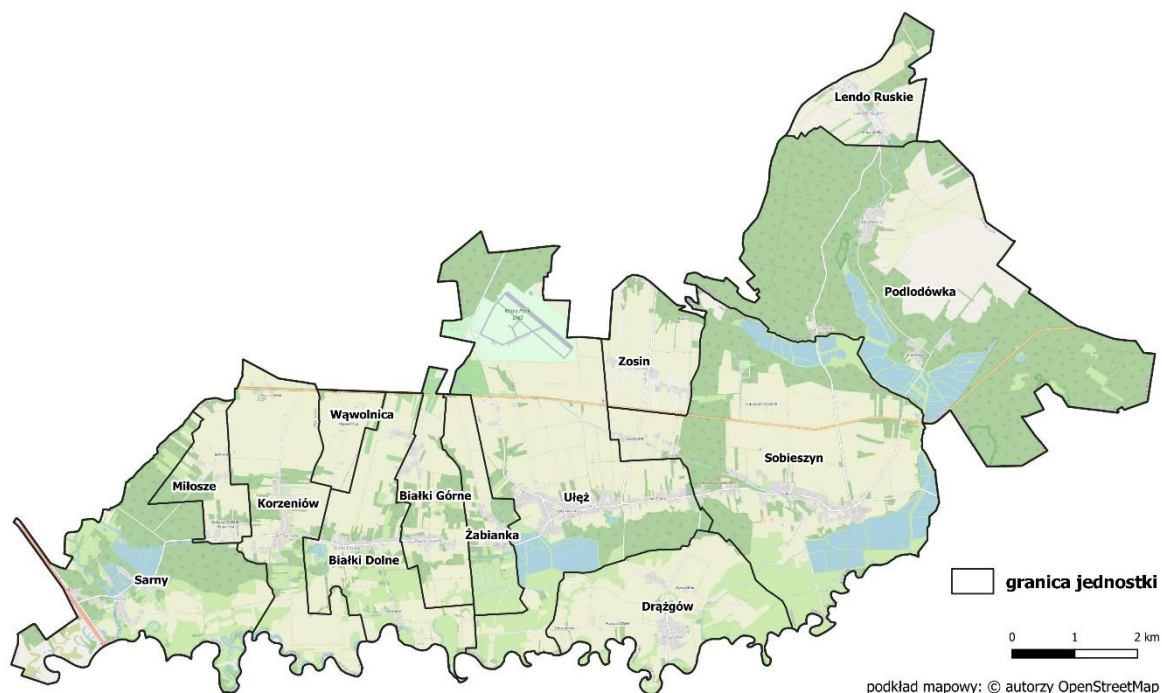
4.1 Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Prace nad diagnozą delimitacyjną rozpoczęto od podziału gminy na obszary porównawcze. Zabieg ten miał na celu skuteczniejsze wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podział został wykonany na podstawie naturalnych granic, uwarunkowań historycznych oraz powiązań funkcjonalnych. Wyodrębniono następujące obszary porównawcze (jednostki urbanistyczne):

1. Białki Dolne	5. Lendo Ruskie	9. Sobieszyn
2. Białki Górne	6. Miłosze	10. Ułęż
3. Drążgów	7. Podłodówka	11. Wąwolnica
4. Korzeniów	8. Sarny	12. Zosin
		13. Żabianka

Poniższy rysunek przedstawia podział gminy na wyszczególnione jednostki porównawcze.

Grafika 1. Podział Gminy Ułęż na obszary porównawcze

Źródło: opracowanie własne

Po otrzymaniu odpowiedniego podziału gminy, przystąpiono do wyboru kryteriów, według których należało przeprowadzić analizę wyróżnionych obszarów ze względu na wartość wskaźnika. Odpowiednie kryteria delimitacji, zwane również zmiennymi, wskazują na problemy społeczne oraz pozaspołeczne w danej jednostce. W zakresie problemów społecznych dokonano normalizacji danych zastanych (standaryzacja), a następnie opracowano syntetyczny wskaźnik degradacji. Do analizy trafiły dane udostępnione przez: Urząd Gminy w Ułężu, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Komendę Policji oraz inne ogólnodostępne dane.

Po otrzymaniu wyników analizy w sferze społecznej, przystąpiono do analizy obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze pozaspołecznej. Dzięki wyodrębnieniu jednostek o szczególnym nasileniu problemów w obu sferach, uzyskano podstawę do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i w dalszej kolejności obszaru rewitalizacji. Uwzględniając ustawowe wymogi w zakresie powierzchni i ludności, wskazano obszar rewitalizacji.

4.2 Wyróżnione obszary statystyczne

W poniższej tabeli zestawiono wyżej wymieniony podział gminy Ułęż na obszary porównawcze z danymi dotyczącymi ich powierzchni oraz liczby mieszkańców.

Tabela 3 Charakterystyka obszarów porównawczych

Obszary porównawcze	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni	Ludność [os]	Udział ludności
1 Białki Dolne	502	6,01%	239	7,36%
2 Białki Górne	284	3,40%	140	4,31%

3	Drążgów	548	6,57%	225	6,93%
4	Korzeniów	568	6,80%	283	8,72%
5	Lendo Ruskie	245	2,93%	129	3,97%
6	Kolonia Miłosze	179	2,15%	129	3,97%
7	Podłodówka	1 847	22,13%	210	6,47%
8	Sarny	783	9,38%	256	7,88%
9	Sobieszyn	1 470	17,61%	777	23,93%
10	Ułęż	1 306	15,65%	548	16,88%
11	Wąwolnica	121	1,45%	52	1,60%
12	Zosin	274	3,29%	139	4,28%
13	Żabianka	220	2,64%	120	3,70%
Gmina ogółem		8 347	100,00%	3 247	100,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Ułężu

4.3 Dobór kryteriów delimitacji

Prawidłowe przeprowadzenie delimitacji analizowanych obszarów wymagało wyboru odpowiednich zmiennych, pozwalających zróżnicować poszczególne obszary porównawcze. Dane potrzebne do opracowania delimitacji zostały pozyskane z Urzędu Gminy Ułęż, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ułężu, Komendy Powiatowej Policji w Rykach, Powiatowego Urzędu Pracy w Rykach, a także z ogólnodostępnych zbiorów danych i statystyk, które umożliwiły ocenę sytuacji w poszczególnych obszarach porównawczych. Dzięki wskaźnikom możliwe było wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Poniżej przedstawiono katalog wskaźników, które zostały wykorzystane do opracowania delimitacji.

Tabela 4 Kryteria delimitacji

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera społeczna	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału ludzkiego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej różnicę pomiędzy liczbą urodzeń a zgonów na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy w Ułężu
	Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału ludzkiego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej różnicę pomiędzy liczbą zameldowań a wymeldowań na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Gminy w Ułężu
	Obciążenie demograficzne	Wskaźnik określający relację liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wyższa wartość wskaźnika oznacza większe

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
		obciążenie demograficzne osób aktywnych zawodowo. Źródło danych: Urząd Gminy w Ułężu.
	Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: PUP w Rykach
	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy - udziału osób bezrobotnych wśród liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Zmienna prezentowana w formie odsetka. Źródło danych: PUP w Rykach
	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący sytuację osób ze specjalnymi potrzebami na danym obszarze. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ułężu
	Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie zinstytucjonalizowanej pomocy społecznej uwzględniający liczbę klientów ośrodka pomocy społecznej. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ułężu
	Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących zdarzeń drogowych. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: KP Policji w Rykach
	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału społecznego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: KRS rejestr stowarzyszeń
Sfera gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia przedsiębiorczości mieszkańców obszaru. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: CEIDG i KRS rejestr przedsiębiorców
	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia przedsiębiorczości mieszkańców obszaru. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej różnicę pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców. Źródło danych: CEIDG i KRS rejestr przedsiębiorców

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Dostępność do usług społecznych (banki, poczta, urząd, przychodnia) na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie dostępności różnorodnych instytucji społecznych. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana na podstawie liczby istniejących instytucji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: badania własne
	Dostępność opieki zdrowotnej na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie dostępności podmiotów świadczących usługi opieki zdrowotnej. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana na podstawie liczby istniejących podmiotów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: https://dane.biznes.gov.pl/
	Udział terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Wskaźnik prezentujący dostęp do terenów rekreacyjnych w poszczególnych obszarach. Dotyczy liczby terenów rekreacyjnych w stosunku do powierzchni obszaru. Do terenów zaliczono obiekty takie jak place zabaw, siłownie plenerowe i miejsca małej architektury pełniące funkcję rekreacyjną. Źródło: dane GUS, badania własne
	Udział powierzchni biologicznie czynnej	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną roślinność. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Do powierzchni terenów zielonych zaliczono parki, skwery, trawniki, łąki kwietne, zadrzewienia, zieleń nieurządzoną. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)
	Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik obrazujący poziom dostępności komunikacyjnej wyrażanej przez liczbę przystanków komunikacji zbiorowej na terenie danego obszaru porównawczego w stosunku do jego powierzchni. Źródło danych: Urząd Gminy w Ułężu
	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem komunikacyjnym.	Wskaźnik obrazuje poziom zagrożenia poszczególnych jednostek hałasem komunikacyjnym. Wartość wskaźnika został wyrażona w formie odsetka. Źródło danych: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)
	Jakość powietrza – średnio roczne stężenie PM _{2,5}	Wskaźnik obrazujący obszar z największymi zagrożeniami wystąpienia przekroczeń jakości powietrza. Źródło: https://powietrze.gios.gov.pl/
Sfera techniczna	Liczba zabytków i pomników przyrody na km ²	Wskaźnik obrazujący zagęszczenie obiektów zabytkowych i pomników przyrody na poszczególnych obszarach, których obecność generuje rosnące koszty związane z konserwacją i modernizacją historycznych obiektów. Zmienną obliczono jako średnią liczbę zabytków i pomników przyrody na km ² na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Gminy w Ułężu

Kategoria	Zmienna	Opis zmiennej
	Udział jednostek organizacyjnych i placówek oświatowych wymagających termomodernizacji	Wskaźnik określający udział jednostek organizacyjnych i placówek oświatowych wymagających termomodernizacji w ogólnej liczbie tego typu obiektów na danym obszarze. Wartość wskaźnika wyrażono w formie odsetka. Źródło danych: Urząd Gminy w Ułężu
	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania obiektów użyteczności publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. Wartość wskaźnika wyrażono w formie odsetka. Źródło danych: Urząd Gminy w Ułężu
	Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	Wskaźnik dotyczący poziomu dostępu do szybkiej sieci internetowej. Zmienna pokazuje jaki procent budynków posiada możliwość wykorzystywania Internetu o wskazanej przepustowości co najmniej 30 MB/s. Źródło danych: https://mapbook.uk.gov.pl/

Źródło: opracowanie własne

W poniższych tabelach zaprezentowano wartości wszystkich badanych wskaźników delimitacyjnych wraz z wartościami bezwzględnymi badanych zmiennych, w podziale na badane sfery.

Tabela 5 Wskaźniki sfery społecznej w diagnozie delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar porównawczy	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Liczba mieszkańców	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	3	1	2	239	8,4
Białki Górne	0	4	-4	140	-28,6
Drążgów	1	3	-2	225	-8,9
Korzeniów	1	6	-5	283	-17,7
Lendo Ruskie	3	3	0	129	0,0
Miłosze	0	0	0	129	0,0
Podłodówka	0	6	-6	210	-28,6
Sarny	0	7	-7	256	-27,3
Sobieszyn	3	12	-9	777	-11,6
Ułęż	1	8	-7	548	-12,8
Wąwolnica	1	0	1	52	19,2
Zosin	1	3	-2	139	-14,4
Żabianka	0	0	0	120	0,0
Gmina	14	54	-40	3 247	-12,3
Obszar porównawczy	Zameldowania	Wymeldowania	Saldo migracji	Liczba mieszkańców	Saldo migracji na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	0	3	-3	239	-12,6
Białki Górne	0	1	-1	140	-7,1
Drążgów	10	6	4	225	17,8
Korzeniów	0	4	-4	283	-14,1
Lendo Ruskie	2	1	1	129	7,8
Miłosze	0	0	0	129	0,0
Podłodówka	0	3	-3	210	-14,3
Sarny	1	3	-2	256	-7,8
Sobieszyn	159	16	143	777	184,0

Ułęż	5	23	-18	548	-32,8
Wąwolnica	4	1	3	52	57,7
Zosin	0	3	-3	139	-21,6
Żabianka	4	2	2	120	16,7
Gmina	185	66	119	3 247	36,6
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym		Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym		Obciążenie demograficzne
Białki Dolne	93		146		0,6
Białki Górne	61		79		0,8
Drążgów	115		110		1,0
Korzeniów	119		164		0,7
Lendo Ruskie	63		66		1,0
Miłosze	55		73		0,8
Podlodówka	110		100		1,1
Sarny	101		155		0,7
Sobieszyn	402		375		1,1
Ułęż	245		303		0,8
Wąwolnica	22		30		0,7
Zosin	78		61		1,3
Żabianka	56		64		0,9
Gmina	1 520		1 726		0,9
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców		Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem		Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	239		6		25,1
Białki Górne	140		2		14,3
Drążgów	225		4		17,8
Korzeniów	283		7		24,7
Lendo Ruskie	129		3		23,3
Miłosze	129		0		0,0
Podlodówka	210		0		0,0
Sarny	256		3		11,7
Sobieszyn	777		34		43,8
Ułęż	548		22		40,1
Wąwolnica	52		0		0,0
Zosin	139		1		7,2
Żabianka	120		6		50,0
Gmina	3 247		88		27,1
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym		Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ogółem		Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
Białki Dolne	146		6		4,1%
Białki Górne	79		2		2,5%
Drążgów	110		4		3,6%
Korzeniów	164		7		4,3%
Lendo Ruskie	66		3		4,5%
Miłosze	73		0		0,0%
Podlodówka	100		0		0,0%
Sarny	155		3		1,9%
Sobieszyn	375		34		9,1%
Ułęż	303		22		7,3%
Wąwolnica	30		0		0,0%
Zosin	61		1		1,6%
Żabianka	64		6		9,4%

Gmina	1 726	88	5,1%
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	239	3	12,6
Białki Górne	140	0	0,0
Drążgów	225	1	4,4
Korzeniów	283	1	3,5
Lendo Ruskie	129	1	7,8
Miłosze	129	0	0,0
Podlodówka	210	1	4,8
Sarny	256	11	43,0
Sobieszyn	777	7	9,0
Ułęż	548	5	9,1
Wąwolnica	52	0	0,0
Zosin	139	1	7,2
Żabianka	120	0	0,0
Gmina	3 247	31	9,5
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych	Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	239	1	4,2
Białki Górne	140	2	14,3
Drążgów	225	1	4,4
Korzeniów	283	2	7,1
Lendo Ruskie	129	1	7,8
Miłosze	129	0	0,0
Podlodówka	210	2	9,5
Sarny	256	2	7,8
Sobieszyn	777	24	30,9
Ułęż	548	4	7,3
Wąwolnica	52	0	0,0
Zosin	139	3	21,6
Żabianka	120	1	8,3
Gmina	3 247	43	13,2
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem	Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	239	36	150,6
Białki Górne	140	10	71,4
Drążgów	225	9	40,0
Korzeniów	283	37	130,7
Lendo Ruskie	129	13	100,8
Miłosze	129	13	100,8
Podlodówka	210	37	176,2
Sarny	256	35	136,7
Sobieszyn	777	126	162,2
Ułęż	548	91	166,1
Wąwolnica	52	9	173,1
Zosin	139	16	115,1
Żabianka	120	11	91,7
Gmina	3 247	443	136,4
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ogółem	Liczba udzielonych świadczeń na 1 000 mieszkańców

Białki Dolne	239	669	2 799
Białki Górne	140	15	107
Drążgów	225	33	147
Korzeniów	283	645	2 279
Lendo Ruskie	129	528	4 093
Miłosze	129	351	2 721
Podlodówka	210	199	948
Sarny	256	59	230
Sobieszyn	777	1 235	1 589
Ułęż	548	806	1 471
Wąwolnica	52	4	77
Zosin	139	28	201
Żabianka	120	462	3 850
Gmina	3 247	5 034	1 550
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	239	4	16,7
Białki Górne	140	0	0,0
Drążgów	225	3	13,3
Korzeniów	283	1	3,5
Lendo Ruskie	129	16	124,0
Miłosze	129	0	0,0
Podlodówka	210	1	4,8
Sarny	256	2	7,8
Sobieszyn	777	13	16,7
Ułęż	548	5	9,1
Wąwolnica	52	0	0,0
Zosin	139	2	14,4
Żabianka	120	1	8,3
Gmina	3 247	48	14,8
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń - zasiłków stałych	Liczba udzielonych świadczeń stałych na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	239	4	16,7
Białki Górne	140	0	0,0
Drążgów	225	2	8,9
Korzeniów	283	1	3,5
Lendo Ruskie	129	0	0,0
Miłosze	129	1	7,8
Podlodówka	210	0	0,0
Sarny	256	1	3,9
Sobieszyn	777	8	10,3
Ułęż	548	5	9,1
Wąwolnica	52	0	0,0
Zosin	139	2	14,4
Żabianka	120	1	8,3
Gmina	3 247	25	7,7
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych	Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców

Białki Dolne	239	1	4,2
Białki Górne	140	0	0,0
Drążgów	225	0	0,0
Korzeniów	283	2	7,1
Lendo Ruskie	129	1	7,8
Miłosze	129	0	0,0
Podlodówka	210	0	0,0
Sarny	256	1	3,9
Sobieszyn	777	2	2,6
Ułęż	548	3	5,5
Wąwolnica	52	0	0,0
Zosin	139	2	14,4
Żabianka	120	0	0,0
Gmina	3 247	12	3,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie diagnozy delimitacyjnej.

Tabela 6 Wskaźniki sfery gospodarczej w diagnozie delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych		Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	239	18		75,3
Białki Górne	140	14		100,0
Drążgów	225	12		53,3
Korzeniów	283	24		84,8
Lendo Ruskie	129	10		77,5
Miłosze	129	3		23,3
Podlodówka	210	8		38,1
Sarny	256	27		105,5
Sobieszyn	777	57		73,4
Ułęż	548	48		87,6
Wąwolnica	52	0		0,0
Zosin	139	8		57,6
Żabianka	120	6		50,0
Gmina	3 247	235		72,4
Obszar porównawczy	Liczba mieszkańców	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba wyrejestrowanych podmiotów	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	239	1	0	4,2
Białki Górne	140	1	0	7,1
Drążgów	225	2	0	8,9
Korzeniów	283	0	2	-7,1
Lendo Ruskie	129	0	1	-7,8
Miłosze	129	0	1	-7,8
Podlodówka	210	0	0	0,0
Sarny	256	3	2	3,9
Sobieszyn	777	6	5	1,3
Ułęż	548	4	3	1,8
Wąwolnica	52	0	0	0,0
Zosin	139	3	0	21,6
Żabianka	120	0	0	0,0

Gmina	3 247	20	14	1,8
--------------	--------------	-----------	-----------	------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie diagnozy delimitacyjnej.

Tabela 7 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej w diagnozie delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar porównawczy	Punkty usług publicznych	Liczba mieszkańców	Dostępność do punktów usług publicznych
Białki Dolne	2	239	8,4
Białki Górne	1	140	7,1
Drążgów	1	225	4,4
Korzeniów	1	283	3,5
Lendo Ruskie	1	129	7,8
Miłosze	1	129	7,8
Podlodówka	2	210	9,5
Sarny	1	256	3,9
Sobieszyn	5	777	6,4
Ułęż	7	548	12,8
Wąwolnica	0	52	0,0
Zosin	1	139	7,2
Żabianka	1	120	8,3
Gmina	24	3 247	7,4
Obszar porównawczy	Liczba przystanków	powierzchnia [km ²]	Dostępność komunikacyjna
Białki Dolne	2	5,0	0,4
Białki Górne	3	2,8	1,1
Drążgów	1	5,5	0,2
Korzeniów	6	5,7	1,1
Lendo Ruskie	1	2,4	0,4
Miłosze	1	1,8	0,6
Podlodówka	4	18,5	0,2
Sarny	4	7,8	0,5
Sobieszyn	9	14,7	0,6
Ułęż	7	13,1	0,5
Wąwolnica	2	1,2	1,7
Zosin	2	2,7	0,7
Żabianka	2	2,2	0,9
Gmina	44	83,5	0,5
Obszar porównawczy	Liczba terenów rekreacyjnych	powierzchnia [km ²]	Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem
Białki Dolne	2	5,0	0,4
Białki Górne	0	2,8	0,0
Drążgów	1	5,5	0,2
Korzeniów	0	5,7	0,0
Lendo Ruskie	1	2,4	0,4
Miłosze	0	1,8	0,0
Podlodówka	1	18,5	0,1
Sarny	2	7,8	0,3
Sobieszyn	3	14,7	0,2
Ułęż	4	13,1	0,3

Wąwolnica	0	1,2	0,0
Zosin	1	2,7	0,4
Żabianka	0	2,2	0,0
Gmina	15	83,5	0,2
Obszar porównawczy	Tereny biologicznie czynna [m ²]	Powierzchnia [m ²]	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem
Białki Dolne	4 939 345	5 017 887	98,4%
Białki Górne	2 782 442	2 837 932	98,0%
Drążgów	5 421 533	5 482 269	98,9%
Korzeniów	5 586 100	5 675 108	98,4%
Lendo Ruskie	2 425 187	2 444 980	99,2%
Miłosze	1 771 602	1 794 345	98,7%
Podlodówka	18 363 708	18 470 330	99,4%
Sarny	7 526 341	7 831 254	96,1%
Sobieszyn	14 505 160	14 700 816	98,7%
Ułęż	12 746 319	13 064 098	97,6%
Wąwolnica	1 169 110	1 206 947	96,9%
Zosin	2 691 499	2 742 474	98,1%
Żabianka	2 161 199	2 203 241	98,1%
Gmina	82 089 545	83 471 682	98,3%
Obszar porównawczy	Liczba podmiotów opieki zdrowotnej wg PKD (86)	Liczba mieszkańców	Dostępność opieki zdrowotnej na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	0	239	0,0
Białki Górne	0	140	0,0
Drążgów	0	225	0,0
Korzeniów	0	283	0,0
Lendo Ruskie	0	129	0,0
Miłosze	0	129	0,0
Podlodówka	2	210	9,5
Sarny	0	256	0,0
Sobieszyn	0	777	0,0
Ułęż	5	548	9,1
Wąwolnica	0	52	0,0
Zosin	0	139	0,0
Żabianka	0	120	0,0
Gmina	7	3 247	2,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie diagnozy delimitacyjnej.

Tabela 8 Wskaźniki sfery środowiskowej w diagnozie delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar porównawczy	Średnie roczne stężenie PM _{2,5} (µg/m ³)
Białki Dolne	12,6
Białki Górne	12,5
Drążgów	12,8
Korzeniów	12,8
Lendo Ruskie	11,6
Miłosze	12,8
Podlodówka	11,2
Sarny	12,6
Sobieszyn	12,0
Ułęż	12,5

Wąwolnica		13,3	
Zosin		12,4	
Żabianka		12,3	
Gmina		12,1	
Obszar porównawczy	Liczba budynków mieszkalnych	Budynki mieszkalne w strefie zagrożenia hałasem drogowym	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym
Białki Dolne	100	56	56,0%
Białki Górne	64	52	81,3%
Drążgów	113	0	0,0%
Korzeniów	113	28	24,8%
Lendo Ruskie	52	0	0,0%
Miłosze	45	2	4,4%
Podlodówka	70	0	0,0%
Sarny	82	15	18,3%
Sobieszyn	215	1	0,5%
Ułęż	217	13	6,0%
Wąwolnica	26	0	0,0%
Zosin	77	0	0,0%
Żabianka	48	15	31,3%
Gmina	1 222	182	14,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie diagnozy delimitacyjnej.

Tabela 9 Tabela 8 Wskaźniki sfery technicznej w diagnozie delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar porównawczy	Powierzchnia [km²]	Liczba zabytków i pomników przyrody	Liczba zabytków i pomników przyrody na km²
Białki Dolne	5,0	1	0,2
Białki Górne	2,8	0	0,0
Drążgów	5,5	0	0,0
Korzeniów	5,7	0	0,0
Lendo Ruskie	2,4	0	0,0
Miłosze	1,8	0	0,0
Podlodówka	18,5	9	0,5
Sarny	7,8	2	0,3
Sobieszyn	14,7	30	2,0
Ułęż	13,1	12	0,9
Wąwolnica	1,2	0	0,0
Zosin	2,7	0	0,0
Żabianka	2,2	1	0,5
Gmina	83,5	55	0,7
Obszar porównawczy	Liczba obiektów użyteczności publicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji
Białki Dolne	2	1	50,0%
Białki Górne	1	0	0,0%
Drążgów	1	0	0,0%
Korzeniów	1	0	0,0%

Lendo Ruskie	1	1	100,0%
Miłosze	1	0	0,0%
Podlodówka	2	0	0,0%
Sarny	1	1	100,0%
Sobieszyn	5	1	20,0%
Ułęż	7	2	28,6%
Wąwolnica	0	0	0,0%
Zosin	1	0	0,0%
Żabianka	1	0	0,0%
Gmina	24	6	25,0%
Obszar porównawczy	Liczba obiektów użyteczności publicznej	Liczba obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
Białki Dolne	2	2	9,1%
Białki Górne	1	1	4,5%
Drążgów	1	1	4,5%
Korzeniów	1	1	4,5%
Lendo Ruskie	1	1	4,5%
Miłosze	1	1	4,5%
Podlodówka	2	2	9,1%
Sarny	1	1	4,5%
Sobieszyn	5	5	22,7%
Ułęż	7	5	22,7%
Wąwolnica	0	0	0,0%
Zosin	1	1	4,5%
Żabianka	1	1	4,5%
Gmina	24	22	-
Obszar porównawczy	Adresy referencyjne	Czarne plamy	Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s
Białki Dolne	102	69	67,6%
Białki Górne	72	47	65,3%
Drążgów	117	113	96,6%
Korzeniów	124	0	0,0%
Lendo Ruskie	60	0	0,0%
Miłosze	45	15	33,3%
Podlodówka	66	0	0,0%
Sarny	148	0	0,0%
Sobieszyn	253	175	69,2%
Ułęż	240	206	85,8%
Wąwolnica	24	0	0,0%
Zosin	83	69	83,1%
Żabianka	53	52	98,1%
Gmina	1 387	746	53,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie diagnozy delimitacyjnej.

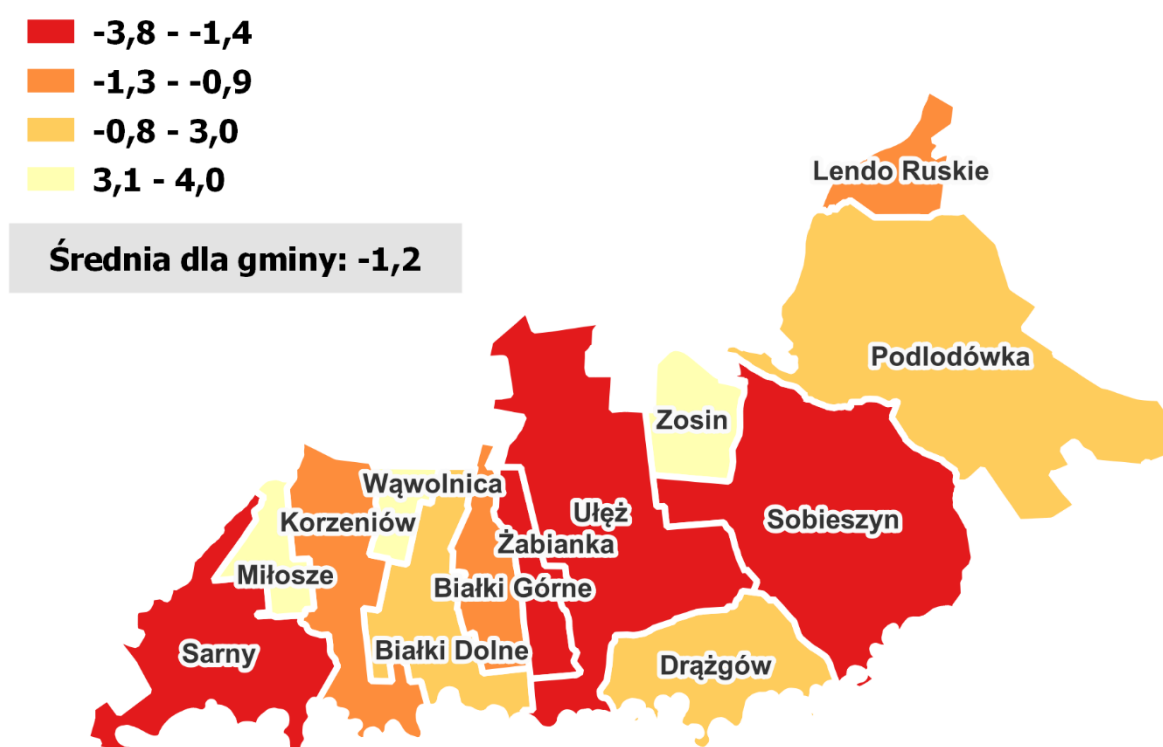
4.4 Podsumowanie

Diagnoza delimitacyjna przeprowadzona w oparciu o katalog wskaźników miała na celu zidentyfikowanie obszaru zdegradowanego, który charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz występowaniem co najmniej jednego zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Natężenie negatywnych zjawisk obrazują wskaźniki opisujące wskazane wyżej sfery. W przedmiotowym opracowaniu poddano analizie dane pozyskane z różnych źródeł. Z uwagi na zapisy w ustawie o rewitalizacji, największy nacisk położono na diagnozę zjawisk w sferze społecznej, dla której zakres danych jest najszerszy, a katalog wskaźników najbardziej rozbudowany ze względu na możliwość pozyskania wiarygodnych, porównywalnych danych.

Poniżej przedstawiono syntetyczny wskaźnik degradacji w sferze społecznej. W pierwszej kolejności policzono średnie, a następnie uzyskane wartości poddano normalizacji (odchylenie standardowe). W ten sposób uzyskano porównywalny, syntetyczny wskaźnik degradacji. Następnie przedstawiono zestawienie wskaźników w formie zbiorczych tabel, które obrazują poziom natężenia negatywnych zjawisk społecznych.

Grafika 2 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej

Źródło: opracowanie własne

Analiza czynników wskazujących na konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych pokazuje, że obszarami szczególnie narażonymi na występowanie problemów społecznych na terenie Gminy Ułęż

są: Ułęż, Żabianka oraz Sobieszyn. Jednakże zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, za obszar zdegradowany uznaje się obszar, w którym poza stanem kryzysowym w sferze społecznej, występują również negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych sfer – gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Tabela 10 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Obszar porównawczy	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców
Białki Dolne	8,4	-12,6	0,6	25,1	4,1%	4,2	150,6	16,7	4,2
Białki Górne	-28,6	-7,1	0,8	14,3	2,5%	14,3	71,4	0,0	0,0
Drążgów	-8,9	17,8	1,0	17,8	3,6%	4,4	40,0	13,3	0,0
Korzeniów	-17,7	-14,1	0,7	24,7	4,3%	7,1	130,7	3,5	7,1
Lendo Ruskie	0,0	7,8	1,0	23,3	4,5%	7,8	100,8	124,0	7,8
Kolonia Miłosze	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0%	0,0	100,8	0,0	0,0
Podłodówka	-28,6	-14,3	1,1	0,0	0,0%	9,5	176,2	4,8	0,0
Sarny	-27,3	-7,8	0,7	11,7	1,9%	7,8	136,7	7,8	3,9
Sobieszyn	-11,6	184,0	1,1	43,8	9,1%	30,9	162,2	16,7	2,6
Ułęż	-12,8	-32,8	0,8	40,1	7,3%	7,3	166,1	9,1	5,5
Wąwolnica	19,2	57,7	0,7	0,0	0,0%	0,0	173,1	0,0	0,0
Zosin	-14,4	-21,6	1,3	7,2	1,6%	21,6	115,1	14,4	14,4
Żabianka	0,0	16,7	0,9	50,0	9,4%	8,3	91,7	8,3	0,0
Gmina	-12,3	36,6	0,9	27,1	5,1%	13,2	136,4	14,8	3,7

Tabela 11 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

Obszar porównawczy	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców	Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik degradacji
Białki Dolne	1,21	-0,46	-1,22	-0,31	-0,12	0,62	-0,63	0,00	0,16	-0,7
Białki Górne	-1,31	-0,37	-0,53	0,33	0,37	-0,56	1,25	0,51	-0,80	-1,1
Drążgów	0,03	0,08	0,85	0,12	0,03	0,59	2,00	0,11	-0,80	3,0
Korzeniów	-0,57	-0,49	-0,77	-0,29	-0,17	0,28	-0,15	0,41	0,82	-0,9
Lendo Ruskie	0,64	-0,10	0,39	-0,20	-0,26	0,20	0,56	-3,27	0,98	-1,1
Kolonia Miłosze	0,64	-0,24	-0,63	1,18	1,15	1,11	0,56	0,51	-0,80	3,5
Podłodówka	-1,31	-0,49	1,13	1,18	1,15	-0,01	-1,23	0,37	-0,80	0,0
Sarny	-1,23	-0,38	-1,15	0,48	0,55	0,19	-0,30	0,28	0,10	-1,4
Sobieszyn	-0,15	3,04	0,99	-1,42	-1,66	-2,50	-0,90	0,00	-0,21	-2,8
Ułęż	-0,23	-0,82	-0,35	-1,21	-1,10	0,25	-0,99	0,24	0,46	-3,8
Wąwolnica	1,96	0,79	-0,73	1,18	1,15	1,11	-1,16	0,51	-0,80	4,0
Zosin	-0,34	-0,62	2,04	0,75	0,65	-1,41	0,22	0,07	2,50	3,8
Żabianka	0,64	0,06	-0,01	-1,79	-1,75	0,13	0,77	0,26	-0,80	-2,5
Gmina	-0,20	0,42	0,02	-0,43	-0,43	-0,44	-0,29	0,06	0,05	-1,2

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery (część A)

Obszar porównawczy	Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1 000 mieszkańców	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Średnie roczne stężenie PM2.5	Dostępność punktów usług publicznych	Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Dostępność komunikacyjna
Białki Dolne	75,3	4,18	56,0%	12,6	8,4	0,40	0,40
Białki Górne	100,0	7,14	81,3%	12,5	7,1	0,00	1,06
Drążgów	53,3	8,89	0,0%	12,8	4,4	0,18	0,18
Korzeniów	84,8	-7,07	24,8%	12,8	3,5	0,00	1,06
Lendo Ruskie	77,5	-7,75	0,0%	11,6	7,8	0,41	0,41
Kolonia Miłosze	23,3	-7,75	4,4%	12,8	7,8	0,00	0,56
Podlodówka	38,1	0,00	0,0%	11,2	9,5	0,05	0,22
Sarny	105,5	3,91	18,3%	12,6	3,9	0,26	0,51
Sobieszyn	73,4	1,29	0,5%	12,0	6,4	0,20	0,61
Ułęż	87,6	1,82	6,0%	12,5	12,8	0,31	0,54
Wąwolnica	0,0	0,00	0,0%	13,3	0,0	0,00	1,66
Zosin	57,6	21,58	0,0%	12,4	7,2	0,36	0,73
Żabianka	50,0	0,00	31,3%	12,3	8,3	0,00	0,91
Gmina	72,4	1,85	14,9%	12,1	7,4	0,18	0,53

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery (część B)

Obszar porównawczy	Dostępność opieki zdrowotnej na 1 000 mieszkańców	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Liczba zabytków i pomników przyrody na km²	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 30 mb/s	Liczba zjawisk kryzysowych
Białki Dolne	0,00	98,4%	0,20	50,0%	9,1%	67,6%	6/13
Białki Górne	0,00	98,0%	0,00	0,0%	4,5%	65,3%	6/13
Drążgów	0,00	98,9%	0,00	0,0%	4,5%	96,6%	5/13
Korzeniów	0,00	98,4%	0,00	0,0%	4,5%	0,0%	7/13
Lendo Ruskie	0,00	99,2%	0,00	100,0%	4,5%	0,0%	5/13
Kolonia Miłosze	0,00	98,7%	0,00	0,0%	4,5%	33,3%	6/13
Podlodówka	9,52	99,4%	0,49	0,0%	9,1%	0,0%	6/13
Sarny	0,00	96,1%	0,26	100,0%	4,5%	0,0%	8/13
Sobieszyn	0,00	98,7%	2,04	20,0%	22,7%	69,2%	5/13
Ułęż	9,12	97,6%	0,92	28,6%	22,7%	85,8%	6/13
Wąwolnica	0,00	96,9%	0,00	0,0%	0,0%	0,0%	8/13
Zosin	0,00	98,1%	0,00	0,0%	4,5%	83,1%	5/13
Żabianka	0,00	98,1%	0,45	0,0%	4,5%	98,1%	7/13
Gmina	2,16	98,3%	0,66	25,0%	7,7%	53,8%	-

Źródło: opracowanie własne

4.5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

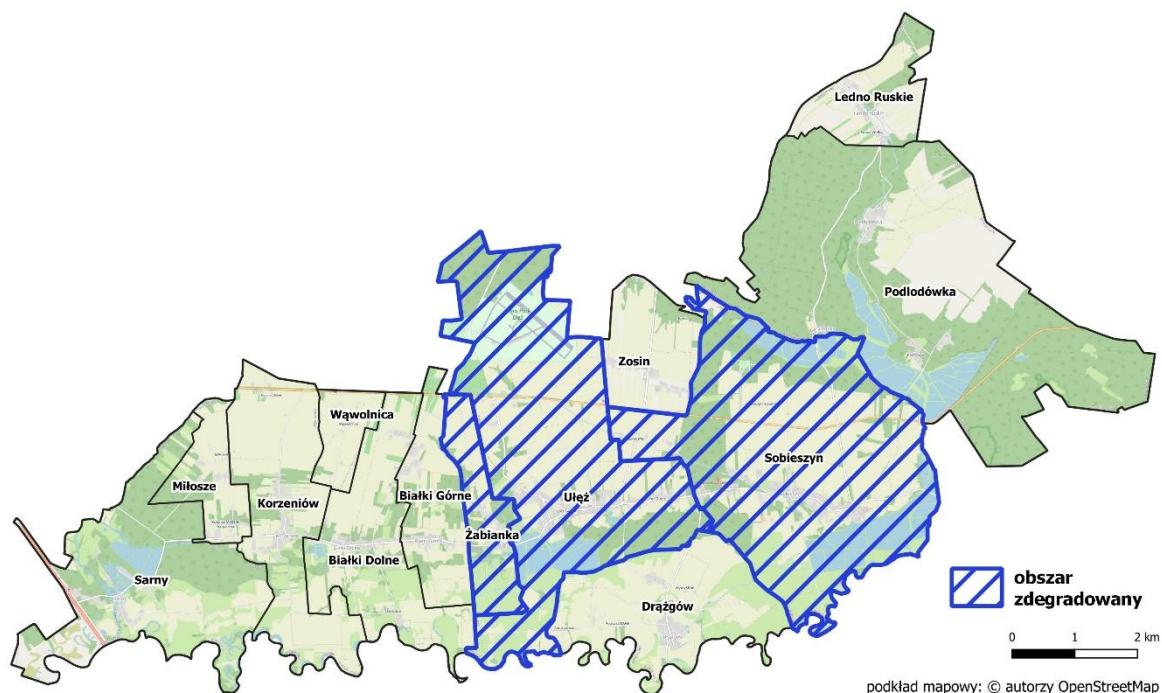
Na podstawie przeprowadzonej analizy — z powodu natężenia negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, a także występującej niekorzystnej sytuacji w pozostałych czterech sferach — jako obszar zdegradowany w Gminie Ułęż wyznaczono trzy obszary porównawcze: Żabianka, Sobieszyn oraz Ułęż. Obszar ten stanowi 35,9% powierzchni gminy i obejmuje zasięgiem 44,5% mieszkańców.

Tabela 14 Wyznaczony obszar zdegradowany

Obszar zdegradowany	Ludność	Udział ludności	Powierzchnia [km ²]	Udział powierzchni
Sobieszyn	777	23,9%	14,7	17,6%
Ułęż	548	16,9%	13,1	15,7%
Żabianka	120	3,7%	2,2	2,6%
Suma	1 445	44,5%	30,0	35,9%

Źródło: opracowanie własne.

Grafika 3 Obszar zdegradowany Gminy Ułęż¹⁰

Źródło: opracowanie własne

Aby spełnić wymagane ustawowo limity, na wskazanym obszarze zdegradowanym wybrano obszary cechujące się szczególnym natężeniem problemów społecznych wraz z współwystępującymi problemami w sferze gospodarczej, technicznej środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej. Wyznaczony obszar rewitalizacji składa się z trzech podobszarów – wybrano najbardziej zurbanizowane tereny obszaru zdegradowanego, które zajmują 2,9% powierzchni gminy. Zamieszkuje

¹⁰ Grafika przedstawiająca obszar zdegradowany gminy Ułęż na tle całej gminy. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczony został Uchwałą nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. (Dz. U. województwa lubelskiego z 2023 r. poz. 7996)

https://ugulez.bip.lubelskie.pl/index.php?id=604&action=details&document_id=1965349

je łącznie 29,7% mieszkańców gminy. Wyznaczony obszar spełnia zatem kryteria dotyczące powierzchni i liczby mieszkańców.

Tabela 15 Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji	Ludność	Udział ludności	Powierzchnia [km ²]	Udział powierzchni
Podobszar Sobieszyn	405	12,47%	1,29	1,5%
Podobszar Ułęż	465	14,32%	0,98	1,2%
Podobszar Żabianka	102	3,14%	0,17	0,2%
Suma	972	29,75%	2,44	2,9%

Źródło: opracowanie własne.

Na poniższych grafikach przedstawiono wyznaczone podobszary rewitalizacji. Wpływ na kształt tych podobszarów ma poprowadzenie ich zakresu wzdłuż granic działek ewidencyjnych, z pośród których wykluczono działki rolne (niezamieszkałe).

Grafika 4 Podobszar rewitalizacji Sobieszyn – mapa poglądowa (topograficzna)¹¹

Źródło: opracowanie własne

Podobszar Sobieszyn – Położony w południowo-wschodniej części gminy, rozciąga się na dwóch oddzielonych od siebie fragmentach. Sobieszyn posiada długą historię, a na jego terenie znajduje się

¹¹ Grafika przedstawiająca podobszar rewitalizacji Sobieszyn. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczony został Uchwałą nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. (Dz. U. województwa lubelskiego z 2023 r. poz. 7996)

https://ugulez.bip.lubelskie.pl/index.php?id=604&action=details&document_id=1965349

m.in. Zespół Szkół im. Kajetana Kickiego, który pełni funkcję ośrodka edukacyjnego. W północnej części podobszaru dominują tereny o dużej wartości historycznej i kulturalnej, związane z pałacem Sobieskich oraz dawnym zespołem dworsko-parkowym. Centralna część obejmuje ważny szlak komunikacyjny, który łączy miejscowość z innymi obszarami gminy, oraz lokalną infrastrukturę społeczną. Sobieszyn to ważny punkt na mapie turystycznej, gdzie organizowane są różne wydarzenia kulturalne, a przyroda wokół sprzyja aktywnemu wypoczynkowi. Jego powierzchnia to 1,29 km², co stanowi 1,5% powierzchni gminy, zamieszkiwany jest przez 405 osób.

Grafika 5 Podobszar rewitalizacji Ułęż - mapa poglądowa (topograficzna)¹²

Źródło: opracowanie własne

¹² Grafika przedstawiająca podobszar rewitalizacji Ułęż. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczony został Uchwałą nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. (Dz. U. województwa lubelskiego z 2023 r. poz. 7996) https://ugulez.bip.lubelskie.pl/index.php?id=604&action=details&document_id=1965349

Podobszar Ułęż – Zlokalizowany w centrum gminy, stanowi serce administracyjne i usługowe tego obszaru. Na jego terenie znajdują się kluczowe instytucje publiczne, takie jak Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Kultury oraz Biblioteka, które odgrywają centralną rolę w życiu mieszkańców. Dodatkowo podobszar obejmuje miejsca rekreacyjne, jak stadion gminny, targowisko oraz liczne tereny zielone. W Ułężu odbywają się różne wydarzenia kulturalne, a dostępne usługi handlowe i gastronomiczne sprzyjają integracji mieszkańców. Obszar ten ma również istotne znaczenie historyczne, a w jego okolicy znajdują się liczne zabytki związane z tradycjami regionalnymi. Powierzchnia wynosi 0,98 km², co stanowi 1,2% powierzchni gminy, a liczba ludności to 465 osób.

Grafika 6 Podobszar rewitalizacji Żabianka - mapa poglądowa (topograficzna)¹³

Źródło: opracowanie własne

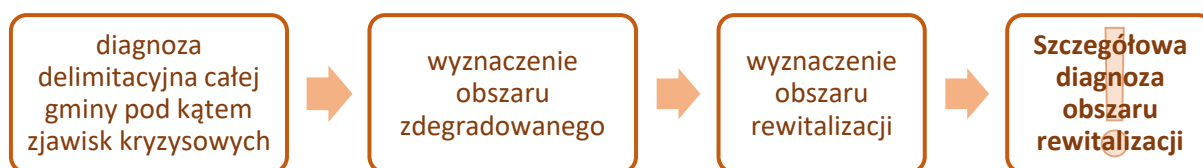
¹³ Grafika przedstawiająca podobszar rewitalizacji Żabianka. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczony został Uchwałą nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. (Dz. U. województwa lubelskiego z 2023 r. poz. 7996)
https://ugulez.bip.lubelskie.pl/index.php?id=604&action=details&document_id=1965349

Znajduje się w środkowej części gminy, w sołectwie Żabianka, graniczącym bezpośrednio z Ułężem. Podobszar obejmuje zarówno tereny zabudowane, jak i rozległe pola uprawne. Ważnym punktem w tej lokalizacji jest Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, będący najstarszym zabytkiem na terenie powiatu ryckiego. Zabytkowa architektura kościelna, liczne kapliczki oraz historyczne cmentarze podkreślają znaczenie dziedzictwa kulturowego tego regionu. Żabianka posiada także rolnicze zaplecze, a miejscowa społeczność jest związana z tradycyjnymi formami gospodarki. Pomimo niewielkich rozmiarów, obszar ten odgrywa ważną rolę w podtrzymywaniu lokalnych tradycji i obyczajów. Żabianka zajmuje 0,17 km², co stanowi 0,2% powierzchni gminy, a liczba mieszkańców wynosi 102 osoby.

5. Analiza pogłębiona podobszarów rewitalizacji

Jednym z obligatoryjnych elementów gminnego programu rewitalizacji (zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 1 ustawy o rewitalizacji) jest szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji. Stanowi ona analizę występujących na obszarze rewitalizacji problemów (zjawisk kryzysowych) oraz występujących na nim potencjałów. Diagnoza pogłębiona przeprowadzana jest w następstwie wcześniejszego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Jej celem jest pogłębienie wiedzy o wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, poprzez szczegółowe zbadanie i rozpoznanie negatywnych zjawisk, ich lokalizacji i powiązań przyczynowo – skutkowych pomiędzy nimi. W analizie wzięte pod uwagę zostały lokalne potencjały, występujące na obszarze rewitalizacji, które mogą być wykorzystane do działań zmierzających do likwidacji i zminimalizowania zjawisk kryzysowych. Analiza pogłębiona jest kluczowym elementem części diagnostycznej GPR, po której możliwe jest zaplanowanie interwencji, wprost prowadzącej do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

Grafika 7 Etapy przygotowania części diagnostycznej GPR.

Źródło: opracowanie własne

Obszar rewitalizacji w gminie Ułęż wyznaczono na podstawie badań diagnostycznych i analizy statystycznej, skupiających się na analizie występującej w gminie i poszczególnych jej obszarach sytuacji w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej (zgodnie z art. 9 ustawy o rewitalizacji). Granice obszaru rewitalizacji zostały przyjęte w drodze uchwały Nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr LVI/312/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru

zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż (opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego pozycja 7996 z dnia 29.12.2023 r.).

Przy opracowaniu analizy pogłębionej obszaru rewitalizacji wykorzystano następujące źródła informacji:

1. Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż (tzw. diagnoza delimitacyjna),
2. Dane statystyczne udostępnione przez Urząd Gminy Ułęż, Gminny Ośrodek Pomocy w Ułężu, Powiatowy Urząd Pracy w Rykach oraz Komendę Powiatową Policji w Rykach, a także danych GUS,
3. Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego do 15.11.2023 r.,
4. Spacer studyjny po podobozarach rewitalizacji przeprowadzony w dniu 08 sierpnia 2023 roku, zrealizowany przez wykonawcę, wraz ze sporządzeniem dokumentacji zdjęciowej miejsc o szczególnym znaczeniu dla planowanego procesu rewitalizacji,
5. Dokumenty, opracowania strategiczne Gminy Ułęż; opracowania statystyczne.

5.1 Założenia przyjęte w ramach przeprowadzonej aktualizacji

W wyniku aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji przeprowadzonej w 2026 roku nie nastąpiły zmiany granic ani powierzchni obszaru rewitalizacji. Łączna powierzchnia obszaru rewitalizacji nadal wynosi 2,44 km², co stanowi 2,9% powierzchni gminy. Nie zmieniły się również powierzchnie poszczególnych podobozarów rewitalizacji.

Tabela 16 Obszar rewitalizacji – dane przyjęte do aktualizacji GPR

Obszar rewitalizacji	Ludność	Udział ludności	Powierzchnia [km ²]	Udział powierzchni
Podobszar Sobieszyn	399	12,69%	1,29	1,5%
Podobszar Ułęż	439	13,96%	0,98	1,2%
Podobszar Żabianka	99	3,15%	0,17	0,2%
Suma	937	29,80%	2,44	2,9%

Źródło: opracowanie własne.

Zmianie uległy natomiast dane demograficzne. Łączna liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji zmniejszyła się z 972 do 937 osób, tj. o 35 osób (3,6%). Spadek liczby mieszkańców odnotowano we wszystkich podobozarach rewitalizacji:

- w Sobieszynie liczba mieszkańców zmniejszyła się z 405 do 399 osób (o 6 osób),
- w Ułężu z 465 do 439 osób (o 26 osób),
- w Żabiance z 102 do 99 osób (o 3 osoby).

Pomimo niewielkiego spadku liczby mieszkańców nie wystąpiły istotne zmiany w strukturze przestrzennej obszaru rewitalizacji. Powierzchnia oraz granice poszczególnych podobozarów

rewitalizacji pozostały bez zmian, a aktualne dane potwierdzają zasadność kontynuacji działań rewitalizacyjnych na wyznaczonym obszarze.

Przeprowadzona aktualizacja potwierdziła zatem stabilność przestrzenną wyznaczonego obszaru rewitalizacji, przy jednoczesnym niewielkim spadku liczby mieszkańców zamieszkujących podobszary rewitalizacji.

W ramach prowadzonej aktualizacji GPR przeprowadzonej w czerwcu 2026 roku posłużyły następującymi źródłami informacji:

1. Dane statystyczne udostępnione przez Urząd Gminy Ułęż, Gminny Ośrodek Pomocy w Ułężu, Powiatowy Urząd Pracy w Rykach, a także danych GUS,
2. Zaktualizowane dane dotyczące obiektów, które mogą być wykorzystywane do prowadzonych działań rewitalizacyjnych (po analizie możliwości uzyskania pozwoleń na budowę i realizacji inwestycji).

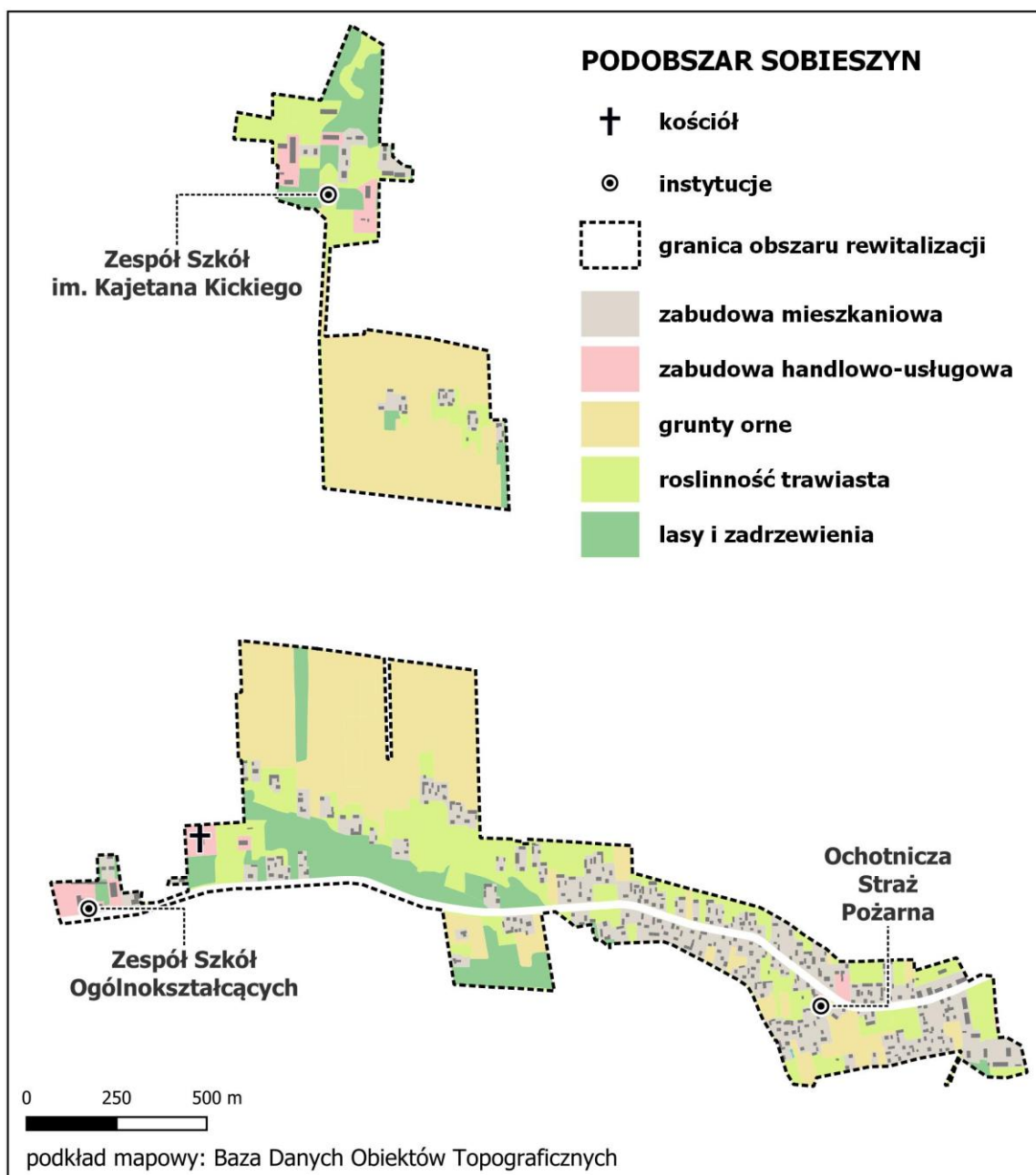
Pozyskane dane zostały wykorzystane do weryfikacji aktualności problemów społecznych zidentyfikowanych na podobszarach rewitalizacji w 2023 roku oraz do oceny, czy od tego czasu pojawiły się nowe problemy społeczne wymagające uwzględnienia w procesie rewitalizacji.

5.2 Podobszar rewitalizacji Sobieszyn

Charakterystyka podobszaru

Podobszar rewitalizacji Sobieszyn leży w południowo - wschodniej części gminy Ułęż w sołectwie Sobieszyn. Podobszar składa się z dwóch niepołączonych ze sobą części. Pierwsza to obszar ścisłego centrum sołectwa Sobieszyn, obejmujący główny ciąg komunikacyjny i skupiające się przy nim tereny zamieszkałe. Z kolei druga leży w północnej części sołectwa, obejmuje ona tereny zamieszkałe, tereny z zabudową usług publicznych, społecznych i kulturalnych oraz tereny o znaczeniu historycznym. Co istotne podobszar rewitalizacji objął swoim zasięgiem tereny w sołectwie, na których skupia się zabudowa mieszkaniowa oraz teren skupiający miejsca istotne dla procesu rewitalizacji, tj. miejsca o znaczeniu dla lokalnej społeczności oraz te z potencjałem do podjęcia działań na jej rzecz. Należy tu wskazać między innymi zabudowę Zespołu Szkół im. Hrabiego Kajetana Kickiego w Sobieszynie oraz przyległy zespół parkowy, tereny przy rzece Wieprz, wykorzystywane przez mieszkańców do celów rekreacyjnych i wypoczynkowych.

Grafika 8 Granice podobszaru rewitalizacji Sobieszyn – zagospodarowanie terenu.¹⁴

Źródło: opracowanie własne.

Podobszar Sobieszyn zajmuje powierzchnię 1,29 km² co stanowi 1,5% powierzchni gminy i zamieszkuje go 399 osób – 12,47% populacji gminy Ułęż.

¹⁴ Grafika poglądowa przedstawiająca podobszar rewitalizacji Sobieszyn – zagospodarowanie terenu. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczony został Uchwałą nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. (Dz. U. województwa lubelskiego z 2023 r. poz. 7996)
https://ugulez.bip.lubelskie.pl/index.php?id=604&action=details&document_id=1965349

Tabela 17 Podobszar Sobieszyn (aktualizacja)

Jednostka	liczba ludności	% ludności gminy	Powierzchnia	% powierzchni gminy
Podobszar rewitalizacji Sobieszyn	399	12,69%	1,29 km ²	1,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Pierwsze wzmianki o Sobieszynie pochodzą z XIV w., a informacje bardziej szczegółowe dotyczą początków wieku XVI, kiedy to swoje ziemie posiadał tutaj ród Sobieskich. Od tamtych lat na terenie obecnej wsi Sobieszyn powstawały liczne zabudowy folwarczne. Ważnym momentem kształtującym obecną zabudowę i układ Sobieszyna było przejęcie go na własność przez hrabiego Kajetana Kickiego. W tym czasie powstały tu m.in. zespół leśno-parkowy w Brzozowej wraz z zabudową (Dwór Modrzewiowy, zabytkowe obiekty należące do obecnego Zespołu Szkół im. Kajetana hr. Kickiego), czy Pałac Kickiego wraz z zabudową. Co istotne wskazane powyżej obiekty, obecnie częściowo pełnią funkcje m.in. edukacyjne czy kulturalne, ale są też takie (pałac Kickiego wraz z zabudowa towarzyszącą), które nie pełnią żadnych funkcji (pustostany). Obiekty te leżą w granicach obszaru rewitalizacji, co pozwala na wykorzystanie tych zasobów do realizacji działań rewitalizacyjnych.

Grafika 9 Pałac Hrabiego Kickiego w Sobieszynie - stan obecny.

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Na podobszarze rewitalizacji Sobieszyn obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Rady Gminy Ułęż Nr VIII/50/2003 z dnia 24.06.2003 roku wraz ze zmianami. Zgodnie z jego zapisami na podobszarze głównie występują tereny zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, a także w mniejszym stopniu tereny zieleni, takie jak obszary lasów i dolesień, obszary zieleni parkowej i łąki.

Dominującą w podobszarze funkcją jest funkcja rolnicza. Większość terenu, jak wskazuje MPZP, przeznaczona jest pod zabudowę zagrodową. Biorąc pod uwagę cały obszar sołectwa, znaczną jego część pokrywają tereny rolne, na których w dużej mierze obowiązuje brak prawa do zabudowy. Jest to z jednej strony ograniczenie w możliwościach wznoszenia nowej zabudowy, w tym w szczególności zabudowy mieszkalnej. Z drugiej zaś strony chroni przed niekontrolowaną, rozproszoną zabudową oraz wywiera konieczność utrzymywania w dobrym stanie lub przywracania funkcjonalności istniejących budynków. Sobieszyn jest ważnym ośrodkiem edukacyjnym na poziomie gminy. Znajdują się tu Zespół Szkół im. hr. Kajetana Kickiego (liceum i technikum) oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących (szkoła podstawowa i liceum ogólnokształcące) wraz z oddziałem przedszkolnym.

W badaniu ankietowym, respondenci zgodnie potwierdzili, że wyznaczony podobszar Sobieszyn powinien zostać poddany procesowi rewitalizacji (100% odpowiedzi „zdecydowanie tak”). Równie zgodnie stwierdzono, że obszar ten stanowi kluczowe miejsce związane z funkcjonowaniem gminy. Potwierdza to ustalenia zawarte w diagnozie delimitacyjnej służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a tym samym wskazanie przedmiotowego podobszaru do objęcia interwencją rewitalizacyjną.

Sfera społeczna

Diagnoza delimitacyjna wykazała, że na podobszarze występują kryzys w sferze społecznej. Wartość syntetycznego wskaźnika degradacji była ponad dwukrotnie wyższa niż dla gminy (-1,2), i wyniosła -2,8. Podobszar rewitalizacji Sobieszyn charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym, co oznacza przewagę liczby zgonów nad liczbą nowonarodzonych mieszkańców. Ponadto analiza danych demograficznych wykazała, że przy niewielkim spadku liczby ludności wzrosła liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. W latach 2022-2024 odnotowano wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym o 12,4%.

W tym samym czasie liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym spadła o 6,6%, natomiast osób w wieku produkcyjnym o 1,8%. Świadczy to o postępującym zjawisku starzenia się ludności zamieszkującej podobszar. Taka sytuacja wymaga dostosowania polityki społecznej do rosnących potrzeb osób starszych. Wraz z upływem czasu, wzrasta zapotrzebowanie na opiekę zdrowotną, w tym także na wsparcie w dziedzinie zdrowia psychicznego. Zwiększa się także ryzyko wykluczenia tej grupy

społecznej, spowodowanego samotnością, która jest dodatkowa nasilana przez emigrację młodszych członków rodzin. Osoby starsze coraz bardziej potrzebują wsparcia ze strony systemu pomocy społecznej. Zazwyczaj są one mniej mobilne, a istniejące braki w infrastrukturze funkcjonalno-przestrzennej ograniczają ich zdolność do samodzielnego funkcjonowania. W związku z tym konieczne jest tworzenie rozwiązań, które będą łatwo dostępne w ich najbliższym otoczeniu. Rozwiązanie te powinny skupiać się głównie na tworzeniu miejsc im sprzyjającym, w których możliwa będzie integracja i aktywizacja osób starszych, jednocześnie niwelująca ryzyko wykluczenia, czy poczucia samotności. Rozwiązaniem odpowiadającym kompleksowo na potrzeby seniorów jest stworzenie Dziennego Domu Pobytu, w którym mogą oni liczyć na pomoc zdrowotną, wsparcie i aktywizację oraz organizację czasu wolnego. Do poprawy sytuacji i podniesienia jakości życia seniorów przyczynią się też rozwiązania zlokalizowane blisko ich miejsca zamieszkania, takie jak dostęp do przestrzeni publicznych czy komunikacji publicznej. Warto podkreślić w tym miejscu, że na podobszarze rewitalizacji znajdują się infrastruktura, w tym obiekty takie jak budynki przy Zespole Szkół Rolniczych, które nie pełnią obecnie żadnych funkcji, a stanowią odpowiednią bazę do prowadzenia dziennego domu pobytu czy prowadzenia usług społecznych.

Tabela 18 Zmiany liczby ludności podobszaru wg ekonomicznych grup wieku (aktualizacja).

Jednostka	zmiany w liczbie ludności podobszaru w latach 2022-2024 wg ekonomicznych grup wieku			
	ogółem	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
podobszar rewitalizacji Sobieszyn	-0,20%	-6,60%	-1,80%	12,40%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Na podobszarze Sobieszyn zidentyfikowano niekorzystne tendencje demograficzne. Wskaźnik salda migracji wynosi aż -30,1 na 1 000 mieszkańców, podczas gdy dla całej gminy osiąga wartość -6,0, co wskazuje na znacznie większą skalę odpływu mieszkańców z podobszaru niż przeciętnie w gminie. Jednocześnie wskaźnik obciążenia demograficznego osiąga poziom 103,8%, wyraźnie przekraczając średnią gminną wynoszącą 75,3%. Oznacza to, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada ponad 103 mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym, co może prowadzić do zwiększonego zapotrzebowania na usługi społeczne i opiekuńcze oraz ograniczać potencjał rozwojowy podobszaru.

Obok niekorzystnych zjawisk demograficznych na podobszarze zdiagnozowano problemy w sferze społeczno-ekonomicznej związane z sytuacją mieszkańców na rynku pracy. Wskaźnik osób bezrobotnych wynosi 61,4 na 1 000 mieszkańców, podczas gdy średnia dla gminy osiąga poziom 26,1. Również udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest ponad dwukrotnie wyższy niż średnio w gminie i wynosi 5,2% przy wartości referencyjnej 2,3%. Na nasilenie problemu wskazuje

także wysoka liczba osób długotrwale bezrobotnych – 35,1 na 1 000 mieszkańców wobec 12,1 dla całej gminy. Oznacza to, że ponad połowę wszystkich osób bezrobotnych stanowią osoby pozostające bez pracy przez dłuższy okres. Zjawisko bezrobocia jest często przyczyną lub konsekwencją innych problemów społecznych, dlatego działania zmierzające do jego ograniczenia mają istotne znaczenie dla procesu rewitalizacji.

Na podobszarze odnotowano również ponadprzeciętną liczbę osób uzależnionych od alkoholu (5,0 na 1 000 mieszkańców przy średniej gminnej wynoszącej 3,2) oraz osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności (15,0 na 1 000 mieszkańców wobec 8,6 dla całej gminy). O występowaniu problemów społecznych świadczy także wysoka liczba klientów pomocy społecznej wynosząca 134,3 na 1 000 mieszkańców, przekraczająca średnią dla gminy (131,4), a także ponadprzeciętna liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (86,0 na 1 000 mieszkańców wobec 72,8 dla całej gminy). Dane te wskazują na występowanie grup mieszkańców wymagających wsparcia społecznego oraz działań sprzyjających integracji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Opisane problemy społeczne, w szczególności bezrobocie, długotrwałe bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia oraz niepełnosprawność, mają istotny wpływ na sytuację społeczną podobszaru. Osoby dotknięte tymi problemami są bardziej narażone na wykluczenie społeczne, ograniczoną aktywność zawodową i społeczną oraz trudności w pełnym uczestnictwie w życiu lokalnej społeczności. Przeciwdziałanie tym zjawiskom ma kluczowe znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmacniania potencjału rozwojowego podobszaru.

Planowana interwencja rewitalizacyjna powinna koncentrować się przede wszystkim na aktywizacji społecznej mieszkańców, rozwijaniu działań integracyjnych oraz zapewnieniu wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Istotne znaczenie ma rozwijanie oferty pomocy psychologicznej, terapeutycznej i profilaktycznej, w szczególności dla osób zagrożonych uzależnieniami i wykluczeniem społecznym. Ważnym elementem działań rewitalizacyjnych powinno być również tworzenie przestrzeni i miejsc sprzyjających integracji mieszkańców oraz budowaniu więzi społecznych.

Uzupełnieniem wsparcia społecznego powinno być zapewnienie dostępnych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych umożliwiających aktywne spędzanie czasu wolnego. Miejsca takie jak place zabaw, tereny rekreacyjne, obiekty sportowe czy przestrzenie spotkań mieszkańców sprzyjają integracji społecznej oraz przeciwdziałają izolacji osób zagrożonych wykluczeniem.

Podobszar zamieszkują również osoby borykające się ze szczególnymi potrzebami, co znajduje odzwierciedlenie w ponadprzeciętnej liczbie osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności. Sytuacja ta determinuje konieczność zapewnienia odpowiedniego wsparcia społecznego oraz dalszego dostosowywania infrastruktury publicznej do potrzeb osób z

niepełnosprawnościami i seniorów. Działania te są niezbędne dla ograniczania barier w dostępie do usług publicznych oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu tej grupy mieszkańców.

Tabela 19 dane statystyczne sfery społecznej w podobszarze Sobieszyn (aktualizacja).

Czynnik / wskaźnik	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Sobieszyn
Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	-7,6	-7,5
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	-6,0	-30,1
Obciążenie demograficzne	75,3%	103,8%
Liczba ofiar przemocy na 1 000 mieszkańców (dane GOPS)	0,3	0,0
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1 000 mieszkańców	3,2	5,0
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców	8,6	15,0
Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	131,4	134,3
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1 000 mieszkańców	72,8	86,0
Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	26,1	61,4
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	12,1	35,1
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	2,3%	5,2%
Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców	5,1	7,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy, OPS w Ułężu oraz PUP w Rykach.

Na podobszarze swoją działalność prowadzą trzy organizacje pozarządowe: Ochotnicza Straż Pożarna w Sobieszynie, Koło Gospodyń Wiejskich Sobieszyn oraz UKS „Junior” przy ZSO w Sobieszynie. Ze względu na szeroki zakres działalności organizacji pozarządowych ich funkcjonowanie stanowi istotny potencjał rozwoju sfery społecznej w podobszarze. Gmina co roku realizuje program współpracy Gminy Ułęż z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jak wynika z corocznych wyników konkursów na realizację zadań publicznych prowadzonych przez gminę, wskazane powyżej organizacje często są inicjatorami wydarzeń i ofert na rzecz lokalnej społeczności. Ich zadania skupiają się głównie na działalności podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej oraz w działalności w zakresie organizacji przedsięwzięć społecznych oraz sportowo-rekreacyjnych. Istotną rolę w życiu społecznym podobszaru pełni Ochotnicza Straż Pożarna w Sobieszynie. Jednostka ta realizuje nie tylko zadania związane z bezpieczeństwem mieszkańców, ale również uczestniczy w organizacji wydarzeń społecznych i integracyjnych. Obecny stan techniczny strażnicy oraz wyposażenia jednostki ogranicza

jednak możliwości pełnego wykorzystania jej potencjału społecznego i ratowniczego. Wymaga to modernizacji infrastruktury oraz doposażenia jednostki w nowoczesny sprzęt. Realizacja przedsięwzięć obejmujących modernizację strażnicy OSP oraz zakup nowego samochodu pożarniczego wraz z wyposażeniem przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, zwiększenia skuteczności działań ratowniczych oraz wzmocnienia roli OSP jako lokalnego centrum aktywności społecznej.

Tabela 20. Problemy społeczne i potencjały podobszaru Sobieszyn

Sfera społeczna
Zidentyfikowane problemy podobszaru rewitalizacji Sobieszyn
• Ujemny przyrost naturalny, odpływ mieszkańców oraz zjawisko starzenia się społeczeństwa • Niekorzystna struktura demograficzna i wysokie obciążenie demograficzne • Zjawisko bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego, oraz ryzyko wykluczenia społecznego mieszkańców • Wysoka skala korzystania ze świadczeń pomocy społecznej • Wysoka skala korzystania ze świadczeń pomocy • Problemy uzależnień dotykające część mieszkańców podobszaru • Występowanie potrzeb związanych z niepełnosprawnością mieszkańców
Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Sobieszyn
• Funkcjonujące placówki edukacyjne • Organizacje pozarządowe sprzyjające aktywizacji mieszkańców • Obecność miejsc i obiektów, które mogą pełnić funkcje społeczne.

Sfera gospodarcza

Zgodnie z wynikami analiz prowadzonych w ramach aktualizacji dokumentu sytuacja gospodarcza na podobszarze jest dobra. Z danych odnoszących się do liczby prowadzonych działalności wynika, że na podobszarze na 1 000 mieszkańców przypadają 42,6 podmioty gospodarcze, co jest wynikiem wyższym niż średnia dla całej gminy (38,5) i świadczy o znacznym potencjale tego podobszaru. Dodatkowo liczba nowo zarejestrowanych podmiotów przewyższała liczbę wyrejestrowanych. Świadczy to o stabilnej lokalnej sytuacji gospodarczej tego obszaru. Jednak w porównaniu do średnich przeliczeniowych dla województwa i powiatu sytuacja gminy jest mniej korzystna. Ze względu na dogodne warunki fizyczno-geograficzne oraz historie osadnictwa w Sobieszynie na podobszarze dominują podmioty prowadzące działalność rolniczą. Na podobszarze nie funkcjonują duże i średnie przedsiębiorstwa, a wskazać należy działalność małych firm oraz jednoosobowych działalności. Oprócz podmiotów prowadzących sprzedaż artykułów spożywczych oraz sprzedaż wielobranżową wyróżnić można firmy oferujące usługi motoryzacyjne, budowlane, monterskie, drzewiarskie oraz sprzedaż internetową czy usługi online. W badaniach ankietowych, których przedmiotem był wyznaczony podobszar rewitalizacji Sobieszyn większość respondentów nie potrafiła jednoznacznie ocenić warunków do prowadzenia działalności

gospodarczej na jego terenie (60% odpowiedzi „trudno powiedzieć”). Pozostałe 40% ankietowanych uznało je za dobre.

Jednym z potencjałów rozwoju gospodarczego podobszaru jest jego bogate dziedzictwo- historyczno-kulturowe. Bogata historia obszaru oraz istniejące zasoby w postaci budynków zabytkowych takich jak pałac Kickiego, zabudowa przy Zespole Szkół im hr. Kajetana Kickiego w Sobieszynie czy zespół parkowo-leśny i pomniki przyrody są elementami do budowy oferty kulturalnej i turystycznej. Wykorzystanie opisanych potencjałów może przyczynić się do zwiększenia poziomu przedsiębiorczości, szczególnie w kontekście turystycznym. Wartością dodaną w takiej sytuacji stanowić będzie zaangażowanie lokalnej społeczności w promowanie istniejącego dziedzictwa i rozwój turystyczno-kulturalny. Na obszarze, na terenie zespołu parkowego istnieje budynek po dawnym tzw. „drewniak”, który może spełniać funkcje punktu informacji turystycznej i budynku muzealno-kulturowego.

Grafika 10 Budynek dawnego "Drewniaka".

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Rozwój funkcji społecznych, edukacyjnych i rekreacyjnych planowany w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie również pośrednio wpływał na poprawę warunków rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej miejscowości.

Sfera środowiskowa

W diagnozie delimitacyjnej zdiagnozowano czynniki wpływające na stan środowiska naturalnego i tym samym na jakość życia w podobszarze. Dla podobszaru Sobieszyn analizy nie wykazały występowania zjawisk kryzysowych w tym zakresie. Zmienne, jakie zostały uwzględnione, dotyczyły między innymi wpływu hałasu generowanego przez ruch komunikacyjny na mieszkańców podobszaru. Analiza wykazała, że zaledwie 0,5% budynków mieszkalnych jest w strefie zagrożonej, co jest wynikiem znacznie niższym od wartości dla całej gminy (14,9%). Kolejnym badanym czynnikiem była jakość powietrza do czego posłużono się średnim rocznym stężeniem pyłów zawieszonych PM_{2.5}. W tym kontekście wartość dla podobszaru wyniosła 12,0, co oznaczało zanieczyszczenie na niższym poziomie niż średnie w całej gminie (12,1) i niższe niż wartości zdiagnozowane w innych jej częściach (najwyższa wyniosła 13,3). Sprzyjającą jakość powietrza na terenie podobszaru potwierdzają wyniki ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy, którzy zgodnie opowiedzieli się, że jest ona na dobrym poziomie (60% odpowiedzi bardzo dobrze i 40% odpowiedzi dobrze).

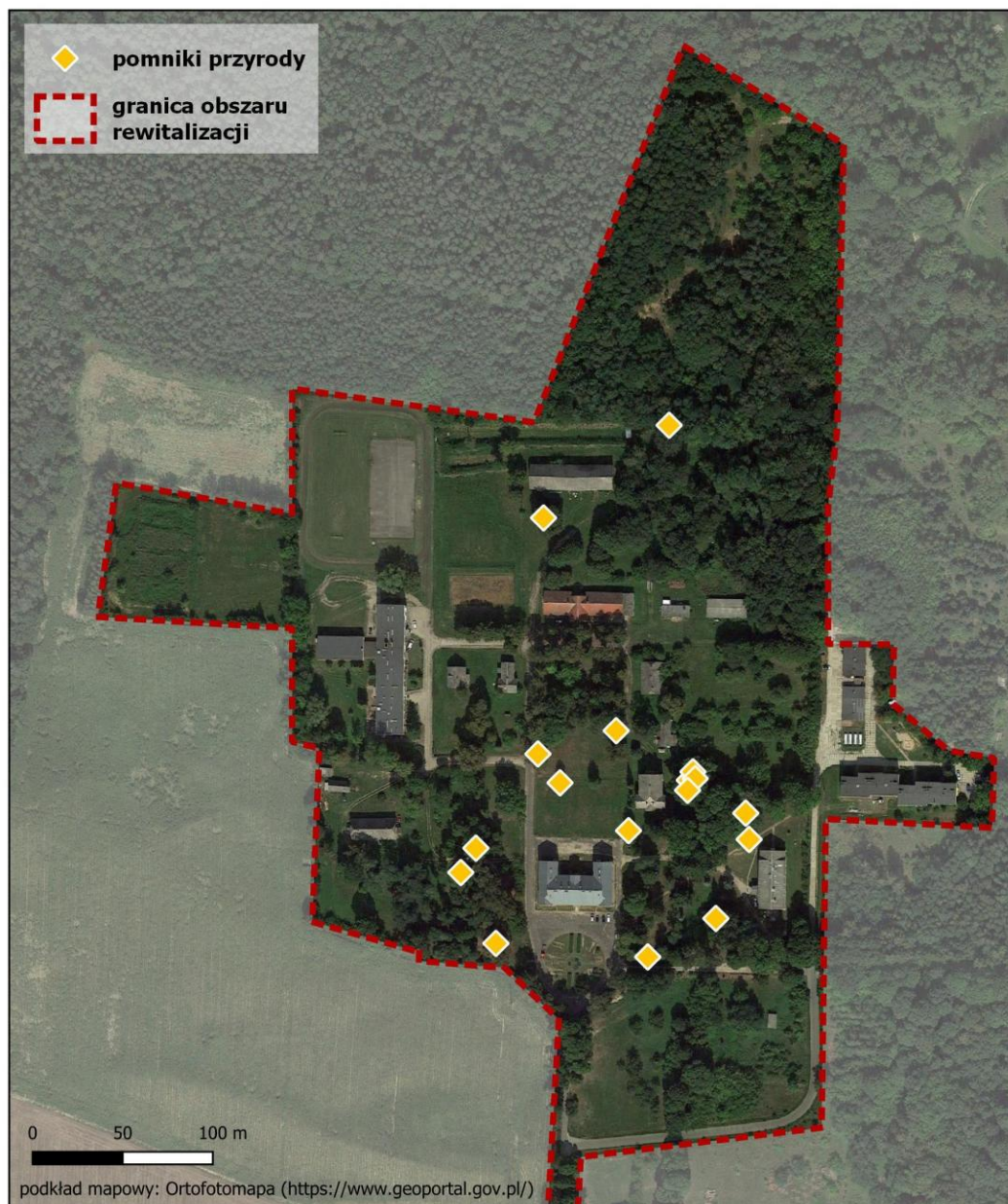
Wiejski charakter obszaru, bliskość terenów przyrodniczych, czy położenie w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Wieprz powodują, że stan środowiska naturalnego w jego obrębie jest dobry. Istotny wpływ na stan środowiska ma fakt, że podobszar leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza. Objęcie terenów taką formą ochrony przyrody obliguje do przestrzegania ustaleń dotyczących czynnej ochrony ekosystemów na jego obszarze. Zgodnie z rozporządzeniem określającym te ustalenia¹⁵ obszar ten obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Powyższe przesłanki stanowią potencjał dla rozwoju podobszaru. Duża liczba terenów zielonych sprzyjających rekreacji i wypoczynku, liczne pomniki przyrody czy tereny o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych stanowią potencjał dla rozwoju turystyki i zainteresowania odwiedzających. Z drugiej zaś strony są miejscami podnoszącymi atrakcyjność osiedleńczą obszaru, a także sprzyjają dobrej jakości życia mieszkańców. Z wywiadów pogłębionych i ankiety dotyczącej podobszaru wynika, że mieszkańcy chętnie korzystają z terenów zielonych w tej części gminy. Często wybieranymi miejscami do rekreacji i wypoczynku są tereny przy rzece oraz stawach znajdujących się

¹⁵ Rozporządzenie nr 38 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lutego 2006 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”

w Sobieszynie. Poprawa dostępności do tych miejsc oraz utworzenie infrastruktury wypoczynkowej/rekreacyjnej (np. przystanie wodne i punkty widokowe) na tych terenach podniesie ich wartość, a także pozwoli na korzystanie z nich przez większą liczbę mieszkańców.

Grafika 11 Rozmieszczenie Pomników Przyrody w zespole leśnoparkowym na terenie Sobieszyn-Brzozowa.

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl/mapy

Grafika 12 Aleja prowadzącą do zespołu parkowego

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Zespół parkowy, budynek ZS im. Hrabiego Kajetana Kickiego Sobieszynie.

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Zdiagnozowanymi problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej podobszaru są niższy niż średnio w gminie poziom dostępności do usług publicznych oraz brak dostępności do punktów opieki zdrowotnej. Ponadto na pięciu zlokalizowanych w Sobieszynie obiektów publicznych żaden nie jest dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami. Powyższe dane negatywnie rzutują na jakość życia mieszkańców podobszaru, szczególnie biorąc pod uwagę wysoką liczbę mieszkańców z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Dla tych grup społecznych istotna jest możliwość korzystania w pełni z podstawowych usług w najbliższej okolicy zamieszkania. Niedostosowanie obiektów do ich

potrzeb oraz brak podmiotów świadczących opiekę zdrowotną to czynniki znacznie ograniczające ich funkcjonowanie.

Zgodnie z ustaleniami *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ułęż* Sobieszyn w strukturze przestrzenno-funkcjonalnej Gminy jest miejscem, który skupia funkcje oświatowe. Jak wspomniano powyżej funkcjonują tu Zespół Szkół z liceum i szkołą podstawową oraz oddziałem przedszkolnym oraz Zespół Szkół im. Jana III Sobieskiego w Sobieszynie.

Studium określa także uwarunkowania rozwoju gminy, w których Sobieszyn stanowi obszar rozwoju funkcji wypoczynkowej z wykorzystaniem istniejącej struktury wsi. W kierunkach przekształcenia osadnictwa Sobieszyn został wyznaczony obszarem, w którym należy ograniczyć tendencje zabudowy przestrzeni rolniczej o wysokich walorach produkcyjnych i wykorzystać je kierując się rozwojem gminy przez prowadzenie działalności inwestycyjnej i koncentrację aktywizacji gospodarczej. Cel główny warunkujący rozwój gminy, zgodnie z zapisami studium, to zapobieganie dalszej migracji ludności. Zapobiec temu ma stworzenie warunków dla rozwoju nowych miejsc pracy, a działania przez jakie zostanie to osiągnięte to aktywizacja zawodowa i promowanie rozwoju usług komercyjnych, turystycznych i agroturystycznych oraz przeciwdziałanie odpływowi ludzi młodych poprzez promocję strefy przedsiębiorczości i nowych inicjatyw gospodarczych. Ważnym zapisem, wpisującym się w założenia rewitalizacji jest także podniesienie obsługi mieszkańców w dziedzinie kultury. Kierunki rozwoju wpisane w studium pokrywają się z wskazywanymi powyżej potencjałami dla działań rewitalizacyjnych i poprawy jakości życia mieszkańców podobszaru.

Z pośród ośmiu układów zabytkowych na terenie gminy, wpisanych w wojewódzki rejestr, aż trzy zlokalizowane są na podobszarze rewitalizacji. Zapisy studium wskazują, że zły stan techniczny zabudowy w Zespole pałacowo – parkowym (były pałac hr. Kickiego) jest postępujący, a znaczna część jest na skraju katastrofy budowlanej. Założenia parkowe (cenny drzewostan i pomniki przyrody) wymagają natychmiastowej rewitalizacji. W odniesieniu do Zespołu Szkół w Sobieszynie Brzozowej identyfikuje się konieczność bieżącej konserwacji budynków.

Analiza wykazała również niedobór nowoczesnych, atrakcyjnych i ogólnodostępnych przestrzeni służących integracji mieszkańców oraz aktywnemu spędzaniu czasu wolnego. Szczególnie istotny jest brak infrastruktury dedykowanej dzieciom i rodzinom, umożliwiającej codzienne spotkania, rekreację oraz budowanie więzi społecznych. Niedostateczna liczba takich miejsc ogranicza możliwości integracji międzypokoleniowej oraz aktywizacji mieszkańców. W konsekwencji osłabia to kapitał społeczny podobszaru i zmniejsza atrakcyjność przestrzeni publicznych. Odpowiedzią na wskazane problemy jest planowana budowa nowego placu zabaw w Sobieszynie. Inwestycja pozwoli stworzyć bezpieczną i

dostępną przestrzeń przeznaczoną dla dzieci i ich opiekunów, sprzyjającą aktywności fizycznej, integracji rodzin oraz budowaniu relacji społecznych wśród mieszkańców.

Grafika 13 Teren przy pałacu wraz z istniejącą zabudową.

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Grafika 14 Teren i zabudowa Zespołu Szkół im. Hr. Kajetana Kickiego.

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Pomimo funkcjonowania infrastruktury sportowej na podobszarze, jej obecny stan techniczny oraz funkcjonalny ogranicza możliwości pełnego wykorzystania potencjału obiektu przez mieszkańców. Dotyczy to zarówno organizacji zajęć sportowych, wydarzeń integracyjnych, jak i codziennego korzystania z infrastruktury przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe. Stan ten wpływa negatywnie na poziom aktywności fizycznej mieszkańców oraz ogranicza możliwości prowadzenia działań integracyjnych i społecznych. Szczególnie istotne jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury dla młodzieży, której aktywizacja stanowi jeden z ważniejszych elementów przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym. Planowana modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego przy ZSO w Sobieszynie pozwoli na poprawę jakości infrastruktury sportowej, zwiększenie dostępności obiektu oraz stworzenie warunków do organizacji wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i integracyjnych. Inwestycja przyczyni się do wzrostu aktywności mieszkańców oraz poprawy jakości życia na podobszarze.

Istotnym wyzwaniem pozostaje również zapewnienie odpowiedniej dostępności usług opiekuńczych dla najmłodszych mieszkańców. Ograniczona liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego wpływa na komfort życia rodzin, ogranicza możliwości aktywności zawodowej rodziców oraz obniża atrakcyjność osiedleńczą miejscowości. Planowana budowa żłobka-przedszkola pozwoli na zwiększenie dostępności usług społecznych, stworzy lepsze warunki rozwoju dzieci oraz będzie sprzyjać zatrzymywaniu młodych rodzin na terenie gminy.

Sfera techniczna

Kryzys w sferze technicznej związany jest głównie ze złym stanem licznej zabudowy zabytkowej występującej na podobszarze rewitalizacji. Wskaźnik liczby zabytków i pomników przyrody w przeliczeniu na km² wyniósł tutaj 2,0, przy średniej wartości dla gminy równej 0,7. Obiekty zabytkowe są w złym stanie technicznym, w niektórych przypadkach (Pałac Hrabiego Kickiego) w stanie nienadającym się do użytkowania. Problem w tym zakresie to przede wszystkim ryzyko utraty dziedzictwa kulturowego, ale i wysokie koszty ich odbudowy. Ponadto budynki zabytkowe mogą zostać wykorzystane do budowania potencjału społecznego i gospodarczego opartego o rozwój turystyki w gminie.

W zakresie infrastruktury publicznej sytuacja podobszaru jest zróżnicowana. Spośród 3 obiektów użyteczności publicznej funkcjonujących na jego terenie, 1 wymaga przeprowadzenia termomodernizacji. Jednocześnie jedynie 1 obiekt jest dostosowany lub częściowo dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, co oznacza, że pozostałe obiekty wymagają działań modernizacyjnych w celu poprawy ich dostępności i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.

Stosunkowo pozytywnie przedstawia się poziom dostępności łącza internetowego w podobszarze. Przy średniej dla gminy dostępności wynoszącej 53,8%, w Sobieszynie jej poziom wynosi 69,2%. W badaniu ankietowym respondenci pozytywnie oceniali (odpowiedzi dobrze i bardzo dobrze) takie aspekty techniczne jako jakość dróg, stan techniczny chodników i oświetlenia, czy utrzymanie czystości na terenie podobszaru.

Czynnik	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Sobieszyn
Liczba obiektów użyteczności publicznej	3
Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	1
Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych (lub dostosowanych częściowo) w zakresie energooszczędności	3
Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych (lub dostosowanych częściowo) do osób ze szczególnymi potrzebami	1

Istotnym problemem podobszaru pozostaje niedostateczna oferta infrastruktury społecznej, opiekuńczej i rekreacyjnej odpowiadającej na potrzeby mieszkańców w różnym wieku. Pomimo funkcjonowania placówek oświatowych oraz obiektów sportowych, część infrastruktury wymaga modernizacji i dostosowania do współczesnych standardów użytkowych, bezpieczeństwa oraz dostępności. Dotyczy to w szczególności infrastruktury sportowo-rekreacyjnej wykorzystywanej przez dzieci, młodzież oraz mieszkańców aktywnie spędzających czas wolny. Problemem jest również ograniczona dostępność usług opieki nad najmłodszymi dziećmi. Brak odpowiedniej liczby miejsc opieki żłobkowej i przedszkolnej utrudnia mieszkańcom godzenie obowiązków zawodowych z rodzinnymi, a także wpływa na atrakcyjność osiedleńczą podobszaru. W kontekście niekorzystnych procesów demograficznych oraz odpływu części mieszkańców szczególnego znaczenia nabiera tworzenie warunków sprzyjających osiedlaniu się młodych rodzin. Odpowiedzią na te problemy jest planowana budowa żłobka-przedszkola w Sobieszynie. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i edukacyjnych, poprawi warunki rozwoju najmłodszych mieszkańców oraz stworzy lepsze warunki do aktywności zawodowej rodziców. Jednocześnie inwestycja wpłynie na podniesienie atrakcyjności miejscowości jako miejsca zamieszkania dla rodzin z dziećmi.

W trakcie analiz oraz konsultacji społecznych (zwłaszcza na zebraniach wiejskich) zwracano uwagę na potrzebę poprawy bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej. Część ciągów komunikacyjnych oraz miejsc wykorzystywanych przez mieszkańców charakteryzuje się niewystarczającym poziomem oświetlenia, co wpływa na komfort korzystania z przestrzeni po zmroku oraz poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Problem ten ma szczególne znaczenie dla osób starszych, dzieci oraz osób ze szczególnymi potrzebami.

Niedostateczne oświetlenie ogranicza również funkcjonalność przestrzeni publicznych oraz możliwość korzystania z nich w godzinach wieczornych. Planowana budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na terenie Sobieszyna przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszego, zwiększy dostępność przestrzeni publicznych oraz podniesie komfort życia mieszkańców. Dodatkowo zastosowanie energooszczędnych rozwiązań wpłynie na poprawę efektywności energetycznej infrastruktury publicznej.

W trakcie diagnozy zidentyfikowano również potrzebę poprawy infrastruktury służącej bezpieczeństwu mieszkańców. Obecny stan techniczny budynku strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej oraz stopień zużycia wykorzystywanego sprzętu i pojazdów ograniczają możliwości sprawnego prowadzenia działań ratowniczych. Modernizacja strażnicy OSP oraz doposażenie jednostki w nowoczesny samochód pożarniczy wraz ze specjalistycznym wyposażeniem przyczynią się do zwiększenia gotowości operacyjnej służb ratowniczych, poprawy bezpieczeństwa mieszkańców oraz podniesienia jakości infrastruktury technicznej na podobszarze rewitalizacji.

Tabela 21. Problemy pozaspołeczne i potencjały podobszaru Sobieszyn

Sfera pozaspołeczna (gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna)
Zidentyfikowane problemy podobszaru rewitalizacji Sobieszyn
• Niska dostępność do usług publicznych, • Brak dostępu do usług opieki zdrowotnej, • Niedostosowanie obiektów do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami, • Niedostosowanie obiektów usług publicznych w zakresie energooszczędności, • Zły stan techniczny budynków, w tym pustostany oraz postępująca degradacja obiektów zabytkowych, • Niska jakość i braki w infrastrukturze rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej, • Niewystarczająca infrastruktura opiekuńczo-edukacyjna dla dzieci do lat 3 i dzieci w wieku przedszkolnym, • Niewystarczający standard infrastruktury sportowo-rekreacyjnej służącej mieszkańcom, • Niedostateczne zagospodarowanie przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców, • Niewystarczający poziom bezpieczeństwa i dostępności przestrzeni publicznych po zmroku wynikający z niedostosowanego oświetlenia.
Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Sobieszyn
• Aktywność gospodarcza mieszkańców, • Bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne, • Bogate zasoby w postaci infrastruktury zabytkowej, w tym możliwość nadawania jej nowych funkcji społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i turystycznych, • Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, • Dostępność do terenów zielonych oraz potencjał rozwoju rekreacji, wypoczynku i turystyki, • Skupienie w podobszarze funkcji oświatowej gminy, • Funkcjonujące placówki edukacyjne stanowiące zaplecze dla działań społecznych i aktywizacyjnych,

- Istniejąca infrastruktura sportowa i rekreacyjna możliwa do modernizacji i rozwoju,
- Aktywnie działające jednostki OSP pełniące funkcje związane z bezpieczeństwem i integracją mieszkańców,
- Potencjał rozwoju usług turystycznych, edukacyjnych i kulturalnych opartych na dziedzictwie historycznym, walorach przyrodniczych oraz położeniu nad Wieprzem,
- Dostępność terenów umożliwiających tworzenie nowych przestrzeni integracji społecznej, rekreacji i wypoczynku.

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza pogłębiona podobszaru rewitalizacji Sobieszyn wykazała liczne problemy społeczne jego mieszkańców oraz deficyty przestrzenno-infrastrukturalne, co uzasadnia konieczność podjęcia działań naprawczych dążących do poprawy zdiagnozowanego stanu. O powodzeniu procesu rewitalizacji decydować będzie realizacja działań ukierunkowanych na zminimalizowanie i rozwiązanie problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy podobszaru. Problemy te skupiają się z jednej strony na widocznym starzeniu się lokalnej społeczności. Z drugiej zaś strony mieszkańcy narażeni są na wykluczenie społeczne spowodowane długotrwałym bezrobociem, bezradnością w życiu codziennym (wysoka liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, w głównej mierze ze świadczeń stałych, posiłków), patologii w rodzinie (przemoc i alkoholizm). Zjawiska te korelują z kryzysem w sferze pozaspółecznej, który widoczny jest w szczególności w wysokiej liczbie budynków wymagających modernizacji, braku miejsc sprzyjających aktywizacji i integracji społecznej, braku usług społecznych i opieki zdrowotnej, niską jakością miejsc spędzania czasu wolnego.

Rewitalizacja w podobszarze Sobieszyn powinna być skoncentrowana na utworzeniu miejsc, w których wsparcie odnajdą osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (dzienny dom pobytu, mieszkania chronione, wsparcie psychologiczne i terapeutyczne, w tym pomoc osobą borykającym się z przemocą i alkoholizmem). Drugim kierunkiem działań rewitalizacyjnych winny być działania zwiększające aktywizację zawodową i przedsiębiorczość mieszkańców (w szczególności bezrobotnych i młodych), która powinna zostać oparta o istniejące zasoby krajobrazowe i historyczne, poprzez tworzenie miejsc sprzyjających turystyce. W tym miejscu należy podkreślić wyrażone w badaniu ankietowym oczekiwania mieszkańców co do zmian, jakie powinny zostać wprowadzone w procesie rewitalizacji. Respondenci wskazywali na konieczność wykorzystania zabudowy na terenie Zespołu Szkół i stworzenia w miejscu byłego internatu domu pobytu dla seniorów, wyznaczenie ścieżek rowerowych i stworzenie nowych miejsc wypoczynkowych, w tym także miejsc nad rzeką Wieprz. Mieszkańcy wypowiedzieli się także w temacie podejmowanych działań społecznych, które ich zdaniem powinny skupić się na programach wspierających seniorów i osoby samotne oraz aktywizujących mieszkańców podobszaru.

Podsumowując na podobszarze rewitalizacji zdiagnozowano następujące problemy społeczne i pozaspółeczne:

- Niekorzystne procesy demograficzne związane z odpływem mieszkańców oraz starzeniem się społeczeństwa;
- Wysoki poziom bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego, oraz ryzyko wykluczenia społecznego części mieszkańców;
- Występowanie problemów uzależnień, niepełnosprawności oraz zwiększonego zapotrzebowania na usługi społeczne;
- Ograniczona dostępność usług publicznych, w tym usług opieki zdrowotnej;
- Niedostateczna dostępność infrastruktury opiekuńczo-edukacyjnej dla najmłodszych dzieci;
- Zły stan techniczny części obiektów publicznych i zabytkowych oraz ryzyko utraty dziedzictwa kulturowego;
- Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;
- Niewystarczająca efektywność energetyczna części infrastruktury publicznej;
- Niska jakość oraz niedostateczne wyposażenie infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej;
- Brak odpowiednio zagospodarowanych przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego;
- Niedostateczny poziom bezpieczeństwa i funkcjonalności części przestrzeni publicznych wynikający z niewystarczającego oświetlenia..

Tabela 22 Drzewo problemowe dla podobszaru Sobieszyn (aktualizacja).

Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania
Ujemne saldo migracji, ujemny przyrost naturalny, niekorzystna struktura wieku ludności, ograniczona atrakcyjność osiedleńcza i zawodowa	Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa oraz odpływ mieszkańców z podobszaru	Wykluczenie społeczne osób starszych, konieczność dostosowania przestrzeni i usług do potrzeb seniorów, spadek siły roboczej podobszaru – zagrożenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego podobszaru	Rozwój oferty społecznej i zdrowotnej dla seniorów, poprawa jakości życia mieszkańców, rozwój infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i opiekuńczej, tworzenie warunków sprzyjających osiedlaniu się młodych rodzin.
Wysoka skala bezrobocia i bezrobocia długotrwałego, uzależnienia, niepełnosprawność mieszkańców, wysoka skala korzystania z	Ryzyko wykluczenia społecznego części mieszkańców oraz ograniczona aktywność społeczna i zawodowa.	Pogłębianie problemów społecznych, ograniczenie aktywności mieszkańców, obniżenie jakości życia, utrwalanie niekorzystnych zjawisk społecznych	Wsparcie mieszkańców poprzez działania aktywizujące, integracyjne, edukacyjne i terapeutyczne, rozwój usług społecznych, tworzenie miejsc

pomocy społecznej, ograniczona oferta aktywizacji społecznej i zawodowej			integracji społecznej oraz rozwój lokalnych funkcji gospodarczych i turystycznych..
Ograniczone środki finansowe na rozwój infrastruktury, potrzeby modernizacyjne obiektów publicznych i przestrzeni wspólnych, konieczność ochrony zasobów zabytkowych, niewystarczająca dostępność infrastruktury społecznej i rekreacyjnej.	Zły stan części obiektów publicznych i zabytkowych oraz niedostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców.	Ograniczona atrakcyjność podobszaru, niższa jakość usług publicznych, utrudniona integracja mieszkańców, niewykorzystany potencjał turystyczny i społeczny.	Modernizacja i adaptacja obiektów publicznych i zabytkowych, poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i opiekuńczej (żłobek- przedszkole, place zabaw, obiekty sportowe), poprawa bezpieczeństwa i jakości przestrzeni publicznych poprzez modernizację oświetlenia i zagospodarowanie terenów wspólnych..

Źródło: Opracowanie własne.

Konieczne jest zaplanowanie działań rewitalizacyjnych ukierunkowanych na wskazane powyżej problemy. Istotne jest podejmowanie działań, które będą nie tylko odpowiedzią na negatywne zjawiska, ale również będą minimalizować przyczyny ich powstawania. Do podjęcia prac naprawczych zidentyfikowanych w powyższej tabeli jako potrzeby i wyzwania wykorzystać należy istniejące zasoby i potencjały podobszaru rewitalizacji.

Tabela 23 Potencjały podobszaru rewitalizacji Sobieszyn.

Potencjały podobszaru rewitalizacji Sobieszyn
• Funkcjonujące placówki edukacyjne. • Organizacje pozarządowe sprzyjające aktywizacji mieszkańców. • Obecność miejsc i obiektów mogących pełnić funkcje społeczne, edukacyjne, kulturalne i integracyjne. • Skupienie funkcji oświatowej gminy oraz potencjał rozwoju usług edukacyjnych i społecznych. • Bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne. • Bogate zasoby w postaci infrastruktury zabytkowej, w tym możliwość nadawania jej nowych funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych (np. dzienny dom pobytu, mieszkania chronione, centrum aktywności społecznej, instytucje muzealno-kulturowe). • Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”. • Dostępność terenów zielonych oraz potencjał rozwoju rekreacji, wypoczynku i turystyki. • Walory przyrodnicze związane z doliną Wieprza, zespołem parkowym oraz pomnikami przyrody.

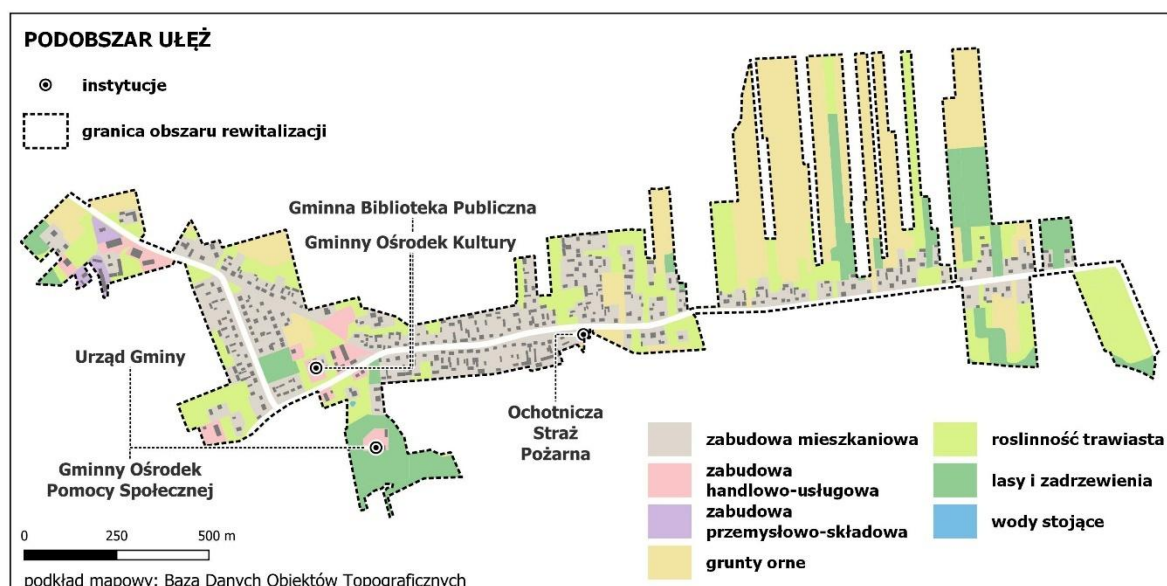
- Istniejąca infrastruktura sportowa i rekreacyjna możliwa do dalszej modernizacji i rozwoju.
- Potencjał rozwoju funkcji turystycznych, edukacyjnych i kulturowych opartych na lokalnym dziedzictwie oraz walorach krajobrazowych.
- Aktywność ekonomiczna mieszkańców oraz relatywnie wysoki poziom przedsiębiorczości.
- Dostępność terenów umożliwiających rozwój infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i opiekuńczej dla mieszkańców.
- Aktywnie działająca Ochotnicza Straż Pożarna pełniąca funkcje związane z bezpieczeństwem i integracją lokalnej społeczności.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

5.3 Podobszar rewitalizacji Ułęż

Podobszar rewitalizacji został wyznaczony w granicach obrębu ewidencyjnego Ułęż, w środkowej części gminy. Swoim zasięgiem obejmuje centralną część sołectwa Ułęż i niewielką części miejscowości Sobieszyn.

Grafika 15 Podobszar rewitalizacji Ułęż – zagospodarowanie terenu.¹⁶

Źródło: opracowanie własne.

Do podobszaru należą tereny zabudowane, na których skupia się funkcja mieszkaniowa i usługowa oraz przestrzenie publiczne. Jest to również najważniejszą pod względem administracyjnym, usługowym i kulturalnym część gminy Ułęż. Na jego terenie zlokalizowane są istotne z punktu widzenia mieszkańców instytucje, takie jak Urząd Gminy, Dom Kultury, Biblioteka Gminna, Ochotnicza Straż Pożarna, czy targowisko i liczne punkty świadczenia usług. Ważne, z perspektywy prowadzenia rewitalizacji są

¹⁶ Grafika poglądowa przedstawiająca podobszar rewitalizacji Ułęż – zagospodarowanie terenu. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczony został Uchwałą nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. (Dz. U. województwa lubelskiego z 2023 r. poz. 7996)
https://ugulez.bip.lubelskie.pl/index.php?id=604&action=details&document_id=1965349

zlokalizowane tutaj przestrzenie publiczne, w tym rekreacyjno-sportowe (np. stadion gminny), jak i niezagospodarowane tereny ogólnodostępne, które stanowią potencjał do działań rozwojowych gminy.

Podobszar rewitalizacji Ułęż zajmują powierzchnię równą 0,98 km², co stanowi 1,2% całkowitej powierzchni gminy i liczy 439 mieszkańców – 13,96% ogólnej populacji gminy Ułęż. Wyróżnia go najwyższa liczba mieszkańców spośród trzech wyznaczonych podobszarów rewitalizacji.

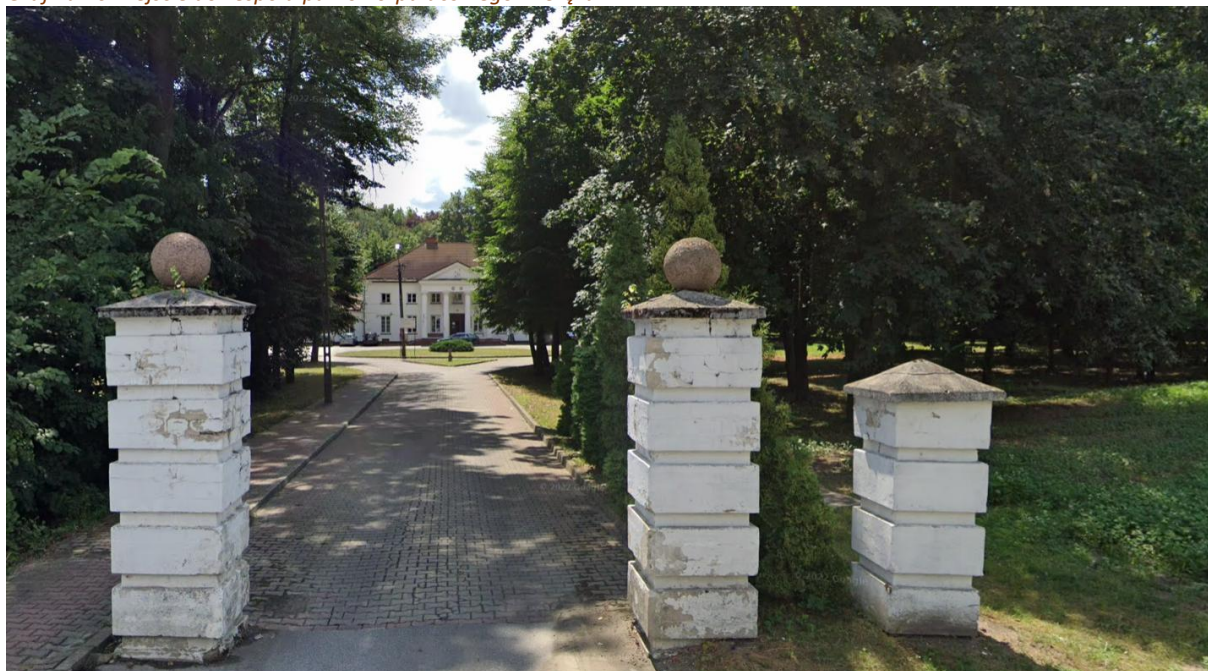
Tabela 24 Podobszar rewitalizacji Ułęż (aktualizacja)

Jednostka	Liczba ludności	% ludności gminy	Powierzchnia	% powierzchni gminy
Podobszar rewitalizacji Ułęż	439	13,96%	0,98 km ²	1,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Najstarsze pisane wzmianki o miejscowości Ułęż odnaleźć można w Kronice spisanej przez Jana Długosza. Wskazuje on właściciela Ułęża w 1436 r., którym był Stanisław Rogala. Pierwszy dwór powstał tu w XVI w. z inicjatywy ówczesnego starosty stężyckiego Jacentego Bentkowskiego. Obecny pałac w Ułężu (siedziba gminy Ułęż) powstał w pierwszej połowie XIX wieku i co ciekawe, jest on miniaturą warszawskiego Belwederu. Budynek ten leży na terenie zabytkowego zespołu pałacowego, który stanowią wspomniany pałac, park, mury oporowe oraz figury. Na jego terenie występują także liczne pomniki przyrody. Ostatnimi właścicielami Ułęża byli Karol Meisner i Irena z Meisnerów Janicka, którzy zostali pochowani na wzgórzu „Pięciu Figur” w centrum Ułęża. Dalsza historia Ułęża to jego funkcjonowanie w ramach do powiatu garwolińskiego (województwo warszawskie) tuż po II wojnie światowej, zaś w 1954 roku przynależał już do nowo utworzonego powiatu ryckiego. W 1975 r., w skutek reformy administracyjnej, został włączony do województwa lubelskiego.

Grafika 16 Wejście do zespołu parkowo-pałacowego w Ułężu.

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Grafika 17 Zespół parkowo-pałacowy, pałac w Ułężu - obecny Urząd Gminy.

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Na podobszarze rewitalizacji Ułęż obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjęte Uchwałami Rady Gminy Ułęż Nr VIII/50/2003 z dnia 24.06.2003 roku, Nr XL/200/06 z dnia 28.06.2006 roku, Nr XLIV/201/14 z dnia 20.10.2014 roku oraz Nr XXI/116/20 z dnia 06.07.2020 roku. Zgodnie z ich zapisami na podobszarze głównie występują tereny zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w mniejszym stopniu obszary usług publicznych i tereny zabudowy usługowej czy obszary produkcji, a także tereny sportu i rekreacji oraz zieleni publicznej.

Dominującą w podobszarze funkcją jest funkcja rolnicza, większość terenu, jak wskazuje MPZP, przeznaczona jest pod zabudowę zagrodową. Jednak w porównaniu do pozostałych części gminy stosunkowo duży obszar obejmują tereny usług publicznych, sportu i rekreacji i zieleni parkowej oraz zieleni publicznej. Ma to istotne znaczenie dla procesu rewitalizacyjnego. Obszary te stanowią podstawę do tworzenia miejsc sprzyjającym mieszkańcom. W obiektach usług publicznych istnieje możliwość organizacji działań przeciwdziałających wykluczeniu (aktywizacja, wsparcie osób potrzebujących). Jednocześnie tereny publiczne, w tym tereny zieleni czy tereny przeznaczone na sport i rekreację, stanowią bazę do tworzenia miejsc ogólnodostępnych dla mieszkańców. W podobszarze Ułęż wyróżnić w tym przypadku należy dwa takie miejsca. Pierwszym z nich jest stadion, który jest sportowym centrum gminy. Korzystają z niego zarówno dzieci jak i dorośli. Problemem, jaki zidentyfikowano w tym zakresie, jest brak odpowiedniej infrastruktury towarzyszącej temu obiektowi, inaczej mówiąc zaplecza organizacyjnego działań i wydarzeń realizowanych na jego terenie. Drugim takim miejscem jest ogólnodostępny teren przy Gminnym Ośrodku Kultury. Położony w samym centrum gminy, przy instytucji kultury teren jest odpowiedni do zorganizowania przestrzeni publicznej, która mogłaby pełnić funkcje miejsca spędzania czasu wolnego oraz miejsca organizacji wydarzeń kulturalnych.

Grafika 18 Niezagospodarowany teren przy GOK w Ułężu.

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Zdaniem ankietowanych mieszkańców gminy, podobszar Ułęż został słusznie wskazany do objęcia go pracami rewitalizacyjnymi. Respondenci jednogłośnie potwierdzili, że podobszar ten powinien zostać poddany procesowi rewitalizacji (80% głosów „zdecydowanie tak” i 20% głosów „raczej tak”). Jednoznacznie oceniono, że podobszar ten stanowi ważne miejsce związane z funkcjonowaniem gminy Ułęż (100% odpowiedzi „zdecydowanie tak”).

Sfera społeczna

Diagnoza delimitacyjna wykazała, że na podobszarze Ułęż występuje kryzys w sferze społecznej, czego potwierdzeniem jest najniższa wartość syntetycznego wskaźnika degradacji w tej sferze wynosząca -3,8, przy wartości dla całej gminy równej -1,2. Na tą sytuację składają się elementy związane z niekorzystnymi zjawiskami demograficznymi i wysoką skalą problemów z jakimi borykają się mieszkańcy podobszaru.

Na podobszarze Ułęż widoczne są niekorzystne procesy demograficzne związane z ujemnym przyrostem naturalnym, który wynosi -9,1 na 1 000 mieszkańców przy średniej gminnej na poziomie -7,6. Jednocześnie podobszar wyróżnia się dodatnim saldem migracji wynoszącym 4,1 na 1 000 mieszkańców, podczas gdy dla całej gminy wskaźnik ten osiąga wartość -6,0. Oznacza to, że mimo utrzymującego się spadku liczby ludności wynikającego z procesów naturalnych, podobszar pozostaje atrakcyjnym miejscem zamieszkania. Korzystnie prezentuje się również wskaźnik obciążenia demograficznego wynoszący 69,7%, który jest niższy od średniej gminnej (75,3%). Świadczy to o relatywnie korzystnej strukturze wieku mieszkańców i mniejszej presji demograficznej niż w pozostałych częściach gminy.

Zauważalne jest zjawisko migracji młodych mieszkańców do miast w celach edukacyjnych i zawodowych, jak i z powodu niskiej jakości życia zdeterminowanej ograniczonym poziomem dostępności do usług zaspokajających potrzeby życia codziennego. Przeciwdziałanie temu zjawisku powinno skupić się na poprawie sytuacji na rynku pracy, poprzez wzrost dostępności miejsc pracy, poprawie dostępności do usług oraz zwiększeniu oferty spędzania czasu wolnego, rekreacji i wypoczynku, w tym dla dzieci i młodzieży. Konieczne jest podejmowanie działań podnoszących atrakcyjność podobszaru jako miejsca do życia. Zapewnienie dostępności do usług i miejsc publicznych na wysokim poziomie, by mieszkańcy nie byli zmuszeni korzystać z nich w miejscowościach sąsiednich i miastach powiatowych, czy wojewódzkich. Szczególną uwagę należy w tym przypadku zwrócić na dostępność do infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej, w tym przestrzeni zarówno dla seniorów, jak i dla rodzin z dziećmi, zapewniających dobrą jakość życia.

Pomimo względnie korzystnej sytuacji demograficznej na podobszarze zidentyfikowano istotne problemy społeczne związane z sytuacją mieszkańców na rynku pracy. Wskaźnik liczby osób

bezrobotnych wynosi 44,5 na 1 000 mieszkańców, podczas gdy średnia dla gminy osiąga poziom 26,1. Problem ten potęguje wysoka liczba osób długotrwale bezrobotnych wynosząca 25,2 na 1 000 mieszkańców wobec 12,1 dla całej gminy. Również udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy od średniej gminnej i wynosi 3,8% przy wartości referencyjnej 2,3%. Osoby pozostające bez pracy przez dłuższy okres są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne, ograniczenie aktywności społecznej oraz pogorszenie jakości życia. Dlatego działania aktywizujące mieszkańców oraz wspierające rozwój lokalnego rynku pracy powinny stanowić jeden z istotnych kierunków interwencji rewitalizacyjnej.

Potwierdzeniem niekorzystnej sytuacji związanej z bezrobociem są wyniki badania ankietowego, którego respondenci wskazywali bezrobocie jako widoczny problem podobszaru (odpowiedzi „wysokie zagrożenie – 40% i „średnie zagrożenie – 20%). Ponadto większa część ankietowanych mieszkańców gminy (60%) nisko ocenia kwestie takie jak możliwość rozwoju zawodowego, czy znalezienie pracy w podobszarze (odpowiedzi „bardzo źle”).

Istotnym problemem podobszaru jest również wysoka skala korzystania z pomocy społecznej. Wskaźnik klientów pomocy społecznej wynosi 137,5 na 1 000 mieszkańców i jest wyższy od średniej gminnej wynoszącej 131,4.

Wśród problemów społecznych występujących na podobszarze należy zwrócić uwagę na wysoką skalę uzależnień. Wskaźnik osób uzależnionych od alkoholu wynosi 9,1 na 1 000 mieszkańców i jest niemal trzykrotnie wyższy od średniej dla gminy (3,2). Ponadto liczba osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności wynosi 11,4 na 1 000 mieszkańców wobec 8,6 dla całej gminy. Dane te wskazują na potrzebę rozwijania działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zdrowotnym.

Mieszkańcy podobszaru borykają się z problemami społecznymi, które wzajemnie się wzmacniają. Bezrobocie, uzależnienia, niepełnosprawność oraz konieczność korzystania ze wsparcia społecznego mogą prowadzić do ograniczenia aktywności społecznej i zawodowej części mieszkańców. Dlatego interwencja rewitalizacyjna powinna koncentrować się na aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, rozwoju usług społecznych, wsparciu psychologicznym i terapeutycznym oraz tworzeniu przestrzeni sprzyjających integracji lokalnej społeczności. Ważnym elementem działań powinno być również rozwijanie oferty rekreacyjnej, kulturalnej i społecznej, podnoszącej jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność podobszaru jako miejsca zamieszkania.

Tabela 25 Dane sfery społecznej dla podobszaru Ułęż (aktualizacja).

Czynnik / wskaźnik	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Ułęż
Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	-7,6	-9,1
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	-6,0	4,1
Obciążenie demograficzne	75,3%	69,7%
Liczba ofiar przemocy na 1 000 mieszkańców (dane GOPS)	0,3	0.0
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1 000 mieszkańców	3,2	9,1
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców	8,6	11,4
Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	131,4	137,5
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1 000 mieszkańców	72,8	70,5
Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	26,1	44,5
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	12,1	25,2
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	2,3%	3,8%
Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców	5,1	9,1

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Ułęż.

Problemy sfery społecznej zidentyfikowane w podobszarze Ułęż są ze sobą mocno powiązane, co może skutkować ich pogłębianiem oraz wykluczeniem społecznym mieszkańców. Kluczowe jest podjęcie działań mających na celu minimalizowanie ich występowania poprzez poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej Ułęża. Poza koniecznością podjęcia działań społecznych, polegających na aktywizacji i integracji mieszkańców, czy też niesieniu wsparcia mieszkańcom potrzebującym, niezbędnym jest stworzenie miejsc i infrastruktury temu sprzyjającym. Oferta miejsc spędzania czasu wolnego dla osób w różnym wieku, poprawa jakości miejsc publicznych, w tym miejsc dla dzieci i młodzieży to zabiegi niezbędne do poprawy tej sytuacji. Wykorzystać w tych działania należy infrastrukturę istniejącą oraz bogate dziedzictwo gminy, co przyczyni się do podniesienia poczucia przynależności wśród mieszkańców.

W sferze społecznej należy wyróżnić działające na podobszarze organizacje pozarządowe, które swoim działaniem wprost wpisują się w założenia procesu rewitalizacji. Funkcjonują tutaj 3 organizacje: Stowarzyszenie Gmina Ułęż Blisko Natury, Ochotnicza Straż Pożarna w Ułężu oraz dwa Koła Gospodyń Wiejskich. Dodatkowo działalność prowadzi Gminno-Szkolny Klub Sportowy w Ułężu.

Pierwsza z wymienionych organizacji w swoich działaniach wyróżnia budowanie dobrej marki gminy i promocję jej walorów turystycznych, ale również rozwijanie współpracy społecznej i aktywizację

mieszkańców, co pozytywnie wpływa na rozwój społeczno-gospodarczy gminy. OSP Ułęż poza działaniami związanymi z bezpieczeństwem publicznym w swoim statucie wymienia zadania związane z rozwojem kultury fizycznej i sportu oraz prowadzeniem działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej. Istotną rolę w życiu społecznym podobszaru odgrywają również Koła Gospodyń Wiejskich, które angażują mieszkańców w organizację wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych, pielęgnują lokalne tradycje oraz wzmacniają więzi społeczne i międzypokoleniowe. Natomiast misją Gminno-Szkolnego Klubu Sportowego jest popularyzacja kultury fizycznej i sportu, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Wymienione organizacje oraz podejmowane przez nie działania stanowią istotny potencjał społeczny podobszaru i mogą odegrać ważną rolę w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, sprzyjając aktywizacji i integracji mieszkańców.

Tabela 26. Problemy społeczne i potencjały podobszaru rewitalizacji Ułęż

Sfera społeczna
Zidentyfikowane problemy podobszaru rewitalizacji Ułęż
• Ujemny przyrost naturalny oraz postępujące zmiany demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa. • Zjawisko bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego, oraz ryzyko wykluczenia społecznego części mieszkańców. • Wysoka skala korzystania z pomocy społecznej. • Problemy uzależnień dotyczące część mieszkańców podobszaru. • Występowanie potrzeb związanych z niepełnosprawnością mieszkańców. • Ograniczona aktywność społeczna i zawodowa części mieszkańców wymagających wsparcia i aktywizacji.
Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Ułęż
• Administracyjna siedziba gminy. • Skupisko instytucji publicznych (Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka, Stadion). • Organizacje pozarządowe sprzyjające aktywizacji mieszkańców. • Dodatnie saldo migracji świadczące o utrzymującej się atrakcyjności podobszaru jako miejsca zamieszkania. • Obecność obiektów i przestrzeni mogących pełnić funkcje społeczne, kulturalne, rekreacyjne i integracyjne.

Sfera gospodarcza

Sytuacja gospodarcza w podobszarze jest stosunkowo dobra. Podobszar stanowi ściśle centrum gminy, w którym skupiają się handel i usługi, w tym usługi publiczne i zdrowotne. Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych na 1 000 mieszkańców wyniosła tu 47,4 i jest wyższa niż średnia ich liczba w całej gminie (38,5). Ponadto różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi, a wyrejestrowanymi

podmiotami w 2024 r. była dodatnia. Różnica ta była niewielka i wyniosła 1 podmiot nowo zarejestrowany więcej.

Specyfika działalności prowadzonych na podobszarze Ułęż jest różnorodna. Funkcjonują tutaj zarówno działalności jednoosobowe, jak i małe i średnie przedsiębiorstwa oraz usługi publiczne. Prywatni przedsiębiorcy prowadzą działalności związane głównie z handlem oraz usługami, między innymi drzewnymi i meblowymi, usługami motoryzacyjnymi, budowlanymi, czy reklamowymi i księgowymi. Pomimo relatywnie dobrej sytuacji gospodarczej podobszaru, jak wynika z badania ankietowego problemem podobszaru są niewystarczające warunki do prowadzenia działalności. Takie głosy mogą być spowodowane brakiem dostosowania obiektów i infrastruktury do prowadzenia działalności oraz niską ich dostępnością. Istotne jest, że taka sytuacja jest jednym z czynników, które determinują wśród przedsiębiorczych mieszkańców chęć zmiany miejsca zamieszkania na takie, gdzie warunki te są korzystniejsze.

W tym miejscu należy ponownie wskazać zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Ułęż, w którym wskazano że tworzenie warunków dla rozwoju nowych miejsc pracy jest główną determinantą zapobiegania dalszej migracji ludności. Warunki te to między innymi promowanie rozwój usług komercyjnych, turystycznych i agroturystycznych oraz przeciwdziałanie odpływowi ludzi młodych (głównie z wyższym wykształceniem) przez promowanie strefy przedsiębiorczości i rozwój nowych inicjatyw gospodarczych. *Dostępność usług, charakteryzująca poziom życia mieszkańców, nie jest w gminie wystarczająca. Zasadnicze znaczenie ma rozwój usług publicznych, których stan w gminie ocenia się na zbyt skromny.*¹⁷ W studium określono także przesłanki, które determinują potrzeby w zakresie usług, a jedna z nich to poprawa dostępności do usług przez reorganizację przestrzenną obsługi, uatrakcyjnienie ośrodków lokalnych i przybliżenie do miejsc zamieszkania usług elementarnych. Istotnym kierunkiem wzmacniania lokalnej gospodarki jest również rozwój funkcji turystycznych oraz tworzenie nowych atrakcji zwiększających liczbę odwiedzających gminę. Realizacji tego celu służyć będzie zarówno projekt „Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż”, jak i planowana rozbudowa Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”. Przedsięwzięcia te przyczynią się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy, wydłużenia pobytu turystów oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i rynku pracy.

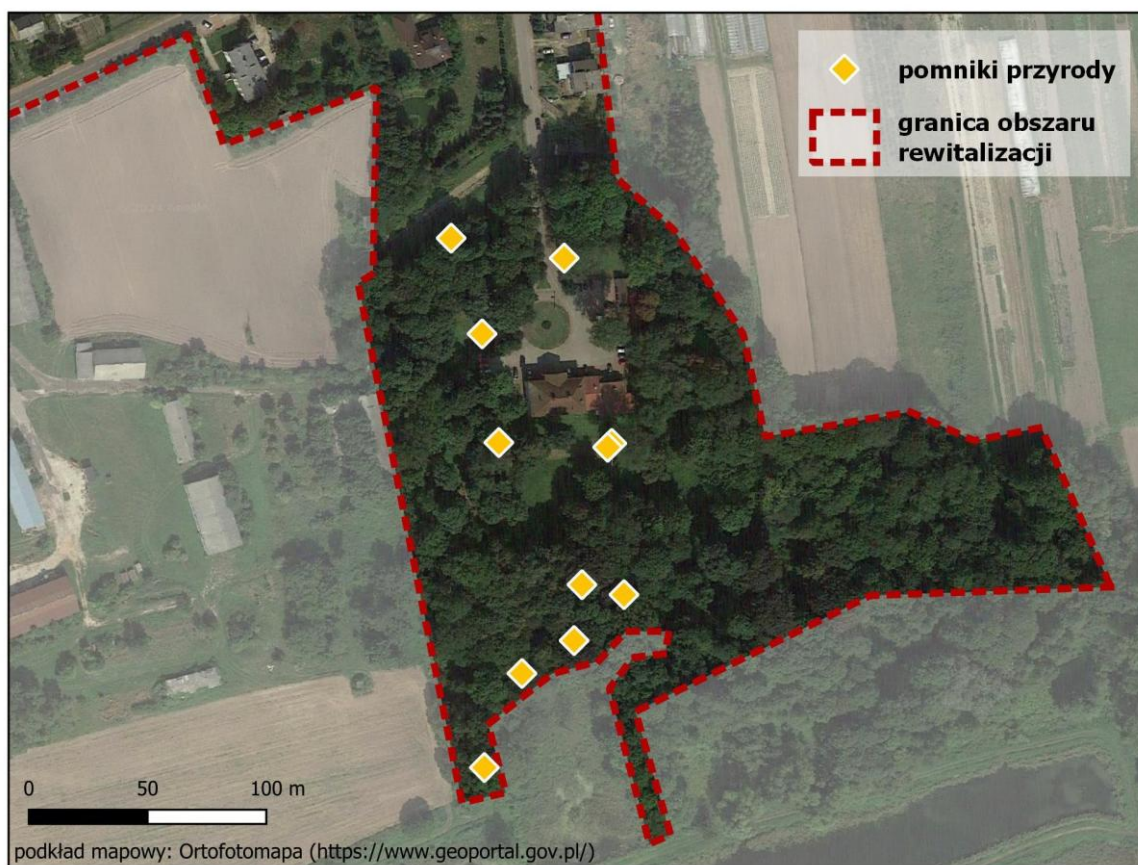
Sfera środowiskowa

W podobszarze Ułęż zidentyfikowano problem w sferze środowiskowej w postaci wyższego niż średni w gminie poziomu zanieczyszczeń powietrza. Średnie roczne stężenie pyłami zawieszonymi PM_{2.5} wyniosło w podobszarze 12,5, przy wartości dla całej gminy równej 12,1. Gęstsza niż w pozostałych

¹⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ułęż, roz. V str. 45

obszarach gminy zabudowa centrum Ułęża, skupisko przedsiębiorstw i obiektów usługowych oraz przebiegająca droga główna, a także ruch kierowany do centrum z różnych stron gminy to czynniki determinujące ten stan. Należy w tym przypadku zwrócić uwagę na wartościowe krajobrazowo i przyrodniczo obszary Ułęża oraz zadbać o ich odpowiednią ochronę i zagospodarowanie. Zlokalizowany na terenie podobszaru rewitalizacji zespół pałacowo-parkowy, to jeden z takich obszarów. Znajdują się na nim starodrzew oraz wiele pomników przyrody, które wymagają opieki. Tworzenie miejsc rekreacji i przestrzeni publicznych również powinno być realizowane z uwzględnieniem zachowania i zwiększania powierzchni terenów zielonych. Ponadto południowa część podobszaru rewitalizacji leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza. Należy traktować ten fakt jako potencjał do rozwoju gminy opartego o wartości krajobrazowo-przyrodnicze i turystyczne.

Grafika 19 Pomniki przyrody na obszarze zespołu parkowo-pałacowego.

Źródło: [geoportal.gov.pl](https://www.geoportal.gov.pl/)

Pomimo korzystnych uwarunkowań środowiskowych wynikających z położenia podobszaru w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, część terenów publicznych wymaga działań poprawiających ich funkcjonalność oraz walory przyrodnicze i krajobrazowe. Szczęólnego znaczenia nabiera potrzeba zachowania i odpowiedniego zagospodarowania terenów zielonych pełniących

funkcje rekreacyjne, społeczne i przyrodnicze. Istotnym wyzwaniem pozostaje również dalsze podnoszenie standardów gospodarki odpadami i ochrony środowiska. W tym kontekście ważne znaczenie ma modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, która przyczyni się do poprawy efektywności systemu gospodarowania odpadami oraz zwiększenia poziomu selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy. Odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby jest również rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu. Przywrócenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych parku pozwoli na zachowanie cennych zasobów środowiskowych oraz stworzenie atrakcyjnej przestrzeni rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Analiza delimitacyjna ukazała pozytywne aspekty podobszaru Ułęż w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, które wynikają z pełnionej funkcji centrum gminy. Podobszar charakteryzuje wysoki poziom dostępności do usług publicznych oraz do opieki zdrowotnej. Wskaźnik dostępności do punktów usług publicznych (stosunek liczby punktów do liczby mieszkańców) przyjął tu wartość najwyższą w gminie – 12,8 (średnia dla całej gminy – 7,4). Poziom dostępności do opieki zdrowotnej jest w podobszarze Ułęż wysoki i wynosi 9,1, przy wartości dla całej gminy równej 2,2. Podobszar obejmując swoim zasięgiem część sołectwa Ułęż, która pełni funkcje reprezentacyjne i centrotwórcze gminy i skupia najistotniejsze dla mieszkańców usługi, co potwierdzają powyższe wyniki poziomu dostępności. Na jego terenie zlokalizowane są miejsca rekreacji i wypoczynku, które w dużej skali wymagając podjęcia prac poprawiających ich stan i zwieszających atrakcyjność pod względem osiedleńczym oraz turystycznym.

Zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miejscowość Ułęż określona została jako ośrodek gminny, którego oddziaływanie jest czynnikiem kształtującym strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy. W centrum, poza lokalizacją podstawowych i ponadpodstawowych usług publicznych i komercyjnych wskazuje się powiązane z nimi tereny zabudowy mieszkaniowej oraz tereny zieleni publicznej. Część ośrodka gminnego wskazana została do kształtowania obszaru przestrzeni publicznej. Pomimo istniejących terenów publicznych (zespół pałacowo-parkowy, teren przy GOK, plac zabaw, Wzgórze Pięciu Figur) identyfikuję się ich niedostosowanie do potrzeb mieszkańców i osób odwiedzających. Podejmowane działania powinny skupić się z jednej strony na poprawie lub stworzeniu przestrzeni rekreacyjno-sportowych i spędzania czasu wolnego odpowiadających potrzebom mieszkańców w każdym wieku. Z drugiej strony należy wykorzystać miejsca o znaczeniu kulturowym i krajobrazowym do wykreowania przestrzeni sprzyjających mieszkańcom i turystyce, przy jednoczesnej ochronie ich wartości historycznej i przyrodniczej. Istotność podobszaru Ułęż w strukturze całej gminy powoduje, że podejmowane działania rewitalizacyjne będą przyczyniać się do poprawy sytuacji mieszkańców i jego rozwoju, jednocześnie pozytywnie oddziałując na cały obszar gminy.

Istotnym kierunkiem działań rewitalizacyjnych będzie również poprawa jakości i dostępności infrastruktury administracyjnej oraz społecznej. Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy pozwoli na zwiększenie dostępności usług publicznych, poprawę funkcjonalności obiektu oraz dostosowanie go do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Jednocześnie modernizacja budynków na terenie Bazy w Ułężu umożliwi lepsze wykorzystanie infrastruktury publicznej na potrzeby mieszkańców oraz realizacji zadań własnych gminy.

Podobszar Ułęż pełni funkcję centrum administracyjnego i usługowego gminy, jednak część przestrzeni publicznych nie odpowiada współczesnym potrzebom mieszkańców. Zdiagnozowano potrzebę poprawy jakości miejsc służących rekreacji, integracji społecznej oraz aktywności fizycznej. Dotyczy to zarówno terenów zielonych, jak i infrastruktury sportowej oraz przestrzeni wykorzystywanych przez mieszkańców do codziennego wypoczynku.

Istotnym wyzwaniem jest także poprawa jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych wpływających na atrakcyjność osiedleńczą miejscowości. Rewitalizacja zespołu parkowego, modernizacja stadionu oraz rozwój infrastruktury rekreacyjnej pozwolą stworzyć miejsca sprzyjające integracji mieszkańców, organizacji wydarzeń społecznych i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.

Jednocześnie konieczne jest zwiększanie poziomu bezpieczeństwa i dostępności przestrzeni publicznych. Odpowiedzią na te potrzeby jest modernizacja oświetlenia drogowego oraz rozwój infrastruktury służącej bezpieczeństwu mieszkańców.

Sfera techniczna

Zidentyfikowane problemy sfery technicznej w podobszarze Ułęż to przede wszystkim niedostosowanie i braki w infrastrukturze społecznej i publicznej. Wykazano, że część budynków publicznych (28,6%) znajdujących się na terenie podobszaru wymaga podjęcia prac modernizacyjnych w zakresie energooszczędności. Niekorzystnie przedstawia się również sytuacja w zakresie dostosowania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Spośród 4 obiektów zlokalizowanych na podobszarze jedynie 1 jest dostosowany lub częściowo dostosowany, co oznacza, że 75% obiektów wymaga dalszych działań w tym zakresie. Podobszar stanowi centrum gminy i skupia najważniejsze dla mieszkańców usługi, biorąc pod uwagę, że na 1000 mieszkańców gminy przypada blisko 15 osób ze szczególnymi potrzebami, konieczne jest dostosowanie do ich potrzeb obiektów, w których usługi te są świadczone. W innym przypadku istnieje znaczne zagrożenie wykluczenia społecznego tych osób.

Kolejny problem zdiagnozowany w podobszarze to degradacja przestrzeni publicznych, w szczególności infrastruktury rekreacyjnej. Przykładem tego jest między innymi plac zabaw usytuowany nieopodal Gminnego Ośrodka Kultury. Infrastruktura przeznaczona dla dzieci jest w dużym stopniu zniszczona. W celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz wzrostu jej atrakcyjności osiedleńczej należy ponownie zagospodarować ten obszar przy jednoczesnym zachowaniu jego funkcji rekreacyjnej i publicznej. Poprawa przestrzeni ogólnodostępnej przyczyni się do poprawy jakości życia lokalnej społeczności oraz spowoduje wzrost atrakcyjności osiedleńczej gminy.

Czynnik	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Ułęż
Liczba obiektów użyteczności publicznej	4
Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	1
Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych (lub dostosowanych częściowo) w zakresie energooszczędności	2
Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych (lub dostosowanych częściowo) do osób ze szczególnymi potrzebami	1

Dodatkowo zidentyfikowano potrzebę modernizacji obiektów administracyjnych i komunalnych służących mieszkańcom. Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu pozwoli na stworzenie nowoczesnej i dostępnej siedziby Urzędu Gminy, natomiast modernizacja budynków na terenie Bazy poprawi funkcjonalność infrastruktury wykorzystywanej do realizacji zadań publicznych. Istotnym elementem poprawy jakości infrastruktury technicznej będzie również przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, która zwiększy efektywność gospodarki odpadami oraz podniesie standard świadczonych usług komunalnych.

Grafika 20 Plac zabaw nieopodal GOK w Ułężu.

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Kolejnym koniecznym do wdrożenia działaniem, mającym wpływ na estetykę przestrzeni w gminie jest podjęcie prac konserwatorskich i ochronnych na rzecz cennych obiektów zabytkowych i krajobrazowych. Na podobszarze, w szczególności w obrębie zabytkowego zespołu pałacowo-parkowego znajdują się obiekty dziedzictwa kulturowego gminy oraz chronione obiekty przyrodnicze. Działania na rzecz ich ochrony i odnowy dążą do zachowania dziedzictwa kulturowo-krajobrazowego, a także podnoszą jakość oferty turystycznej gminy. Ważnym elementem działań rewitalizacyjnych jest również modernizacja budynków strażnic OSP oraz doposażenie jednostek w nowe samochody pożarnicze i sprzęt ratowniczy. Inwestycje te przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, zwiększenia gotowości operacyjnej jednostek oraz podniesienia jakości infrastruktury technicznej służącej realizacji zadań publicznych. Dodatkowo modernizacja oświetlenia drogowego wpłynie na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszego oraz zwiększy komfort korzystania z przestrzeni publicznych.

Tabela 27. Problemy pozaspółeczne i potencjały podobszaru rewitalizacji Ułęż

Sfera pozaspółeczna (gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna)
Zidentyfikowane problemy podobszaru rewitalizacji Ułęż

• Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. • Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz infrastruktury rekreacyjnej. • Braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i turystycznej ograniczające atrakcyjność podobszaru. • Niewystarczające zagospodarowanie terenów zielonych i przestrzeni publicznych pełniących funkcje integracyjne oraz wypoczynkowe. • Potrzeba poprawy bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez modernizację infrastruktury technicznej. • Niewystarczający standard części infrastruktury komunalnej i zaplecza technicznego gminy. • Potrzeba dalszego rozwoju infrastruktury służącej ochronie środowiska i gospodarce odpadami.
Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Ułęż
• Centrum gminy oraz funkcjonujące instytucje publiczne (Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Gminna, stadion). • Aktywność gospodarcza mieszkańców. • Bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne. • Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”. • Dostępność terenów zielonych oraz potencjał tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku służących rozwojowi atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej obszaru. • Istniejący Zespół Parkowy w Ułężu stanowiący potencjał dla rozwoju funkcji rekreacyjnych, społecznych i turystycznych. • Istniejąca infrastruktura sportowa i rekreacyjna możliwa do dalszej modernizacji i rozwoju. • Funkcjonujące jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych stanowiące ważny element systemu bezpieczeństwa oraz aktywności społecznej mieszkańców. • Potencjał rozwoju funkcji turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych opartych na walorach przyrodniczych i dziedzictwie lokalnym.

Podsumowanie

Wyniki przeprowadzonej analizy pogłębionej podobszaru wykazały szereg problemów społecznych dotyczących mieszkańców oraz niedobory w infrastrukturze przestrzennej i publicznej. Te kwestie stanowią uzasadnienie dla konieczności podejmowania działań naprawczych, mających na celu poprawę zastanego stanu rzeczy.

Efektywność procesu rewitalizacji zależeć będzie od realizacji działań skoncentrowanych na minimalizowaniu i rozwiązywaniu problemów, z którymi borykają się mieszkańcy tego obszaru. Jednym z najistotniejszych problemów zidentyfikowanym na podobszarze jest postępująca depopulacja, która spowodowana jest migracjami osób młodych i ujemnym przyrostem naturalnym. W konsekwencji widoczne jest zjawisko starzenia się społeczeństwa oraz zagrożenie stagnacją rozwoju społeczno-gospodarczego. Z drugiej strony, mieszkańcy są narażeni na ryzyko wykluczenia społecznego z powodu przewlekłego bezrobocia, trudności w codziennym funkcjonowaniu (co prowadzi do znaczącej liczby osób korzystających z pomocy społecznej), jak również występowania problemów rodzinnych, takich jak przemoc domowa czy trudności związane z alkoholizmem. Niekorzystna sytuacja

społeczna jest wprost powiązana z zidentyfikowanymi brakami w sferze pozaspołecznej. Skupiają się one na niedostosowaniu przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców, braku odpowiedniego jej wyposażenia oraz braku miejsc i działań sprzyjających włączeniu i integracji mieszkańców.

Z uwagi na pełnioną funkcję ośrodka centralnego gminy, proces rewitalizacji podobszaru Ułęż winien być skoncentrowany na dostosowaniu funkcji i przestrzeni do potrzeb i oczekiwań mieszkańców podobszaru, ale i całej gminy. Działania powinny być z jednej strony skoncentrowane na aktywizacji i integracji mieszkańców, a także wsparciu i pomocy w rozwiązywaniu ich problemów (bezrobocie, ubóstwo, patologie w rodzinie) poprzez tworzenie miejsc i przestrzeni temu sprzyjającym. Jednocześnie interwencja w tym kierunku pozwoli na podniesienie atrakcyjności osiedleńczej podobszaru, co będzie odpowiedzią na najwyższe w gminie zjawisko migracji osób młodych i poprawi sytuację społeczno-gospodarczą. Na poprawę sytuacji demograficznej i gospodarczej gminy wpływ będą miały działania skupione na tworzeniu miejsc spędzania czasu wolnego i terenów rekreacyjno-sportowych, a także podniesieniu atrakcyjności turystycznej opartej o dziedzictwo kulturowe i krajobrazowe podobszaru.

Tabela 28 Drzewo problemów dla podobszaru Ułęż.

Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania
Ujemny przyrost naturalny, postępujące starzenie się społeczeństwa, ograniczona oferta spędzania czasu wolnego oraz niewystarczająca jakość części przestrzeni publicznych.	Niekorzystne procesy demograficzne oraz konieczność dostosowania podobszaru do zmieniających się potrzeb mieszkańców	Wzrost zapotrzebowania na usługi społeczne, zdrowotne i opiekuńcze, ryzyko ograniczenia aktywności społecznej części mieszkańców, osłabienie potencjału rozwojowego podobszaru	Rozwój oferty społecznej, kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej dla mieszkańców w każdym wieku, poprawa jakości przestrzeni publicznych oraz tworzenie warunków sprzyjających aktywnemu i zdrowemu stylowi życia.
Wysoki poziom bezrobocia i bezrobocia długotrwałego, wysoka skala korzystania z pomocy społecznej, występowanie uzależnień oraz ograniczona aktywność społeczna części mieszkańców	Potęgujące problemy lokalnej społeczności – bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia oraz ryzyko wykluczenia społecznego i marginalizacji mieszkańców.	Pogłębianie problemów społecznych, obniżenie jakości życia mieszkańców, ograniczenie aktywności społecznej i zawodowej oraz spadek atrakcyjności osiedleńczej podobszaru.	Integracja, aktywizacja i wsparcie mieszkańców w rozwiązywaniu problemów społecznych, rozwój usług społecznych i działań profilaktycznych oraz wykorzystanie potencjału kulturowego i przyrodniczego do wzmacniania rozwoju lokalnego.
Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania

Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych, potrzeby modernizacyjne infrastruktury publicznej i technicznej, niewystarczające wykorzystanie potencjału terenów zielonych oraz potrzeba poprawy bezpieczeństwa publicznego.	Niedostosowana infrastruktura rekreacyjna, sportowa i techniczna oraz niewykorzystany potencjał przestrzeni publicznych i przyrodniczych podobszaru	Ograniczona atrakcyjność podobszaru jako miejsca zamieszkania, wypoczynku i aktywności społecznej, niższa jakość usług publicznych oraz niewykorzystanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego centrum gminy.	Rewitalizacja terenów zielonych i przestrzeni publicznych, rozwój infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i turystycznej, poprawa bezpieczeństwa poprzez modernizację oświetlenia oraz infrastruktury OSP, modernizacja infrastruktury komunalnej i gospodarki odpadami, a także wykorzystanie walorów historycznych i przyrodniczych dla rozwoju społecznego i turystycznego podobszaru.
--	---	--	--

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 29 Potencjały podobszaru Ułęż.

Potencjały podobszaru rewitalizacji Ułęż
• Administracyjne i funkcjonalne centrum gminy. • Koncentracja instytucji publicznych i społecznych (Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka Gminna, stadion oraz inne obiekty użyteczności publicznej). • Organizacje pozarządowe sprzyjające aktywizacji i integracji mieszkańców. • Aktywność gospodarcza mieszkańców oraz koncentracja usług. • Dodatnie saldo migracji świadczące o atrakcyjności podobszaru jako miejsca zamieszkania. • Bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne. • Istniejące zasoby kulturowe i przestrzenne mogące stanowić podstawę rozwoju funkcji społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych. • Położenie na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”. • Dostępność terenów zielonych oraz potencjał rozwoju funkcji rekreacyjnych, turystycznych i wypoczynkowych. • Istniejący Zespół Parkowy w Ułężu stanowiący potencjał do tworzenia ogólnodostępnych przestrzeni integracji, rekreacji i wypoczynku. • Istniejąca infrastruktura sportowa i rekreacyjna możliwa do dalszej modernizacji i rozwoju. • Funkcjonujące jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych pełniące ważne funkcje związane z bezpieczeństwem oraz integracją społeczności lokalnej. • Istniejące obiekty i przestrzenie mogące pełnić funkcje społeczne, kulturalne, edukacyjne i integracyjne. • Potencjał rozwoju turystyki, rekreacji i aktywności społecznej oparty na walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych podobszaru. • Potencjał poprawy jakości życia mieszkańców poprzez rewitalizację przestrzeni publicznych i rozwój infrastruktury społecznej, rekreacyjnej oraz technicznej.

Źródło: Opracowanie własne.

5.4 Podobszar rewitalizacji Żabianka

Podobszar rewitalizacji Żabianka leży w środkowej części gminy na terenie sołectwa Żabianka, graniczącego z miejscowością Ułęż. Podobszar obejmuje zamieszkałą część sołectwa, w której skupia się zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Południowa część podobszaru leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza. Ważniejszą instytucją funkcjonującą na jego terenie jest Kościół Rzymskokatolicki Pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, którego budynek jest najstarszym obiektem zabytkowym w powiecie.

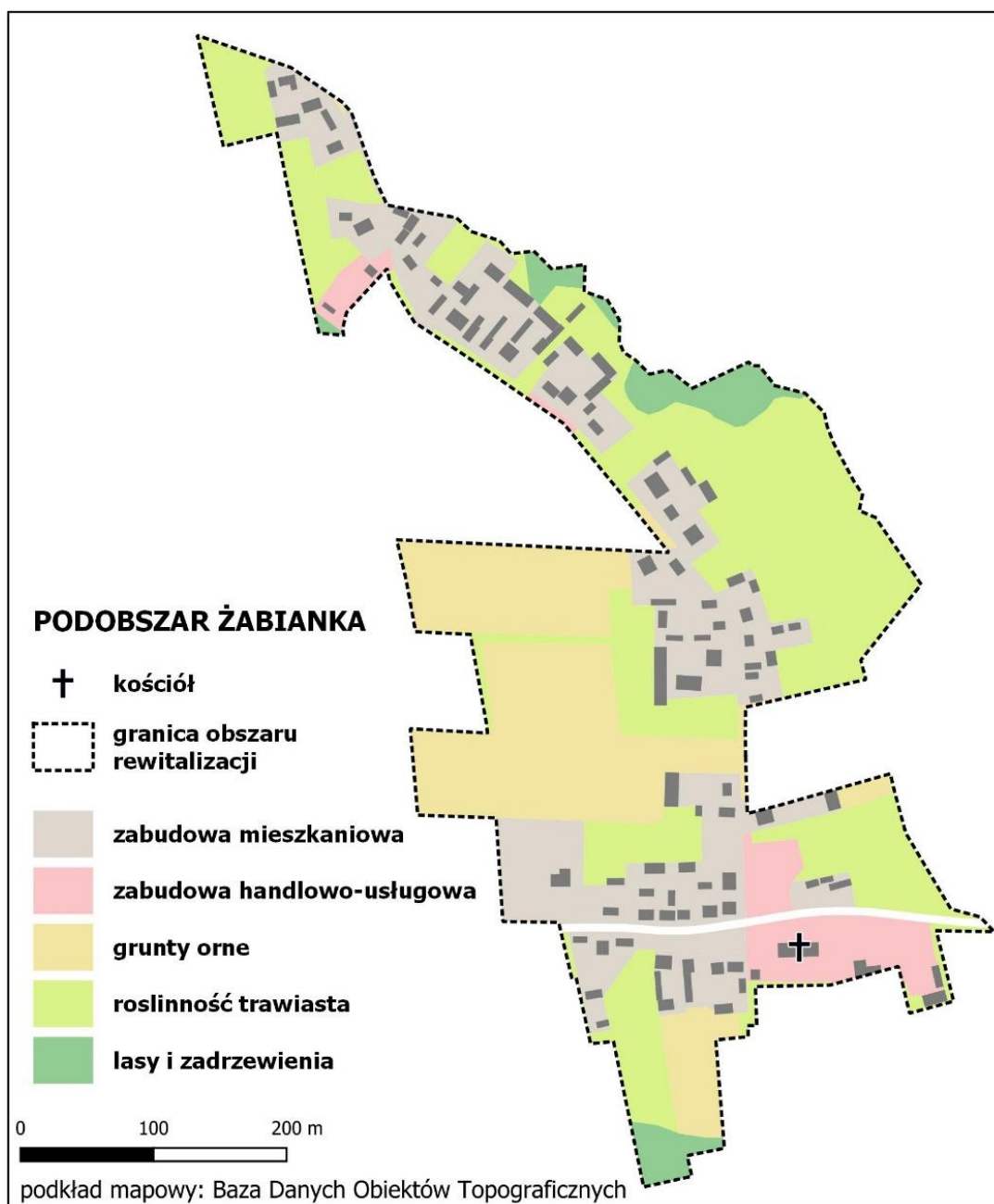
Powierzchnia podobszaru rewitalizacji Żabianka wynosi 0,17 km², co stanowi 0,2% powierzchni całej gminy, a zamieszkują go 99 osób – 3,15% ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Tabela 30 Podobszar rewitalizacji Żabianka (aktualizacja)

Jednostka	Liczba ludności	% ludności gminy	Powierzchnia	% powierzchni gminy
Podobszar rewitalizacji Żabianka	99	3,15%	0,17 km ²	0,2%

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Ułęż.

Grafika 21 Podobszar rewitalizacji Żabianka.¹⁸

Źródło: opracowanie własne.

Historyczne wzmianki o wsi Żabianka sprowadzają się do historii wspomnianego, zabytkowego kościoła. Ten drewniany budynek jest najstarszym obiektem zabytkowym w całym powiecie ryckim. Barokowy obiekt wzniesiony został w 1745 r., a jego budowę ufundował ówczesny starosta stężycki Feliks Bentkowski. W Żabiance kościół, poza oczywistymi dla tych obiektów, pełni także rolę miejsca spotkań

¹⁸ Grafika poglądowa przedstawiająca podobszar rewitalizacji Żabianka – zagospodarowanie terenu. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczony został Uchwałą nr LIX/325/23 Rady Gminy Ułęż z dnia 18 grudnia 2023 r. (Dz. U. województwa lubelskiego z 2023 r. poz. 7996)
https://ugulez.bip.lubelskie.pl/index.php?id=604&action=details&document_id=1965349

mieszkańców i najważniejszego punktu w sołectwie. Jest jedynym obiektem o charakterze publicznym w tej części gminy.

Grafika 22 Zabytkowy kościół w podobszarze rewitalizacji Żabianka.

Źródło: Zdjęcie własne - spacer studyjny, sierpień 2023 r.

Na podobszarze rewitalizacji Żabianka obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Rady Gminy Ułęż Nr VIII/50/2003 z dnia 24.06.2003 roku. Wskazuje on sposób zagospodarowania podobszaru, który charakteryzują tereny zabudowy zagrodowej i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a także w mniejszym stopniu obszary usług publicznych, obszary zieleni parkowej i tereny łąk i pastwisk.

Sfera społeczna

W diagnozie delimitacyjnej zidentyfikowano występujące negatywne zjawiska dotyczące mieszkańców podobszaru. Wskaźnik degradacji w sferze społecznej przyjął wartość -2,5, co stanowiło znacznie niższy wynik niż dla całej gminy (-1,2).

Na podobszarze Żabianka zidentyfikowano niekorzystne procesy demograficzne związane z ujemnym przyrostem naturalnym wynoszącym -10,1 na 1 000 mieszkańców, przy średniej dla gminy na poziomie

-7,6. Jednocześnie wskaźnik obciążenia demograficznego osiąga wartość 82,1%, przewyższając średnią gminną wynoszącą 75,3%. Oznacza to, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada ponad 82 mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym. W strukturze ludności znaczący udział stanowią osoby starsze, co wskazuje na postępujące procesy starzenia się społeczeństwa i konieczność dostosowania oferty usług społecznych, przestrzeni publicznych oraz działań aktywizacyjnych do potrzeb seniorów.

Tabela 31 Dane sfery społecznej dla podobszaru Żabianka (aktualizacja).

Czynnik / wskaźnik	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Żabianka
Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	-7,6	-10,1
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców	-6,0	6,1
Obciążenie demograficzne	75,3%	82,1%
Liczba ofiar przemocy na 1 000 mieszkańców (dane GOPS)	0,3	10,1
Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1 000 mieszkańców	3,2	30,3
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców	8,6	20,2
Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	131,4	137,4
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1 000 mieszkańców	72,8	112,9
Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	26,1	48,5
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	12,1	40,4
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	2,3%	8,9%
Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców	5,1	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Ułęż.

Pozytywnym zjawiskiem jest dodatnie saldo migracji wynoszące 6,1 na 1 000 mieszkańców, co świadczy o utrzymującej się atrakcyjności osiedleńczej podobszaru. Bliskość centrum gminy oraz dobra dostępność komunikacyjna stwarzają mieszkańcom możliwość korzystania z usług publicznych, oferty kulturalnej i społecznej zlokalizowanej w Ułężu. Działania rozwojowe powinny koncentrować się zarówno na poprawie jakości życia seniorów, jak i tworzeniu warunków sprzyjających osiedlaniu się oraz aktywności społecznej mieszkańców w każdym wieku.

Najpoważniejsze problemy podobszaru dotyczą jednak sfery społecznej. Na 1 000 mieszkańców przypada 48,5 osób bezrobotnych przy średniej gminnej wynoszącej 26,1. Szczególnie niekorzystnie przedstawia się sytuacja osób długotrwale bezrobotnych, których wskaźnik wynosi 40,4 na 1 000 mieszkańców wobec 12,1 dla całej gminy. Podobszar charakteryzuje się również najwyższym udziałem bezrobotnych wśród ludności w wieku produkcyjnym, który wynosi 8,9%, przy średniej gminnej na

poziomie 2,3%. Dane te wskazują na utrwalone problemy związane z aktywnością zawodową mieszkańców oraz zwiększone ryzyko wykluczenia społecznego.

Trudna sytuacja społeczno-ekonomiczna znajduje odzwierciedlenie w wysokiej skali korzystania z pomocy społecznej. Liczba klientów pomocy społecznej wynosi 137,4 na 1 000 mieszkańców, natomiast liczba osób korzystających ze świadczeń osiąga aż 112,9 na 1 000 mieszkańców, znacząco przekraczając średnią dla gminy wynoszącą 72,8. Wskazuje to na duże zapotrzebowanie mieszkańców na wsparcie instytucjonalne oraz konieczność prowadzenia działań aktywizujących i integracyjnych. Na tle całej gminy szczególnie niepokojąco prezentują się również wskaźniki dotyczące problemów społecznych i zdrowotnych. Liczba osób uzależnionych od alkoholu wynosi 30,3 na 1 000 mieszkańców i jest blisko dziesięciokrotnie wyższa od średniej gminnej (3,2). Jednocześnie wskaźnik ofiar przemocy osiąga wartość 10,1 na 1 000 mieszkańców, podczas gdy dla całej gminy wynosi jedynie 0,3. Ponadto liczba osób pobierających świadczenia z tytułu niepełnosprawności wynosi 20,2 na 1 000 mieszkańców wobec 8,6 dla całej gminy. Dane te świadczą o koncentracji problemów społecznych na podobszarze oraz konieczności rozwijania usług społecznych, psychologicznych, terapeutycznych i profilaktycznych.

Opisane zjawiska wzajemnie się wzmacniają, prowadząc do pogorszenia jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia ryzyka marginalizacji części społeczności lokalnej. Dlatego działania rewitalizacyjne powinny koncentrować się na aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, wsparciu rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy oraz tworzeniu warunków sprzyjających integracji społecznej i poprawie jakości życia mieszkańców podobszaru.

Na podobszarze nie prowadzi działalności żadna organizacja pozarządowa. Jednak biorąc pod uwagę funkcjonującą parafie w Żabiance, która zrzesza lokalną społeczność, a także bliskość centrum gminy, w którym istnieją warunki do ich prowadzenia, nie można mówić o wysokiej skali problemu z tym związanym.

Tabela 32. Problemy społeczne i potencjały podobszaru rewitalizacji Żabianka

Sfera społeczna
Zidentyfikowane problemy podobszaru rewitalizacji Żabianka
• Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa oraz niekorzystne zmiany demograficzne. • Zjawisko bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego, oraz ryzyko wykluczenia społecznego mieszkańców. • Wysoka skala korzystania z pomocy społecznej i świadczeń społecznych. • Problemy uzależnień dotyczące mieszkańców podobszaru. • Występowanie przemocy w rodzinie i związanych z nią problemów społecznych. • Występowanie potrzeb związanych

• z niepełnosprawnością mieszkańców. • Brak organizacji pozarządowych wspierających aktywizację i integrację mieszkańców.
Zidentyfikowane potencjały podobszaru rewitalizacji Żabianka
• Dodatnie saldo migracji świadczące o atrakcyjności podobszaru jako miejsca zamieszkania. • Kościół parafialny pełniący funkcje społeczne, integracyjne i kulturotwórcze. • Bliskość centralnego ośrodka gminy Ułęż oraz dostęp do zlokalizowanych tam usług publicznych. • Dobra dostępność komunikacyjna umożliwiającą korzystanie z oferty społecznej, kulturalnej i edukacyjnej gminy. • Potencjał rozwoju funkcji mieszkaniowych wynikający z korzystnych procesów osiedleńczych. • mieszkańców.

Sfera gospodarcza

W podobszarze Żabianka sytuacja gospodarcza na tle całej gminy jest na niskim poziomie. Jednak sytuacja ta ma swoje podłoże w takich czynnikach jak charakter rolniczy obszaru, ujemny przyrost naturalny, wysokie saldo migracji oraz wysokie obciążenie demograficzne osobami starszymi. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosi w podobszarze 16,2, to wynik niższy niż dla całej gminy (38,5). Badając sytuację gospodarczą należy jako potencjał wskazać bliskość ośrodka gminnego - miejscowości Ułęż.

Sfera środowiskowa

Diagnoza delimitacyjna wykazała negatywne zjawiska środowiskowe. Poziom zanieczyszczeń powietrza na jego terenie jest nieco wyższy o średniego zanieczyszczeń w całej gminie (12,1) i wynosi 12,3. Na zanieczyszczenia wpływ mają dwa czynniki. Pierwszy to przebiegająca przez jego teren droga główną łącząca centrum gminy z ośrodkiem powiatowym – miastem Ryki. Drugi to stara zabudowa mieszkalna, do ogrzewania której wykorzystuje się paliwa stałe.

Drugim z negatywnych zjawisk jest wysoki w stosunku do całej gminy udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem komunikacyjnym. Udział ten wynosi 31,3% przy średniej dla gminy równej 14,9%.

Tabela 33 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem dla podobszaru Żabianka.

	Wartość referencyjna dla gminy	Wartość dla podobszaru rewitalizacji Żabianka
Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM2.5	12,1	12,3
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	14,9%	31,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Ułęż.

Południowa część podobszaru rewitalizacji leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza. Należy traktować ten fakt jako potencjał do rozwoju gminy opartego o wartości krajobrazowo-przyrodnicze, które są elementami budowania atrakcyjności turystycznej gminy. Powinna ona opierać się na sieciowaniu miejsc atrakcyjnych krajobrazowo i kulturowo np. przez tworzenie ścieżek przyrodniczych i tras rowerowych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W podobszarze zidentyfikowano braki przestrzenno-funkcjonalne, które dotyczą przede wszystkim zerowego dostępu do terenów rekreacyjnych, co przekłada się na jakość życia mieszkańców, a tym samym na atrakcyjność osiedleńczą podobszaru. Podobna sytuacja dotyczy dostępności do opieki zdrowotnej, która nie jest w nim dostępna. Pozytywnym aspektem, który równoważy wyżej wskazane braki w infrastrukturze podobszaru, jest poziom dostępności komunikacyjnej, który jest wyższy od średniej gminnej (0,53) i wynosi 0,91. Stwarza to sytuację, w której mieszkańcy (w szczególności seniorzy i dzieci) mają możliwość korzystania z usług (zarówno zdrowotnych, jak i publicznych) oraz przestrzeni rekreacyjnych i wypoczynkowych w pobliskim Ułężu.

W badaniu ankietowym negatywnie ocenianymi aspektami sfery przestrzenno-funkcjonalnej były brak infrastruktury i ścieżek rowerowych oraz stan techniczny chodników. Negatywne opinie dotyczyły także niskiej dostępności do miejsc rekreacji i spędzania czasu wolnego, a także braku usług, w szczególności handlu i gastronomii.

Sfera techniczna

Zdiagnozowanym problemem w sferze technicznej podobszaru Żabianka jest niedostosowanie obiektu publicznego (Kościół) do osób ze szczególnymi potrzebami. Biorąc pod uwagę, że obiekt ten jest miejscem, z którego korzystają nie tylko mieszkańcy podobszaru, ale i całej gminy konieczne jest podjęcie interwencji zmierzającej do poprawy tej sytuacji. Pozytywnym zjawiskiem w sferze technicznej podobszaru Żabianka jest najwyższy w gminie poziom dostępności do łącza internetowego. Przy średniej dla gminy dostępności na poziomie 53,8%, w podobszarze wynosi ona 98,1%. Pozytywnie oceniane przez respondentów ankiety były takie aspekty techniczne jak jakość dróg i stan techniczny oświetlenia.

Z problemów, jakie zdaniem ankietowanych mieszkańców są widoczne w podobszarze, należy wskazać źle oceniany stan techniczny chodników (66% odpowiedzi negatywnych) i dostępność do ścieżek rowerowych, co zostało negatywnie ocenione przez wszystkich badanych.

Tabela 34. Problemy pozaspołeczne i potencjały podobszaru rewitalizacji Żabianka

Sfera pozaspołeczna (gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna)
Zidentyfikowane problemy podobszaru rewitalizacji Żabianka
• Zanieczyszczenia powietrza, • Niedostosowanie obiektów do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami, • Niska jakość i braki w infrastrukturze rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej.
Zidentyfikowane potencjały rewitalizacji Żabianka
• Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, • Dostępność do terenów zielonych, potencjał tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku służący rozwojowi atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej obszaru, • Bezpośrednie sąsiedztwo centrum gminy.

Podsumowanie

Analiza pogłębiona podobszaru rewitalizacji Żabianka wykazała natężenie negatywnych zjawisk społecznych. Problemy, jakie dotyczą podobszar i jego mieszkańców, to przede wszystkim wysokie obciążenie demograficzne, natężenie korelujących z sobą zjawisk takich jak bezrobocie, zapotrzebowanie na pomoc społeczną i patologie dotyczące rodziny. Wyniki analizy stanowią uzasadnienie konieczności przeprowadzenia na podobszarze działań rewitalizacyjnych. Działania te powinny być ukierunkowane społecznie, dążyć do poprawy sytuacji mieszkańców i rozwiązywania problemów z jakimi się borykają i tym samym przeciwdziałać ich wykluczeniu. Poprawa sytuacji społecznej podobszaru będzie możliwa poprzez jednoczesną interwencję ukierunkowaną na sferę społeczną i pozaspołeczną.

Głównym kierunkiem działań rewitalizacyjnych na podobszarze powinno być zapewnienie społeczności podobszaru dostępu do przestrzeni i usług publicznych. Realizacja założeń możliwa będzie poprzez połączenie funkcjonalne podobszaru z sąsiadującym centrum gminy – Ułężem. Poprawa sytuacji mieszkańców, wzrost jakości ich życia i atrakcyjności osiedleńczej to najistotniejsze cele interwencji rewitalizacyjnej na podobszarze. Z uwagi na mieszkalny i rolniczy charakter zabudowy podobszaru, konieczne jest stworzenie możliwości korzystania z usług ponadpodstawowych zlokalizowanych w centrum gminy, a także wspólne budowanie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. Podobszar Żabianka jest obszarem o typowym charakterze wiejskim, wysoki udział terenów rolnych, a także dobrej jakości grunty orne wpływają na ograniczenie zabudowy. Istotne jest zapewnienie dostępu do usług mieszkańcom podobszaru poprzez zapewnienie dostępu komunikacyjnego z centrum gminy.

W badaniu ankietowym zapytano mieszkańców o działania inwestycyjne i społeczne, jakie ich zdaniem powinny zostać zrealizowane na podobszarze rewitalizacji Żabianka. Respondenci wskazali potrzebę

utworzenia obiektu usług handlowych na podobszarze, który dotychczas nie funkcjonuje na jego terenie. Działania społeczne, jakie zdaniem mieszkańców są potrzebne, to integracja senioralna poprzez stworzenie koła gospodyń wiejskich sołectwa Żabianka oraz rozpoznanie problemów mieszkańców i organizacja wydarzeń sprzyjającym ich aktywizacji i uczestnictwa w życiu gminy, co przyczyni się do przeciwdziałania ich izolacji społecznej.

Tabela 35 Drzewo problemów podobszaru Żabianka.

Przyczyna	Problem	Skutek	Potrzeby i wyzwania
Niekorzystne procesy demograficzne, wysoki poziom bezrobocia i bezrobocia długotrwałego, wysoka skala korzystania z pomocy społecznej, uzależnienia oraz przemoc w rodzinie	Nasilenie problemów społecznych mieszkańców oraz ryzyko ich wykluczenia społecznego	Ograniczenie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców, pogorszenie jakości życia, wzrost zapotrzebowania na usługi społeczne i pomocowe.	Rozwój usług społecznych, wsparcie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców, działania profilaktyczne i terapeutyczne.
Brak organizacji społecznych i lokalnych inicjatyw aktywizujących mieszkańców, ograniczona oferta integracyjna na terenie podobszaru.	Niska aktywność społeczna mieszkańców oraz ograniczone możliwości integracji społecznej.	Pogłębianie się problemów społecznych, osłabienie więzi społecznych, utrudnione przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.	Wykorzystanie bliskości centrum gminy, rozwój współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w Ułężu, organizacja działań integracyjnych, edukacyjnych i aktywizacyjnych skierowanych do mieszkańców w różnym wieku.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 36 Potencjały podobszaru Żabianka.

Potencjały podobszaru rewitalizacji Ułęż
• dodatnie saldo migracji świadczące o atrakcyjności podobszaru jako miejsca zamieszkania, • kościół parafialny pełniący funkcje społeczne, integracyjne i kulturotwórcze, • bliskość centralnego ośrodka gminy Ułęż oraz dostęp do zlokalizowanych tam usług publicznych, społecznych i kulturalnych, • dobra dostępność komunikacyjna umożliwiającą korzystanie z oferty edukacyjnej, społecznej i rekreacyjnej gminy, • położenie na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, • dostępność terenów zielonych oraz potencjał rozwoju funkcji rekreacyjnych, wypoczynkowych i turystycznych,

- potencjał rozwoju funkcji mieszkaniowych wynikający z korzystnych procesów osiedleńczych,
- możliwość wykorzystania powiązań funkcjonalnych z podobszarem Ułęż przy realizacji działań społecznych, integracyjnych i rekreacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne.

5.5 Podsumowanie analizy pogłębionej

Przeprowadzona dla każdego z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji szczegółowa analiza wykazała na ich terenie kryzys w sferze społecznej, który przejawia się w licznych problemach mieszkańców. Jednocześnie zidentyfikowano współwystępowanie niekorzystnych zjawisk w sferze pozaspołecznej, w szczególności o charakterze przestrzenno-funkcyjnym i technicznym. W niniejszym podsumowaniu w sposób syntetyczny przedstawiono najistotniejsze problemy, deficyty i potencjały całego obszaru rewitalizacji. Jednocześnie pokazując, jak wiele problemów współwystępuję na każdym z podobszarów.

Tabela 37 Problemy i potencjały obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż (aktualizacja)

Problemy/deficyty podobszarów rewitalizacji Gminy Ułęż

Społeczne		Infrastrukturalne	
PS 1	Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów.	PI 1	Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru.
PS 2	Odptyw mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji.	PI 2	Degradacja obiektów zabytkowych i publicznych oraz niewystarczające wykorzystanie ich potencjału na cele społeczne, administracyjne, kulturalne i turystyczne.
PS 3	Wysoka skala bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego oraz korzystania z pomocy społecznej.	PI 3	Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych.
PS 4	Problemy uzależnień, przemocy domowej oraz występowanie potrzeb związanych z niepełnosprawnością mieszkańców, prowadzące do ryzyka wykluczenia społecznego.	PI 4	Niewystarczająca jakość infrastruktury służącej bezpieczeństwu publicznemu, ochronie środowiska oraz integracji mieszkańców, w tym infrastruktury OSP, oświetlenia publicznego i gospodarki odpadami.

PS 5	Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych.	PS5	Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców.
Potencjały			

- Funkcjonujące placówki edukacyjne oraz potencjał ich wykorzystania na cele społeczne, edukacyjne i integracyjne.
- Funkcjonujące instytucje publiczne (Urząd Gminy, Biblioteka Gminna, Gminny Ośrodek Kultury, stadion oraz inne obiekty użyteczności publicznej).
- Organizacje pozarządowe, Ochotnicze Straże Pożarne, Koła Gospodyń Wiejskich oraz inne podmioty sprzyjające aktywizacji i integracji mieszkańców.
- Obecność miejsc i obiektów mogących pełnić funkcje społeczne, edukacyjne, kulturalne i integracyjne (m.in. zabudowa przy ZSO w Sobieszynie, obiekty zabytkowe).
- Administracyjne i funkcjonalne centrum gminy zlokalizowane w miejscowości Ułęż.
- Aktywność gospodarcza mieszkańców oraz koncentracja usług na terenie podobszarów rewitalizacji.
- Dodatnie saldo migracji w części obszaru rewitalizacji świadczące o jego atrakcyjności jako miejsca zamieszkania.
- Bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne gminy.
- Zasoby zabytkowe stwarzające możliwość nadawania nowych funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych.
- Położenie na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”.
- Dostępność terenów zielonych oraz potencjał rozwoju funkcji rekreacyjnych, wypoczynkowych i turystycznych.
- Powiązania funkcjonalne pomiędzy podobszarami rewitalizacji oraz bliskość centrum gminy umożliwiające rozwój wspólnej oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne.

5.6 Powiązania przyczynowo - skutkowe oraz relacje pomiędzy zidentyfikowanymi zjawiskami negatywnymi

SFERA SPOŁECZNA

W analizie pogłębionej zidentyfikowano niekorzystne zjawiska demograficzne związane przede wszystkim z ujemnym przyrostem naturalnym oraz postępującym procesem starzenia się społeczeństwa. Problem ten jest szczególnie widoczny na podobszarach Sobieszyn i Żabianka, gdzie odnotowano wysokie wskaźniki obciążenia demograficznego oraz znaczący udział osób w wieku poprodukcyjnym. Rosnąca liczba seniorów powoduje zwiększone zapotrzebowanie na usługi społeczne, zdrowotne i opiekuńcze, a także na działania aktywizujące i integrujące mieszkańców.

Istotnym problemem obszaru rewitalizacji jest również wysoka skala bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego. Szczególnie niekorzystna sytuacja występuje na podobszarach Sobieszyn i Żabianka, gdzie wskaźniki bezrobocia znacząco przekraczają średnią dla gminy. Problem ten powiązany jest z wysoką skalą korzystania z pomocy społecznej, występowaniem uzależnień oraz ryzykiem wykluczenia społecznego części mieszkańców. Szczególnego wsparcia wymagają osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby pozostające bez pracy oraz rodziny dotknięte problemami społecznymi.

Dodatkowym wyzwaniem jest potrzeba zwiększania aktywności społecznej mieszkańców, wzmacniania więzi społecznych oraz tworzenia warunków do integracji międzypokoleniowej. Istotnym elementem działań rewitalizacyjnych powinno być również podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego, rozwijanie profilaktyki uzależnień oraz edukacji mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa i pierwszej pomocy.

SFERA GOSPODARCZA

Sytuacja gospodarcza obszaru rewitalizacji jest zróżnicowana. Na terenie gminy funkcjonują przede wszystkim małe przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa rolne, które stanowią podstawę lokalnej aktywności gospodarczej. Jednocześnie ograniczona liczba miejsc pracy poza sektorem rolniczym wpływa na utrzymywanie się problemów bezrobocia oraz migracje mieszkańców w poszukiwaniu zatrudnienia.

Potencjałem rozwojowym obszaru są walory przyrodnicze i kulturowe, w tym zabytkowe obiekty oraz atrakcyjne tereny zieleni. Ich właściwe zagospodarowanie może przyczynić się do rozwoju funkcji turystycznych, rekreacyjnych i usługowych, zwiększając atrakcyjność inwestycyjną oraz osiedleńczą gminy. Istotne znaczenie dla rozwoju gospodarczego może mieć również poprawa jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury służącej mieszkańcom oraz odwiedzającym.

Niewystarczające warunki do prowadzenia działalności gospodarczej ograniczają również możliwość rozwoju lokalnej gospodarki, co wpływa na niską liczbę miejsc pracy oraz przyczynia się do bezrobocia i migracji. Brak inwestycji w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną oraz w infrastrukturę czasu wolnego, ogranicza dostęp do usług publicznych i komunalnych, co obniża jakość życia mieszkańców i atrakcyjność regionu dla potencjalnych nowych osiedleńców oraz inwestorów.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Obszar rewitalizacji posiada cenne walory przyrodnicze związane przede wszystkim z położeniem w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza” oraz dużym udziałem terenów zielonych. Stanowią one istotny potencjał dla rozwoju funkcji rekreacyjnych, turystycznych i edukacyjnych.

Jednocześnie zidentyfikowano potrzebę poprawy jakości części terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych wykorzystywanych przez mieszkańców. Szczególnego znaczenia nabiera rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu, który może pełnić funkcję miejsca integracji społecznej, wypoczynku i rekreacji. Ważnym wyzwaniem pozostaje również podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz rozwój infrastruktury służącej ochronie środowiska, w tym gospodarki odpadami komunalnymi.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I TECHNICZNA

W analizie zidentyfikowano problemy związane z jakością i funkcjonalnością części przestrzeni publicznych oraz infrastruktury służącej mieszkańcom. Dotyczy to w szczególności terenów rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych, które nie w pełni odpowiadają współczesnym potrzebom społeczności lokalnej. Istotnym wyzwaniem pozostaje również stan techniczny części obiektów publicznych oraz ich dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. Część infrastruktury wymaga modernizacji, poprawy efektywności energetycznej oraz dostosowania do obowiązujących standardów dostępności.

Szczególnego znaczenia nabiera także potrzeba ochrony i wykorzystania lokalnego dziedzictwa kulturowego. Obiekty zabytkowe oraz historyczne założenia parkowe stanowią ważny element tożsamości lokalnej i mogą pełnić nowe funkcje społeczne, kulturalne, edukacyjne i turystyczne. Działania rewitalizacyjne powinny zmierzać do ich zachowania oraz wykorzystania dla potrzeb mieszkańców i rozwoju gminy.

Ważnym aspektem jest również poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego poprzez modernizację infrastruktury OSP, rozwój oświetlenia publicznego oraz wyposażenie jednostek ratowniczych w nowoczesny sprzęt i pojazdy. Działania te przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia odporności gminy na sytuacje kryzysowe.

RELACJE POMIĘDZY ZIDENTYFIKOWANYMI ZJAWISKAMI NEGATYWNYMI O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I ŚRODOWISKOWYM

Zdiagnozowane problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenne i techniczne pozostają ze sobą w ścisłej zależności. Ujemny przyrost naturalny, proces starzenia się społeczeństwa oraz wysoka skala bezrobocia wpływają na wzrost zapotrzebowania na usługi społeczne i ograniczają potencjał rozwojowy obszaru. Jednocześnie niedostateczna jakość przestrzeni publicznych oraz ograniczona oferta miejsc integracji i aktywności społecznej utrudniają budowanie więzi społecznych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu mieszkańców.

Niewykorzystany potencjał obiektów zabytkowych, terenów zieleni oraz walorów krajobrazowych ogranicza możliwości rozwoju funkcji turystycznych, rekreacyjnych i gospodarczych. Z kolei

niedostatecznie rozwinięta infrastruktura bezpieczeństwa publicznego wpływa na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców oraz możliwości reagowania w sytuacjach zagrożenia.

Dlatego działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter kompleksowy i obejmować zarówno przedsięwzięcia społeczne, jak i inwestycyjne. Szczególne znaczenie mają działania służące aktywizacji mieszkańców, integracji społecznej, rozwojowi usług społecznych, poprawie jakości przestrzeni publicznych, ochronie dziedzictwa kulturowego oraz zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa. Takie podejście pozwoli na trwałą poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie potencjału rozwojowego obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż.

Przeprowadzona analiza pogłębiona obszaru rewitalizacji pozwoliła na zidentyfikowanie zjawisk kryzysowych występujących w poszczególnych podobszarach. W jej strukturach rozpoznano potrzeby rewitalizacyjne, innymi słowy zbiór działań, które wprost oddziałują na niwelowanie i minimalizowanie problemów i zjawisk niekorzystnych. Trzecim elementem osiągniętym po przeprowadzonej analizie jest rozpoznanie lokalnych potencjałów, których wykorzystanie może być bazą do planowanej interwencji rewitalizacyjnej. Poniżej w sposób syntetyczny przedstawiono zdiagnozowane problemy (wraz z wskaźnikiem, który świadczy o występowaniu problemu), wynikające z nich potrzeby oraz istniejące potencjały (do wykorzystania przy działaniach przeciwdziałających danemu problemowi). Natomiast pod tabelą opisano szerzej informacje i wnioski wynikające z jej treści.

Tabela 38. Relacje pomiędzy problemami rozwojowymi oraz potencjałami podobszarów rewitalizacji

Zdiagnozowany problem		Potrzeba	Potencjał
Wskaźnik	Problem		
Obciążenie demograficzne	Starzenie się społeczeństwa	Tworzenie oferty społecznej, integracyjnej i aktywizacyjnej dla seniorów oraz dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób starszych i osób ze szczególnymi potrzebami.	Obecność obiektów publicznych mogących pełnić funkcje społeczne, dostępność terenów zielonych i rekreacyjnych.
	Niekorzystne procesy demograficzne	Podniesienie jakości życia mieszkańców, rozwój oferty społecznej, rekreacyjnej i edukacyjnej oraz poprawa atrakcyjności osiedleńczej obszaru.	Dostępność szkół, placówek edukacyjnych, terenów rekreacyjnych i infrastruktury społecznej.
Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców	Ryzyko wykluczenia społecznego i ubóstwa części mieszkańców	Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój usług społecznych oraz wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Obiekty mogące pełnić funkcje społeczne, aktywne organizacje pozarządowe i instytucje publiczne.

Zdiagnozowany problem		Potrzeba	Potencjał
Wskaźnik	Problem		
– Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców – Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Bezrobocie i bezrobocie długotrwale	Wsparcie aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, rozwój kompetencji oraz zwiększanie aktywności społecznej.	Aktywność gospodarcza mieszkańców, potencjał rozwoju usług i turystyki.
– Liczba osób uzależnionych od alkoholu na 1 000 mieszkańców – Liczba ofiar przemocy na 1 000 mieszkańców	Uzależnienia, przemoc i zagrożenie wykluczeniem społecznym	Rozwój działań profilaktycznych, edukacyjnych i integracyjnych oraz wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.	Organizacje społeczne, OSP, instytucje publiczne i przestrzenie umożliwiające realizację działań profilaktycznych.
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1 000 mieszkańców	Potrzeba wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami	Dostosowanie obiektów publicznych i przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.	Modernizowane obiekty publiczne oraz planowane inwestycje rewitalizacyjne.
Udział terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Niewystarczająca jakość infrastruktury rekreacyjnej i miejsc integracji mieszkańców.	Tworzenie i modernizacja miejsc rekreacji, sportu i wypoczynku.	Stadion, park, place zabaw, tereny zielone oraz walory krajobrazowe gminy.
Liczba zabytków i pomników przyrody na km ² .	Degradacja części obiektów zabytkowych i niewykorzystanie ich potencjału.	Ochrona dziedzictwa kulturowego i wykorzystanie go dla celów społecznych, kulturalnych i turystycznych.	Bogate zasoby historyczne, kulturowe i krajobrazowe gminy.
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem.	Niewystarczające wykorzystanie potencjału terenów zielonych i przestrzeni publicznych.	Rewitalizacja terenów zielonych oraz poprawa jakości przestrzeni publicznych.	Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, park w Ułężu oraz tereny zielone na obszarze rewitalizacji.
Liczba zdarzeń drogowych na 1 000 mieszkańców oraz stan infrastruktury OSP	Potrzeba poprawy bezpieczeństwa publicznego.	Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa, edukacja mieszkańców oraz wzmacnianie potencjału ratowniczego OSP.	Funkcjonujące jednostki OSP, modernizowane strażnice, nowe wyposażenie i samochody ratowniczo-gaśnicze.

Znaczącymi wyzwaniami demograficznymi obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż są postępujące starzenie się społeczeństwa oraz utrzymujący się ujemny przyrost naturalny. Problemy te wynikają z niekorzystnych procesów demograficznych obserwowanych na większości podobszarów rewitalizacji. Szczególnie widoczne są one na podobszarach Sobieszyn i Żabianka, gdzie odnotowano wysokie

wartości obciążenia demograficznego. Zjawiska te prowadzą do wzrostu zapotrzebowania na usługi społeczne, zdrowotne, opiekuńcze oraz działania aktywizujące osoby starsze. W związku z tym istnieje potrzeba tworzenia przestrzeni i oferty sprzyjającej aktywności seniorów, integracji międzypokoleniowej oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Potencjałem obszaru są istniejące obiekty publiczne, placówki edukacyjne, organizacje społeczne oraz tereny zielone, które mogą służyć realizacji takich działań.

Jednocześnie na części obszaru rewitalizacji, w szczególności w Sobieszynie, obserwowane są niekorzystne procesy migracyjne związane z odpływem mieszkańców. Wymaga to podejmowania działań zwiększających atrakcyjność osiedleńczą gminy poprzez poprawę jakości przestrzeni publicznych, rozwój infrastruktury rekreacyjnej i społecznej oraz wzmacnianie lokalnej oferty kulturalnej i edukacyjnej.

Istotnym problemem społecznym pozostaje wysoka skala bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego, oraz korzystania z pomocy społecznej. Problemy te koncentrują się przede wszystkim na podobszarach Sobieszyn i Żabianka. Długotrwałe pozostawanie bez pracy zwiększa ryzyko ubóstwa, wykluczenia społecznego oraz ogranicza aktywność mieszkańców. Dlatego niezbędne jest prowadzenie działań aktywizacyjnych, edukacyjnych i integracyjnych wspierających mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych i zawodowych. Potencjałem wspierającym te działania są istniejące obiekty publiczne, organizacje pozarządowe oraz rozwijająca się infrastruktura społeczna.

Kolejnym problemem są uzależnienia, przemoc domowa oraz występowanie potrzeb związanych z niepełnosprawnością mieszkańców. Zjawiska te zwiększają ryzyko marginalizacji i wykluczenia społecznego części mieszkańców. Konieczne jest rozwijanie usług społecznych, działań profilaktycznych, edukacyjnych i integracyjnych, a także wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego. Szczególne znaczenie mogą odegrać w tym zakresie jednostki OSP, instytucje publiczne oraz organizacje społeczne działające na terenie gminy.

W sferze gospodarczej głównym wyzwaniem pozostaje ograniczona liczba miejsc pracy poza sektorem rolniczym oraz niewystarczające wykorzystanie lokalnych zasobów dla rozwoju przedsiębiorczości. Jednocześnie obszar rewitalizacji posiada znaczące potencjały rozwojowe związane z dziedzictwem kulturowym, walorami krajobrazowymi oraz atrakcyjnymi terenami zielonymi. Ich odpowiednie wykorzystanie może przyczynić się do rozwoju funkcji turystycznych, rekreacyjnych i usługowych, a tym samym do tworzenia nowych miejsc pracy oraz zwiększenia aktywności gospodarczej mieszkańców.

W sferze środowiskowej istotnym wyzwaniem jest poprawa jakości części terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych wykorzystywanych przez mieszkańców. Jednocześnie duży potencjał stanowi położenie gminy w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, obecność terenów

zielonych oraz walorów przyrodniczych sprzyjających rozwojowi rekreacji, turystyki i wypoczynku. Działania rewitalizacyjne powinny zmierzać do poprawy jakości tych przestrzeni oraz ich lepszego wykorzystania przez mieszkańców.

Istotnym problemem pozostaje również degradacja części obiektów zabytkowych oraz niewystarczające wykorzystanie ich potencjału społecznego, kulturalnego i turystycznego. Ochrona i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego może przyczynić się do budowania lokalnej tożsamości, rozwoju oferty kulturalnej oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy.

W sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej zidentyfikowano potrzebę poprawy jakości przestrzeni publicznych, infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i kulturalnej, a także dalszego dostosowywania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Ważnym elementem jest również wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego poprzez modernizację infrastruktury Ochotniczych Straży Pożarnych, rozwój oświetlenia publicznego oraz doposażenie jednostek ratowniczych.

Podsumowując, obszar rewitalizacji Gminy Ułęż charakteryzuje się współwystępowaniem problemów społecznych, demograficznych, gospodarczych i infrastrukturalnych. Jednocześnie posiada znaczące potencjały w postaci aktywnych mieszkańców, organizacji społecznych, infrastruktury publicznej, walorów przyrodniczych oraz bogatego dziedzictwa kulturowego. Wykorzystanie tych zasobów w połączeniu z realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie potencjału rozwojowego całego obszaru rewitalizacji.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja obszaru po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych jest jednym z obligatoryjnych elementów GPR, określonym w art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji. Oprócz wymogów ustawowych, stanowi ona zwięzłe przedstawienie kluczowych założeń proponowanych zmian oraz definiuje pożądane efekty osiągnięcia celów rewitalizacji. Bazując na przeprowadzonych pracach diagnostycznych, analizie przyczynowo- skutkowej problemów oraz ocenie potencjałów wypracowano wizję oczekiwanego stanu obszaru rewitalizacji po realizacji planowanych działań.

Podczas opracowywania wizji obszaru rewitalizacji gminy Ułęż zdecydowano o wypracowaniu wspólnej wizji ogólnej dla całego obszaru rewitalizacji oraz wizji szczegółowych dla każdego z podobszarów, które uwzględniały charakterystyczne dla nich potrzeby i wyzwania rewitalizacyjne.

WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji Gminy Ułęż po zakończeniu procesu rewitalizacji stanowi atrakcyjne miejsce do życia, aktywności społecznej, wypoczynku i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Jest

przestrzenią przyjazną mieszkańcom w każdym wieku, zapewniającą wysoką jakość usług publicznych, bezpieczeństwo oraz warunki sprzyjające integracji społecznej i budowaniu lokalnej tożsamości.

Zrewitalizowane przestrzenie publiczne, tereny zieleni, obiekty sportowe, kulturalne i społeczne pełnią funkcję miejsc spotkań mieszkańców, integracji międzypokoleniowej oraz aktywnego spędzania czasu wolnego. Mieszkańcy korzystają z bogatej oferty działań społecznych, edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych, które wzmacniają więzi społeczne oraz przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu.

Obszar rewitalizacji skutecznie wykorzystuje swoje walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe. Odnowione obiekty zabytkowe oraz zrewitalizowane przestrzenie publiczne wzmacniają lokalną tożsamość, stanowiąc jednocześnie ważny element rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych gminy.

Proces rewitalizacji przyczynił się do poprawy bezpieczeństwa publicznego, jakości infrastruktury oraz dostępności przestrzeni i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami. Dzięki modernizacji infrastruktury publicznej oraz rozwojowi działalności społecznej i gospodarczej obszar rewitalizacji stał się miejscem bardziej atrakcyjnym do zamieszkania, pracy i prowadzenia działalności gospodarczej:

Sfera społeczna:

Mieszkańcy aktywnie uczestniczą w życiu społecznym i kulturalnym gminy. Rozwinięta oferta działań integracyjnych, edukacyjnych i aktywizacyjnych sprzyja budowaniu więzi społecznych, integracji międzypokoleniowej oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Sfera techniczna:

Obiekty publiczne zostały zmodernizowane, są dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz odpowiadają współczesnym standardom funkcjonalnym i energetycznym. Rozwinięta infrastruktura bezpieczeństwa publicznego zwiększa komfort i bezpieczeństwo mieszkańców.

Sfera środowiskowa:

Walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy są chronione i wykorzystywane w sposób zrównoważony. Zrewitalizowane tereny zieleni i przestrzenie publiczne służą mieszkańcom jako miejsca rekreacji, wypoczynku i integracji.

Sfera gospodarcza:

Lokalna gospodarka rozwija się w oparciu o przedsiębiorczość mieszkańców, usługi oraz potencjał turystyczny wynikający z walorów przyrodniczych i kulturowych gminy. Rewitalizacja przyczynia się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej obszaru.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Obszar rewitalizacji oferuje wysokiej jakości, dostępne i funkcjonalne przestrzenie publiczne, które sprzyjają aktywności mieszkańców, organizacji wydarzeń społecznych i kulturalnych oraz rozwojowi funkcji rekreacyjnych i turystycznych.

PODOBSZAR SOBIESZYN	PODOBSZAR UŁĘŻ	PODOBSZAR ŻABIANKA
Wizja podobszaru rewitalizacji Sobieszyn zakłada stworzenie miejsca przyjaznego	Wizja podobszaru rewitalizacji Ułęż zakłada rozwój nowoczesnego, bezpiecznego i	Wizja podobszaru rewitalizacji Żabianka zakłada rozwój miejscowości jako atrakcyjnego

mieszkańcom w każdym wieku, wykorzystującego potencjał edukacyjny, kulturowy i przyrodniczy miejscowości. Dzięki rewitalizacji obiektów publicznych, rozwojowi infrastruktury społecznej oraz zagospodarowaniu przestrzeni rekreacyjnych Sobieszyn staje się lokalnym centrum aktywności społecznej, edukacyjnej i kulturalnej. Odnowione obiekty zabytkowe oraz rozwój funkcji turystycznych wzmacniają lokalną tożsamość i przyczyniają się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej miejscowości.

Sfera społeczna:

Funkcjonują nowoczesne przestrzenie integracji mieszkańców, w tym Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji, miejsca aktywności seniorów oraz obiekty służące realizacji działań edukacyjnych, społecznych i międzypokoleniowych.

Sfera techniczna:

Zmodernizowane obiekty publiczne (w tym OSP) i zabytkowe są dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz spełniają współczesne standardy funkcjonalne i energetyczne.

Sfera środowiskowa:

Chronione są walory przyrodnicze Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, a rozwinięta infrastruktura rekreacyjna umożliwia aktywne korzystanie z terenów zielonych.

Sfera gospodarcza:

Dziedzictwo kulturowe i walory przyrodnicze wspierają rozwój turystyki, usług lokalnych i przedsiębiorczości mieszkańców.

atrakcyjnego centrum gminy, pełniącego funkcje administracyjne, społeczne, kulturalne i rekreacyjne. Zrewitalizowane przestrzenie publiczne, park, obiekty sportowe oraz infrastruktura społeczna tworzą miejsce sprzyjające integracji mieszkańców, aktywności społecznej oraz rozwojowi funkcji turystycznych i rekreacyjnych.

Sfera społeczna:

Mieszkańcy korzystają z szerokiej oferty wydarzeń społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i sportowych. Funkcjonują działania wspierające seniorów, rodziny, dzieci i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

Sfera techniczna:

Zmodernizowane obiekty publiczne, strażnica OSP oraz infrastruktura komunalna podnoszą poziom bezpieczeństwa, dostępności i jakości usług publicznych.

Sfera środowiskowa:

Zrewitalizowany park oraz tereny zieleni stanowią ważną przestrzeń wypoczynku i rekreacji, przyczyniając się do poprawy jakości środowiska i estetyki centrum gminy.

Sfera gospodarcza:

Ułęż wykorzystuje swoje walory przyrodnicze, historyczne i społeczne do rozwoju lokalnych usług, przedsiębiorczości oraz funkcji turystycznych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Przestrzenie publiczne są funkcjonalne, dostępne i atrakcyjne dla mieszkańców. Centrum gminy pełni rolę

miejsca zamieszkania, wykorzystującego bliskość centrum gminy, wysokie walory przyrodnicze oraz spokojny, wiejski charakter. Mieszkańcy korzystają z rozwiniętej oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej realizowanej we współpracy z instytucjami i obiektami funkcjonującymi na terenie całego obszaru rewitalizacji.

Sfera społeczna:

Seniorzy, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny mają dostęp do działań aktywizacyjnych, integracyjnych i edukacyjnych realizowanych na obszarze rewitalizacji gminy.

Sfera techniczna:

Mieszkańcy korzystają z nowoczesnej i dostępnej infrastruktury publicznej zlokalizowanej zarówno na terenie miejscowości, jak i w pobliskim centrum gminy.

Sfera środowiskowa:

Chronione są walory przyrodnicze miejscowości, a tereny zielone wykorzystywane są do celów rekreacyjnych i wypoczynkowych.

Sfera gospodarcza:

Położenie w sąsiedztwie centrum gminy oraz rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych wpływają na poprawę warunków życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności osiedleńczej miejscowości.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna:

Żabianka stanowi funkcjonalnie powiązaną część obszaru rewitalizacji, korzystającą z oferty społecznej, kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej

Sfera przestrzenno-funkcjonalna: Nowe place zabaw, obiekty sportowe, przestrzenie rekreacyjne oraz odnowione obiekty publiczne tworzą spójną i funkcjonalną przestrzeń służącą mieszkańcom i odwiedzającym.	miejsca integracji społecznej, organizacji wydarzeń oraz aktywnego spędzania czasu wolnego.	rozwijanej na terenie całej gminy.
---	---	------------------------------------

7. Cele i kierunki działań w procesie rewitalizacji

Do realizacji założeń wizji obszaru rewitalizacji wypracowano 3 cele strategiczne. Realizacja przyjętych celów przyczyni się do poprawy sytuacji mieszkańców obszaru rewitalizacji, ich integracji i aktywizacji oraz do ożywienia gospodarczego, poprawy bezpieczeństwa i rozwoju pod względem osiedleńczym i turystycznym. Cele zostały wypracowane w oparciu o przedstawione wizje podobszarów rewitalizacji, które wprost odpowiadają na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców.

Tabela 39. Cele strategiczne procesu rewitalizacji w Gminie Ułęż

Cele strategiczne dla procesu rewitalizacji w Gminie Ułęż
Cel strategiczny 1
Zwiększenie poziomu integracji społecznej grup ze szczególnymi potrzebami na obszarze wsparcia.
Cel strategiczny 2
Uzyskiwanie korzyści ekonomicznych w zakresie rewitalizacji obszarów kryzysowych posiadających istotne walory turystyczne.
Cel strategiczny 3
Tworzenie przestrzeni publicznej przyjaznej i dostosowanej do potrzeb wszystkich interesariuszy rewitalizacji.

Rozwinięciem wypracowanych celów rewitalizacyjnych są przypisane im kierunki działań, które będą realizowane aby wprost odpowiedzieć na każdy ze zidentyfikowanych problemów i zjawisk niepożądanych na podobszarach rewitalizacji. Stanowią one pośredni stopień pomiędzy celami rewitalizacyjnymi a konkretnymi przedsięwzięciami, co służy wypracowaniu ścisłego powiązania między nimi i potwierdzeniu zintegrowanego charakteru programu. Samo pojęcie kierunków działań ma szersze znaczenie niż lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Kierunki obejmują także treści, których nie można ująć w pojedynczych projektach. Są one swego rodzaju wytycznymi do zaplanowania przedsięwzięć, które będą realizowały wyznaczone cele i tym samym dążyły do osiągnięcia stanu przedstawionego w wizji obszaru rewitalizacji.

Tabela 40. Cele strategiczne i kierunki działań

Cel strategiczny 1. ZWIĘKSZENIE POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ GRUP ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI NA OBSZARZE WSPARCIA**Kierunek działań 1.1. Integracja osób starszych i zagrożonych wykluczeniem w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności.**

Kierunek skupia się na tworzeniu kompleksowego systemu wsparcia dla osób starszych, który umożliwi im pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym, podniesienie jakości życia oraz utrzymanie niezależności na tyle, na ile jest to możliwe. Realizacja kierunku działań będzie polegać na zadaniach takich jak stworzenie ośrodka wsparcia dla seniorów, organizacja aktywności społeczno-kulturalnych, wsparcie opiekuńcze i zdrowotne, wydarzenia edukacyjne i aktywizujące oraz integracja międzypokoleniowa. Istotnym elementem będzie również rozwój oferty skierowanej do rodzin z dziećmi, w tym tworzenie warunków sprzyjających godzeniu życia zawodowego i rodzinnego poprzez rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi.

Kierunek działań 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

Koncentruje się na zapewnieniu kompleksowej pomocy i wsparcia dla osób borykających się z różnego rodzaju trudnościami życiowymi, które obejmują bezrobocie, ubóstwo, przemoc domową, problemy zdrowotne, uzależnienia, czy też marginalizację społeczną. Zadania realizowane pod tym kierunkiem dotyczą w szczególności stworzenia oferty pomocowej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym wsparcia psychologicznego i terapeutycznego. Działania ukierunkowane będą także na wzrost aktywności mieszkańców, w tym aktywności zawodowej. Działania obejmować będą również edukację mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa, profilaktyki zdrowotnej, przeciwdziałania uzależnieniom oraz wzmocnienia odporności społeczności lokalnej na sytuacje kryzysowe.

Kierunek działań 1.3. Utworzenie instytucji niosących wsparcie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców i przestrzeni niosących poprawę jakości ich życia.

Zakłada stworzenie instytucji lub organizacji, które będą skupiać się na identyfikowaniu, analizowaniu i rozwiązywaniu problemów społecznych oraz poprawie jakości życia mieszkańców danego obszaru. Niezwykle istotne będzie zapewnienie wsparcia doradczego i pomoc psychologiczna. Dostęp do profesjonalnego doradztwa i wsparcia psychologicznego dla osób borykających się z trudnościami życiowymi, takimi jak problemy rodzinne, uzależnienia, czy też kryzysy emocjonalne. Ważnym elementem będzie współpraca z jednostkami OSP, instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi w zakresie budowania lokalnego systemu wsparcia mieszkańców oraz poprawy bezpieczeństwa publicznego.

Cel strategiczny 2. UZYSKIWANIE KORZYŚCI EKONOMICZNYCH W ZAKRESIE REWITALIZACJI OBSZARÓW KRYZYSOWYCH POSIADAJĄCYCH ISTOTNE WALORY TURYSTYCZNE**Kierunek działań 2.1. Tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku w oparciu o przyrodnicze walory gminy, z wykorzystaniem rzeki Wieprz i obszarów cennych przyrodniczo.**

Zakłada rozwijanie infrastruktury rekreacyjnej oraz promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego przez mieszkańców i turystów, wykorzystując naturalne piękno oraz walory przyrodnicze gminy, zwłaszcza rzeki Wieprz i inne obszary o wysokiej wartości przyrodniczej. W oparciu o zidentyfikowane potrzeby oraz poprzez wykorzystanie istniejących zasobów (potencjałów) działania będą polegać na tworzeniu bezpiecznych, funkcjonalnych i atrakcyjnych miejsc rekreacji oraz wypoczynku. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym przestrzeni o znaczeniu historyczno-kulturowym oraz przyrodniczym będzie oddziaływać pozytywnie na jakość życia mieszkańców. Ponadto przyczyni się do rozwoju gminy pod względem turystycznym. Działania

obejmować będą również rewitalizację parków, rozwój terenów zieleni oraz poprawę jakości przestrzeni publicznych pełniących funkcje rekreacyjne, edukacyjne i integracyjne.

Kierunek działań 2.2. Rewitalizacja obiektów zabytkowych.

Kompleksowe działania mające na celu przywrócenie i ochronę dziedzictwa kulturowego oraz historycznego gminy, poprzez renowację i adaptację obiektów zabytkowych. Niezbędne jest przeprowadzenie kompleksowych prac konserwatorskich i renowacyjnych, które przywrócą pierwotny wygląd oraz funkcjonalność obiektów zabytkowych, w tym m.in. budynków kompleksu szkolnego w Sobieszynie-Brzozowa, budynków użyteczności publicznej w Ułężu. W połączeniu ze zidentyfikowanym zapotrzebowaniem na usługi o charakterze społecznym należy dążyć do wykorzystania zasobów (obiektów zabytkowych) na cele organizacji instytucji wsparcia. Odpowiednie wykorzystanie istniejących zasobów zabytkowych przyczyni się do poprawy sytuacji społecznej mieszkańców oraz rozwoju społeczno-gospodarczego w gminie.

Kierunek działań 2.3. Budowanie oferty kulturalno-muzealnej.

Rozwijanie różnorodnych form aktywności kulturalnej i muzealnej w celu promowania dziedzictwa kulturowego, sztuki, historii oraz edukacji społecznej. Zakłada tworzenie nowych miejsc kulturalno-muzealnych i rozwój istniejących, a także organizację wydarzeń kulturalnych, integrujących mieszkańców. Tworzenie miejsc tożsamości lokalnej będzie aspektem budującym jej poczucie wśród mieszkańców, a także pozwoli na wypromowanie gminy pod względem turystycznym. Rozwój oferty kulturalnej powinien być powiązany z wykorzystaniem obiektów zabytkowych, przestrzeni publicznych oraz terenów parkowych stanowiących ważny element lokalnego dziedzictwa.

Kierunek działań 2.4. Tworzenie ścieżek turystycznych i rowerowych.

Działania te mają na celu stworzenie atrakcyjnych tras turystycznych i rowerowych, które będą zachęcać mieszkańców i turystów do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu, poznawania walorów przyrodniczych i kulturowych gminy Ułęż oraz przyczynią się do rozwoju turystyki i promocji regionu. Przewiduje się wyposażenie tras w niezbędną infrastrukturę, taką jak ławki, tablice informacyjne, punkty odpoczynku, aby zapewnić komfort i wygodę użytkownikom tras turystycznych i rowerowych.

Cel strategiczny 3. TWORZENIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZYJAZNEJ I DOSTOSOWANEJ DO POTRZEB WSZYSTKICH INTERESARIUSZY REWITALIZACJI

Kierunek działań 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców.

Rozwój przestrzeni rekreacyjnej poprzez budowę i modernizację parków, placów zabaw, terenów publicznych, obiektów sportowych oraz organizację różnorodnych wydarzeń kulturalnych i sportowych, które będą sprzyjać integracji społecznej i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego przez mieszkańców. Kierunek obejmuje również działania służące poprawie bezpieczeństwa publicznego, w tym rozwój infrastruktury OSP, modernizację strażnic, doposażenie jednostek ratowniczych oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez rozwój infrastruktury oświetleniowej.

Kierunek działań 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom.

Zakłada przekształcenie istniejących obszarów w miejsca, które będą służyć społeczności lokalnej. Planuje się przywrócenie lub nadanie nowych funkcji istniejącym budynkom, placom czy terenom zielonym, tak aby mogły one stać się centrami życia społecznego, kulturalnego i rekreacyjnego. Działania obejmują remonty, modernizacje oraz adaptacje przestrzeni w taki sposób, aby spełniały potrzeby mieszkańców, np. poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, warsztatów, koncertów czy aktywności rekreacyjnych, które integrują społeczność i promują aktywny styl życia. Istotnym elementem jest również partnerstwo z lokalnymi organizacjami społecznymi i instytucjami kulturalnymi w celu wspólnego wykorzystania przestrzeni oraz zaangażowanie mieszkańców w proces planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych. Dotyczy to również obiektów administracyjnych, społecznych i komunalnych, których modernizacja pozwoli na poprawę jakości świadczonych usług publicznych oraz lepsze wykorzystanie istniejących zasobów gminy.

Kierunek działań 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców.

Reorganizacja i modernizacja istniejących przestrzeni w taki sposób, aby lepiej odpowiadały na potrzeby społeczności lokalnej. Przewiduje się modernizację istniejących terenów rekreacyjnych, dostosowanie ich do różnorodnych grup wiekowych i zainteresowań, np. poprzez budowę nowych placów zabaw, siłowni plenerowych, ścieżek rowerowych czy terenów spotkań dla młodzieży. Ponadto, planuje się wprowadzenie rozwiązań zwiększających dostępność przestrzeni dla osób niepełnosprawnych oraz poprawę infrastruktury (takiej jak oświetlenie czy ławki) w celu zwiększenia komfortu i bezpieczeństwa użytkowników. Wszelkie działania powinny być prowadzone we współpracy z mieszkańcami, aby zapewnić, że dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych będzie zgodne z ich oczekiwaniami i potrzebami. Działania obejmować będą również poprawę jakości infrastruktury technicznej i komunalnej, rozwój terenów sportowych, placów zabaw, parków oraz modernizację oświetlenia publicznego wpływającego na komfort i bezpieczeństwo użytkowników przestrzeni.

Kierunek działań 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami

Kierunek koncentruje się na tworzeniu bardziej dostępnych i przyjaznych przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami. Niezbędne jest przeprowadzenie kompleksowej analizy istniejących obiektów i przestrzeni publicznych, w celu identyfikacji barier architektonicznych i innych utrudnień dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz wprowadzenie szeregu działań mających na celu eliminację tych barier i poprawę dostępności. Mogą to być m.in. dostosowanie budynków do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich poprzez instalację podjazdów czy wind, zapewnienie odpowiednich oznaczeń i sygnalizacji dla osób niewidomych czy niedosłyszących, a także dostosowanie toalet i innych udogodnień w taki sposób, aby były one łatwo dostępne i użyteczne dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Poprzez te działania, gmina Ułęż dąży do stworzenia bardziej przyjaznego i dostępnego środowiska dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich indywidualnych potrzeb i możliwości. Dostosowanie obiektów będzie realizowane zarówno w budynkach użyteczności publicznej, jak również w obiektach pełniących funkcje społeczne, edukacyjne, kulturalne i administracyjne.

Kierunek działań 3.5. Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanym obiektom zabytkowym.

Skupia się na ochronie i odnowie dziedzictwa kulturowego poprzez przywrócenie użytkowania historycznym budynkom i obiektom, które uległy degradacji lub zapomnieniu. Plan obejmuje identyfikację zabytkowych obiektów, które wymagają renowacji, oraz przeprowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i modernizacyjnych w celu przywrócenia im pierwotnej

funkcjonalności lub dostosowania ich do nowych celów użytkowych, z zachowaniem ich wartości historycznej i architektonicznej. Poprzez te działania, gmina Ułęż dąży do ożywienia i promowania dziedzictwa kulturowego oraz tworzenia atrakcyjnych przestrzeni dla mieszkańców i turystów, które stanowią integralną część lokalnego krajobrazu kulturowego i przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Działania te mogą obejmować również adaptację obiektów zabytkowych na potrzeby administracji publicznej, działalności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i turystycznej.

Kierunek działań 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.

Kierunek obejmuje modernizację i rozwój infrastruktury komunalnej oraz środowiskowej, w tym gospodarki odpadami, zaplecza technicznego gminy oraz innych obiektów służących realizacji zadań publicznych. Działania te przyczynią się do poprawy jakości usług komunalnych, zwiększenia poziomu ochrony środowiska oraz podniesienia standardu życia mieszkańców.

Tabela 41 Cele rewitalizacyjne i kierunki działań w gminie Ułęż.

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Potencjały	Spodziewane rezultaty
1. ZWIĘKSZENIE POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ GRUP ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI NA OBSZARZE WSPARCIA	1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności. 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. 1.3. Utworzenie instytucji niosących wsparcie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców i poprawy jakości ich życia, w tym placówek opieki zdrowia psychicznego. 1.4. Zapewnienie mieszkańcom opieki zdrowotnej i wsparcia w dziedzinie zdrowia psychicznego	– Zjawisko starzenia się społeczeństwa, – Niski udział mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym, – Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, – Brak instytucji i miejsc wspierających osoby zagrożone wykluczeniem, – Problemy przemocy i uzależnień dotyczące rodziny. – Niewystarczająca integracja międzypokoleniowa mieszkańców, – Ograniczona dostępność usług i działań wspierających rodziny z dziećmi.	– Organizacje pozarządowe sprzyjające aktywizacji mieszkańców, – Obecność miejsc i obiektów, które mogą pełnić funkcje społeczne, – Bogate zasoby w postaci infrastruktury zabytkowej, w tym możliwość nadawania im nowych funkcji społecznych, takich jak dzienny dom pobytu, mieszkania chronione, instytucje muzealno-kulturowe. – Funkcjonujące jednostki OSP stanowiące ważny element integracji społecznej, edukacji mieszkańców oraz budowania bezpieczeństwa lokalnego, – Planowane do rewitalizacji obiekty i przestrzenie publiczne mogące pełnić funkcje integracyjne, edukacyjne, rekreacyjne i aktywizacyjne.	– Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, – Wzrost liczby osób objętych wsparciem spośród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, – Poprawa jakości życia seniorów, zapewnienie odpowiedniej opieki i wsparcia, – Większa liczba seniorów i osób z niepełnosprawnością uczestniczących w życiu społeczno-kulturalnym, – Budowanie tożsamości lokalnej społeczności,
2. UZYSKIWANIE KORZYŚCI EKONOMICZNYCH W ZAKRESIE REWITALIZACJI	2.1. Tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku w oparciu o przyrodnicze walory gminy, z wykorzystaniem rzeki Wieprz i obszarów cennych przyrodniczo.	– Niszczące obiekty publiczne, w tym obiekty zabytkowe, wymagające działań naprawczych, – Niedostosowanie przestrzeni i obiektów	– Bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne, – Bogate zasoby w postaci infrastruktury zabytkowej, możliwość nadawania im	– Poprawa sytuacji społeczno-gospodarczej mieszkańców poprzez rozwój funkcji turystycznej gminy,

Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Potencjały	Spodziewane rezultaty
OBSZARÓW KRYZYSOWYCH POSIADAJĄCYCH ISTOTNE WALORY TURYSTYCZNE	2.2. Rewitalizacja obiektów zabytkowych. 2.3. Budowanie oferty kulturalno – muzealnej. 2.4. Tworzenie ścieżek turystycznych i rowerowych.	publicznych do świadczenia usług turystycznych, – Brak obiektów turystycznych i kulturalno-muzealnych przyciągających turystów, – Brak ścieżek turystycznych, pieszych i rowerowych, – Brak przestrzeni wypoczynkowych, w szczególności nad rzeką Wieprz – brak miejsc aktywnej turystyki. – Niewystarczające wykorzystanie potencjału przyrodniczego, krajobrazowego i kulturowego dla rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych, – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych wpływająca na atrakcyjność turystyczną i osiedleńczą obszaru.	nowych funkcji kulturalnych i turystycznych, – Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wiepra”, – Tereny przyrodnicze, pomniki przyrody, – Dostępność do terenów zielonych, potencjał tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku służący rozwojowi atrakcyjności turystycznej obszaru, – Zespół Parkowy w Ułężu oraz inne przestrzenie publiczne posiadające potencjał rozwoju funkcji rekreacyjnych, edukacyjnych i turystycznych, – Położenie obszaru rewitalizacji w centrum gminy oraz dostępność obiektów mogących pełnić funkcje administracyjne, kulturalne i społeczne.	– Zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego i krajobrazowego, – Budowanie lokalnej tożsamości mieszkańców gminy, – Wzrost atrakcyjności osiedleńczej, – Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej obszaru rewitalizacji, – Lepsze wykorzystanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych w rozwoju gminy, – Wzrost liczby osób korzystających z terenów rekreacyjnych, przestrzeni publicznych oraz oferty kulturalnej i turystycznej.
3. TWORZENIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZYJAZNEJ I DOSTOSOWANEJ DO POTRZEB WSZYSTKICH	3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców, 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców.	– Deficyt odpowiednio zagospodarowanych i dostosowanych do potrzeb mieszkańców miejsc aktywnej integracji, – Niedostosowanie obiektów publicznych do potrzeb i oczekiwań społeczności,	– Tereny przyrodnicze, pomniki przyrody, – Dostępność do terenów zielonych, potencjał tworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku służący rozwojowi atrakcyjności osiedleńczej.	– Poprawa wizerunku, estetyki, funkcjonalności przestrzeni publicznych, – Wzrost zainteresowania aktywnymi formami spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji,

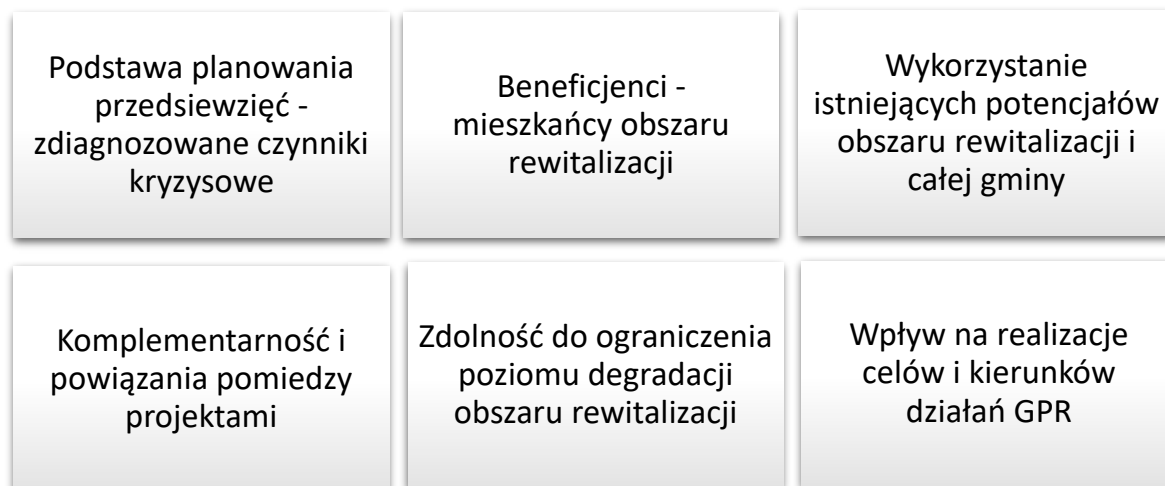
Cel strategiczny	Kierunki działań	Diagnozowane zjawiska kryzysowe	Potencjały	Spodziewane rezultaty
INTERESARIUSZY REWITALIZACJI	3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, 3.5. Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanym obiektom zabytkowym. 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.	– Niedostosowanie obiektów do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami. – Niszczące obiekty o wysokiej wartości kulturalnej i zabytkowej, – Brak odpowiedniej ochrony wartości krajobrazowych – Niewystarczający poziom bezpieczeństwa i wyposażenia infrastruktury służącej ochronie mieszkańców, – Potrzeba rozwoju infrastruktury komunalnej i środowiskowej poprawiającej jakość życia mieszkańców.	– Funkcjonujące jednostki OSP stanowiące ważny element systemu bezpieczeństwa i integracji społecznej, – Istniejąca infrastruktura publiczna i komunalna możliwa do modernizacji i dostosowania do współczesnych potrzeb mieszkańców, – Położenie obiektów publicznych i przestrzeni wspólnych umożliwiające rozwój funkcji społecznych, rekreacyjnych i administracyjnych.	– Aktywne korzystanie z lokalnych miejsc, przestrzeni publicznych, – Poprawa jakości i dostępności obiektów użyteczności publicznej i terenów rekreacyjnych. – Wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców dzięki modernizacji infrastruktury publicznej, oświetlenia oraz doposażeniu jednostek OSP, – Poprawa jakości usług publicznych i komunalnych świadczonych na rzecz mieszkańców, – Lepsze dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup użytkowników, w tym seniorów, dzieci i osób ze szczególnymi potrzebami.

Źródło: Opracowanie własne.

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Podstawą wypracowania listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych były zidentyfikowane potrzeby mieszkańców podobszarów rewitalizacji oraz bezpośredni wpływ na realizację celów i kierunków działań. Poprzez spójność i powiązania pomiędzy przedsięwzięciami projekty w bezpośredni sposób będą przyczyniać się do ograniczenia zjawisk kryzysowych.

Grafika 23 Cechy modelowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Źródło: Opracowanie własne.

Poniższe zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych powstało w wyniku metodycznych poszukiwań i wypracowania odpowiedzi na zjawiska problemowe zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji. Ich opracowanie opiera się o wyznaczone cele i przypisane im kierunki działań i dąży do ich realizacji. W zestawieniu znajdują się także propozycje przedsięwzięć zgłoszonych w ramach naboru przedsięwzięć, które zakwalifikowano jako spełniające wymogi formalne, odpowiadające na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji i spójne z celami programu. Nabór prowadzony był w terminie od 6 do 24 listopada 2023 r. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmują zabytki wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków, objęte ochroną konserwatorską: zespół pałacowo-parkowy w Sobieszynie, szkoła w zespole przestrzennym Szkół Rolniczych w Sobieszynie, zespół pałacowo-parkowy w Ułężu oraz zespół kościelny w Żabiance. Zgodnie z opinią Wojewódzkiego konserwatora zabytków z dnia 23.03.2024 r. ogólny zarys przedsięwzięć wskazuje iż ze względów konserwatorskich zostały one właściwie ukierunkowane – stanowić będą gwarancje prawidłowego ich utrzymania i zagospodarowania oraz pozwolą na całkowite wykorzystanie ich potencjału. W ostatecznym zestawieniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR znalazło się 11 kart projektowych, które zostały przedstawione w tabeli poniżej. Zestawienie uzupełnione jest o rodzaj projektu, wnioskodawcę oraz obszar, na którym będą realizowane.

W wyniku przeprowadzonej aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dokonano przeglądu listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich aktualności i możliwości realizacyjnych. Z listy projektów podstawowych wykreślono przedsięwzięcie pn. „Odbudowa zabytkowego budynku pałacu w Sobieszynie i nadanie funkcji Centrum Integracji Społecznej”. Rezygnacja z realizacji projektu wynika z nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości, co uniemożliwia podjęcie działań inwestycyjnych oraz pozyskanie środków zewnętrznych na realizację przedsięwzięcia. Ponadto z listy projektów podstawowych usunięto projekt pn. „Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w gminie Ułęż”. W toku aktualizacji stwierdzono, że zakres rzeczowy przedsięwzięcia pokrywa się z projektem „Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż”, w związku z czym dalsze utrzymywanie obu projektów prowadziłoby do dublowania planowanych działań rewitalizacyjnych.

Jednocześnie do listy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych włączono nowe projekty zgłoszone przez interesariuszy rewitalizacji oraz Gminę Ułęż. Są to przedsięwzięcia, odpowiadające na aktualne potrzeby mieszkańców oraz zidentyfikowane problemy społeczne, przestrzenne i infrastrukturalne obszaru rewitalizacji.

Do listy projektów podstawowych włączono następujące przedsięwzięcia:

- Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy Ułęż,
- Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu,
- Przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu,
- Przebudowa rozbudowa budynków na terenie Bazy w Ułężu,
- Budowa modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Sobieszyn Ułęż,
- Przebudowa / modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego w Ułężu przy ZSO w Sobieszynie,
- Budowa żłobka - przedszkola w miejscowości Sobieszyn,
- Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn,
- Przebudowa modernizacja budynków strażnic OSP w Sobieszynie i Ułężu
- Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Sobieszynie i Ułężu
- Re-witalizacja społeczna w Gminie Ułęż (projekt społeczny),
- Rozbudowa istniejącego Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”.

Wprowadzone zmiany mają na celu dostosowanie katalogu przedsięwzięć rewitalizacyjnych do aktualnych potrzeb rozwojowych gminy, możliwości realizacyjnych poszczególnych projektów oraz planowanych źródeł finansowania. Dzięki temu lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w większym stopniu odpowiada na współczesne wyzwania społeczne, przestrzenne i infrastrukturalne występujące na obszarze rewitalizacji.

W wyniku przeprowadzonej aktualizacji zgłoszono dodatkowo:

Tabela 42 Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych (po aktualizacji)

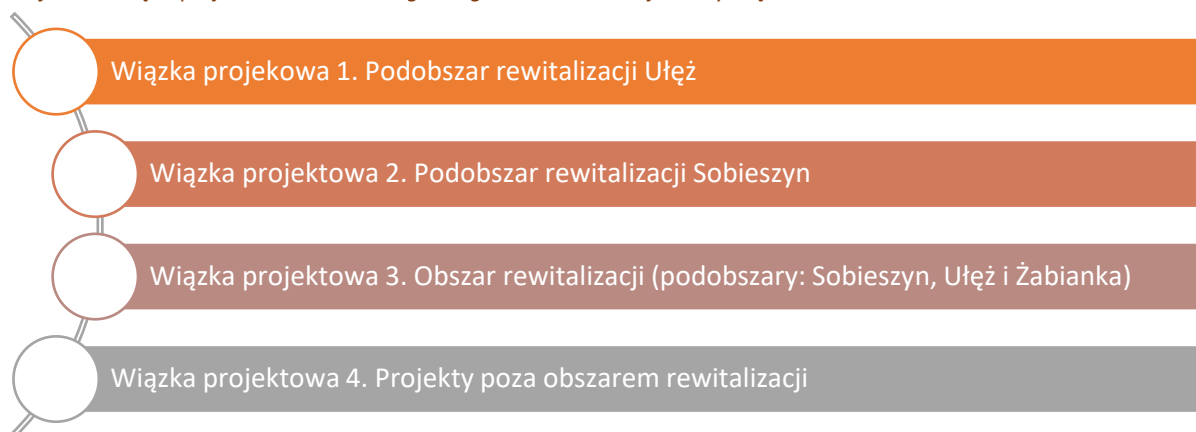
Nr	Nazwa projektu	Społeczny / infrastrukturalny	Wnioskodawca / podmiot/y realizujący/e	Podobszar rewitalizacji
1.	Zagospodarowanie centrum Ułęża na cele kulturalne i rekreacyjne	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Ułęż
2.	„Ułęż - historia i kultura” – cykl spotkań integracji międzypokoleniowej	społeczny	Gmina Ułęż GOK GOPS	Ułęż
3.	Organizacja Klubu Seniora	infrastrukturalny	Gmina Ułęż GOPS GOK	Sobieszyn
4.	Adaptacja budynków w obrębie Zespołu Szkół Ogólnokształcących na cele społeczne wraz z zagospodarowaniem teren	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Sobieszyn
5.	Aktywna rodzina	społeczny	Gmina Ułęż GOK GOPS	Sobieszyn
6.	Przebudowa zabytkowego budynku szkoły w Sobieszynie oraz dostosowanie budynków Zespołu Szkół im. hr. Kickiego w Sobieszynie do stworzenia nowoczesnej jednostki szkoleniowej.	infrastrukturalny	Starostwo Powiatowe w Rykach	Sobieszyn
7.	Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie	infrastrukturalny	Koło Gospodyń Wiejskich w Sobieszynie	Sobieszyn
8.	Modernizacja placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie	infrastrukturalny	ZSO Sobieszyn	Sobieszyn
9.	Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Sobieszyn Ułęż Żabianka
10.	Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy Ułęż	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Ułęż
11.	Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Ułęż

12.	Przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Ułęż
13.	Przebudowa rozbudowa budynków na terenie Bazy w Ułężu	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Ułęż
14.	Budowa modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Sobieszyn Ułęż	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Ułęż Sobieszyn
15.	Przebudowa/modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego w Ułężu przy ZSO w Sobieszynie	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Ułęż
16.	Budowa żłobka-przedszkola w miejscowości Sobieszyn	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Sobieszyn
17.	Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Sobieszyn
18.	Przebudowa modernizacja budynków strażnic OSP w Sobieszynie i Ułężu	infrastrukturalny	Gmina Ułęż	Ułęż Sobieszyn
19.	Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Sobieszynie i Ułężu	Infrastrukturalny (pozaspołeczny)	Gmina Ułęż	Ułęż Sobieszyn
20.	Re-witalizacja społeczna w Gminie Ułęż	Społeczny	Gmina Ułęż / OPS / GOK	Sobieszyn, Ułęż, Żabianka
21	Rozbudowa istniejącego Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”	infrastrukturalny	L&S Kisiel s.c. Lucja Kisiel, Sławomir Kisiel, Anita Przybyłowska, Edyta Janaszek, Jakub Kisiel	Poza obszarem rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

Po wypracowaniu ostatecznej, zaktualizowanej listy przedsięwzięć zostały one pogrupowane w wiązki projektowe dedykowane poszczególnemu podobszarowi rewitalizacji i realizowane we wszystkich podobszarach.

Grafika 24 Wiązki projektowe dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż

Dla sukcesu i kompleksowości zaplanowanego procesu rewitalizacyjnego i poprawy sytuacji na całym obszarze rewitalizacji konieczna jest realizacja zadań zarówno tych przypisanych do poszczególnych podobszarów, jak również przewidzianych dla jego całości.

Tabela 43. Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Ułęż

Wiązka 1. Podobszar rewitalizacji Ułęż
Projekt 1 – Zagospodarowanie centrum Ułęża na cele kulturalne i rekreacyjne • Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy GOK • Wzgórze Pięciu Figur Projekt 2 – „Ułęż – historia i kultura” – cykl spotkań integracji międzypokoleniowej Projekt 10 – Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy Ułęż Projekt 11 – Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu Projekt 12 – Przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu Projekt 13 – Przebudowa i rozbudowa budynków na terenie Bazy w Ułężu Projekt 14 – Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Ułęż i Sobieszyn Projekt 18 – Przebudowa i modernizacja budynków strażnic OSP w Ułężu i Sobieszynie Projekt 19 – Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Ułężu i Sobieszynie

Tabela 44. Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Sobieszyn

Wiązka 2. Podobszar rewitalizacji Sobieszyn

Projekt 3 – Organizacja Klubu Seniora

Projekt 4 – Adaptacja budynków w obrębie Zespołu Szkół Ogólnokształcących na cele społeczne wraz z zagospodarowaniem terenu:

- Urządzenie Domu Dziennego Pobytu i Klubu Seniora
- Urządzenie punktu informacji turystycznej
- Urządzenie Izby Pamięci
- Termomodernizacja budynku ZSO w Sobieszynie
- Poprawa szlaków komunikacyjnych dla poprawy bezpieczeństwa uczniów

Projekt 5 – Aktywna rodzina

Projekt 6 – Przebudowa zabytkowego budynku szkoły w Sobieszynie oraz dostosowanie budynków Zespołu Szkół im. hr. Kickiego w Sobieszynie do stworzenia nowoczesnej jednostki szkoleniowej

Projekt 7 – Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie

Projekt 8 – Modernizacja placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie

Projekt 15 – Przebudowa/modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego przy ZSO w Sobieszynie

Projekt 16 – Budowa żłobka-przedszkola w miejscowości Sobieszyn

Projekt 17 – Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn

Projekt 14 – Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Ułęż i Sobieszyn

Projekt 18 – Przebudowa i modernizacja budynków strażnic OSP w Ułężu i Sobieszynie

Projekt 19 – Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Ułężu i Sobieszynie

Tabela 45. Wiązka projektowa dla podobszaru rewitalizacji Sobieszyn, Ułęż i Żabianka

Wiązka 3. Obszar rewitalizacji (podobszary: Sobieszyn, Ułęż i Żabianka)

Projekt 9 – Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż:

- Rewitalizacja zabytków na terenie gminy
- Oznaczenie szlaku historycznego – kultury szlacheckiej
- Oznaczenie i ochrona pomników przyrody na terenie gminy
- Promocja walorów przyrodniczych i historycznych w gminie Ułęż poprzez publikacje, mapy i przewodniki

Projekt 20 – Re-witalizacja społeczna w Gminie Ułęż

Tabela 46. Wiązka projektowa dla projektów spoza obszaru rewitalizacji

Wiązka 4. Projekty poza obszarem rewitalizacji

Projekt 21 – Rozbudowa istniejącego Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”:

8.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawione zostały karty projektowe do programu rewitalizacji. Zawierają one podstawowe informacje o planowanych projektach rewitalizacyjnych i stanowią oś wykonawczą planowanej rewitalizacji w Gminie Ułęż. Każda karta zawiera informacje takie jak: nazwa przedsięwzięcia, podmioty realizujące, zakres zaplanowanych działań, krótki opis problemu jaki ma rozwiązać jego realizacja oraz cel przedsięwzięcia.

Tabela 47 Fiszka projektowa nr 1. Zagospodarowanie Centrum Ułęża na cele kulturalne i rekreacyjne

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Zagospodarowanie centrum Ułęża na cele kulturalne i rekreacyjne
Nazwa wnioskodawcy – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Realizacja przedsięwzięcia jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy demograficzne w szczególności ujemne saldo migracji, a także wysoki odsetek mieszkańców korzystających ze wsparcia OPS. Ponadto w podobszarze Ułęż zdiagnozowano także występujące problemy w sferach gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na zmniejszenie skali zjawisk kryzysowych, utworzone i rewitalizowane w ramach projektu tereny staną się miejscem spotkań i integracji mieszkańców, stanowić będą bazę niezbędną do przeprowadzania działań integracyjnych, kulturalnych i edukacyjnych, a także podniosą atrakcyjność osiedleńczą miejscowości. Pozwoli to na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, na które narażeni są mieszkańcy. Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. – PS 2 – Odpływ mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Cele przedsięwzięcia to przede wszystkim: – stworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsca integracji mieszkańców, nadanie nowych funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych – poprawa jakości życia mieszkańców, – poprawa atrakcyjności osiedleńczej, – poprawa jakości terenów zielonych służących rekreacji i wypoczynkowi, – aktywizacja mieszkańców, – poprawa stanu miejsca dziedzictwa kulturowego Ułęża – Wzgórze Pięciu Figur, – tworzenie przyjaznych przestrzeni publicznych
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań
– 1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności – 2.1. Tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku w oparciu o przyrodnicze walory gminy, z wykorzystaniem rzeki Wieprz i obszarów cennych przyrodniczo. – 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. – 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (jeżeli projekt przewiduje elementy dostępności).
Aspekt społeczny przedsięwzięcia

W ramach przedsięwzięcia planuje się zagospodarowanie przestrzeni publicznej w centrum gminy Ułęż, które będzie stanowić miejsce integracji mieszkańców. Na zrewitalizowanym terenie organizowane będą wydarzenia o charakterze aktywizującym, edukacyjnym, warsztatowym, kulturalnym i rekreacyjnym dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i całej gminy. Ponadto zagospodarowanie miejsca historycznego (Wzgórze Pięciu Figur) przyczyni się do wzrostu poczucia przynależności mieszkańców i wzrostu poczucia lokalnej tożsamości.	
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia	
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia został podzielony na dwa zadania do realizacji:	
1. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy GOK (scena).	
2. Wzgórze Pięciu Figur – zagospodarowanie terenu.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Podobszar Ułęż, działka nr 285/1, 285/2 – obręb Ułęż	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Teren zostanie zagospodarowany zgodnie z wytycznymi ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Szlaki komunikacyjne nie będą zawierały barier utrudniających poruszanie się osób z niepełnosprawnościami, do odpoczynku zostaną zamontowane ławki z podłokietnikami, tablice informacyjne będą uwzględniały potrzeby osób niewidomych i niedowidzących oraz głuchoniemych i słabosłyszących. Miejsca wypoczynku będą zawierały udogodnienia dla osób z trudnościami w poruszaniu się. Prace zostaną przeprowadzone zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
100 000,00 zł	600 000,00 zł
łącznie wartość przedsięwzięcia	
700 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04 Budżet gminy Polski Ład	
Termin realizacji	
2027	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):	
– powierzchnia nowo zagospodarowanej przestrzeni publicznej: 60 arów (sposób pomiaru: protokół odbioru)	
– liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych – 1 szt. (sposób pomiaru: protokół odbioru)	
– liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt. (sposób pomiaru: protokół odbioru)	
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):	
– Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do zagospodarowanych przestrzeni publicznych (miejsca integracji i aktywizacji) – sposób pomiaru: analiza porównawcza, ankieta ewaluacyjna)	

Tabela 48 Fiszka projektowa nr 2. Ułęż - historia i kultura – cykl spotkań integracji między-pokoleniowej

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
„Ułęż - historia i kultura” – cykl spotkań integracji międzypokoleniowej
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia

Gmina Ułęż Podmioty współrealizujące: Gminny Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia Zdiagnozowane problemy społeczne na obszarze rewitalizacji, a w szczególności ubytek naturalny i migracyjny – świadczące o wyludnianiu się miasta i starzeniu jego społeczności oraz duża liczba osób w ciężkiej sytuacji życiowej. Odpowiedzią na te problemy mogą być działania integrujące społeczność powodujące jej aktywizację. Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. – PS 2 – Odływ mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. – PS 3 – Wysoka skala bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego oraz korzystania z pomocy społecznej. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych.	
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: Główne cele projektu to aktywizacja osób starszych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców w starszym wieku, mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej oraz osób ze szczególnymi potrzebami.	
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań: – 1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności. – 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. – 2.3. Budowanie oferty kulturalno–muzealnej. – 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom.	
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia W ramach projektu przewiduje się organizację wydarzeń mających na celu odkrywanie historii gminy i dziedzictwa kulturowego przez najmłodszych i seniorów w ramach integracji międzypokoleniowej. Projekt zakłada organizację m.in.: – spacerów edukacyjnych (na obszarach o znaczeniu historycznym, kulturowym i przyrodniczym gminy), – spotkań i warsztatów w Gminnym Ośrodku Kultury , – warsztatów plenerowych.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia Podobszar Ułęż, nowo zagospodarowana przestrzeń publiczna przy GOK (działki nr 258/1, 285 – obręb Ułęż)	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami W organizowanych spotkaniach i wydarzeniach kulturalnych zapewniony zostanie równy i powszechny dostęp, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami. Oferta nie będzie ograniczona co do uczestników, ich możliwości ruchowych itp. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z udziału w organizowanej ofercie społeczno-kulturalnej, na które wstęp będzie otwarty dla wszystkich grup odbiorców	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE:
20 000,00 zł	EFS 200 000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia
220 000,00 zł
Planowane źródło finansowania
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027 Działanie FELU.08.09 Budżet gminy
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): – Liczba organizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych w tym na nowo zagospodarowanej przestrzeni publicznej - ok. 15 wydarzeń/rok (dokumentacja fotograficzna, umowy z wykonawcami)
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): – Liczba osób korzystających z organizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych: 650/rok (dokumentacja fotograficzna)

Tabela 49 Fiszka projektowa nr 3 Organizacja Klubu Seniora

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Organizacja Klubu Seniora
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż Podmioty współrealizujące: Gminny Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Widoczny postępujący proces starzenia się społeczeństwa generuje konieczność podejmowania działań, które podnoszą jakość życia mieszkańców z tej grupy. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na zapobieganie wykluczeniu tej grupy społecznej, podniesie jakość życia seniorów w gminie poprzez wzrost ich przywiązania lokalnego, aktywizację do działań podejmowanych w ramach Klubu Seniora, wpłynie na poprawę stanu zdrowotnego (szczególnie psychicznego) dzięki zachęcaniu do wyjść z domu, spędzania czasu na integracji i wspólnych inicjatywach.
Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. – PS 2 – Odływ mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. – PS 4 – Problemy uzależnień, przemocy domowej oraz występowanie potrzeb związanych z niepełnosprawnością mieszkańców, prowadzące do ryzyka wykluczenia społecznego. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Celem projektu jest integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie im akceptacji i szacunku, podniesienie ich aktywności oraz ułatwienie nawiązywania kontaktów międzyludzkich. Projekt skupia się na wzmocnieniu emocjonalnym seniorów oraz zapobieganiu ich społecznemu wykluczeniu. Jego głównym założeniem jest stymulowanie aktywności społecznej i przeciwdziałanie izolacji wśród osób starszych, dążąc do poprawy jakości ich życia.
Powiązanie celu przedsięwzięcia i kierunkami działań:
– 1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności.

– 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. – 1.3. Utworzenie instytucji niosących wsparcie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców i poprawy jakości ich życia, w tym placówek opieki zdrowia psychicznego. – 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. – 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.	
Aspekt społeczny przedsięwzięcia	
Zidentyfikowane zjawisko starzenia się społeczności gminy Ułęż stawia samorząd przed koniecznością zapewnienia tej grupie mieszkańców odpowiednich warunków i jakości życia w gminie. Powstanie Klubu Seniora spowoduje zwiększenie integracji seniorów w gminie, zaktywizuje ich do podejmowania działań oraz poprawi ich jakość życia.	
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia	
– Opracowanie dokumentacji projektowej, program funkcjonalno-użytkowy, – Remont i adaptacja pomieszczeń do nowych funkcji, dostosowanie budynku i pomieszczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, – Montaż stolarski okiennej, – Wymiana instalacji elektrycznej, wodociągowej i kanalizacyjnej, wentylacyjnej, – Montaż zabezpieczeń p. poż., – Remont i wyposażenie łazienek, – Wyposażenie pomieszczeń na potrzeby funkcji społecznych(meble, stoły, krzesła, wyposażenie aneksu kuchennego, sprzęt rehabilitacyjny, – Utworzenie strefy relaksu i wypoczynku, – Zatrudnienie animatorów do osób starszych, – Utworzenie bogatej oferty zajęć, wykładów, prelekcji, wycieczek, – Kompleksowe wsparcie osób z niepełnosprawnościami.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Sobieszyn – działka nr 1132/1, obręb Sobieszyn	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Przedsięwzięcia zakłada dostosowanie obiektu i przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami. Modernizacja obiektu zostanie przeprowadzona zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania, zlikwidowane zostaną występujące bariery architektoniczne. Prace remontowe zostaną przeprowadzone zgodnie z wytycznymi dotyczącymi dostępności architektonicznej i funkcjonalnej. Organizowane zajęcia i wydarzenia w klubie seniora będą dostosowane i dostępne dla wszystkich uczestników, bez względu na wiek czy rodzaj i poziom niepełnosprawności.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
100 000,00 zł	1 000 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
1 100 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027 Działanie FELU.11.04, Działanie FELU.08.05 Budżet gminy	
Termin realizacji	
2027	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	

Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):

- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. (protokół odbioru).

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt. (protokół odbioru).

Tabela 50 Fiszka projektowa nr 4. Adaptacja budynków w obrębie Zespołu Szkół Ogólnokształcących na cele społeczne wraz z zagospodarowaniem terenu

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Adaptacja budynków w obrębie Zespołu Szkół Ogólnokształcących na cele społeczne i turystyczne wraz z zagospodarowaniem terenu
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Sobieszyna charakteryzuje się koncentracją problemów społecznych, niedostosowaniem przestrzeni publicznych i obiektów publicznych, w tym do osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto realizacja projektu umożliwi korzystanie z ofert również przez osoby z niepełnosprawnością, projekt wpłynie na poprawie jakości przestrzeni publicznej w Gminie Ułęż.
Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. – PS 3 – Wysoka skala bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego oraz korzystania z pomocy społecznej. – PS 4 – Problemy uzależnień, przemocy domowej oraz występowanie potrzeb związanych z niepełnosprawnością mieszkańców, prowadzące do ryzyka wykluczenia społecznego. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 2 – Degradacja obiektów zabytkowych i publicznych oraz niewystarczające wykorzystanie ich potencjału na cele społeczne, administracyjne, kulturalne i turystyczne. – PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Cele przedsięwzięcia to przede wszystkim: – stworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsca integracji mieszkańców, nadanie nowych funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz turystycznych. – poprawa bezpieczeństwa (w szczególności uczniów szkoły) – poprawa jakości życia mieszkańców, – poprawa jakości życia seniorów, – poprawa atrakcyjności osiedleńczej, – aktywizacja mieszkańców, – poprawa stanu miejsca dziedzictwa kulturowego Ułęża – Izba Pamięci, – poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych.
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań:
– 1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności.

– 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. – 1.3. Utworzenie instytucji niosących wsparcie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców i poprawy jakości ich życia, w tym placówek opieki zdrowia psychicznego. – 2.2. Rewitalizacja obiektów zabytkowych. – 2.3. Budowanie oferty kulturalno–muzealnej. – 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. – 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.	
Aspekt społeczny przedsięwzięcia	
Utworzenie centrum mieszkaniowego i dziennego domu pobytu odpowiada na problemy mieszkańców narażonych na wykluczenie społecznego w szczególności z powodu ubóstwa, a także nieradności w życiu codziennym. Mieszkańcy korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, którzy są narażeni na kryzys bezdomności znajdą pomoc w postaci przestrzeni mieszkalnej. Utworzenie Izby pamięci i PIT będą miejscami, w budowanie wizerunku których włączyć będą beneficjenci Centrum mieszkaniowego oraz Dziennego Domu Pobytu. Ponadto wzrost atrakcyjności turystycznej przyczyni się do poprawy sytuacji gospodarczej poprzez wzrost liczby miejsc pracy w działalnościach turystycznych i okołoturystycznych.	
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia	
Zakres rzeczowy przedsięwzięcia został podzielony na poszczególne zadania do realizacji: – Urządzenie Centrum mieszkaniowego i Domu Dziennego Pobytu (funkcja społeczna), w obecnym budynku internatu, – Urządzenie Punktu Informacji Turystycznej i Izby Pamięci (funkcja turystyczna), w budynku po tzw. Drewniaku – Termomodernizacja budynku ZSO w Sobieszynie, – Poprawa szlaków komunikacyjnych dla poprawy bezpieczeństwa uczniów.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Sobieszyn, działka nr 1132/1 - obręb Sobieszyn	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Dostępność architektoniczna będzie osiągnięta poprzez eliminację istniejących barier architektonicznych w przestrzeni publicznej i obiektach oraz budowę nowych obiektów z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania. Dostępność cyfrowa będzie osiągnięta poprzez zastosowanie rozwiązań zgodnych ze standardem WCAG na stronach internetowych udostępniających informacje na temat przedsięwzięcia i zadań realizowanych w jego ramach. Dostępność informacyjno-komunikacyjna będzie osiągnięta poprzez wprowadzenie w przestrzeni i obiektach czytelnych znaków, informacji, transkrypcji, oświetlenia, sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
100 000,00 zł	2 000 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
2 100 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04, Działanie FELU.08.05, Działanie FELU.08.01	
Budżet gminy	
Termin realizacji	

2027
Prognozowane osiągnięcie wskaźników
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): – Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 2 szt. (protokół odbioru) – Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 3 szt. (protokół odbioru)
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): – Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 2 szt. (protokół odbioru)

Tabela 51 Fiszka projektowa nr 5. Aktywna rodzina

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Aktywna rodzina
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż, GOK i B w Ułężu, PUP, OPS
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
W celu rozwiązania zdiagnozowanych problemów społecznych, proponuje się wprowadzenie na poziomie lokalnym polityki prorodzinnej, rozumianej jako wspieranie rodzin poprzez stworzenie odpowiednich ram prawnych, ekonomicznych i społecznych. Celem tej polityki jest wzmacnianie rodziny, zapewnienie jej stabilności, rozwoju oraz zaspokajanie podstawowych potrzeb. Planowany projekt obejmuje różnorodne działania mające na celu wsparcie roli i funkcji rodziny, przeciwdziałanie jej marginalizacji i degradacji oraz stworzenie skutecznego systemu pomocy i wsparcia w zakresie wychowywania i opieki nad dziećmi.
Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 2 – Odpływ mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. – PS 3 – Wysoka skala bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego oraz korzystania z pomocy społecznej. – PS 4 – Problemy uzależnień, przemocy domowej oraz występowanie potrzeb związanych z niepełnosprawnością mieszkańców, prowadzące do ryzyka wykluczenia społecznego. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Celem głównym projektu jest poprawa jakości życia rodzin dysfunkcyjnych w tym osób niepełnosprawnych oraz przeżywających trudności w wypełnianiu swoich obowiązków opiekuńczych i wychowawczych.
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań:
– 1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności. – 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. – 1.3. Utworzenie instytucji niosących wsparcie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców i poprawy jakości ich życia, w tym placówek opieki zdrowia psychicznego. – 1.4. Zapewnienie mieszkańcom opieki zdrowotnej i wsparcia w dziedzinie zdrowia psychicznego. – 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia	
W ramach projektu zostaną podjęte działania w celu zapobiegania kryzysowym sytuacjom w rodzinie oraz rozwiązywania już istniejących problemów. Dodatkowo, planuje się udzielać wsparcia członkom rodziny, którzy opiekują się osobami niepełnosprawnymi. Celem jest stworzenie sprzyjających warunków dla rodzin, aby mogły skutecznie spełniać swoje funkcje i odpowiednio się rozwijać. W ramach projektu przewiduje się: – Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, doradczego) – Usługi dla rodzin z dziećmi w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, – Warsztaty umiejętności dla osób niepełnosprawnych, – Aktywizacja osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, – Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, – Organizowanie zespołów/grup roboczych działających na rzecz rodzin, – Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, – Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Sobieszyn, działka nr 1132/1 (w budynkach zrewitalizowanych – projekt nr 4)	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Całe przedsięwzięcie będzie realizowane zgodnie z zasadami równości i dostępności, aby każdy mieszkaniec, niezależnie od swoich potrzeb i ograniczeń, mógł aktywnie uczestniczyć w życiu społeczności lokalnej w ramach projektu Aktywna rodzina.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych 50 000,00 zł	pochodzące z funduszy UE: EFS 300 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
350 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.08.01, Działanie FELU.08.02, FELU.08.04, Budżet gminy	
Termin realizacji	
2027	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): – Liczba rodzin/osób korzystających z usług/wsparcia – 20/rok (listy obecności, raporty z przeprowadzonych czynności, kartoteki)	
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): – Liczba udzielonych porad/konsultacji mieszkańcom w trudnej sytuacji życiowej – 50/rok (listy obecności, raporty z przeprowadzonych czynności, kartoteki)	

Tabela 52 Fiszka projektowa nr 6. Przebudowa zabytkowego budynku szkoły w Sobieszynie

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Przebudowa zabytkowego budynku szkoły w Sobieszynie oraz dostosowanie budynków Zespołu Szkół im. hr. Kickiego w Sobieszynie do stworzenia nowoczesnej jednostki szkoleniowej.
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Powiat Rycki

Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Proces niszczenia zabytku – budynku szkoły – postępuje szybko. Budynek jest nieużytkowany, nieogrzewany w zimie, niewentylowany, co prowadzi do szybkiej degradacji tkanki/materii zabytku. W tej chwili uczniowie Zespołu Szkół im. Kajetana hr. Kickiego w Sobieszynie podejmują edukację w budynku internatu (zabytek), gdzie warunki nauki nie są odpowiednie. Po realizacji projektu nastąpi poprawa infrastruktury szkoleniowej dla uczniów celem lepszej skuteczności kształcenia.

Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy:

- PS 2 – Odpływ mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji.
- PS 3 – Wysoka skala bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego oraz korzystania z pomocy społecznej.
- PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych.
- PI 2 – Degradacja obiektów zabytkowych i publicznych oraz niewystarczające wykorzystanie ich potencjału na cele społeczne, administracyjne, kulturalne i turystyczne.
- PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych.
- PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

- Zahamowanie procesów destrukcji budynku szkoły w Zespole Szkół im. Kajetana hr. Kickiego w Sobieszynie oraz ocalenie obiektu zabytkowego dla przyszłych pokoleń.
- Stworzenie powierzchni edukacyjnej dla uczniów podejmujących naukę w Zespole Szkół.
- Poprawa bazy edukacyjnej dla młodzieży – lepsze kształcenie;
- Przygotowanie wartościowych kandydatów do różnych rodzajów służby wojskowej oraz wspieranie systemu odbudowy rezerw Sił Zbrojnych RP poprzez wykorzystanie potencjału uczniów (absolwentów) szkół ponadpodstawowych pobierających naukę w klasach wojskowych.
- Krzewienie patriotyzmu.

Powiązanie celu przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań:

- 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.
- 2.2. Rewitalizacja obiektów zabytkowych.
- 2.3. Budowanie oferty kulturalno–muzealnej.
- 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców.
- 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom.
- 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców.
- 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
- 3.5. Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanym obiektom zabytkowym.

Aspekt społeczny przedsięwzięcia:

Zatrzymanie migracji młodych osób dzięki stworzeniu nowoczesnej jednostki szkoleniowej, zwiększającej lokalne możliwości edukacyjne i zawodowe. Zachowanie dziedzictwa kulturowo-historycznego poprzez renowację zabytkowego budynku przyczyni się do wzmocnienia tożsamości lokalnej. Przez dostosowanie obiektów do potrzeb edukacyjnych i kulturalnych nastąpi poprawa infrastruktury społecznej integrującej mieszkańców. Ponadto przywrócenie funkcji użytkowych niszczącym obiektom poprawi jakość życia i atrakcyjność wsi.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedmiotem projektu jest:

- remont i zabezpieczenie substancji zabytkowej, modernizacja konstrukcji budynku wraz z dostosowaniem jej do współczesnych wymogów technicznych wynikających z obciążeń i funkcji obiektu,
- dostosowanie funkcjonalności pomieszczeń do wymogów wynikających z funkcji obiektu, przepisów budowlanych i przepisów odrębnych,
- wymiana instalacji technicznych,
- zakup wyposażenia na potrzeby zajęć edukacyjnych (ławki, regały, materiały dydaktyczne).
- przebudowa, renowacja oraz rewitalizacja budynków Zespołu Szkół im. Kajetana hr. Kickiego w Sobieszynie – Brzozowej
- stworzenie profesjonalnej strzelnicy sportowej dla uczniów;
- utworzenie poligonu wojskowego celem poprawy sprawności bojowej uczniów;
- zakup niezbędnego wyposażenia do celów kształcenia uczniów;
- zakup mundurów dla przyszłych uczniów;

Z uwagi na planowane przedsięwzięcia w obrębie zabytków należy zaznaczyć, że działania inwestycyjne nie będą pozostawać w sprzeczności z zasadami ochrony konserwatorskiej, a szczegółowe rozwiązania projektowe będą każdorazowo doprecyzowane i akceptowane z Konserwatorem zabytków na każdym etapie, od opracowywania dokumentacji. Działania będą uwzględniały zachowanie historycznych relacji widokowo-przestrzennych, w tym przede wszystkim pozostawały bez wpływu na właściwą ekspozycję zabytkowej nieruchomości. Obecnie w miejscu dawnego poligonu odbudował się drzewostan i z tego względu konieczne będzie jego zachowanie, a etapie prac projektowo – inwentaryzacyjnych i uszczegóławiania przedsięwzięcia każdorazowo pozyskiwane będą opinie i zgody Konserwatora zabytków.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Sobieszyn, działka nr 1359/8 - obręb Sobieszyn

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Dostępność dla osób niepełnosprawnych zapewnia schodotaz. Będzie rozkładany na czas przejazdu niepełnosprawnego. Wezwanie przez niepełnosprawnego osoby obsługującej schodotaz odbywać się będzie przy użyciu dzwonka zlokalizowanego przy wejściu do budynku. Dzwonek umieszczony na wysokości dostępnej dla niepełnosprawnego. Wszystkie prace remontowo-budowlane będą przeprowadzone zgodnie z zasadą uniwersalnego projektowania. Budynek zostanie zmodernizowany pod względem usunięcia barier architektonicznych.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
3 750 000,00 zł	21 250 000,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

25 000 000,00 zł

Planowane źródło finansowania

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04, Działanie FELU.07.02 Budżet Powiatu Ryckiego, fundusze krajowe

Termin realizacji

do 2028 r.

Prognozowane osiągnięcie wskaźników

Wskaźnik produktu

- Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1 szt. (protokół odbioru)

Wskaźniki rezultatu

- Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt. (protokół odbioru)

Tabela 53 Fiszka projektowa nr 7. Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż Koło Gospodyń Wiejskich w Sobieszynie
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Realizacja przedsięwzięcia jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy społeczne i infrastrukturalne występujące na podobszarze rewitalizacji Sobieszyn. W szczególności dotyczy to postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, ograniczonej integracji społecznej mieszkańców, niewystarczającej liczby miejsc służących aktywności społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej oraz niedostosowania części obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Istotnym problemem jest również niewystarczająca jakość przestrzeni publicznych oraz infrastruktury rekreacyjnej, kulturalnej i integracyjnej, co ogranicza aktywność mieszkańców i wpływa na obniżenie atrakcyjności podobszaru jako miejsca zamieszkania. Dodatkowo obiekt świetlicy wiejskiej wraz ze strażnicą wymaga przeprowadzenia prac modernizacyjnych i dostosowawczych, które pozwolą na pełne wykorzystanie jego potencjału społecznego, edukacyjnego, kulturalnego i turystycznego. Niewystarczające wyposażenie obiektu oraz zdegradowany stan części infrastruktury zewnętrznej ograniczają możliwość organizacji wydarzeń integracyjnych, edukacyjnych i rekreacyjnych skierowanych do różnych grup mieszkańców. Realizacja projektu pozwoli na stworzenie nowoczesnego Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji pełniącego funkcję lokalnego centrum aktywności społecznej. Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia integracji mieszkańców, aktywizacji seniorów, dzieci i młodzieży, poprawy dostępności obiektu dla osób z niepełnosprawnościami, ochrony i promocji lokalnego dziedzictwa pożarniczego oraz rozwoju oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej. Rewitalizacja placu zabaw, zagospodarowanie terenu wokół obiektu oraz rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej stworzą atrakcyjną przestrzeń służącą spotkaniom mieszkańców, organizacji wydarzeń społecznych oraz aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.
Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. – PS 4 – Problemy uzależnień, przemocy domowej oraz występowanie potrzeb związanych z niepełnosprawnością mieszkańców, prowadzące do ryzyka wykluczenia społecznego. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych. – PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Przedmiotem projektu rewitalizacyjnego jest: – remont dachu na całym obiekcie, dobudowa pomieszczeń na Izbę Tradycji Pożarniczych; – wykonanie ogrzewania/klimatyzacji w kuchni, małej sali, siłowni, Izbie Tradycji Pożarniczych; – wymiana drzwi zewnętrznych i wewnętrznych w świetlicy;

– remont łazienki; – remont schodów zewnętrznych z uwzględnieniem podjazdu dla osób niepełnosprawnych, wykonanie odwodnienia wokół całego obiektu; – zagospodarowanie terenu przed Izbą Tradycji Pożarniczych, budowa wiaty na historyczny sprzęt pożarniczy; – wyposażenie sali widowiskowej, małej sali, kuchni i magazynów w: ruchomą scenę, kolorowe oświetlenie, stoły i krzesła, sprzęt RTV, komputerowy (laptopy, drukarki, rzutnik, ekran), fotograficzny (aparat, dron) i AGD (patelnia gastronomiczna, lodówka, maszyna do popcornu, maszynka do waty cukrowej) itp.; regały magazynowe; gry i zabawy dla dzieci; – zagospodarowanie terenu wokół świetlicy: wybudowanie małej infrastruktury (ławki, scena zewnętrzna, wiaty turystyczna). – rewitalizacja placu zabaw dla dzieci, zakup nowych urządzeń oraz wyposażenie siłowni zewnętrznej.
Rewitalizacja budynku świetlicy wiejskiej i strażnicy wraz z przyległym terenem (łącznie z placem zabaw) w celu nadania nowych funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych.
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań:
– 1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności. – 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. – 2.3. Budowanie oferty kulturalno–muzealnej. – 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. – 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. – 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.
Aspekt społeczny przedsięwzięcia
W odnowionym obiekcie i jego otoczeniu powstaną przestrzenie do organizacji wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych, w tym plac zabaw dla dzieci. Projekt przyczyni się do integracji lokalnej społeczności, wspierając aktywność mieszkańców w każdym wieku oraz wzmacniając więź z lokalną tradycją. Dodatkowo, rewitalizacja podniesie jakość przestrzeni publicznej i uczyni ją bardziej atrakcyjną zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Przedmiotem projektu rewitalizacyjnego jest: – remont dachu na całym obiekcie, dobudowa pomieszczeń na Izbę Tradycji Pożarniczych; – wykonanie ogrzewania/klimatyzacji w kuchni, małej sali, siłowni, Izbie Tradycji Pożarniczych; – wymiana drzwi zewnętrznych i wewnętrznych w świetlicy; – remont łazienki; – remont schodów zewnętrznych z uwzględnieniem podjazdu dla osób niepełnosprawnych, wykonanie odwodnienia wokół całego obiektu; – zagospodarowanie terenu przed Izbą Tradycji Pożarniczych, budowa wiaty na historyczny sprzęt pożarniczy; – wyposażenie sali widowiskowej, małej sali, kuchni i magazynów w: ruchomą scenę, kolorowe oświetlenie, stoły i krzesła, sprzęt RTV, komputerowy (laptopy, drukarki, rzutnik, ekran), fotograficzny (aparat, dron) i AGD (patelnia gastronomiczna, lodówka, maszyna do popcornu, maszynka do waty cukrowej) itp.; regały magazynowe; gry i zabawy dla dzieci;

– zagospodarowanie terenu wokół świetlicy: wybudowanie małej infrastruktury (ławki, scena zewnętrzna, wiata turystyczna). – rewitalizacja placu zabaw dla dzieci, zakup nowych urządzeń oraz doposażenie siłowni zewnętrznej.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Sobieszyn, działka 480 - obręb Sobieszyn	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Wszelkie elementy projektowe oraz infrastrukturalne zostaną zaprojektowane z myślą o osobach z różnymi rodzajami niepełnosprawności, aby umożliwić im swobodny dostęp i pełne korzystanie z oferowanych usług i atrakcji. Planowane są szerokie udogodnienia, takie jak rampy dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, windy, oznaczenia w alfabecie Braille'a, odpowiednio dostosowane toalety oraz wygodne miejsca siedzące. Ponadto, przewidziane są także programy i zajęcia dostosowane do różnych potrzeb, w tym zajęcia kulturalne, warsztaty czy imprezy rekreacyjne, które będą dostępne i przyjazne dla osób ze specjalnymi wymaganiami. Cały projekt zostanie przeprowadzony z uwzględnieniem wytycznych dotyczących dostępności i równości, aby zagwarantować, że centrum kultury, tradycji i rekreacji będzie miejscem otwartym dla wszystkich, niezależnie od ich indywidualnych potrzeb i możliwości.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
1 000 000,00	4 000 000,00
Łączna wartość przedsięwzięcia	
5 000 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04	
Środki prywatne	
Budżet gminy	
Termin realizacji	
2027	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźnik produktu:	
– Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 2 szt. (protokół odbioru) – Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych – 1 szt. (protokół odbioru)	
Wskaźnik rezultatu:	
– Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 1 szt. (protokół odbioru).	

Tabela 54 Fiszka projektowa nr 8. Modernizacja placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Modernizacja placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Zespół Szkół Ogólnokształcących w Sobieszynie
Gmina Ułęż (organ prowadzący)
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Realizacja przedsięwzięcia rozwiąże problem z dostępnością dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym do bezpiecznej zabawy na świeżym powietrzu. Istniejący plac zabaw jest zbyt mały dla potrzeb placówki, nie posiada ogrodzenia i mieści się w sąsiedztwie starych, niebezpiecznych budynków. Poprzez modernizację zostanie stworzone miejsce spotkań dzieci

i młodzieży oraz rodzin. Wpłyne to pozytywnie na integrację lokalnej społeczności i podniesie jakość życia mieszkańców.

Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy:

- PS 2 – Odpływ mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji.
- PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych.
- PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru.
- PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:

Rewitalizacja przestrzeni publicznej służącej poprawie bezpieczeństwa, rozwojowi fizycznemu dzieci i młodzieży oraz tworzeniu atrakcyjnych warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego i integracji mieszkańców.

Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań:

- 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców.
- 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców.
- 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
- 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.

Aspekt społeczny przedsięwzięcia

Modernizacja placu zabaw zapewni dzieciom w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym bezpieczne miejsce do zabawy na świeżym powietrzu, odpowiadające potrzebom placówki. Dzięki nowoczesnej infrastrukturze, w tym ogrodzeniu i uporządkowanemu otoczeniu, przestrzeń stanie się atrakcyjna i funkcjonalna. Projekt przyczyni się do stworzenia miejsca spotkań dla dzieci, młodzieży i rodzin, wspierając integrację społeczną i aktywność fizyczną mieszkańców. Dodatkowo poprawi jakość przestrzeni publicznej, podnosząc komfort życia oraz przeciwdziałając migracjom młodych ludzi, dzięki tworzeniu bardziej przyjaznego środowiska lokalnego.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Zakres rzeczowy przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:

- nowa aranżacja placu zabaw wraz z całkowitym ogrodzeniem terenu placu, zgodnie z wytycznymi normy PN-EN 1176, wraz z zainstalowaniem zamykanych bramek;
- położenie nawierzchni bezpiecznej na całym obszarze placu zabaw;
- postawienie nowej wieloelementowej konstrukcji rekreacyjnej z co najmniej dwiema zjeżdżalnicami, przeszkodami drewnianymi, drabinkami i drobnymi instalacjami linowymi;
- instalację przynajmniej dwóch huśtawek wahadłowych z zamkniętym siedziskiem;
- dla najmłodszych dzieci -usytuowanie nowej, wolnostojącej piaskownicy;
- instalację dwóch nowych bujaków sprężynowych i karuzeli;
- zamontowanie na terenie placu zabaw punktów zawierających elementy edukacyjne dla najmłodszych dzieci oraz plansze rozwijające zdolności manualne;
- postawienie tablicy informacyjnej zawierającej regulamin placu zabaw oraz zakaz wprowadzania psów;
- instalację przynajmniej dwóch ławek w obrębie ogrodzonego terenu placu zabaw i rozmieszczenie ich w pobliżu sprzętów rekreacyjnych;
- rozmieszczenie wyposażenia i infrastruktury uwzględniające kryteria bezpieczeństwa i komfort użytkowania (m. in. strefa bezpieczeństwa dla karuzel i huśtawek – 2 metry;
- rozbiórka pozostałości budynku starej szkoły który obecnie zagraża bezpieczeństwu dzieci.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Sobieszyn, działka nr 1132/1 (przy budynku Zespołu Szkół w miejscu obecnego placu zabaw) - obręb Sobieszyn	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
W ramach projektu modernizacji placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie priorytetem jest zapewnienie pełnej dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Projekt zakłada przekształcenie placu zabaw w przestrzeń, która będzie dostępna i bezpieczna dla dzieci i dorosłych z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Infrastruktura będzie zgodna z wytycznymi normy PN-EN 1176. Wszelkie elementy placu zabaw oraz urządzenia rekreacyjne zostaną zaprojektowane zgodnie z wytycznymi dotyczącymi dostępności, uwzględniając udogodnienia takie jak szerokie ścieżki dla wózków inwalidzkich, podjazdy, bezpieczne nawierzchnie, elementy sensoryczne oraz oznaczenia w alfabecie Braille'a. Dodatkowo, przewidziane są odpowiednio dostosowane ławki i stoliki. Projektowane urządzenia rekreacyjne będą różnorodne i dostosowane do różnych potrzeb, aby umożliwić zabawę i integrację dla wszystkich dzieci.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
45 000,00	55 000,00
Łączna wartość przedsięwzięcia	
300 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04 Budżet gminy	
Termin realizacji	
2027	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźniki produktu	
– Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych - 1 szt. (protokół odbioru) – Powierzchnia nowo zagospodarowanej przestrzeni publicznej - 9,9 arów (protokół odbioru)	
Wskaźniki rezultatu	
– Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do zagospodarowanych przestrzeni publicznych (miejsca integracji i aktywizacji) – sposób pomiaru: analiza porównawcza, ankieta ewaluacyjna)	

Tabela 55 Fiszka projektowa nr 9. Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Projekt odpowiada na problemy związane z niewystarczającą liczbą miejsc rekreacji, wypoczynku i integracji mieszkańców oraz potrzebę ochrony i wykorzystania lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rewitalizacji obiektów zabytkowych i terenów o wysokich walorach krajobrazowych, zwiększając ich dostępność i atrakcyjność. Projekt będzie również wspierał aktywizację mieszkańców, wzmacnianie więzi społecznych i budowanie tożsamości lokalnej. Jednocześnie wpłynie na rozwój funkcji turystycznych, poprawę jakości przestrzeni publicznych oraz wzrost atrakcyjności turystycznej i osiedleńczej gminy. Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy:

– PS 2 – Odływ mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 2 – Degradacja obiektów zabytkowych i publicznych oraz niewystarczające wykorzystanie ich potencjału na cele społeczne, administracyjne, kulturalne i turystyczne. – PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: Cel ogólny przedsięwzięcia to podniesienie jakości oferty spędzania czasu wolnego, oferty turystycznej oraz ochrona i odnowa obiektów o znaczeniu kulturowym, historycznym i przyrodniczym, a także wzrost tożsamości kulturowej mieszkańców oraz rozwój społeczno-gospodarczy gminy.
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań: – 2.1. Tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku w oparciu o przyrodnicze walory gminy, z wykorzystaniem rzeki Wieprz i obszarów cennych przyrodniczo. – 2.2. Rewitalizacja obiektów zabytkowych. – 2.3. Budowanie oferty kulturalno–muzealnej. – 2.4. Tworzenie ścieżek turystycznych i rowerowych. – 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. – 3.5. Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanym obiektom zabytkowym. – 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia Zakres rzeczowy przedsięwzięcia został podzielony na poszczególne zadania do realizacji: – Rewitalizacja zabytków na terenie gminy – Oznaczenie szlaku historycznego – kultury szlacheckiej z wykorzystaniem obiektu zabytkowego pełniącego funkcję usług publicznych- Sobieszyn dz.1382/9 – Oznaczenie i ochrona pomników przyrody na terenie gminy. – Promocja walorów przyrodniczych i historycznych w gminie Ułęż poprzez publikacje, mapy i przewodniki. Z uwagi na planowane przedsięwzięcia w obrębie zabytków należy zaznaczyć, że działania inwestycyjne nie będą pozostawać w sprzeczności z zasadami ochrony konserwatorskiej, a szczegółowe rozwiązania projektowe będą każdorazowo doprecyzowane i akceptowane z Konserwatorem zabytków na każdym etapie, od opracowywania dokumentacji.
Miejsce realizacji przedsięwzięcia Rewitalizacja zabytków: Ułęż działka nr 571/2; Sobieszyn działki nr 1382/7, 1382/8, 1382/9, 1370/2; Żabianka działka nr 190.
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami Przedsięwzięcie zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, wyznawaną religię lub światopogląd, orientację seksualną. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Przeprowadzone roboty budowlane uwzględniły będą zasady uniwersalnego

projektowania w obiektach dla zapewnienia ich dostępności. Rewitalizowane obiekty zostaną pozbawione barier architektonicznych.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochozące ze źródeł krajowych publicznych	pochozące z funduszy UE: EFRR
45 000,00	255 000,00
Łączna wartość przedsięwzięcia	
300 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04	
Budżet gminy	
Termin realizacji	
2027	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźniki produktu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):	
– długość oznakowanego szlaku historycznego- 30 km (protokół odbioru) – liczba nowo oznaczonych pomników przyrody – 4 szt. (protokół odbioru)	
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):	
– liczba osób korzystających z nowo utworzonych miejsc rekreacyjno -turystycznych – 1000/rok (dokumentacja fotograficzna) – liczba wydanych do użytku publikacji/przewodników/map – 150/rok (umowy z wykonawcami)	

Tabela 56. Fiszka projektowa nr 10. Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy Ułęż

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy Ułęż
Wnioskodawca– realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Realizacja przedsięwzięcia stanowi odpowiedź na problem ograniczonej funkcjonalności oraz niedostosowania zabytkowego budynku Pałacu w Ułężu do współczesnych standardów świadczenia usług publicznych. Obiekt nie spełnia obecnie wymogów w zakresie dostępności architektonicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz osób o ograniczonej mobilności, co utrudnia równy dostęp mieszkańców do usług administracyjnych i społecznych. Dodatkowo stan techniczny budynku oraz jego rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne ograniczają możliwość efektywnego wykorzystania obiektu na potrzeby administracji samorządowej oraz działań służących aktywizacji i integracji mieszkańców. Przebudowa i modernizacja pałacu pozwolą na przywrócenie pełnej funkcjonalności obiektu, poprawę jego efektywności energetycznej, zwiększenie dostępności usług publicznych oraz zachowanie i wyeksponowanie jego wartości historycznych i kulturowych, stanowiących istotny element lokalnego dziedzictwa.
Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy:
– PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 2 – Degradacja obiektów zabytkowych i publicznych oraz niewystarczające wykorzystanie ich potencjału na cele społeczne, administracyjne, kulturalne i turystyczne.

- PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych.
- PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:

Celem przedsięwzięcia jest poprawa dostępności i jakości usług publicznych świadczonych przez Urząd Gminy Ułęż poprzez przebudowę zabytkowego budynku Pałacu w Ułężu na funkcjonalną i dostępną siedzibę administracji samorządowej. Realizacja inwestycji obejmuje również działania z zakresu termomodernizacji, mające na celu poprawę efektywności energetycznej obiektu i ograniczenie kosztów jego utrzymania. Przedsięwzięcie przyczyni się także do zwiększenia dostępności budynku dla osób z niepełnosprawnościami oraz zachowania jego wartości zabytkowych.

Inwestycja będzie miała istotne znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców podobszarów rewitalizacji oraz całej gminy poprzez zwiększenie dostępności, jakości i efektywności świadczonych usług publicznych. Zrewitalizowany obiekt stanie się również miejscem aktywizacji i integracji społecznej, służąc do organizacji spotkań, szkoleń, warsztatów, konsultacji oraz innych inicjatyw skierowanych do mieszkańców. Realizacja tych działań (m.in. warsztatów edukacyjnych i kompetencyjnych, szkoleń zawodowych, wykładów i prelekcji tematycznych, spotkań informacyjnych, konsultacji społecznych, zajęć aktywizujących dla seniorów, pogadanek profilaktycznych, ćwiczeń i zajęć rozwijających umiejętności społeczne, wydarzeń integracyjnych oraz działań na rzecz wolontariatu i aktywności obywatelskiej) przyczyni się do wzrostu aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, wzmocnienia więzi lokalnych, podniesienia kompetencji społecznych i zawodowych oraz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa i identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania.

Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań:

- 1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności.
- 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.
- 2.2. Rewitalizacja obiektów zabytkowych.
- 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców.
- 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom.
- 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
- 3.5. Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanym obiektom zabytkowym.
- 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedmiotem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest kompleksowa przebudowa i modernizacja zabytkowego budynku Pałacu w Ułężu wraz z jego dostosowaniem do pełnienia funkcji siedziby Urzędu Gminy oraz miejsca realizacji działań społecznych, edukacyjnych i integracyjnych na rzecz mieszkańców. Zakres inwestycji obejmuje działania mające na celu poprawę stanu technicznego obiektu, zwiększenie jego dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, poprawę efektywności energetycznej oraz zachowanie i wyeksponowanie wartości historycznych i kulturowych budynku. W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację następujących działań:

- remont i zabezpieczenie substancji zabytkowej, modernizacja konstrukcji budynków wraz z dostosowaniem jej do współczesnych wymogów technicznych wynikających z obciążeń i funkcji obiektu,

– dostosowanie funkcjonalności pomieszczeń do wymogów wynikających z funkcji obiektu, przepisów budowlanych i przepisów odrębnych, – wymianę instalacji technicznych, – zakup niezbędnego wyposażenia.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Ułęż, działka 571/2 (numer budynku 168)	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
W ramach przedsięwzięcia zapewniona zostanie dostępność architektoniczna obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz zasadami uniwersalnego projektowania. Budynek zostanie wyposażony w windę umożliwiającą bezpieczny i swobodny dostęp do wszystkich kondygnacji osobom z niepełnosprawnościami, osobom starszym, osobom o ograniczonej mobilności oraz rodzicom z dziećmi.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochozące ze źródeł krajowych publicznych	pochozące z funduszy UE: EFRR
1 000 000,00 zł	9 000 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
10 000 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027:	
– Działanie FELU.11.04. – Działanie FELU.11.06 Ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów innych niż miejskie	
Budżet gminy.	
Inne dostępne środki zwłaszcza w zakresie OZE oraz dostępności.	
Termin realizacji	
2027 – 2028	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźniki rezultatu	
– liczba budynków poddanych rewitalizacji – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych), – liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych), – liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych).	
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):	
– liczba osób korzystających rocznie z usług publicznych świadczonych w zrewitalizowanym obiekcie – min. 1 500 osób/rok (rejestry obsługi mieszkańców), – liczba wydarzeń społecznych, edukacyjnych i informacyjnych organizowanych w obiekcie – min. 10 wydarzeń/rok (harmonogramy, dokumentacja wydarzeń), – poprawa dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami – 1 obiekt dostosowany do wymogów dostępności (protokół odbioru, dokumentacja powykonawcza), – liczba mieszkańców uczestniczących w działaniach aktywizacyjnych, szkoleniowych, konsultacyjnych i edukacyjnych realizowanych w obiekcie – min. 200 osób/rok (listy obecności, dokumentacja projektowa).	

Tabela 57 Fiszka projektowa nr 11. Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia

Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Realizacja przedsięwzięcia stanowi odpowiedź na problem postępującej degradacji zabytkowego zespołu parkowego w Ułężu, będącego istotnym elementem lokalnego dziedzictwa kulturowego i krajobrazowego. Obecny stan techniczny i funkcjonalny przestrzeni parkowej ogranicza możliwość jej wykorzystania na cele rekreacyjne, społeczne, edukacyjne i turystyczne, a także wpływa negatywnie na estetykę oraz jakość przestrzeni publicznej. Niewystarczające zagospodarowanie terenu, zużyta infrastruktura oraz ograniczona dostępność dla mieszkańców i osób ze szczególnymi potrzebami powodują, że potencjał przyrodniczy, historyczny i społeczny tego miejsca nie jest w pełni wykorzystywany. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do przywrócenia funkcji społecznych, rekreacyjnych i krajobrazowych zespołu parkowego, poprawy jego dostępności, bezpieczeństwa i atrakcyjności oraz stworzenia przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego. Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 2 – Degradacja obiektów zabytkowych i publicznych oraz niewystarczające wykorzystanie ich potencjału na cele społeczne, administracyjne, kulturalne i turystyczne. – PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest przywrócenie oraz ochrona wartości przyrodniczych, historycznych, krajobrazowych i społecznych Zespołu Parkowego w Ułężu poprzez jego kompleksową rewitalizację, zagospodarowanie oraz poprawę funkcjonalności i dostępności przestrzeni publicznej. Realizacja inwestycji przyczyni się do zachowania lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, poprawy jakości oraz estetyki przestrzeni publicznej, a także zwiększenia atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji. Efektem przedsięwzięcia będzie stworzenie ogólnodostępnej, bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni służącej rekreacji, wypoczynkowi, edukacji przyrodniczej oraz integracji społecznej mieszkańców. Projekt wpłynie również na wzrost aktywności społecznej mieszkańców, poprawę jakości życia oraz wzmocnienie funkcji rekreacyjnych i krajobrazowych obszaru rewitalizacji. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznej, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazowego, zwiększenia dostępności terenów rekreacyjnych oraz stworzenia miejsca integracji, aktywności i wypoczynku mieszkańców.
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań:
– 2.1. Tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku w oparciu o przyrodnicze walory gminy, z wykorzystaniem rzeki Wieprz i obszarów cennych przyrodniczo. – 2.2. Rewitalizacja obiektów zabytkowych. – 2.3. Budowanie oferty kulturalno-muzealnej. – 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. – 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. – 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia	
Przedmiotem przedsięwzięcia jest kompleksowa rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu, obejmująca działania służące przywróceniu jego wartości przyrodniczych, historycznych, krajobrazowych oraz społecznych, a także poprawie funkcjonalności i dostępności przestrzeni publicznej. Realizacja przedsięwzięcia obejmować będzie w szczególności: – rewitalizację i uporządkowanie terenu Zespołu Parkowego w Ułężu, – wykonanie prac pielęgnacyjnych, konserwacyjnych oraz nowych nasadzeń zieleni, – odtworzenie, przebudowę i modernizację alejek parkowych oraz ciągów komunikacyjnych, – montaż elementów małej architektury, w tym ławek, koszy na odpady, tablic informacyjnych oraz oświetlenia parkowego, – realizację działań poprawiających dostępność przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz zwiększających bezpieczeństwo użytkowników, – wykonanie prac służących ochronie, zachowaniu i wyeksponowaniu walorów historycznych, przyrodniczych i krajobrazowych zespołu parkowego, – zagospodarowanie przestrzeni w sposób umożliwiający pełnienie funkcji rekreacyjnych, edukacyjnych, integracyjnych i turystycznych przez obszar objęty rewitalizacją.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Ułęż, działka 571/2	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
W ramach realizacji przedsięwzięcia zastosowane zostaną rozwiązania zapewniające dostępność przestrzeni publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania oraz wymaganiami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Planowane jest dostosowanie alejek parkowych, ciągów pieszych oraz stref wypoczynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób o ograniczonej mobilności oraz opiekunów z dziećmi. Przedsięwzięcie obejmować będzie likwidację barier architektonicznych utrudniających poruszanie się po terenie parku, zastosowanie nawierzchni ułatwiających komunikację oraz montaż dostępnych elementów małej architektury. Dodatkowo przewiduje się poprawę bezpieczeństwa i komfortu użytkowników poprzez odpowiednie oświetlenie przestrzeni parkowej, czytelne oznakowanie oraz organizację przestrzeni sprzyjającą swobodnemu i bezpiecznemu korzystaniu z terenu przez wszystkich mieszkańców.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
300 000,00 zł	2 700 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
3 000 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027: Działanie FELU.11.04. Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie Działanie FELU.11.05 Ochrona dziedzictwa naturalnego, bezpieczeństwo i rozwój zrównoważonej turystyki obszarów innych niż miejskie Budżet gminy.	
Termin realizacji	
2027	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźniki produktu	
– Liczba zrewitalizowanych terenów zieleni publicznej – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych).	
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):	

- liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej przestrzeni publicznej – min. 1 000 osób rocznie (szacunki Urzędu Gminy Ułęż na podstawie obserwacji i organizowanych wydarzeń),
- liczba wydarzeń społecznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i integracyjnych organizowanych na terenie parku – min. 5 wydarzeń rocznie (sprawozdania Gminnego Ośrodka Kultury oraz Urzędu Gminy Ułęż),
- liczba ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych poddanych rewitalizacji i udostępnionych mieszkańcom – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych),
- liczba obiektów przestrzeni publicznej dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych).

Tabela 58 Fiszka projektowa nr 12 Przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Realizacja przedsięwzięcia stanowi odpowiedź na problem niewystarczającej funkcjonalności, przepustowości oraz standardu technicznego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu. Obecnie funkcjonująca infrastruktura nie zapewnia optymalnych warunków do prowadzenia selektywnej zbiórki, magazynowania i zagospodarowania odpadów komunalnych, co ogranicza efektywność systemu gospodarki odpadami oraz komfort korzystania z obiektu przez mieszkańców. Niedostosowanie infrastruktury do aktualnych potrzeb oraz rosnących wymagań w zakresie ochrony środowiska utrudnia osiąganie wysokich poziomów odzysku i recyklingu odpadów. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na zwiększenie efektywności systemu gospodarki odpadami, poprawę jakości świadczonych usług komunalnych, podniesienie standardu obsługi mieszkańców oraz ograniczenie negatywnego wpływu odpadów na środowisko naturalne.
Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy:
– PI 4 – Niewystarczająca jakość infrastruktury służącej bezpieczeństwu publicznemu, ochronie środowiska oraz integracji mieszkańców, w tym infrastruktury OSP, oświetlenia publicznego i gospodarki odpadami. – PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie efektywności systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Ułęż poprzez przebudowę i modernizację Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz dostosowanie jego infrastruktury do aktualnych potrzeb mieszkańców i wymogów środowiskowych. Realizacja inwestycji przyczyni się do poprawy jakości i dostępności usług komunalnych, zwiększenia poziomu selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów, ograniczenia negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko naturalne oraz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców.
Przedsięwzięcie wpłynie również na poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej oraz stworzenie warunków do bardziej efektywnego i zrównoważonego gospodarowania odpadami na obszarze gminy. Projekt przyczyni się również do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców oraz budowania postaw sprzyjających dbałości o wspólną przestrzeń i środowisko naturalne.
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań:
– 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.

– 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców.	
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia	
Przedmiotem przedsięwzięcia jest przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu, mająca na celu poprawę efektywności systemu gospodarki odpadami komunalnymi, zwiększenie funkcjonalności obiektu oraz dostosowanie jego infrastruktury do aktualnych potrzeb mieszkańców i wymogów środowiskowych. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się również do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców, promowania postaw pro środowiskowych oraz budowania odpowiedzialności społecznej za stan przestrzeni publicznej i środowiska naturalnego. W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację następujących działań: – przebudowę i modernizację infrastruktury Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu, – utwardzenie i zagospodarowanie terenu PSZOK, – budowę, przebudowę lub modernizację miejsc i urządzeń służących gromadzeniu, magazynowaniu i segregacji odpadów, – zakup oraz montaż niezbędnego wyposażenia technicznego i urządzeń wspierających funkcjonowanie obiektu, – realizację działań poprawiających bezpieczeństwo, funkcjonalność oraz dostępność obiektu dla użytkowników, – wykonanie oznakowania, organizacji ruchu oraz infrastruktury towarzyszącej na terenie PSZOK, – budowę i wyposażenie linii do recyklingu odpadów umożliwiającej zwiększenie poziomu odzysku i ponownego wykorzystania surowców. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, ograniczenia negatywnego wpływu odpadów na środowisko, podniesienia jakości usług komunalnych oraz wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców. Projekt wpłynie również na poprawę jakości przestrzeni publicznej i stanu środowiska naturalnego na obszarze rewitalizacji.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Ułęż, działki 163/12, 163/13, 163/14, 163/19	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
W ramach realizacji przedsięwzięcia zastosowane zostaną rozwiązania zapewniające dostępność infrastruktury Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych dla osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Planowane jest wykonanie odpowiednich ciągów komunikacyjnych oraz likwidacja barier architektonicznych utrudniających korzystanie z obiektu osobom z niepełnosprawnościami, osobom starszym oraz osobom o ograniczonej mobilności. Organizacja przestrzeni PSZOK zostanie dostosowana w sposób zapewniający bezpieczny, wygodny i równy dostęp do wszystkich podstawowych funkcji obiektu. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia dostępności usług komunalnych dla wszystkich mieszkańców gminy, niezależnie od wieku i stopnia sprawności.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
300 000 zł	2 700 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
3 000 000,00	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04	
Budżet gminy	
Inne środki zewnętrzne.	

Termin realizacji
2027 – 2028
Prognozowane osiągnięcie wskaźników
Wskaźniki produktu – liczba zmodernizowanych punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych), – liczba obiektów infrastruktury komunalnej objętych wsparciem – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych).
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): – liczba mieszkańców korzystających z infrastruktury PSZOK – wg ewidencji prowadzonej przez zarządcę obiektu, – poprawa dostępności usług komunalnych w zakresie selektywnej zbiórki odpadów – 1 zmodernizowany obiekt (protokół odbioru robót budowlanych), – wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie – na podstawie danych ewidencyjnych PSZOK.

Tabela 59. Fiszka projektowa nr 13 Przebudowa rozbudowa budynków na terenie Bazy w Ułężu

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Przebudowa rozbudowa budynków na terenie Bazy w Ułężu
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Realizacja przedsięwzięcia ma rozwiązać problem niewystarczającego standardu technicznego oraz ograniczonej funkcjonalności budynków zlokalizowanych na terenie Bazy w Ułężu. Obecny stan infrastruktury utrudnia jej efektywne wykorzystanie na potrzeby mieszkańców oraz realizację zadań publicznych. Przebudowa i rozbudowa obiektów pozwoli na poprawę warunków użytkowania, zwiększenie funkcjonalności infrastruktury oraz lepsze dostosowanie jej do aktualnych potrzeb społecznych i organizacyjnych.
Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych. – PI 4 – Niewystarczająca jakość infrastruktury służącej bezpieczeństwu publicznemu, ochronie środowiska oraz integracji mieszkańców, w tym infrastruktury OSP, oświetlenia publicznego i gospodarki odpadami. – PI 2 – Degradacja obiektów zabytkowych i publicznych oraz niewystarczające wykorzystanie ich potencjału na cele społeczne, administracyjne, kulturalne i turystyczne
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Celem przedsięwzięcia jest poprawa warunków funkcjonowania i wykorzystania infrastruktury znajdującej się na terenie Bazy w Ułężu poprzez przebudowę i rozbudowę istniejących budynków oraz dostosowanie ich do współczesnych potrzeb użytkowych i organizacyjnych. Realizacja inwestycji przyczyni się do zwiększenia funkcjonalności obiektów, poprawy efektywności ich użytkowania oraz stworzenia warunków do prowadzenia działań społecznych, edukacyjnych, integracyjnych i aktywizujących mieszkańców. Przedsięwzięcie wpłynie również na poprawę jakości przestrzeni

publicznej, zwiększenie dostępności infrastruktury oraz lepsze wykorzystanie potencjału obiektów na potrzeby rozwoju lokalnej społeczności.

Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań:

- 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców.
- 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom.
- 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców.
- 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
- 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.

Jeżeli w obiektach będą realizowane działania społeczne, edukacyjne, aktywizacyjne lub organizacyjne dla mieszkańców, można dodatkowo wskazać:

- 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.
- 1.3. Utworzenie instytucji niosących wsparcie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców i poprawy jakości ich życia, w tym placówek opieki zdrowia psychicznego.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedmiotem przedsięwzięcia jest przebudowa i rozbudowa budynków zlokalizowanych na terenie Bazy w Ułężu wraz z modernizacją infrastruktury technicznej i zagospodarowaniem otoczenia. Celem inwestycji jest poprawa funkcjonalności obiektów, zwiększenie ich dostępności oraz stworzenie warunków do prowadzenia działań społecznych, edukacyjnych, integracyjnych i organizacyjnych służących mieszkańcom gminy.

W ramach przedsięwzięcia planuje się realizację następujących działań:

- przebudowę istniejących budynków znajdujących się na terenie Bazy w Ułężu,
- rozbudowę obiektów w celu zwiększenia ich funkcjonalności i powierzchni użytkowej,
- wykonanie prac modernizacyjnych, remontowych i wykończeniowych,
- modernizację instalacji technicznych oraz infrastruktury towarzyszącej,
- zagospodarowanie terenu wokół budynków wraz z poprawą jego funkcjonalności i estetyki,
- realizację działań zwiększających bezpieczeństwo oraz poprawiających warunki użytkowania obiektów,
- dostosowanie infrastruktury do aktualnych potrzeb użytkowników oraz wymagań związanych z dostępnością i efektywnym wykorzystaniem obiektów.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Ułęż, działki 163/14, 163/9

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

W ramach realizacji przedsięwzięcia zastosowane zostaną rozwiązania zapewniające dostępność infrastruktury dla osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Planowane jest dostosowanie ciągów komunikacyjnych, wejść do budynków oraz wybranych pomieszczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, osób starszych oraz osób o ograniczonej mobilności. Przedsięwzięcie obejmować będzie również likwidację istniejących barier architektonicznych oraz zastosowanie rozwiązań zwiększających komfort i bezpieczeństwo użytkowania obiektów. Realizacja inwestycji przyczyni się do zapewnienia równego dostępu do infrastruktury i usług świadczonych na terenie Bazy w Ułężu wszystkim mieszkańcom, niezależnie od wieku i stopnia sprawności.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
200 000,00 zł	2 800 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
3 000 000,00	

Planowane źródło finansowania
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04 Budżet gminy
Termin realizacji
2030
Prognozowane osiągnięcie wskaźników
Wskaźniki produktu – liczba przebudowanych i rozbudowanych budynków – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych), – liczba obiektów infrastruktury publicznej objętych modernizacją – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych).
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru): – liczba obiektów dostosowanych do aktualnych potrzeb użytkowych i organizacyjnych – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych), – liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – 1 szt. (protokół odbioru robót budowlanych), – poprawa dostępności infrastruktury służącej mieszkańcom – 1 zmodernizowany obiekt (protokół odbioru robót budowlanych).

Tabela 60. Fiszka projektowa nr 14. Budowa modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Sobieszyn Ułęż

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Budowa modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Sobieszyn Ułęż
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Na terenie miejscowości Sobieszyn i Ułęż występują obszary o niewystarczającym lub przestarzałym oświetleniu drogowym, co ogranicza poziom bezpieczeństwa mieszkańców oraz uczestników ruchu drogowego. Niedostateczne oświetlenie przestrzeni publicznych wpływa na zwiększone ryzyko zdarzeń drogowych, pogarsza komfort poruszania się po zmroku oraz ogranicza dostępność i funkcjonalność przestrzeni publicznych. Problem ten jest szczególnie istotny w miejscach wykorzystywanych przez mieszkańców do codziennego przemieszczania się oraz korzystania z usług publicznych.
Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 4 – Niewystarczająca jakość infrastruktury służącej bezpieczeństwu publicznemu, ochronie środowiska oraz integracji mieszkańców, w tym infrastruktury OSP, oświetlenia publicznego i gospodarki odpadami. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Celem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz zwiększenie dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych na terenie miejscowości Sobieszyn i Ułęż. Realizacja inwestycji przyczyni się do ograniczenia zagrożeń związanych z niedostatecznym oświetleniem dróg i ciągów komunikacyjnych, poprawy warunków poruszania się pieszych i kierowców oraz podniesienia jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań	
– 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. – 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.	
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia	
Przedmiotem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest: – budowa, przebudowa i modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Sobieszyn i Ułęż, – wymiana istniejących opraw oświetleniowych na energooszczędne oprawy LED, – montaż nowych słupów i punktów oświetleniowych, – budowa oraz modernizacja sieci zasilających i infrastruktury technicznej niezbędnej do funkcjonowania oświetlenia, – montaż urządzeń sterujących, monitorujących i zabezpieczających pracę instalacji, – wymiana wyeksploatowanych linii kablowych oraz elementów infrastruktury elektroenergetycznej, – wykonanie robót związanych z uruchomieniem, testowaniem i odbiorem technicznym instalacji, – zagospodarowanie i odtworzenie terenów po zakończeniu robót budowlanych.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Sobieszyn - działki 1376, 443. Ułęż - działka 196.	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez zapewnienie odpowiedniego oświetlenia dróg, chodników, przejść dla pieszych oraz innych ogólnodostępnych ciągów komunikacyjnych. Lepsze doświetlenie przestrzeni publicznych zwiększy komfort i bezpieczeństwo poruszania się osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób z ograniczoną mobilnością oraz osób z dysfunkcjami wzroku. Zastosowane rozwiązania będą sprzyjać ograniczaniu barier w dostępie do usług publicznych i przestrzeni wspólnych.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
200 000,00 zł	1 800 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
2 000 000,00 zł.	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04 Budżet gminy.	
Termin realizacji	
2028	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźniki produktu	
– Liczba wybudowanych punktów oświetlenia drogowego – jednostka miary: 20 szt. Wskaźnik będzie mierzony na podstawie liczby wybudowanych i uruchomionych punktów oświetlenia drogowego w ramach realizacji przedsięwzięcia. Osiągnięcie wskaźnika zostanie potwierdzone dokumentacją odbiorową oraz protokołami odbioru robót i instalacji elektrycznych.	
Wskaźniki rezultatu (wielkość wskaźnika wraz ze sposobem pomiaru):	
– Liczba mieszkańców objętych poprawą bezpieczeństwa i jakości infrastruktury publicznej – 100 osób (na podstawie danych ewidencji ludności oraz dokumentacji projektowej).	

Tabela 61. Fiszka projektowa nr 15. Przebudowa/modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego w Ułężu przy ZSO w Sobieszynie

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Przebudowa / modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego w Ułężu przy ZSO w Sobieszynie
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Problemem jest niewystarczający stan techniczny oraz ograniczona funkcjonalność istniejącej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej przy ZSO w Sobieszynie. Obiekt wymaga modernizacji w celu dostosowania do aktualnych potrzeb mieszkańców oraz zapewnienia odpowiednich warunków do aktywności fizycznej, organizacji zajęć sportowych i integracji społecznej. Niedostateczna jakość infrastruktury ogranicza możliwości korzystania z obiektu przez mieszkańców, dzieci i młodzież. Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. – PS 2 – Odływ mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych. – PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie dostępności i atrakcyjności infrastruktury sportowej, rekreacyjnej oraz społecznej na terenie gminy poprzez przebudowę i modernizację Gminnego Obiektu Sportowego w Ułężu przy ZSO w Sobieszynie. Realizacja inwestycji przyczyni się do poprawy warunków aktywności fizycznej mieszkańców, integracji społecznej oraz podniesienia jakości życia na obszarze rewitalizacji.
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań:
– 1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności – 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. – 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. – 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia
Przedmiotem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest: – przebudowa i modernizacja stadionu w Sobieszynie, – modernizacja płyty boiska oraz infrastruktury sportowej, – budowa, przebudowa lub modernizacja trybun i zaplecza sportowego, – budowa i modernizacja ciągów komunikacyjnych, dojazdów oraz ogrodzenia, – montaż oświetlenia, elementów małej architektury i wyposażenia sportowego, – zagospodarowanie terenu wokół obiektu wraz z poprawą jego funkcjonalności i estetyki,

– dostosowanie infrastruktury do potrzeb różnych grup użytkowników, w tym dzieci, młodzieży, seniorów oraz osób ze szczególnymi potrzebami. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i uczestników ruchu drogowego, zwiększenia dostępności oraz funkcjonalności przestrzeni publicznych po zmroku, a także poprawy jakości infrastruktury technicznej. Zastosowanie energooszczędnego oświetlenia LED wpłynie również na ograniczenie kosztów eksploatacji oraz zmniejszenie oddziaływania na środowisko.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Ułęż, dz. 788	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
W ramach realizacji przedsięwzięcia przewiduje się zastosowanie rozwiązań poprawiających dostępność obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności poprzez dostosowanie ciągów komunikacyjnych oraz likwidację barier architektonicznych. Zmodernizowana infrastruktura będzie umożliwiała bezpieczne i komfortowe korzystanie z obiektu przez osoby z ograniczoną mobilnością, seniorów oraz osoby z niepełnosprawnościami.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
200 000,00 zł	1 300 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
1 500 000,00	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04 Budżet gminy	
Termin realizacji	
2027	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźnik produktu:	
– Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowej: 1 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru końcowego robót budowlanych. – Liczba osób korzystających rocznie ze zmodernizowanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej – 200 osób. Sposób pomiaru: ewidencja użytkowników obiektu, listy uczestników wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, dokumentacja prowadzona przez zarządcę obiektu.	

Tabela 62. Fiszka projektowa nr 16. Budowa żłobka-przedszkola w miejscowości Sobieszyn

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Budowa żłobka - przedszkola w miejscowości Sobieszyn
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Problemem jest niewystarczająca dostępność infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego na terenie gminy. Ograniczona liczba miejsc w placówkach opiekuńczych i edukacyjnych utrudnia mieszkańcom godzenie obowiązków zawodowych z rodzinnymi, a także ogranicza dostęp najmłodszych dzieci do wysokiej jakości usług opiekuńczych i edukacyjnych. Brak odpowiedniej infrastruktury wpływa również na atrakcyjność osiedleńczą gminy oraz aktywność zawodową rodziców i opiekunów.
Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy:

– PS 2 – Odptyw mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia: Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i edukacyjnych dla dzieci oraz poprawa jakości infrastruktury społecznej na terenie gminy poprzez budowę żłobka-przedszkola w miejscowości Sobieszyn. Realizacja inwestycji przyczyni się do wsparcia rodzin w godzeniu życia zawodowego i rodzinnego, zwiększenia aktywności zawodowej rodziców oraz poprawy warunków rozwoju i edukacji najmłodszych mieszkańców. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia dostępności usług opiekuńczych i edukacyjnych dla dzieci, wsparcia rodzin w godzeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych, poprawy atrakcyjności osiedleńczej gminy oraz stworzenia nowoczesnej, bezpiecznej i dostępnej infrastruktury społecznej służącej mieszkańcom.
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań: – 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. – 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. – 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. – 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia Przedmiotem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest – budowa budynku żłobka-przedszkola wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, – wykonanie pomieszczeń opiekuńczych, dydaktycznych, administracyjnych i technicznych, – wykonanie instalacji wewnętrznych oraz przyłączy niezbędnych do funkcjonowania obiektu, – zagospodarowanie terenu wokół budynku, w tym budowa ciągów komunikacyjnych i miejsc postojowych, – budowa i wyposażenie placu zabaw oraz stref rekreacyjnych dla dzieci, – zakup i montaż wyposażenia dydaktycznego, opiekuńczego oraz wyposażenia niezbędnego do funkcjonowania placówki, – dostosowanie obiektu do obowiązujących standardów bezpieczeństwa, dostępności i efektywności energetycznej.
Miejsce realizacji przedsięwzięcia Sobieszyn, działka nr 1132/1
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami Projekt zakłada realizację obiektu zgodnie z zasadami dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Budynek oraz jego otoczenie zostaną pozbawione barier architektonicznych, a zastosowane rozwiązania zapewnią komfortowe i bezpieczne korzystanie z obiektu przez osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze oraz opiekunów z dziećmi.
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochozące ze źródeł krajowych publicznych 200 000,00 zł	pochozące z funduszy UE: EFRR 1 800 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
2 000 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04	
Budżet gminy	
Inne dostępne środki.	
Termin realizacji	
2027	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźnik produktu: – Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury społecznej – 1 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru końcowego robót budowlanych. – Liczba utworzonych i wyposażonych placów zabaw – 1 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru robót oraz dokumentacja fotograficzna. – Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – 1 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru inwestycji potwierdzający wykonanie rozwiązań dostępnościowych. Wskaźnik rezultatu: – Liczba dzieci objętych opieką i edukacją w nowo utworzonej placówce – 30 osób. Sposób pomiaru: dokumentacja placówki (listy dzieci, dokumentacja organizacyjna). – Liczba mieszkańców korzystających z infrastruktury społecznej objętej wsparciem – 30 osób rocznie. Sposób pomiaru: ewidencja użytkowników i dokumentacja prowadzona przez placówkę. – Wzrost dostępności usług opieki nad dziećmi na terenie gminy – 1 nowa placówka. Sposób pomiaru: dokumentacja organizacyjna placówki oraz decyzja o rozpoczęciu działalności.	

Tabela 63. Fiszka projektowa nr 17. Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Problemem jest brak nowoczesnego, bezpiecznego i ogólnodostępnego miejsca przeznaczonego do zabawy, rekreacji i spędzania czasu wolnego przez dzieci oraz ich opiekunów. Ogranicza to możliwości aktywności fizycznej najmłodszych mieszkańców, integracji rodzin oraz budowania więzi społecznych w lokalnej społeczności. Niedobór atrakcyjnych przestrzeni publicznych przeznaczonych do wypoczynku i rekreacji wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców oraz ogranicza możliwości organizacji aktywności rodzinnych i międzypokoleniowych. Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 2 – Odptyw mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych.

– PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców. – PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych.	
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia	
Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości życia mieszkańców podobszaru rewitalizacji Sobieszyn poprzez stworzenie bezpiecznej i ogólnodostępnej przestrzeni służącej rekreacji, wypoczynkowi oraz integracji społecznej. Realizacja inwestycji przyczyni się do zwiększenia aktywności fizycznej dzieci, stworzenia warunków do spędzania czasu wolnego przez rodziny oraz wzmocnienia więzi społecznych wśród mieszkańców.	
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań	
– 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. – 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. – 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.	
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia	
Przedmiotem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest – przygotowanie i zagospodarowanie terenu pod budowę placu zabaw, – wykonanie robót ziemnych oraz prac przygotowawczych, – zakup i montaż urządzeń zabawowych dostosowanych do różnych grup wiekowych dzieci, – wykonanie bezpiecznej nawierzchni pod urządzeniami zabawowymi, – montaż elementów małej architektury, w tym ławek, koszy na odpady oraz innych elementów wyposażenia, – wykonanie ogrodzenia oraz niezbędnych ciągów komunikacyjnych, – zagospodarowanie terenu zielenią i elementami poprawiającymi estetykę przestrzeni, – wykonanie prac wykończeniowych oraz odbiorowych.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Sobieszyn, działka nr 474	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Plac zabaw zostanie zaprojektowany w sposób zapewniający dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. Przewiduje się wykonanie bezpiecznych dojazdów oraz rozwiązań umożliwiających komfortowe korzystanie z przestrzeni przez osoby z ograniczoną mobilnością, opiekunów z dziećmi oraz seniorów. W miarę możliwości zastosowane zostaną elementy sprzyjające integracji i dostępności dla dzieci o różnych potrzebach rozwojowych.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych 50 000,00 zł	pochodzące z funduszy UE: EFRR 150 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
200 000,00	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04 Budżet gminy	
Termin realizacji	

2027
Prognozowane osiągnięcie wskaźników
Wskaźnik produktu: – Liczba wybudowanych placów zabaw na obszarze objętym rewitalizacją – 1 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru końcowego inwestycji. – Wskaźnik produktu: liczba zamontowanych urządzeń zabawowych i elementów małej architektury – 10 szt. Sposób pomiaru: protokół odbioru końcowego inwestycji.
Wskaźnik rezultatu: – Liczba mieszkańców korzystających z nowo utworzonej infrastruktury rekreacyjnej – 150 osób/rok. Sposób pomiaru: szacunki zarządcy obiektu, ewidencja uczestników wydarzeń oraz monitoring wykorzystania infrastruktury.

Tabela 64. Fiszka projektowa nr 18. Przebudowa modernizacja budynków strażnic OSP w Sobieszynie i Ułężu

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Przebudowa modernizacja budynków strażnic OSP w Sobieszynie i Ułężu
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Problemem jest niewystarczający standard techniczny i funkcjonalny budynków strażnic Ochotniczych Straży Pożarnych w Sobieszynie i Ułężu. Stan infrastruktury ogranicza możliwości sprawnego prowadzenia działań ratowniczych, przechowywania sprzętu oraz realizacji funkcji społecznych i integracyjnych pełnionych przez jednostki OSP. Wymaga to podjęcia działań modernizacyjnych mających na celu poprawę warunków funkcjonowania strażnic oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.
Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 4 – Niewystarczająca jakość infrastruktury służącej bezpieczeństwu publicznemu, ochronie środowiska oraz integracji mieszkańców, w tym infrastruktury OSP, oświetlenia publicznego i gospodarki odpadami. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia:
Celem przedsięwzięcia jest poprawa warunków funkcjonowania jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych obszaru rewitalizacji oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców poprzez modernizację i dostosowanie infrastruktury strażnic OSP w Sobieszynie i Ułężu do współczesnych potrzeb ratowniczych, społecznych i organizacyjnych.
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań:
– 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. – 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. – 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. – 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia	
Przedmiotem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest – przebudowa i modernizacja budynków strażnic OSP na terenie gminy, – wykonanie prac remontowych i modernizacyjnych obiektów, – modernizacja instalacji wewnętrznych i infrastruktury technicznej, – poprawa efektywności energetycznej budynków, – zagospodarowanie terenu wokół strażnic, – zakup i montaż niezbędnego wyposażenia technicznego. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy warunków funkcjonowania jednostek OSP, zwiększenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, poprawy jakości infrastruktury publicznej oraz wzmocnienia funkcji społecznych i integracyjnych pełnionych przez strażnice OSP na obszarze rewitalizacji.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Sobieszyn działka 480, Ułęż działka 712.	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
W ramach realizacji przedsięwzięcia przewiduje się dostosowanie budynków strażnic OSP do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami poprzez eliminację barier architektonicznych oraz poprawę dostępności ciągów komunikacyjnych i wejść do obiektów. Zastosowane rozwiązania umożliwią bezpieczne i komfortowe korzystanie z infrastruktury przez wszystkich użytkowników.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych 200 000,00 zł	pochodzące z funduszy UE: EFRR 2 800 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
3 000 000,00 zł	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04 Budżet gminy	
Termin realizacji	
2027 r.	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźnik produktu: – Wskaźnik produktu: Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej – 2 szt. Sposób pomiaru: protokoły odbioru końcowego robót budowlanych oraz dokumentacja powykonawcza. Wskaźnik rezultatu – Wskaźnik rezultatu: Liczba mieszkańców korzystających z infrastruktury objętej wsparciem – 500 osób/rok. Sposób pomiaru: szacunki zarządcy obiektu, dokumentacja działalności OSP oraz ewidencja uczestników wydarzeń organizowanych w strażnicach.	

Tabela 65. Projekt rewitalizacyjny nr 19. Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Sobieszynie i Ułężu

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Sobieszynie i Ułężu
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Problemem jest niewystarczające wyposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych na obszarze rewitalizacji (w Sobieszynie i Ułężu), funkcjonujących w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Obecnie użytkowane pojazdy i wyposażenie nie w pełni odpowiadają współczesnym wymaganiom prowadzenia działań ratowniczych, przeciwpożarowych oraz związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych i innych zagrożeń. Ogranicza to sprawność działania jednostek oraz poziom bezpieczeństwa mieszkańców.

Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy:

- PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych.
- PI 4 – Niewystarczająca jakość infrastruktury służącej bezpieczeństwu publicznemu, ochronie środowiska oraz integracji mieszkańców, w tym infrastruktury OSP, oświetlenia publicznego i gospodarki odpadami.
- PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru.

Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawa skuteczności działań ratowniczych i przeciwpożarowych poprzez doposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Sobieszynie i Ułężu w nowoczesne samochody pożarnicze oraz specjalistyczne wyposażenie. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wzmocnienia potencjału operacyjnego jednostek OSP oraz poprawy ich gotowości do reagowania na zagrożenia.

Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań

- 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców.
- 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom.
- 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedmiotem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest:

- zakup nowych samochodów pożarniczych dla jednostek OSP w Sobieszynie i Ułężu,
- zakup specjalistycznego sprzętu ratowniczego, gaśniczego i technicznego,
- doposażenie jednostek w środki ochrony indywidualnej strażaków,
- zakup urządzeń, narzędzi i wyposażenia wykorzystywanego podczas działań ratowniczych i przeciwpożarowych,
- wyposażenie pojazdów w niezbędny sprzęt zgodnie z wymaganiami operacyjnymi,
- wykonanie czynności związanych z przygotowaniem pojazdów i wyposażenia do eksploatacji.

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, poprawy skuteczności działań ratowniczych i przeciwpożarowych oraz wzmocnienia potencjału jednostek OSP pełniących istotną rolę społeczną i integracyjną na obszarze rewitalizacji. Dzięki doposażeniu jednostek poprawi się zdolność reagowania na zagrożenia, ochrona życia, zdrowia i mienia mieszkańców oraz jakość funkcjonowania infrastruktury bezpieczeństwa publicznego.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Sobieszyn działka 480, Ułęż działka 712

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa wszystkich mieszkańców, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. Zakupiony sprzęt i wyposażenie zwiększą skuteczność działań ratowniczych oraz dostępność pomocy w sytuacjach zagrożenia życia, zdrowia i mienia.

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE: EFRR
--	--------------------------------

200 000,00 zł	3 800 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
4 000 000,00	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04 Budżet gminy	
Termin realizacji	
2027	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
– Wskaźnik produktu: Liczba zakupionych samochodów pożarniczych i elementów wyposażenia dla OSP – 2 szt. Sposób pomiaru: dokumentacja zakupu, faktury, protokoły odbioru oraz dokumenty przekazania wyposażenia do użytkowania jednostkom OSP. – Wskaźnik rezultatu: Poprawa gotowości operacyjnej jednostek OSP na obszarze rewitalizacji – 2 jednostki OSP. Sposób pomiaru: dokumentacja jednostek OSP potwierdzająca użytkowanie zakupionych pojazdów i wyposażenia.	

Tabela 66. Projekt rewitalizacyjny nr 20. Re-witalizacja społeczna w Gminie Ułęż

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Re-witalizacja społeczna w Gminie Ułęż
Wnioskodawca – realizator przedsięwzięcia
Gmina Ułęż (Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury)
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Przedsięwzięcie ma na celu ograniczenie zjawisk społecznych zdiagnozowanych na podobszarach rewitalizacji Gminy Ułęż, obejmujących w szczególności bezrobocie i bezrobocie długotrwałe, ryzyko wykluczenia społecznego, problemy uzależnień, niską aktywność społeczną części mieszkańców oraz postępujące starzenie się społeczeństwa. Istotnym problemem jest również ograniczona integracja międzypokoleniowa oraz niewystarczające wykorzystanie potencjału istniejących i modernizowanych przestrzeni publicznych do prowadzenia działań społecznych. Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia aktywności mieszkańców, wzmocnienia więzi społecznych, poprawy bezpieczeństwa lokalnego oraz ograniczenia skali wykluczenia społecznego na obszarze rewitalizacji. Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. – PS 3 – Wysoka skala bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego oraz korzystania z pomocy społecznej. – PS 4 – Problemy uzależnień, przemocy domowej oraz występowanie potrzeb związanych z niepełnosprawnością mieszkańców, prowadzące do ryzyka wykluczenia społecznego. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PS 2 – Odpływ mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie spójności społecznej oraz poprawa jakości życia mieszkańców podobszarów rewitalizacji Gminy Ułęż poprzez realizację działań aktywizacyjnych,

integracyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych. Przedsięwzięcie przyczyni się do zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, integracji międzypokoleniowej oraz poprawy bezpieczeństwa lokalnego z wykorzystaniem infrastruktury powstałej lub zmodernizowanej w ramach procesu rewitalizacji.

Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań

- 1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności.
- 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.
- 1.3. Utworzenie instytucji niosących wsparcie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców i poprawy jakości ich życia, w tym placówek opieki zdrowia psychicznego.
- 1.4. Zapewnienie mieszkańcom opieki zdrowotnej i wsparcia w dziedzinie zdrowia psychicznego.
- 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców.
- 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom.
- 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców.

Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia

Przedmiotem przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest

- Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji (warsztaty kompetencji społecznych, aktywizacja osób bezrobotnych, poradnictwo, wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym), 10 zajęć do 5h dla łącznie 40 uczestników
- Program integracji i aktywności międzypokoleniowej (seniorzy, dzieci, młodzież, rodziny; wykorzystanie parku, stadionu, placów zabaw i przestrzeni publicznych) – 3 jednodniowe wydarzenia dla łącznie 400 osób.
- Program profilaktyki uzależnień i bezpieczeństwa lokalnego (uzależnienia, przemoc, bezpieczeństwo, pierwsza pomoc, działania z OSP) – 5 warsztatów (5 h każdy) dla łącznie 50 uczestników.

Miejsce realizacji przedsięwzięcia

Podobszary rewitalizacji Ułęż, Sobieszyn oraz Żabianka.

Działania będą realizowane z wykorzystaniem infrastruktury powstałej lub zmodernizowanej w ramach procesu rewitalizacji, w szczególności zaadaptowanych budynków przy ZSO w Sobieszynie, Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie, Zespołu Parkowego w Ułężu, stadionu przy ZSO w Sobieszynie, placu zabaw w Sobieszynie, strażnic OSP w Ułężu i Sobieszynie oraz innych zrewitalizowanych obiektów i przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji Gminy Ułęż.

Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt realizowany będzie zgodnie z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Działania będą prowadzone w obiektach dostępnych architektonicznie lub dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zapewniona zostanie możliwość udziału osób z ograniczoną mobilnością, a materiały informacyjne i edukacyjne będą przygotowane w formach dostępnych. W razie potrzeby dopuszcza się indywidualne dostosowanie form wsparcia do potrzeb uczestników

Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:

pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE EFS
60 000,00zł	0,00 zł

Łączna wartość przedsięwzięcia

60 000,00

Planowane źródło finansowania

Budżet gminy.

Inne dostępne środki publiczne i prywatne.

Termin realizacji
2027- 2030
Prognozowane osiągnięcie wskaźników
Wskaźnik produktu: – Liczba zrealizowanych działań społecznych, integracyjnych i profilaktycznych – 18 szt. Sposób pomiaru: listy obecności, programy zajęć, dokumentacja projektowa oraz protokoły realizacji działań.
Wskaźnik rezultatu: – Liczba uczestników objętych wsparciem w ramach przedsięwzięcia – 490 osób. Sposób pomiaru: listy obecności uczestników warsztatów, wydarzeń integracyjnych i działań profilaktycznych.

Tabela 67. Projekt rewitalizacyjny nr 21. Rozbudowa istniejącego Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
Rozbudowa istniejącego Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”
Wnioskodawca– realizator przedsięwzięcia
L&S Kisiel s.c. Lucja Kisiel, Sławomir Kisiel, Anita Przybyłowska, Edyta Janaszek, Jakub Kisiel
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Problemem jest niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego Gminy Ułęż oraz ograniczona oferta atrakcji umożliwiających całoroczne spędzanie czasu wolnego przez mieszkańców i turystów. Obecna infrastruktura Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców” wymaga rozbudowy, aby sprostać rosnącemu zainteresowaniu odwiedzających oraz zwiększyć możliwości prowadzenia działalności edukacyjnej, rekreacyjnej i integracyjnej. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wzrostu atrakcyjności turystycznej gminy, wydłużenia czasu pobytu odwiedzających, rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz tworzenia nowych miejsc pracy, a także do wzmocnienia funkcji społecznych i gospodarczych obszaru rewitalizacji. Projekt rewitalizacyjny rozwiązuje następujące zdiagnozowane problemy: – PS 2 – Odptyw mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. – PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmocnienia bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. – PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej ograniczające aktywność mieszkańców i atrakcyjność obszaru. – PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców.
Cel ogólny (cele) przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej Gminy Ułęż poprzez rozbudowę Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”, rozwój infrastruktury służącej edukacji, aktywnemu wypoczynkowi i integracji społecznej oraz lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do pobudzenia aktywności gospodarczej, wzrostu liczby odwiedzających, tworzenia nowych miejsc pracy oraz wzmocnienia funkcji społecznych i rozwojowych obszaru rewitalizacji.
Powiązanie celu przedsięwzięcia z kierunkami działań
– 2.1. Tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku w oparciu o przyrodnicze walory gminy, z wykorzystaniem rzeki Wieprz i obszarów cennych przyrodniczo. – 2.3. Budowanie oferty kulturalno–muzealnej. – 2.4. Tworzenie ścieżek turystycznych i rowerowych. – 3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców.

– 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. – 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców.	
Zakres rzeczowy realizowanego przedsięwzięcia	
Przedsięwzięcie obejmuje rozbudowę Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców” poprzez budowę nowych atrakcji edukacyjnych, rekreacyjnych i tematycznych, rozwój infrastruktury służącej aktywnemu wypoczynkowi oraz zagospodarowanie terenu parku. W ramach zadania planuje się wykonanie ścieżek edukacyjnych i przyrodniczych, stref zabaw i aktywności dla dzieci oraz rodzin, elementów małej architektury, miejsc odpoczynku i integracji, a także infrastruktury technicznej niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania obiektu. Zakres przedsięwzięcia może obejmować również budowę lub rozbudowę obiektów przeznaczonych do prowadzenia zajęć edukacyjnych, warsztatów, wydarzeń plenerowych oraz działań promujących walory przyrodnicze i turystyczne Gminy Ułęż.	
Miejsce realizacji przedsięwzięcia	
Ułęż, działka 1207/26. Projekt zlokalizowany jest poza podobszarami rewitalizacji, ale w obszarze zdegradowanym.	
Uzasadnienie realizacji projektu poza obszarem rewitalizacji	
Projekt zlokalizowany jest poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji, jednak znajduje się w granicach obszaru zdegradowanego oraz pozostaje funkcjonalnie powiązany z obszarem rewitalizacji. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do osiągnięcia celów rewitalizacji poprzez rozwój funkcji turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych gminy, zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Efekty projektu będą oddziaływać na mieszkańców podobszarów rewitalizacji, przyczyniając się do poprawy jakości życia, zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej oraz rozwoju lokalnej gospodarki, dlatego realizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji jest uzasadniona i zgodna z celami Gminnego Programu Rewitalizacji.	
Opis zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	
Przedsięwzięcie będzie realizowane zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania oraz wymaganiami wynikającymi z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W ramach realizacji zadania przewiduje się zastosowanie rozwiązań ułatwiających korzystanie z infrastruktury osobom z niepełnosprawnościami, osobom starszym, rodzinom z małymi dziećmi oraz osobom o ograniczonej mobilności. Planowane jest zapewnienie dostępnych ciągów komunikacyjnych, odpowiedniego oznakowania przestrzeni, miejsc odpoczynku, likwidacji barier architektonicznych oraz dostosowanie wybranych elementów infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. W przypadku działań informacyjnych i edukacyjnych stosowane będą rozwiązania zwiększające dostępność informacyjno-komunikacyjną.	
Szacowana (orientacyjna) wartość przedsięwzięcia:	
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące z funduszy UE EFS
200 000,00zł	3 800 000,00 zł
Łączna wartość przedsięwzięcia	
4 000 000,00	
Planowane źródło finansowania	
Fundusze europejskie przeznaczone Środki prywatne. Dostępne środki publiczne i prywatne.	
Termin realizacji	
2027- 2030	
Prognozowane osiągnięcie wskaźników	
Wskaźnik produktu:	

– Liczba nowych atrakcji, obiektów i elementów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej utworzonych w ramach rozbudowy parku – 10 szt. Sposób pomiaru: protokoły odbioru robót budowlanych, dokumentacja powykonawcza oraz dokumentacja inwestora.
Wskaźnik rezultatu: – Liczba osób korzystających z rozbudowanej infrastruktury parku – 2 000 osób/rok. Sposób pomiaru: ewidencja odwiedzających prowadzona przez zarządcę obiektu. – Powierzchnia zagospodarowanego terenu przeznaczonego na cele turystyczne, rekreacyjne i edukacyjne – 150 m². Sposób pomiaru: dokumentacja projektowa i powykonawcza inwestycji.

8.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poza głównymi (podstawowymi) przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, istnieje możliwość realizacji przedsięwzięć uzupełniających zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i terenie całej gminy. Ich zakres powinien stanowić uzupełnienie głównych działań rewitalizacyjnych. Na tym etapie wdrażania programu rewitalizacji nie ma jeszcze określonych zakresów ani ram finansowych przedsięwzięć uzupełniających. Niemniej jednak ich głównym celem będzie wpisanie się w cele i kierunki działań rewitalizacji gminy Ułęż, przyczyniając się tym samym do zwiększenia integracji społecznej oraz zaowocowania szeregiem korzyści o charakterze gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym i środowiskowym. Działania te mogą być inicjowane zarówno przez instytucje publiczne, jak i organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców. Ich celem jest wspieranie i podtrzymywanie efektów działań prowadzonych na obszarze objętym procesem rewitalizacji.

W procesie rewitalizacji gminy Ułęż, w ramach przedsięwzięć uzupełniających przewiduje się realizację dodatkowych przedsięwzięć we współpracy z organizacjami pozarządowymi, które będą miały na celu:

- Wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrażanie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją;
- Poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;
- Pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne;
- Zachęcenie mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego;
- Zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich;
- Wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym;
- Wykorzystanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe);
- Wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności.

Przedsięwzięcia uzupełniające będą stanowiły wsparcie dla realizacji głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz przyczynią się do utrwalenia osiągniętych efektów społecznych, gospodarczych,

przestrzennych i środowiskowych. Ich realizacja pozwoli na aktywne włączanie mieszkańców, organizacji pozarządowych oraz innych lokalnych podmiotów w proces odnowy obszaru rewitalizacji. Dzięki temu proces rewitalizacji będzie miał charakter trwały, kompleksowy i odpowiadający na zmieniające się potrzeby lokalnej społeczności.

Tabela 68. Rekomendowane projekty uzupełniające w ramach programu rewitalizacji

Projekt uzupełniający	Cel strategiczny GPR	Kierunki działań GPR	Potencjalne finansowanie
Projekty aktywizacji społecznej mieszkańców, w tym inicjatywy oddolne, wolontariat, działania sąsiedzkie, integracja międzypokoleniowa, warsztaty i wydarzenia lokalne.	Cel strategiczny 1	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Budżet gminy, EFS+, programy rządowe, środki NGO, środki prywatne
Projekty edukacyjne i obywatelskie służące rozwojowi kompetencji mieszkańców, wzmocnieniu aktywności społecznej oraz rozwiązywaniu problemów społecznych.	Cel strategiczny 1	1.2, 1.3, 1.4	Budżet gminy, EFS+, programy rządowe, środki prywatne
Projekty związane z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego gminy, w tym wydarzenia kulturalne, edukacyjne, promocyjne i turystyczne.	Cel strategiczny 2	2.1, 2.2, 2.3, 2.4	Budżet gminy, EFRR, programy MKiDN, środki prywatne
Projekty wykorzystujące istniejącą infrastrukturę społeczną, rekreacyjną i kulturalną do organizacji zajęć, wydarzeń oraz aktywności mieszkańców.	Cel strategiczny 1 i 3	1.1, 1.2, 3.1, 3.2	Budżet gminy, EFS+, środki NGO, środki prywatne
Projekty związane z zagospodarowaniem, ożywianiem i utrzymaniem przestrzeni publicznych służących integracji mieszkańców oraz budowaniu więzi społecznych.	Cel strategiczny 3	3.1, 3.2, 3.3, 3.6	Budżet gminy, EFRR, środki prywatne

9. Komplementarność i mechanizmy integrowania

Komplementarność jest istotnym elementem Gminnego Programu Rewitalizacji, która kontroluje spójności przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W ramach komplementarności sprawdzane są zgodności z określonymi celami rewitalizacji oraz efektywności wydatkowania środków finansowych na zadania rewitalizacyjne. Komplementarność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 podzielono na pięć części: przestrzenną, problemową, proceduralno-instytucjonalną, międzyokresową oraz finansową (źródła finansowania).

9.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna zapewnia spójność projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Ważnym elementem tej spójności jest całościowe oddziaływanie efektów rewitalizacji na obszar gminy tak, aby rezultaty były widoczne dla wszystkich mieszkańców, a nawet turystów i przejezdnych. Dlatego pomimo, że przedsięwzięcia skupione są na obszarze rewitalizacji nie powinny oddziaływać na niego miejscowo czy punktowo, lecz poprzez efekt synergii na całe otoczenie. Natomiast poprzez synchronizację przedsięwzięć w sposób przestrzenny, zniwelowane zostaną negatywne zjawiska, a sytuacja kryzysowa nie rozwinie się ani nie przeniesie poza obszar rewitalizacji. Komplementarność przestrzenna zakłada również brak możliwości rozwinięcia się niepożądanych efektów takich jak segregacja społeczna, czy wykluczenie społeczne.

Obszar rewitalizacji wyznaczony dla Gminy Ułęż składa się z trzech podobszarów: Sobieszyn, Ułęż oraz Żabianka. Ich łączna powierzchnia wynosi 2,44 km², co jest równe 2,9% powierzchni gminy, a liczba mieszkańców to 937, co stanowi 29,80% ludności gminy. Dzięki zawężeniu granic obszaru rewitalizacji umożliwiono koncentrację działań wszystkich podmiotów na wybranym obszarze. Co za tym idzie zwiększono szanse na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z kryzysu. Dodatkowo zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji przedsięwzięcia są odpowiedzią na konkretne zdiagnozowane problemy, co pozwala na rozwiązanie ich w miejscu występowania. Można więc stwierdzić, że warunek komplementarności przestrzennej w aspekcie interwencji społecznej i infrastrukturalnej został spełniony.

9.2 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa zapewnia wzajemne i tematyczne uzupełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych, poprzez połączenie różnych sfer np. animacyjno-społecznych, aktywizacyjno-gospodarczych, środowiskowych i inwestycyjnych. Dlatego aby zachować komplementarność problemową, działania rewitalizacyjne Gminnego Programu Rewitalizacji zostały zaplanowane jako odpowiedź na konkretne, rozpoznane zjawiska kryzysowe. Co więcej, ich oddziaływanie będzie

widoczne we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Na przykład zadanie rewitalizacyjne związane z zagospodarowaniem parku przyczyni się nie tylko do poprawy przestrzeni publicznej, ale i jakości życia mieszkańców, którzy będą mogli z niej skorzystać.

Komplementarność problemowa działa również poprzez połączenie konkretnych projektów rewitalizacyjnych z celami Gminnego Programu Rewitalizacji, przez co zapobiega się zjawisku fragmentaryzacji oraz zapewnia kompleksowość procesu rewitalizacji. Natomiast problematyka projektów powinna być kompatybilna z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższych szczebli (krajowych, regionalnych i lokalnych).

9.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna polega na zaplanowaniu odpowiedniej struktury w celu integracji oraz współpracy poszczególnych grup interesariuszy zaangażowanych w proces rewitalizacji. To także właściwe zarządzanie programem rewitalizacji tak, aby możliwe było włączenie różnych partnerów społeczno-gospodarczych działających na terenie gminy. Jednak najistotniejsza w tym zakresie jest kooperacja pomiędzy operatorem rewitalizacji, a poszczególnymi Wydziałami Urzędu Gminy w celu efektywnego współdziałania różnych instytucji, a także wzajemnego uzupełniania się w zakresie spójności wdrażanych procedur. Dla rewitalizacji jako procesu złożonego potrzebne są konkretne kroki i procedury związane z realizacją projektów rewitalizacyjnych, a później ich monitorowaniem i oceną osiągniętych rezultatów. Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji jest Wójt Gminy Ułęż we współpracy z Urzędem Gminy oraz innymi jednostkami organizacyjnymi, które zostaną zaangażowane w system zarządzania.

Dzięki powyższym działaniom zapewnione zostanie efektywne zarządzanie GPR, a także możliwość uzupełniania działań realizowanych w ramach polityk publicznych. Dodatkowa współpraca z podmiotami podległymi samorządowi terytorialnemu oraz instytucjami otoczenia społecznego i gospodarczego korzystnie wpłynie na skuteczność realizacji. Instytucje te będą zajmować się konsultowaniem oraz opiniowaniem projektów poszczególnych przedsięwzięć (na zasadach zlecania zadań publicznych, wg. procedury przewidzianej w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁹ oraz ustawie – Prawo zamówień publicznych²⁰).

Szczegółowy opis struktury wdrażania i zarządzania programem znajduje się w rozdz. 11.

¹⁹ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571.

²⁰ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, 1720.

9.4 Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa wyraża się poprzez kontynuowanie działań rewitalizacyjnych zawartych w dokumentach z poprzednich lat w aktualnie opracowywanym programie rewitalizacji.

W 2021 roku Rada Gminy Ułęż przyjęła uchwałę Nr XXX/165/21 z dnia 17 maja Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2016-2023. Jednakże, biorąc pod uwagę dynamiczne zmiany gospodarcze jak i zmiany w przepisach regulujących proces rewitalizacji, a także szansę finansowania działań rewitalizacyjnych z nowo dostępnych środków, zdecydowano się na przygotowanie ponownego programu rewitalizacji z zachowaniem komplementarności międzyokresowej obu dokumentów.

Grafika 25 Relacja Programów Rewitalizacji na terenie gminy Ułęż

Źródło: opracowanie własne

Należy zwrócić uwagę, że przyjmowanie programów rewitalizacji jest ściśle powiązane z okresami programowania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. To właśnie środki finansowe pochodzące z UE, mogą w dużym stopniu przyczyniać się do powodzenia projektów rewitalizacyjnych. W poniższej w tabeli zestawiono cele operacyjne LPR z celami GPR gminy Ułęż.

Tabela 69 Komplementarność celów programów rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2016-2023	Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030
1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i bezrobociu dzięki ograniczeniu patologii społecznych oraz zwiększenie integracji mieszkańców	1. Zwiększenie poziomu integracji społecznej grup ze szczególnymi potrzebami na obszarze wsparcia
2. Ożywienie gospodarcze i turystyczne dzięki wykorzystaniu lokalnych zasobów	2. Uzyskiwanie korzyści ekonomicznych w zakresie rewitalizacji obszarów kryzysowych posiadających istotne walory turystyczne
3. Kształtowanie atrakcyjnych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, służących zaspokojeniu potrzeb mieszkańców oraz poprawa jakości środowiska	3. Tworzenie przestrzeni publicznej przyjaznej i dostosowanej do potrzeb wszystkich interesariuszy rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Projekty inwestycyjne, zrealizowane ze środków zewnętrznych w perspektywie lat 2014-2020 zestawiono w następującej tabeli:

Tabela 70 Projekty zrealizowane w latach 2014-2025 (aktualizacja)

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu	Cel projektu
1.	Odnawialne źródła energii w Gminie Ułęż	2 732 080,94 zł	Celem projektu była ochrona środowiska naturalnego oraz zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (OZE). W ramach projektu zostało zamontowanych 251 instalacji kolektorów słonecznych o łącznej mocy 981,26 kW wykorzystujących energię promieniowania słonecznego do produkcji energii cieplnej oraz 25 kotłów na biomasę o mocy 502 kW. Z zainstalowanych kotłów korzysta około 257 osób, natomiast z kolektorów słonecznych 1006 osób. Została utworzona podstrona internetowa promująca odnawialne źródła energii – portal ten wdrażał i promował rozwiązania, usługi i produkty czystej energii a także promował gminę jako ośrodek czystej energii na obszarze peryferyjnym. W ramach projektu wykonany został także System TIK, który w swoich założeniach m.in. zbierał i przechowywał w centralnej bazie danych informacje o instalacjach OZE.
2.	Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury (GOK) w Ułężu	3 747 531,75 zł	Przedmiotem inwestycji była przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury (GOK). W zakres inwestycji wchodziły: rozbiorówka parterowej części budynku i schodów zewnętrznych, przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku wraz z wykonaniem nowych instalacji wewnętrznych, zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń przedszkolnych na pomieszczenia GOK, budowa przyłącza wodociągowego, przebudowa i budowa zewnętrznej instalacji kanalizacji sanitarnej z odprowadzeniem ścieków do szczelnego zbiornika, przebudowa przyłącza telekomunikacyjnego, przebudowa istniejącego i wykonanie nowego utwardzenia terenu (ciągi piesze, pieszo-jezdne, opaska i miejsca postojowe oraz utwardzone miejsce gromadzenia odpadów stałych), budowa wiaty śmietnikowej, rozbiorówka murku oporowego i wykonanie nowego z koszy gabionowych, rozbiorówka części istniejącego ogrodzenia terenu, wykonanie nowego nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej, wykonanie i zamontowanie na dachu budynku mikroelektrowni fotowoltaicznej, wykonanie zewnętrznego oświetlenia terenu na słupach oświetleniowych lampami ledowymi. Pozostałe zadania obejmowały: nadzór inwestorski, promocja, zarządzanie projektem. Budynek został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.
3.	Poprawa infrastruktury wodociągowej w Gminie Ułęż	2 901 640,80 zł	Celem głównym projektu była poprawa jakości środowiska dzięki uporządkowaniu gospodarki wodociągowej w Gminie Ułęż. W ramach projektu gmina zrealizowała przedsięwzięcie inwestycyjne, które obejmowało swoim zakresem modernizację stacji wodociągowych w Białkach Dolnych i Zosinie polegającą na modernizacji budynków, wymianie urządzeń technologicznych uzdatniania wody, wymianie instalacji elektrycznej, modernizacji ogrodzenia placu, utwardzeniu placu, uzupełnienie zieleni istniejącej, rekonstrukcji studni nr 1 w Białkach Dolnych. Projekt zakładał także montaż wodomierzy z wyższą klasą metrologiczną, odpornych na działanie pola magnetycznego i wyposażonych w nakładkę do odczytu radiowego, który umożliwia odczyt wskazań w przypadku utrudnienia dostępu lub braku obecności odbiorcy. System odczytu radiowego ponadto umożliwia odczyt na określonej dacie, określenie awarii na instalacji wewnętrznej (stały wyciek), określenie czasu przyłożenia magnesu, określenia daty niepożądanego ingerencji w wodomierz. Dodatkowo wykorzystany został system ICT wspomagający zarządzanie gospodarką wodną. Zastosowanie radiowego odczytu wodomierzy pozwoliło na lepszą kontrolę i zmniejszenie zużycia wody. Grupą docelową omawianego projektu byli mieszkańcy gminy Ułęż, którzy korzystają z rezultatów

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu	Cel projektu
			realizacji przedsięwzięcia, czyli lepszej jakości dostarczanej wody. Projekt wpłynął korzystnie na realizację celów środowiskowych, jakimi są obniżenie niekontrolowanych strat i poprawa jakości wody pitnej oraz podniesienie jakości życia mieszkańców.
4.	OZE w gminie Ułęż	2 082 981,61 zł	Przedmiotem projektu był zakup i instalacja kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych. Łączna ilość zamontowanych instalacji na obiektach prywatnych i publicznych w Gminie Ułęż wyniosła 143 szt. Dotychczasowe konwencjonalne źródła energii elektrycznej i ciepłej zostały zastąpione darmową energią słoneczną. Realizacja celów szczegółowych wpłynęła pośrednio na wzrost atrakcyjności turystycznej regionu, poprawę warunków życia jego mieszkańców oraz bezpośrednio na poprawę stanu środowiska naturalnego. Grupą docelową byli mieszkańcy gminy Ułęż (użytkownicy prywatni), którzy wyrazili chęć przystąpienia do projektu.
5.	Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego na terenie gminy Ułęż	1 101 561,25 zł	Zakres inwestycji obejmował: modernizację systemu oświetlenia Gminy polegającą na wymianie opraw sodowych, żarowych i rtęciowych na oprawy LED. W zakres projektu wychodziła: wymiana oświetlenia poza obszarem objętym LPR w miejscowościach Wólka Sobieszyńska, Podlodówka, Osmolice, Kolonia Białki, Wąwolnica, Zosin I, Zosin II, Żabianka, Korzeniów, Białki Górne, Białki Dolne, budowa oświetlenia poza obszarem objętym LPR w miejscowości Podlodówka, budowa i wymiana oświetlenia na obszarze LPR w miejscowościach Ułęż, Sobieszyn. Dodatkowy zakres obejmował budowę oświetlenia w m. Białki Dolne, Sobieszyn i Ułęż. Łącznie wymienionych zostało 229 opraw i zamontowanych 86. Grupą docelową byli mieszkańcy Gminy Ułęż.
6.	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w gminie Ułęż	663 508,85 zł	Przedmiotem projektu była głęboka modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej zlokalizowanego pod adresem Sobieszyn 4B, 08-504 Sobieszyn, wraz z montażem na dachu budynku instalacji solarnej oraz instalacji fotowoltaicznej o mocy 20 kWp.
7.	Utworzenie LOWE w gminie Ułęż	313 991,18 zł	Projekt miał na celu podniesienie jakości edukacji osób dorosłych w gminie Ułęż poprzez utworzenie Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji (LOWE). Odpowiadał on na zidentyfikowane potrzeby edukacyjne mieszkańców, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób posiadających niskie kompetencje podstawowe. W ramach przedsięwzięcia rozwinięto lokalną ofertę edukacyjną oraz wspierano ideę uczenia się przez całe życie poprzez realizację działań edukacyjnych, doradczych i aktywizujących. Zakres projektu został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb edukacyjnych mieszkańców przeprowadzonej w 2024 roku. Działania realizowano w oparciu o szkołę podstawową prowadzoną przez Gminę Ułęż, w której utworzono Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji.
8.	Łączmy siły! Integracja społeczna w Gminie Ułęż	841 541,73 zł	Celem projektu jest aktywizacja i integracja społeczna 90 mieszkańców Gminy Ułęż zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz osób doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego. Projekt realizowany będzie w okresie od 01.05.2025 r. do 30.06.2027 r. i obejmie działania służące rozwijaniu kompetencji społecznych, przeciwdziałaniu wykluczeniu oraz wzmacnianiu integracji społeczności lokalnej. Zakres projektu obejmuje zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia zajęć oraz realizację wsparcia w formie treningów, zajęć grupowych i indywidualnych, spotkań integracyjnych oraz wyjazdów. Działania będą

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość projektu	Cel projektu
			ukierunkowane na rozwój kompetencji społecznych i interpersonalnych uczestników, aktywizację społeczną oraz integrację międzypokoleniową mieszkańców gminy.
	Budowa i modernizacja infrastruktury kulturalnej i sportowej na terenie gminy Ułęż	2 674 881,00 zł	W ramach projektu, dofinansowanego z Programu Rządowego Fundusz Polski Ład, zrealizowano budowę zaplecza sanitarno-szatniowego przy Gminnym Obiekcie Sportowym w Sobieszynie, budowę i wyposażenie profesjonalnej sceny plenerowej przy Gminnym Ośrodku Kultury w Ułężu wraz z zagospodarowaniem terenu oraz dokończono modernizację budynku OSP i świetlicy wiejskiej w Sarnach. Inwestycja przyczyniła się do poprawy warunków prowadzenia działalności sportowej, kulturalnej i społecznej, zwiększając dostępność oraz funkcjonalność infrastruktury publicznej dla mieszkańców gminy.
Suma (ogólna wartość projektów)		17 059 719,11 zł (całkowita wartość projektów)	

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapakdotacji.gov.pl/> [Dostęp: 18.06.2026] oraz Raporty o stanie Gminy Ułęż

9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Najistotniejszym źródłem finansowania działań, projektów i przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 jest Unia Europejska. Ponadto zabezpieczenie finansowe stanowi także budżet gminy — wspierany przez środki budżetu państwa, środki budżetów samorządów, środki prywatne oraz inne środki publiczne. Poniżej przedstawiono wybrane źródła dofinansowania wraz z krótkim opisem.:

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW)

Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej kontynuuje wsparcie dla wschodnich województw na lata 2021 - 2027, w celu przyspieszenia ich rozwoju. Program ten został sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), którego głównymi założeniami są utrwalenie warunków sprzyjających konkurencyjności gospodarki oraz wyższa jakość życia w 6-ciu województwach Polski Wschodniej: warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim, świętokrzyskim, podkarpackim oraz mazowieckim (bez Warszawy i otaczających ją powiatów).

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 (FEL 2021-2027)

Program skupia się na wzmocnieniu i efektywnym wykorzystaniu gospodarczych i społecznych potencjałów regionu, sprzyjające zintegrowanemu, zrównoważonemu i inteligentnemu rozwojowi województwa lubelskiego, ukierunkowanemu na wysoką jakość życia i bezpieczeństwo jego mieszkańców. Fundusze pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Priorytet VII Rozwój Infrastruktury Społecznej I Zdrowotnej

Cel szczegółowy 1. — Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online.

Cel szczegółowy 2. — Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.

Cel szczegółowy 4. — Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.

Priorytet VIII Zwiększanie Spójności Społecznej

Cel szczegółowy 1. — Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.

Cel szczegółowy 4. — Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.

Cel szczegółowy 5. — Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.

Priorytet XI Rozwój Zrównoważony Terytorialnie

Cel szczegółowy 2. — Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS)

Program ten został zaplanowany na wspieranie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochronę środowiska oraz przeciwdziałanie wraz z adaptacją do zmian klimatu. Wśród jego założeń znajduje się wspieranie inwestycji związanych z poprawą jakości infrastruktury drogowej, poprawą wydolności ochrony zdrowia, a także wykorzystaniem potencjału tkwiącego w dziedzictwie kulturowym. Celem programu jest wpłynięcie na zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy kraju.

Priorytet I. Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności**2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych**

Poprawa efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej i gospodarki o obiegu zamkniętym, wspieranie przystosowania do zmian klimatu, a także wzmacnianie ochrony przyrody i zielonej infrastruktury

Priorytet VII. Kultura**4.6 Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacji społecznych**

Planowana interwencja obejmuje rozwój infrastruktury kultury oraz ochronę dziedzictwa kulturowego w celu wzmocnienia ich potencjału w zakresie oddziaływania na rozwój gospodarczy i włączenie społeczne. Efektem planowanych działań będzie wzrost udziału społeczeństwa w życiu kulturalnym oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej regionów. Wsparcie ukierunkowane zostanie po pierwsze na tworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych stymulujących do aktywnego uczestnictwa w kulturze i w życiu społecznym, w tym eliminację barier w dostępie do kultury dla grup z różnych przyczyn wykluczonych.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).

Program, który uwzględnia wszelkie działania dla poprawy szeroko rozumianego rozwoju społecznego. Zapewnia wsparcie na rzecz: zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami; poprawy sytuacji na rynku pracy; zapewniania opieki nad dziećmi; integracji społecznej; ochrony zdrowia; podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji oraz rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej.

Priorytet I. Lepsze polityki dla rozwoju społecznego

Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących na rynku pracy, wspieranie niedyskryminacji, dostosowywanie uczestników rynku pracy do zmian, poprawa włączenia społecznego i integracji społeczno-gospodarczej.

Wspieranie dostępu do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Priorytet III. Równe szanse dla osób z niepełnosprawnościami
Wspieranie aktywnego włączenia społecznego, promowanie równości szans i niedyskryminacji
Priorytet VI. Innowacje społeczne
Opracowywanie, testowanie, upowszechnianie i podejmowanie działań w zakresie włączenia wybranych nowych rozwiązań do polityki lub praktyki.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Ułęż może być finansowana nie tylko ze środków wskazanych dla poszczególnych projektów, ale również z innych dostępnych źródeł krajowych i zagranicznych. W zależności od charakteru przedsięwzięcia możliwe jest ubieganie się o wsparcie ze środków funduszy krajowych, programów rządowych, funduszy celowych, a także środków prywatnych i społecznych.

W szczególności potencjalnymi źródłami finansowania projektów infrastrukturalnych, społecznych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i środowiskowych mogą być:

- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Fundusz Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego,
- środki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przeznaczone na aktywizację społeczną, wsparcie seniorów, rodzin oraz osób z niepełnosprawnościami,
- środki Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przeznaczone na ochronę dziedzictwa kulturowego i rozwój infrastruktury kultury,
- środki Ministerstwa Sportu i Turystyki przeznaczone na rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
- środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- środki Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, wspierające rozwój społeczeństwa obywatelskiego, działalność organizacji pozarządowych, wolontariat, inicjatywy lokalne oraz przedsięwzięcia służące integracji i aktywizacji społeczności lokalnych,
- środki Programu „Działaj Lokalnie”, wspierającego lokalne inicjatywy społeczne, edukacyjne, kulturalne, integracyjne i międzypokoleniowe realizowane przez organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne we współpracy z samorządami,

- fundusze i programy realizowane przez fundacje korporacyjne, m.in. Fundację PZU, Fundację BGK, Fundację ORLEN, Fundację Biedronki oraz inne podmioty wspierające rozwój społeczności lokalnych,
- środki własne Gminy Ułęż i jej jednostek organizacyjnych,
- środki budżetu państwa,
- środki budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego,
- środki partnerów społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji kultury, przedsiębiorców oraz innych podmiotów prywatnych,
- inne krajowe i zagraniczne środki publiczne dostępne w okresie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Dobór źródła finansowania będzie uzależniony od zakresu rzeczowego projektu, dostępności programów wsparcia oraz warunków określonych przez instytucje finansujące.

9.6 Podsumowanie komplementarności

Poniżej przedstawiono podsumowanie komplementarności GPR na poziomie celów strategicznych i kierunków działań. Do zobrazowania komplementarności wykorzystano matrycę przedstawiającą wzajemne zależności pomiędzy poszczególnymi projektami rewitalizacji a celami strategicznymi i przypisanymi im kierunkami działań.

Tabela 71. Realizacja przez poszczególne projekty kierunków działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż

Nr	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Cele strategiczne i kierunki działań													
		CS 1				CS.2				CS 3					
		KD 1.1	KD 1.2	KD 1.3	KD 1.4	KD 2.1	KD 2.2	KD 2.3	KD 2.4	KD 3.1	KD 3.2	KD 3.3	KD 3.4	KD 3.5	KD 3.6
1	Zagospodarowanie centrum Ułęża na cele kulturalne i rekreacyjne														
2	„Ułęż - historia i kultura” – cykl spotkań integracji międzypokoleniowej														
3	Organizacja Klubu Seniora														
4	Adaptacja budynków w obrębie Zespołu Szkół Ogólnokształcących na cele społeczne wraz z zagospodarowaniem teren														
5	Aktywna rodzina														
6	Przebudowa zabytkowego budynku szkoły w Sobieszynie oraz dostosowanie budynków Zespołu Szkół im. hr. Kickiego w Sobieszynie do stworzenia nowoczesnej jednostki szkoleniowej.														
7	Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie														
8	Modernizacja placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie														
9	Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż														
10	Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy Ułęż														
11	Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu														

12	Przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu														
13	Przebudowa rozbudowa budynków na terenie Bazy w Ułężu														
14	Budowa modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Sobieszyn Ułęż														
15	Przebudowa/modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego w Ułężu przy ZSO w Sobieszynie														
16	Budowa żłobka-przedszkola w miejscowości Sobieszyn														
17	Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn														
18	Przebudowa modernizacja budynków strażnic OSP w Sobieszynie i Ułężu														
19	Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Sobieszynie i Ułężu														
20	Re-witalizacja społeczna w Gminie Ułęż														
21	Rozbudowa istniejącego Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”														

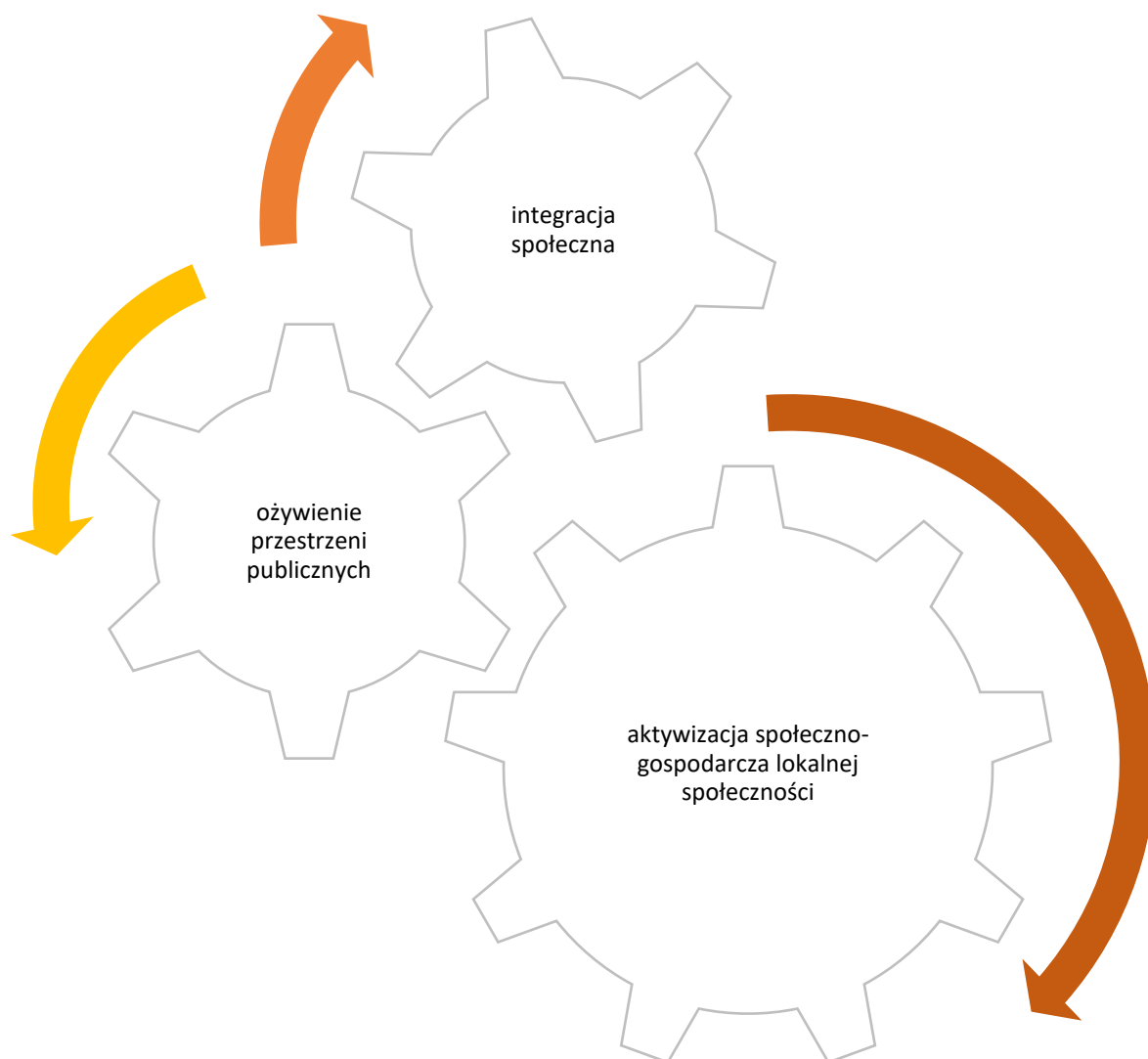
Źródło: opracowanie własne

Analiza komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazuje, że wszystkie projekty ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Ułęż przyczyniają się do realizacji założonych celów strategicznych oraz odpowiadają na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji. Szczególnie silne powiązania występują pomiędzy projektami infrastrukturalnymi i społecznymi, które wzajemnie się uzupełniają, zapewniając zarówno poprawę jakości przestrzeni publicznych i infrastruktury, jak i rozwój działań aktywizujących mieszkańców. Największa koncentracja przedsięwzięć dotyczy celu strategicznego związanego z tworzeniem przyjaznej i dostępnej przestrzeni publicznej, co wynika ze skali zidentyfikowanych potrzeb infrastrukturalnych. Jednocześnie projekty społeczne oraz inwestycje służące integracji mieszkańców, rozwojowi usług społecznych, ochronie dziedzictwa kulturowego i wykorzystaniu potencjału turystycznego zapewniają kompleksowy charakter procesu rewitalizacji oraz wzmacniają trwałość osiągniętych efektów.

9.7 Mechanizmy integracji

Mechanizmy integracji są uzupełnieniem opisanej we wcześniejszym podrozdziale komplementarności. Integracja poszczególnych przedsięwzięć zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 stanowi nieodłączną część procesu rewitalizacji, a polega na połączeniu działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Głównym źródłem zbudowania trzech autonomicznych poziomów integracji przedsięwzięć jest założenie, że każde z działań zwiększa swój własny potencjał czerpiąc z innych, a tym samym zwiększa ich potencjał oddziałując na nie. Można więc stwierdzić, że mechanizmy integracji wzmacniają sprzężenie zwrotne pomiędzy planowanymi przedsięwzięciami.

Grafika 26 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne

Najistotniejszymi mechanizmami integracji zaplanowanej w ramach GPR interwencji będą poniżej przedstawione czynniki:

Integracja na poziomie celów

Mechanizm integracji w tym zakresie został wdrożony na poziomie opracowania dokumentu i będzie kontynuowany w okresie jego wdrażania. Etap opracowania dokumentu uwzględniał takie mechanizmy jak:

- a) Konsultacje w sprawie wytyczonego obszaru zdegradowanego i wyznaczonych na jego podstawie podobszarów rewitalizacji – etap ten rozpoczął mechanizm integracji poprzez uruchomienie procesu udziału interesariuszy w tworzeniu GPR.
- b) Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych do GPR - otwarty nabór przedsięwzięć przełożył się na stworzenie pola do weryfikacji przedsięwzięć z punktu widzenia ich oddziaływania na podobszary rewitalizacji i zaplanowania kompleksowej oraz zintegrowanej interwencji.

W fazie wdrażania, mechanizmem integracji na poziomie celów będzie proces monitoringu – sprawdzenie osiąganych celów i formułowania zaleceń określających dalsze kroki wdrażania dla GPR.

Integracja na poziomie partycypacji społecznej (w zarządzaniu wdrażaniem GPR)

Mechanizm ten będzie realizowany poprzez:

- a) Powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego - podstawową funkcją Komitetu będzie ocenianie postępu wdrażania GPR z punktu widzenia integracji i komplementarności podejmowanych działań przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji.
- b) Współpracę ze środowiskiem interesariuszy GPR, w tym m.in. seniorów, młodzieży, podmiotów świadczących usługi dla osób zagrożonych wykluczeniem, głównie osób z niepełnosprawnościami i osób bezrobotnych, z przedstawicielami organizacji pozarządowych w zakresie realizowanych działań rewitalizacyjnych.
- c) Systematyczne spotkania z interesariuszami procesu rewitalizacji.
- d) Uzupełniającym instrumentem integracji będzie kontrola społeczna procesu wykonywana dzięki publikacji i opiniowaniu sprawozdań z monitoringu GPR.

Integracja na poziomie zarządzania wdrażaniem

Mechanizm związany z ustawiczną oceną postępu wdrażania GPR realizowany będzie poprzez monitoring i ewaluację.

Na poziomie mechanizmów integracji monitoring oraz ewaluacja zostaną wykorzystane do prowadzenia procesu zarządzania, zgodnie z zaplanowanymi celami, równocześnie odnosząc się do mierzalnych wskaźników, co pozwoli na weryfikację realizacji celów, przez co także ocenę integracji GPR. Monitoring oraz ewaluacja zostały opisane w rozdziale 12.

9.8 Dostępność

W trakcie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 wzięto pod uwagę wszelkie zasady dostępności wymagane przez ustawodawcę. Natomiast wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne zbadano pod kątem zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w zapisach Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r.²¹. Tym samym realizowane w ramach programu rewitalizacji projekty obejmują kwestie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej:

Dostępność architektoniczna

- a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
- b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
- c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
- d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego,
- e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób.

Dostępność cyfrowa

wymagania określone w ustawie²² z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

²¹ Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 poz. 2240).

²²t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1440.

Dostępność informacyjno-komunikacyjna

- a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się w języku migowym i innych środkach komunikowania się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Wszystkie zgłoszone propozycje projektowe zostały przeanalizowane pod kątem wprowadzenia możliwych udogodnień. Celem tego działania była poprawa warunków funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami, którzy są narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby.

10. Indykatywne ramy finansowe

Kluczowym warunkiem powodzenia procesu rewitalizacji, poza aktywnym zaangażowaniem społeczności lokalnej i współpracą różnych podmiotów, jest zapewnienie odpowiednich i zróżnicowanych źródeł finansowania, które pokryją planowane przedsięwzięcia. Dywersyfikacja finansowania, uwzględniająca różne źródła, takie jak środki budżetu gminy, fundusze europejskie, krajowe programy wsparcia, jak również potencjalne środki komercyjne (kredyty, pożyczki, obligacje komunalne), zwiększa szanse na skuteczną i efektywną realizację celów rewitalizacji.

W przypadku Gminy Ułęż, na etapie zbierania propozycji projektów rewitalizacyjnych, dominującymi przedsięwzięciami były projekty z zakresu infrastruktury publicznej i przestrzeni ogólnodostępnych. Nie wpłynęły natomiast propozycje przedsięwzięć od podmiotów prywatnych deklarujących chęć współfinansowania działań rewitalizacyjnych. Jednakże, biorąc pod uwagę dynamiczny charakter procesu rewitalizacji oraz jego długoterminową perspektywę, Gmina zakłada możliwość aktywizacji sektora prywatnego na kolejnych etapach realizacji Programu, pozostając otwartą na wszelkie inicjatywy i zgłoszenia ze strony przedsiębiorców oraz innych podmiotów prywatnych. Tabela przedstawiająca źródła finansowania przedsięwzięć ma charakter orientacyjny i będzie dostosowywana w trakcie realizacji Programu w zależności od pojawienia się nowych źródeł finansowania. Na podstawie prowadzonych szacunków ogólny koszt realizacji wszystkich zadań wynosi 70 530 000,00 zł.

Tabela 72 Indykatywne ramy finansowe (aktualizacja)

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
1.	Zagospodarowanie centrum Ułęża na cele kulturalne i rekreacyjne.	Ułęż działka nr 285/1, 285/2	EFRR, FELU.11.04, Budżet gminy Polski Ład	700 000,00 zł
2.	„Ułęż - historia i kultura” – cykl spotkań integracji między-pokoleniowej.	Ułęż, obszar rewitalizacji, nowo zagospodarowana przestrzeń publiczna przy GOK (działki nr 285/1, 285/2)	EFS, FELU.08.09, Budżet gminy	220 000,00 zł
3.	Organizacja Klubu Seniora.	Sobieszyn, działka nr 1132/1	EFRR, FELU.11.04, FELU.08.05, Budżet gminy	1 100 000,00 zł
4.	Adaptacja budynków w obrębie Zespołu Szkół Ogólnokształcących na cele społeczne wraz z zagospodarowaniem terenu.	Sobieszyn, działka nr 1132/1 (obecny budynek internatu, budynek po tzw. Drewniaku, budynek ZSO, szlaki komunikacyjne w obrębie wszystkich obiektów i zagospodarowanej przestrzeni)	EFRR, FELU.11.04, FELU.08.05, FELU.08.01, Budżet gminy	2 100 000,00 zł

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
5.	Aktywna rodzina.	Sobieszyn, działka nr 1132/1 (w budynkach zrewitalizowanych – projekt nr 4)	EFS, FELU.08.01, FELU.08.02, FELU.08.04, Budżet gminy	350 000,00 zł
6.	Przebudowa zabytkowego budynku szkoły w Sobieszynie.	Sobieszyn, działka nr 1359/8	EFRR, FELU.11.04, FELU.07.02, Budżet Powiatu Ryckiego	25.000.000,00 zł
7.	Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie.	Sobieszyn, działka 480	EFRR, FELU.11.04, Środki prywatne Budżet gminy	5 000 000,00 zł
8.	Modernizacja placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie.	Sobieszyn, 1132/1 (przy budynku Zespołu Szkół w miejscu obecnego placu zabaw)	EFRR, FELU.11.04, Środki prywatne Budżet gminy	300 000,00 zł
9.	Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż.	Ułęż działka nr 571/2; Sobieszyn działki nr 1382/7, 1382/8, 1382/9, 1370/2; Żabianka działka nr 190.	EFRR, FELU.11.04, Budżet gminy	300 000,00 zł
10.	Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy Ułęż	Ułęż, działka 571/2 (numer budynku 168).	EFRR FELU.11.04. FELU.11.06 Budżet gminy. Inne dostępne środki zwłaszcza w zakresie OZE oraz dostępności	10 000 000,00 zł
11.	Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu	Ułęż, działka 571/2	EFRR FELU.11.04, FELU.11.05 Budżet gminy	3 000 000,00 zł
12.	Przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu	Ułęż, działki 163/12, 163/13, 163/14, 163/19	EFRR FELU.11.04 Budżet gminy	3 000 000,00 zł
13.	Przebudowa rozbudowa budynków na terenie Bazy w Ułężu	Ułęż, działki 163/14, 163/9	EFRR FELU.11.04 Budżet gminy	3 000 000,00 zł
14.	Budowa modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Sobieszyn Ułęż	Sobieszyn - działki 1376, 443 Ułęż - działka 196	EFRR FELU.11.04 Budżet gminy	2 000 000,00 zł
15.	Przebudowa/modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego w Ułężu przy ZSO w Sobieszynie	Ułęż, działka 788	EFRR FELU.11.04 Budżet gminy	1 500 000,00 zł
16.	Budowa żłobka-przedszkola w miejscowości Sobieszyn	Sobieszyn, działka 1132/1	EFRR FELU.11.04 Budżet gminy	2 000 000,00 zł
17.	Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn	Sobieszyn, działka 474	EFRR FELU.11.04 Budżet gminy	200 000,00 zł

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Potencjalne źródła finansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia [zł]
18.	Przebudowa modernizacja budynków strażnic OSP w Sobieszynie i Ułężu	Sobieszyn dz. 480, Ułęż działka 712	EFRR FELU.11.04 Budżet gminy	3 000 000,00 zł
19.	Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Sobieszynie i Ułężu	Sobieszyn dz. 480, Ułęż działka 712	EFRR FELU.11.04 Budżet Gminy	4 000 000,00 zł
20.	Re-witalizacja społeczna w Gminie Ułęż	Ułęż, Sobieszyn, Żabianka	Budżet gminy. Inne dostępne środki publiczne i prywatne	60 000,00 zł
21	Rozbudowa istniejącego Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”	Poza podobszarami rewitalizacji	Środki prywatne	4 000 000,00 zł
SUMA				70 530 000,00 zł
W tym środki zaangażowanego kapitału prywatnego				4 000 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

11. Opis struktury zarządzania

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji zadaniem własnym samorządu gminnego jest przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie. Głównymi stronami przy wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 są **Urząd Gminy Ułęż na czele z Wójtem Gminy, Rada Gminy Ułęż, Komitet Rewitalizacji oraz miejskie jednostki organizacyjne.**

Organem mającym ustawowe umocowanie do zarządzania GPR jest **Wójt Gminy Ułęż**, będący **Operatorem procesu rewitalizacji**, który ustanawia pozostałe elementy organizacyjne struktury zarządzania wdrożeniem.

Zarządzanie GPR będzie odbywać się w ramach istniejących struktur Urzędu Gminy Ułęż. Całością realizacji programu zarządzać będzie **stanowisko ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego w Urzędzie Gminy**. Taki przyjęty schemat zarządzania nie generuje dodatkowych kosztów w ramach zarządzania programem.

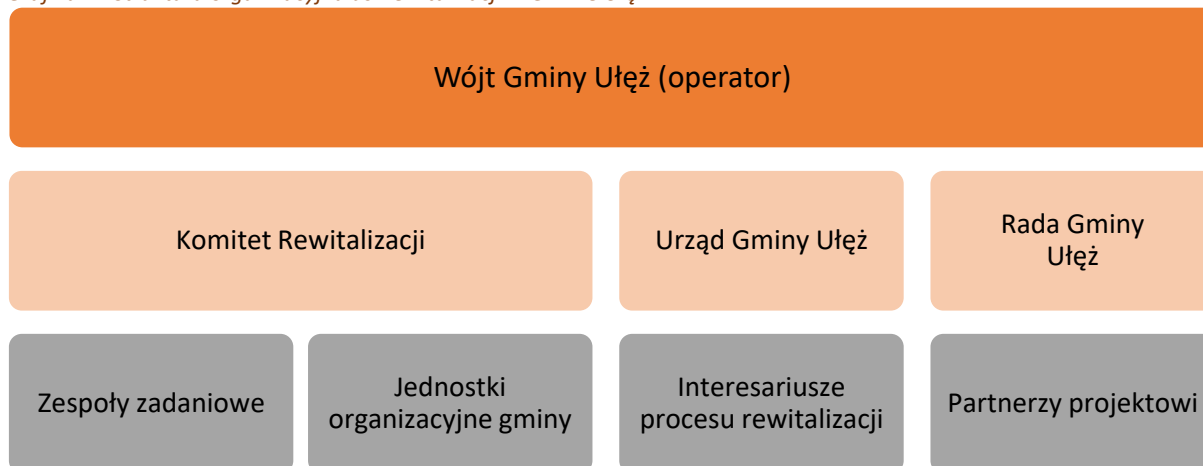
Ponadto w realizacji zadań w ramach GPR potencjalnie ważną rolę w strukturze zarządzania, czy też wdrażania przypisano partnerom projektowym, zgodnie z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057). Na podstawie art. 28a Ustawy w celu wspólnej realizacji projektów, mogą być tworzone partnerstwa, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt (zwany projektem partnerskim), na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne gminy będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Ułęż Wieloletnią Prognozą Finansową (WPF) oraz poszczególnymi budżetami rocznymi. Spójność niniejszego programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację przedsięwzięć zaplanowanych i zhierarchizowanych w WPF.

Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi Wójt Gminy Ułęż może powoływać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za częściowe funkcje zarządzania przedsięwzięciem. Ideą powołania ww. zespołów jest właściwe przygotowanie przedsięwzięcia od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania opisu przedmiotu zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzania przepływem dofinansowania, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Poniżej przedstawiono poszczególne ogniwa zarządzania, uwzględniając, strukturę organizacyjną, zakresy kompetencji oraz proces aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Grafika 27 Struktura organizacyjna ds. rewitalizacji w Gminie Ułęż

Źródło: opracowanie własne

Poniżej szerzej opisano zakres zadań i rolę wymienionych wyżej realizatorów zadań w ramach zarządzania GPR:

Stanowisko ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego

Zakres kompetencji komórki został wskazany w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Ułęż (Załącznik do Zarządzenia Nr 46/21 Wójta Gminy Ułęż w sprawie zmiany Zarządzenia NR 140/19 z dnia 23 grudnia 2019 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Ułęż)

Do obowiązków ww. stanowiska, należą między innymi:

- a. prowadzenie spraw związanych z prowadzeniem inwestycji, modernizacji i remontów, przygotowanie i nadzór nad realizacją inwestycji, modernizacji i remontów
- b. przygotowywanie umów na roboty budowlane, prace projektowe i nadzory inwestorskie,
- c. organizacja odbiorów końcowych i przeglądów gwarancyjnych wykonanych zadań inwestycyjnych,
- d. rozliczanie zadań inwestycyjnych w zakresie finansowym i rzeczowym
- e. przygotowywanie umów na roboty budowlane, prace projektowe i nadzory inwestorskie,
- f. organizacja odbiorów końcowych i przeglądów gwarancyjnych wykonanych zadań inwestycyjnych,
- g. rozliczanie zadań inwestycyjnych w zakresie finansowym i rzeczowym

Jednostki pomocnicze

— to pozostałe gminne jednostki organizacyjne, które stanowią aparat pomocniczy dla Wójta Ułęża. Jednostki te będą bezpośrednio zaangażowane w realizację przedsięwzięć ujętych w GPR,

zgodnie z ich właściwościami. Przede wszystkim: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury, Gminno-Szkolny Klub Sportowy w Ułężu.

Interesariusze rewitalizacji

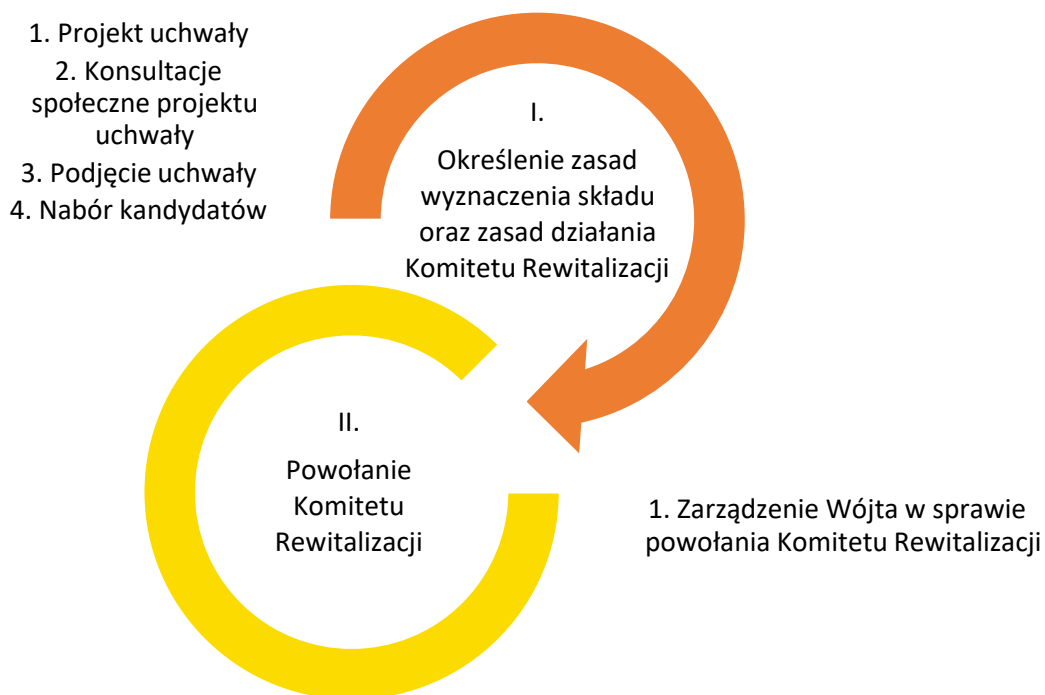
— biorą udział w zarządzaniu rewitalizacją poprzez swój udział w Komitecie Rewitalizacji oraz w formach przewidzianych w rozdziale 13.2 – uspołecznienie wdrażania GPR (między innymi poprzez zaangażowanie organizacji społecznych i innych interesariuszy rewitalizacji powołanych do Komitetu).

Komitet Rewitalizacji

— będzie współpracował z Gminą Ułęż podczas realizacji i monitorowania GPR oraz brał udział w procesie aktualizacji Programu. Rolą Komitetu Rewitalizacji jest wsparcie doradcze Wójta Gminy Ułęż w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR oraz prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami gminy. Komitet może inicjować również partnerstwa między samorządem a partnerami projektowymi w celu realizacji przedsięwzięć zapisanych w GPR.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Gminy w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. W 2024 r. Rada Gminy Ułęż przyjęła Uchwałę nr LX/343/24 Rady Gminy Ułęż z dnia 26 stycznia 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Podjęcie uchwały zostało poprzedzone konsultacjami społecznymi.

Grafika 28. Schemat funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Realizatorzy zadań GPR

Według zawartej w niniejszym dokumencie listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych (Rozdział 8), do podmiotów mających obowiązek realizacji projektów należą (oprócz instytucji gminnych): Starostwo Powiatowe w Rykach oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Sobieszynie. Wskazane podmioty będą odpowiedzialne za realizację zadań na każdym etapie ich realizacji – od pozyskania i zagwarantowania finansowania inwestycji, przez przygotowanie dokumentacji projektowej do realizacji projektu i utrzymania jego efektów w okresie trwałości.

12. System monitoringu i ewaluacji

System monitoringu jest sposobem systematycznej oceny postępów i stopnia zaawansowania procesu rewitalizacji. Oceny dokonuje się na wszystkich etapach realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024–2030, w oparciu o dane pozyskiwane z raportów rocznych, sprawozdań oraz informacji od realizatorów przedsięwzięć. Monitoring prowadzony będzie równolegle do realizowanych zadań i polegać będzie na pozyskiwaniu i analizie informacji dotyczących stopnia realizacji działań, zgodności z założeniami programu oraz ocenie aspektów finansowych, technicznych i społecznych.

Za organizację, koordynację i nadzór nad systemem monitoringu i ewaluacji odpowiada Sekretarz Gminy Ułęż. Wspierany on będzie przez pracowników Urzędu Gminy Ułęż, w szczególności przez:

- Stanowisko ds. gospodarki odpadami, ochrony środowiska i ochrony przyrody, opłat komunalnych i czynszów,
- Stanowisko ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i zagospodarowania przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, działalności gospodarczej, rolnictwa i leśnictwa.

Do zadań zespołu należeć będzie m.in. gromadzenie danych wskaźnikowych, przygotowywanie i aktualizacja kart monitoringu projektów, kontakt z jednostkami organizacyjnymi gminy oraz zewnętrznymi partnerami zaangażowanymi w realizację GPR, a także opracowywanie zbiorczych raportów z realizacji programu.

W proces monitoringu i ewaluacji włączone będą także następujące jednostki i interesariusze:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminny Ośrodek Kultury,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Sobieszynie,
- Rada Gminy Ułęż,
- Komitet Rewitalizacyjny,
- Sołtysi miejscowości objętych rewitalizacją,
- Podmioty społeczne, gospodarcze i mieszkańcy – jako interesariusze lokalni,
- Organizacje pozarządowe, Koła Gospodyń Wiejskich, lokalne stowarzyszenia i kluby sportowe,
- Starostwo Powiatowe w Rykach oraz inne jednostki administracji publicznej,
- Realizatorzy konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Dla zapewnienia przejrzystości i systematyczności procesu, monitoring będzie odbywał się w rocznych cyklach, a dane będą zbierane za pomocą kart monitoringu oraz ankiet oceniających realizację przedsięwzięć. Dane zostaną następnie zestawione, przeanalizowane i ujęte w zbiorczych raportach rocznych, które będą przekazywane Komitetowi Rewitalizacyjnemu i Radzie Gminy Ułęż.

Do oceny realizacji GPR wykorzystywane będą wskaźniki ilościowe i jakościowe – zarówno te użyte w diagnozie przy delimitacji obszaru zdegradowanego, jak i wskaźniki specyficzne przypisane do poszczególnych celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Będą one podstawą do oceny skuteczności, efektywności i oddziaływania podejmowanych działań.

Udział interesariuszy lokalnych w procesie monitoringu i ewaluacji zapewniony zostanie poprzez:

- otwarte konsultacje i spotkania (minimum raz w roku),
- ankiety i badania opinii społecznej,
- udział Komitetu Rewitalizacyjnego w opiniowaniu raportów,
- publikację wyników monitoringu w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Gminy.

Tak skonstruowany system monitoringu zapewnia pełne włączenie jednostek organizacyjnych Gminy oraz kluczowych interesariuszy lokalnych, a także umożliwia efektywne zarządzanie procesem rewitalizacji i dostosowywanie go do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.

12.1 Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR (ewaluacja)

Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR — zwana również ewaluacją — będzie realizowana w trzyletnich cyklach. Obejmować będzie całość działań zaplanowanych do realizacji w ramach GPR, w tym pośrednią ocenę osiągnięcia wskaźników przypisanych poszczególnym celom. Poniżej zaprezentowano strukturę uprawnień i odpowiedzialności w ramach ewaluacji.

Tabela 73 Organizacja procesu ewaluacji

Stanowisko	Uprawnienie	Odpowiedzialność
Wójt Gminy Ułęż	Wskazanie terminów i sposobów wykonania zadań, zatwierdzenie raportu z ewaluacji okresowej	Za zrealizowanie zadań przewidzianych na dany rok budżetowy, terminowe przekazanie raportu z ewaluacji okresowej Komitetowi Rewitalizacyjnemu i Radzie Gminy Ułęż
Komitet Rewitalizacyjny	Opiniowanie raportu z ewaluacji okresowej	Formułowanie zaleceń i opinii dotyczących wdrażania GPR
Stanowisko ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego	Sprawdzenie raportu	Rzetelność raportu, terminowe przekazanie raportu do zatwierdzenia Wójtowi Gminy Ułęż i do opiniowania Komitetowi Rewitalizacyjnemu
Stanowisko ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego	1. Sprawdzenie poprawności wypełnienia kart, sporządzenie raportu zbiorczego z realizacji zadań ujętych w GPR 2. Przeprowadzenie ankietyzacji podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki gminne) zaangażowanych we wdrażanie GPR	Skompletowanie kart zadań, skompletowanie ankiet, przygotowanie raportu zbiorczego na podstawie informacji zawartych w kartach zadań, weryfikacja wskaźników realizacji GPR

Stanowisko	Uprawnienie	Odpowiedzialność
Pracownicy merytoryczni Urzędu Gminy Ułęż i kierownicy jednostek organizacyjnych	Realizacja zadań ujętych w GPR, sporządzenie sprawozdania z realizacji tych zadań i przygotowanie ankiety ewaluacyjnej	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie kart zadań i ankiety Stanowisku ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego
Podmioty prywatne i publiczne; partnerzy (inne niż jednostki miejskie)	Realizacja zadań ujętych w GPR, wypełnienie ankiet dostarczonych przez pracownika stanowiska ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego	Efektywne (sprawne i skuteczne) wykonanie zadań, terminowe przekazanie ankiet do pracownika stanowiska ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego

Źródło: opracowanie własne

W ramach ewaluacji okresowej przeprowadzane będą następujące czynności:

1. Pracownik wydziału merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej, odpowiedzialny za realizację danego zadania zapisanego w GPR, sporządza sprawozdanie z realizacji w formie karty zadań i ankiety ewaluacyjnej tego zadania, uwzględniające w szczególności poziom osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
2. Wypełnioną kartę zadania i ankietę ewaluacyjną za miniony rok, pracownik referatu merytorycznego lub kierownik jednostki organizacyjnej przekazuje do pracownika stanowiska ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego
3. Pracownik stanowiska ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego przeprowadza badanie przy pomocy ankiety ewaluacyjnej wśród podmiotów prywatnych i publicznych (innych niż jednostki miejskie). Badanie służy ocenie poziomu osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji przedsięwzięcia oraz jego oddziaływanie na mieszkańców obszaru rewitalizacji.
4. Pracownik stanowiska ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego sprawdza wypełnione karty zadań i ankiety ewaluacyjne pod względem kompletności informacji i w przypadku stwierdzenia uchybień, odsyła ją do właściwego kierownika referatu lub kierownika jednostki organizacyjnej w celu naniesienia poprawek. Poprawnie wypełnione ankiety ewaluacyjne zostają skompletowane i poddane analizie.

5. Pracownik stanowiska ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego, na podstawie informacji zawartych w kartach zadań i ankietach ewaluacyjnych, przygotowuje zbiorczy raport, który przekazuje się Wójtowi Gminy Ułęż.
6. Wójt Gminy Ułęż zatwierdza raport i przekazuje go Komitetowi Rewitalizacyjnemu. Raport będzie stanowił podstawę sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania GPR.
7. Komitet Rewitalizacyjny opiniuje raport i przekazuje swoje uwagi i zalecenie Wójtowi Gminy Ułęż.
8. Wójt Gminy Ułęż po uzyskaniu opinii Komitetu Rewitalizacyjnego przekazuje go niezwłocznie Radzie Gminy Ułęż.

Tabela 74 Wskaźniki monitorowania realizacji celów rewitalizacji.

Wskaźnik	Podobszar rewitalizacji	Wartość wskaźnika (2022)	Wartość docelowa wskaźnika	Oczekiwana tendencja zmian*	Źródło danych	Podmiot odpowiedzialny za monitoring
Cel strategiczny 1: zwiększenie poziomu integracji społecznej grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ze szczególnymi potrzebami na obszarze wsparcia						
Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Sobieszyn	163,0	80	↓	GOPS	Urząd Gminy Ułęż
	Ułęż	167,7	80			
	Żabianka	98,0	60			
Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	Sobieszyn	64,2	30	↓	GOPS	
	Ułęż	90,3	40			
	Żabianka	78,4	35			
Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców	Sobieszyn	44,4	15	↓	PUP	
	Ułęż	40,9	10			
	Żabianka	58,8	15			
Cel strategiczny 2: Uzyskiwanie korzyści ekonomicznych w zakresie rewitalizacji obszarów kryzysowych posiadających istotne walory turystyczne						
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Sobieszyn	74,4	85	↑	CEIDG	Urząd Gminy Ułęż
	Ułęż	88,1	100			
	Żabianka	63,8	80			
Cel strategiczny 3: Tworzenie przestrzeni publicznej przyjaznej i dostosowanej do potrzeb wszystkich interesariuszy rewitalizacji						
Liczba obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Sobieszyn	5	0	↓	Urząd Gminy	Urząd Gminy Ułęż
	Ułęż	5	0			
	Żabianka	1	0			
Liczba obiektów użyteczności publicznej	Sobieszyn	1	0	↓	Urząd Gminy	
	Ułęż	2	0			

Wskaźnik	Podobszar rewitalizacji	Wartość wskaźnika (2022)	Wartość docelowa wskaźnika	Oczekiwana tendencja zmian*	Źródło danych	Podmiot odpowiedzialny za monitoring
wymagających termomodernizacji	Żabianka	0	0			

*Gdzie strzałka w górę oznacza oczekiwany wzrost wartości, a strzałka skierowana w dół, jej spadek.

Źródła pozyskiwanych danych:

- Główny Urząd Statystyczny (GUS):
 - Ze strony internetowej GUS możliwe będzie regularne aktualizowanie danych statystycznych na temat demografii, migracji, bezrobocia, ubóstwa, oraz innych wskaźników społeczno-gospodarczych.
 - Podmiot odpowiedzialny: Pracownik stanowiska ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego.
- Lokalne instytucje i organizacje:
 - Dane dotyczące liczby klientów ośrodka pomocy społecznej oraz liczby osób bezrobotnych będą pozyskiwane bezpośrednio od GOPS oraz PUP.
 - Podmiot odpowiedzialny: Pracownik stanowiska ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego.
- Urząd Gminy Ułęż:
 - Dane dotyczące realizacji projektów infrastrukturalnych, dostępności terenów rekreacyjnych, zabytków oraz bioróżnorodności będą zbierane przez odpowiednie wydziały Urzędu Gminy.
 - Podmiot odpowiedzialny: stanowisko ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego we współpracy z odpowiednimi wydziałami Urzędu Gminy.

12.2 Monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Jak wskazano w powyższym podrozdziale monitorowanie postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie przebiegać za pomocą przygotowanych kart projektów w rocznych cyklach. Podmiot realizujący przedsięwzięcia rewitalizacyjne będzie zobligowany do wypełnienia karty projektu, zgodnie z wzorem załączonym poniżej.

Tabela 75 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa projektu	
Cel ogólny realizacji projektu	
Krótki opis działań	
Realizator (wydział/referat/inne)	

Miejsce realizacji (adres)	
Monitorowane wskaźniki	
Wydatkowane środki finansowe	
Zaawansowanie realizacji/przygotowania do realizacji	
Planowana data zakończenia (oddania do użytku/realizacji) projektu	
Data sporządzenia karty	

Źródło: opracowanie własne

W uzasadnionych przypadkach takich jak sytuacja, kiedy realizowane zadanie jest bardziej skomplikowane, dopuszcza się modyfikację wzoru. Wypełnione karty muszą zostać przekazane do Urzędu Gminy Ułęż, ponieważ na ich podstawie zostanie sporządzony raport z realizacji projektów GPR. Następnie ukończony do 31 grudnia danego roku raport, musi zostać przekazany Komitetowi Rewitalizacji jako źródło wiedzy o bieżących postępach w realizacji GPR oraz zostać upubliczniony na stronie internetowej gminy lub w BIP (Biuletynie Informacji Publicznej).

Zgodnie z adnotacjami w kartach przedsięwzięć za monitorowanie postępu prac odpowiedzialni będą:

- Urząd Gminy Ułęż, stanowisko ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego;
- Starostwo Powiatowe w Rykach;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Sobieszynie,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących w Sobieszynie.

W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowo wskaźniki monitorowania poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 76 Wskaźniki monitorowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacji.

Wskaźnik	Wartość/ tendencja docelowa wskaźnika	Numer projektu, do którego przypisano wskaźnik
Wskaźniki produktu		
Powierzchnia nowo zagospodarowanej przestrzeni publicznej	69,9 a	1, 8
Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych	3 szt.	1, 7, 8
Liczba organizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych	15 wydarzeń/rok	2
Liczba obiektów infrastruktury publicznej i społecznej objętych wsparciem lub modernizacją	17 szt.	3, 4, 6, 7, 10, 12, 13, 15, 16, 18
Liczba obiektów kulturalnych, turystycznych i zabytkowych objętych wsparciem	4 szt.	1, 4, 10
Liczba rodzin/osób korzystających z usług wsparcia	20 osób/rok	5
Długość oznakowanych szlaków turystycznych i historycznych	30 km	9
Liczba nowo oznaczonych pomników przyrody	4 szt.	9
Liczba obiektów infrastruktury komunalnej objętych wsparciem	2 szt.	12, 14
Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów rekreacyjnych i sportowych	4 szt.	15, 16, 17

Liczba zakupionych samochodów pożarniczych i elementów wyposażenia dla OSP	2 szt.	19
Liczba zrealizowanych działań społecznych, integracyjnych i profilaktycznych	18 szt.	20
Liczba nowych atrakcji, obiektów i elementów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej utworzonych w ramach rozbudowy parku	10 szt.	21
Wskaźniki rezultatu		
Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do zagospodarowanych przestrzeni publicznych i infrastruktury społecznej	tendencja wzrostowa	1, 8, 10, 11, 13, 15, 16, 17
Liczba osób korzystających z organizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych	650 osób/rok	2
Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	5 szt.	3, 4, 6, 7
Liczba udzielonych porad i konsultacji mieszkańcom w trudnej sytuacji życiowej	50 porad/rok	5
Liczba osób korzystających z nowo utworzonych lub zrewitalizowanych miejsc rekreacyjnych, turystycznych i przestrzeni publicznych	2 350 osób/rok	9, 11, 15, 17
Liczba wydanych publikacji, przewodników i map	150 szt./rok	9
Liczba osób korzystających rocznie z usług publicznych świadczonych w zrewitalizowanych obiektach	1 500 osób/rok	10
Liczba wydarzeń społecznych, edukacyjnych i integracyjnych organizowanych w zrewitalizowanych obiektach i przestrzeniach	15 wydarzeń/rok	10, 11
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	5 szt.	10, 11, 13, 16, 18
Liczba mieszkańców uczestniczących w działaniach aktywizacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych	690 osób/rok	10, 20
Poprawa dostępności usług komunalnych i środowiskowych	2 obiekty	12, 14
Wzrost ilości odpadów zbieranych selektywnie	tendencja wzrostowa	12
Liczba mieszkańców objętych poprawą bezpieczeństwa publicznego	100 osób	14
Liczba dzieci objętych opieką i edukacją w nowo utworzonej placówce	30 osób	16
Wzrost dostępności usług opieki nad dziećmi	1 nowa placówka	16
Liczba mieszkańców korzystających z infrastruktury objętej wsparciem	500 osób/rok	18, 21
Poprawa gotowości operacyjnej jednostek OSP	2 jednostki OSP	19
Liczba uczestników objętych wsparciem w ramach działań społecznych	490 osób	20

Źródło: opracowanie własne

Dane na potrzeby oceny realizacji wskaźników będą agregowane za pośrednictwem realizatorów przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

12.3 Aktualizacja GPR

W przypadku pozyskania środków finansowych na realizację przedsięwzięć z listy uzupełniającej lub problemów rzutujących na niską efektywność w realizacji przedsięwzięć na etapie monitorowania, można wziąć pod uwagę modyfikację i aktualizację programu rewitalizacji. W przypadku wprowadzania zmian i korekt w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych, w dokumencie należy przedstawić ich uzasadnienie. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 może okazać się konieczna, np. w przypadku nieosiągnięcia zakładanych wskaźników podczas monitorowania lub braku terminowości realizacji działań. Zmiana (aktualizacja) gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim był on uchwalony. Procedura ta obejmuje zatem następujące etapy:

1. Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR (co najmniej raz na 3 lata).
2. Opiniowanie oceny przez Komitet Rewitalizacji.
3. Ogłoszenie zaopiniowanej oceny na stronie internetowej miasta i w BIP.
4. Wniosek do Rady Miasta o zmianę programu rewitalizacji.
5. Dokonanie zmian w GPR.
6. Konsultacje społeczne aktualizowanego programu rewitalizacji.
7. Opiniowanie, procedura środowiskowa - nie wymaga uzyskania opinii i przeprowadzenia konsultacji społecznych taka zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji, która nie dotyczy podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz nie wymaga zmiany uchwały dotyczącej ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji (jeżeli w gminie ustanowiona została Specjalna Strefa Rewitalizacji).
8. Podjęcie uchwały.

12.4 Harmonogram realizacji

Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 przedstawia poniższa tabela. Harmonogram zawiera przewidywany okres realizacji dla głównych elementów związanych z jego przyjęciem (uchwaleniem), realizacją oraz dalszą ewaluacją.

Tabela 77 Harmonogram rewitalizacji

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ułęż na lata 2024-2030	Grudzień 2024 r.
Powołanie i rozpoczęcie prac przez Komitet Rewitalizacyjny	2025 r. (w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia GPR)
Wprowadzenie zaplanowanych inwestycji do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ułęż	Niezwłocznie po uchwaleniu GPR
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego	Od 2025 r. do 2030 r. (przynajmniej jedno posiedzenie w ciągu roku)
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach GPR	Od 2025 r. do 2030 r.

Wyszczególnienie	Okres realizacji
Monitoring	Od 2025 r. do 2030 r. (realizowany systematycznie w okresach rocznych)
Ewaluacja okresowa	Od 2027 r. do 2030 r. (realizowana w okresach trzyletnich)
Komunikacja społeczna GPR	Od 2024 r. do 2030 r.
Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji	2026 r. (na mocy Uchwały nr XXV/106/26 Rady Gminy Ułęż z dnia 13 marca 2026 r. w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż).

Źródło: opracowanie własne

12.5 Koszty zarządzania

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 nie przewiduje się konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów zarządzania. Za proces wdrażania, monitoringu* i ewaluacji będzie odpowiedzialny Urząd Gminy, poprzez realizację następujących zadań:

1. **Koordinacja działań rewitalizacyjnych** – monitorowanie postępów prac w poszczególnych projektach oraz współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za ich realizację.
2. **Prowadzenie systemu monitoringu** – gromadzenie danych dotyczących efektów rewitalizacji, w tym wskaźników realizacji celów programu.
3. **Regularne raportowanie** – przygotowywanie okresowych raportów i sprawozdań dla organów nadzorczych i społeczności lokalnej.
4. **Organizacja konsultacji społecznych** – zapewnienie mieszkańcom możliwości zgłaszania uwag i udziału w ocenie programu.
5. **Przeprowadzanie ewaluacji** – ocena skuteczności i efektywności działań rewitalizacyjnych, w tym analiza osiągnięcia założonych celów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Komitet Rewitalizacji powołany przez Wójta Gminy Ułęż jako ciało doradcze, funkcjonować będzie w oparciu o przedstawicieli Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych, jak również wyłonionych przedstawicieli podmiotów publicznych i prywatnych oraz mieszkańców. Praca w ramach Komitetu Rewitalizacyjnego będzie miała charakter społeczny, nieodpłatny.

**W przypadku ewaluacji dopuszcza się zlecenie opracowania badania ewaluacyjnego podmiotowi zewnętrznemu. Zaangażowanie wyspecjalizowanego podmiotu realizującego tego typu usługi możliwe będzie w przypadku dysponowania wolnymi środkami w budżecie miasta.*

13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej

13.1 Uspółecznienie opracowania GPR

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 opracowany został przy współudziale społeczności lokalnej zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Wszystkie podjęte w tym celu działania polegały na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzeniu skierowanych do interesariuszy działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji (celach, zasadach, przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowywaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności Gminnego Programu Rewitalizacji,
- zapewnieniu możliwości wypowiedzenia się interesariuszy w czasie przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

W związku z pracami nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 w ramach partycypacji społecznej Urząd Gminy przeprowadził konsultacje społeczne na każdym etapie tworzenia dokumentu. Program opracowany został metodą partycypacji społecznej zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

1. **Konsultacje projektu uchwały Rady Gminy Ułęż w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż:**

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż. Zostały ogłoszone na podstawie art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 40), art. 6 ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Zasady, tryb i termin przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż określiło Zarządzenie Nr 61/23 Wójta Gminy Ułęż z dnia 10.07.2023 r. Konsultacje przeprowadzono w terminie od dnia 18.07.2023 r. do dnia 14.08.2023 r. Informacja o konsultacjach społecznych rozpowszechniana była poprzez: stronę internetową gminy, BIP, w siedzibie Urzędu. Uprawnionymi do uczestnictwa w konsultacjach społecznych byli mieszkańcy oraz wszystkie działające na obszarze gminy podmioty społeczno-gospodarcze, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne. Konsultacje były przeprowadzone w następujących formach:

- 1) zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez wypełnienie formularza dostępnego w Urzędzie Gminy w Ułężu oraz na stronie internetowej gminy: <https://gminaulez.eu/>
- 2) spotkania otwartego dla interesariuszy procesu rewitalizacji, które odbyło się w dniu 08.08.2023 r. o godz. 10:00 w Urzędzie Gminy Ułęż, Ułęż 168, 08-504 Ułęż,
- 3) wypełnienia elektronicznego formularza ankiety dostępnej pod linkiem: <https://forms.gle/b4kvu9jNV54nzFp37>

Projekt uchwały był umieszczony na stronach internetowych www.gminaulez.eu.pl i www.ugulez.bip.lubelskie.pl oraz wyłożony w siedzibie Urzędu Gminy w Ułężu w okresie od 18.07.2023 r. do 14.08.2023 r.

Poprzez formularz konsultacyjny online wpłynęło 20 formularzy, które nie zawierały merytorycznych uwag do przedmiotu prowadzonych konsultacji. W trakcie spotkania, w którym wzięło udział 10 osób, wpłynęły dwie uwagi. Wnioski w nich zawarte znalazły odzwierciedlenie w diagnozie pogłębionej obszaru rewitalizacji. W trakcie spotkania zaprezentowano wyniki i podsumowanie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Ułęż.

Grafika 29 Otwarte spotkanie dla interesariuszy procesu rewitalizacji

Źródło: dokumentacja fotograficzna własna.

2. Jednocześnie do prowadzonych konsultacji w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeprowadzono ankietę on-line dotyczącą zebrania opinii mieszkańców o zasadności dokonanego wyboru oraz głównych wyzwań i barier charakteryzujących obszar rewitalizacji w Gminie Ułęż. W ramach prowadzonej ankiety na temat zaproponowanego obszaru rewitalizacji wpłynęło 15 formularzy z opiniami i propozycjami rozwoju tego obszaru. Wnioski w nich zawarte znajdują odzwierciedlenie w diagnozie pogłębionej obszaru rewitalizacji. Przyjęty sposób konsultacji wypełnia ustawowe wymagania w zakresie konieczności stosowania form konsultacji społecznych. W przypadku prowadzonego procesu delimitacji było to zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, jak również przeprowadzenie ankiety dotyczącej obszaru rewitalizacji oraz bezpośrednie spotkanie dla interesariuszy procesu rewitalizacji (zaawansowana metoda partycypacji).

3. Otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

Otwarty nabór na zgłaszanie projektów dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 prowadzony był w terminie od 6 listopada 2023 r. do 24 listopada 2023 r. Propozycje przedsięwzięć lub projektów do realizacji można było zgłosić na dwa sposoby - poprzez wypełnienie formularza przedsięwzięcia rewitalizacyjnego:

- w formie papierowej poprzez wypełnienie formularza zgłoszeniowego dostępnego w siedzibie Urzędu Gminy Ułęż, Ułęż 168, 08-504 Ułęż;
- w formie elektronicznej, korzystając z poniższego linka:
https://ankieta.deltapartner.org.pl/ulez_fiszka_gpr

Formularz w wersji papierowej można złożyć:

- osobiście w siedzibie Urzędu Gminy Ułęż, Ułęż 168, 08-504 Ułęż (pokój nr 3);
- przesłać listem na adres: Urzędu Gminy Ułęż, Ułęż 168, 08-504 Ułęż

Celem naboru było określenie katalogu konkretnych działań i zadań, które powinny zostać zrealizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Poprzez nabór zgłoszone zostały 3 propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR, a 9 propozycji zostało zgłoszonych przez Urząd Gminy. W ostatecznym zestawieniu znalazło się więc 11 propozycji wypracowanych metodą partycypacyjną (lista podstawowych przedsięwzięć). W partycypacji społecznej brali udział również przedstawiciele podmiotów społeczno-gospodarczych (Koło Gospodyń Wiejskich).

Dodatkowo w trakcie naboru przeprowadzono wywiady z sołtysami miejscowości na których wyznaczono obszar rewitalizacji celem włączenia ich w opracowywanie dokumentu w szczególności w zakresie problemów jakie dotyczą mieszkańców poszczególnych wsi oraz potrzeb rewitalizacyjnych jakie zgłaszają mieszkańcy.

4. Przystąpienie do opracowywania GPR:

Podjęcie Uchwały nr V/18/24 Rady Gminy Ułęż z dnia 29 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030, a następnie obwieszczenie Wójta Gminy Ułęż z dnia 11 września 2024 r. ogłaszające przystąpienie do sporządzania GPR usankcjonowało rozpoczęcie prac nad dokumentem. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Ułęż. Podjęcie niniejszej uchwały zostało ogłoszone na stronie internetowej Urzędu Gminy Ułęż, w Biuletynie Informacji Publicznej, w lokalnej prasie, wywieszone w widocznym miejscu na obszarze rewitalizacji (w każdym z podobszarów) oraz w siedzibie Urzędu Gminy.

5. Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030:

Konsultacje Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ułęż na lata 2024-2030 zostały przeprowadzone w terminie od dnia 17 września do 22 października 2024 r. Zgodnie z Art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, z dniem rozpoczęcia konsultacji społecznych Wójt Gminy Ułęż powiadomił o ich rozpoczęciu w dniu 17 września 2024 r. oraz zakończeniu 22 października 2024 r. przez:

- publikację w prasie,
- wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawany konsultacjom (obszar rewitalizacji) oraz w siedzibie Urzędu Gminy Ułęż,
- udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej.

W Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczono obwieszczenie o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030. Uprawnionymi do uczestnictwa w konsultacjach społecznych byli mieszkańcy obszaru rewitalizacji i Gminy Ułęż oraz wszystkie działające na obszarze miasta podmioty społeczno-gospodarcze, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, interesariusze rewitalizacji wymienieni w art. 2 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji.

Projekt GPR wraz z załącznikami oraz formularz konsultacyjny dostępne były:

- w Biuletynie Informacji Publicznej www.ugulez.bip.lubelskie.pl i na stronie Internetowej www.gminaulez.eu ;
- w siedzibie Urzędu Gminy Ułęż; Ułęż 168, 08-504 Ułęż w godzinach pracy urzędu;

Konsultacje społeczne GPR przeprowadzone były w następujących formach:

- zbierania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, w czasie udostępnienia projektu Gminnego Programu Rewitalizacji umieszczonego na stronie internetowej www.gminaulez.eu w Biuletynie Informacji Publicznej

www.ugulez.bip.lubelskie.pl oraz dostępnego w siedzibie Urzędu Gminy Ułęż, który należało przesłać na adres konsultacje@gminaulez.eu lub złożyć w siedzibie Urzędu Gminy Ułęż osobiście lub pocztą lub za pomocą formularza on-line: https://ankieta.deltapartner.org.pl/ulez_konsultacje_gpr_formularz

- zbierania uwag i opinii w formie ankiety elektronicznej uzupełnianej online, dostępnej na stronie internetowej www.gminaulez.eu – link: https://ankieta.deltapartner.org.pl/ulez_konsultacje_gpr_ankieta
- otwartego spotkania konsultacyjnego online podczas którego omówiony zostanie projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030. Podczas spotkania zbierane były uwagi do projektu dokumentu. Spotkanie odbyło się w dniu 9 października 2024 r. o godz. 12:00 w Gminnym Ośrodku Kultury w Ułężu,

Uwagi i opinie do projektu uchwały w formie wypełnionego formularza konsultacyjnego można było składać w okresie trwania konsultacji:

- drogą elektroniczną na adres: konsultacje@gminaulez.eu,
- drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Ułęż,
- osobiście w siedzibie Urzędu Gminy Ułęż w godzinach pracy urzędu,
- poprzez formularz uwag on-line.
- Podczas spotkania konsultacyjnego

W dniu 9 października zorganizowano spotkanie konsultacyjne, na które zaproszono wszystkich interesariuszy rewitalizacji poprzez ogłoszenie informacji na stronach gminy i tablicach ogłoszeń. Ponadto wysłano zaproszenia do uczestnictwa w spotkaniu konsultacyjnym, a także do wyrażania opinii na temat projektu GPR oraz do uczestnictwa we wdrażaniu założeń rewitalizacyjnych do:

1. Radnych Gminy:

- 1) Anna Bajdziak
- 2) Magdalena Bielecka
- 3) Mariusz Cąkała
- 4) Paweł Filipek
- 5) Anna Jurkowska
- 6) Anna Koczańska
- 7) Edyta Kopacz
- 8) Piotr Kulikowski
- 9) Sebastian Leszko
- 10) Elżbieta Miłośz
- 11) Przemysław Parzyszek
- 12) Paweł Pawłowski
- 13) Agnieszka Ratyńska
- 14) Grzegorz Stachnio
- 15) Marta Wróbel

2. Sołtysów:

- 1) Marek Masztalerz
- 2) Przemysław Iwanek
- 3) Zbigniew Prokopek
- 4) Witold Wojtachnio
- 5) Monika Howoron
- 6) Urszula Chmielewska
- 7) Dorota Szymanowska
- 8) Tomasz kapusta
- 9) Kazimierz Makuch
- 10) Wacław Ajdakowski

3. Instytucji:

- 1) Dyrektor ZSO w Sobieszynie
- 2) Dyrektor ZSO Sobieszyn – Brzozowa
- 3) Proboszcz Parafii Sobieszyn
- 4) Proboszcz Parafii Żabianka

5) Przedstawiciel Starostwa Powiatowego
w Rykach

4) KGW Ułęż

5) KGW Ułęż z tradycją

4. Kół Gospodyń Wiejskich:

1) KGW Korzeniów

6) KGW Zosin

2) KGW Białki Dolne

7) KGW Sobieszyn

3) KGW Białki Górne

8) KGW Lendo Ruskie

6. Konsultacje społeczne projektu aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030.

Na każdym etapie prowadzonego procesu rewitalizacyjnego Urząd Gminy prowadził działania edukacyjno-informacyjne poprzez stały dostęp do informacji na temat rewitalizacji. Proces uspołecznienia opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Ułęż na lata 2024-2030 obejmował wymagane ustawowo formy konsultacji społecznych, jak i realizował zaawansowane metody konsultacji.

Grafika 30. Zastosowane formy konsultacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Wyznaczenie OZ i OR (diagnoza delimitacyjna)

- zbieranie uwag w postaci papierowej,
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej,
- badanie ankietowe (ankietyzacja mieszkańców),
- bezpośrednie spotkania dla interesariuszy procesu rewitalizacji (zaawansowana metoda partycypacji).

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji

- zbieranie uwag w postaci papierowej,
- zbieranie uwag w wersji elektronicznej,
- spotkanie warsztatowe dotyczące naboru projektów (zaawansowana metoda partycypacji),
- otwarte spotkanie konsultacyjne (zaawansowana metoda partycypacji).

Źródło: opracowanie własne

W związku z powyższym opisem należy stwierdzić, iż w proces opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji włączono interesariuszy rewitalizacji, a także podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnością, równości płci i niedyskryminacji.

Wszelkie formy konsultacyjne były dostosowane do osób o szczególnych potrzebach (ankiety elektroniczne, miejsca spotkań, spotkania on-line) umożliwiały uczestnictwo tej grupie interesariuszy rewitalizacji.

13.2 Uspołecznienie wdrażania GPR

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. społeczność lokalna miała swój udział w opracowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030. W celu dotarcia do jak najszerszej grupy interesariuszy oraz beneficjentów, proces partycypacji społeczności lokalnej odbywać się będzie w sposób:

- a) pośredni – poprzez informowanie z wykorzystaniem strony internetowej gminy, publikacje promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę;
- b) bezpośredni – podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz z organizacjami pozarządowymi (dopuszczalna formuła zdalna).

Interesariuszami procesu rewitalizacji są przede wszystkim mieszkańcy Gminy Ułęż, a zwłaszcza mieszkańcy obszaru jego rewitalizacji. Szczególnie grupy społeczne, takie jak: młodzież, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami itp. Również lokalni przedsiębiorcy, wspólnoty mieszkańców, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne mogą być interesariuszami – co zostało wyjaśnione w pierwszych rozdziałach dokumentu.

Do rozpowszechniania informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji służą następujące działania:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy Ułęż opracowanego Gminnego Programu Rewitalizacji,
- informowanie za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Gminy o nowo realizowanych zadaniach w ramach GPR,
- publikowanie informacji w mediach społecznościowych,
- publikowanie raportów z monitoringu i oceny aktualności GPR.

Realizacja uspołecznienia wdrażania GPR będzie wykorzystywać współpracę międzysektorową (sektor publiczny, sektor prywatny, organizacje pozarządowe) poprzez:

- przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji;
- opracowanie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej;
- powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji). Zgodnie z regulaminem KR będzie to ciało składające się z:
 - Właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji,

- Mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji,
- Osób prowadzących lub zamierzających prowadzić działalność gospodarczą na terenie Gminy Ułęż,
- Przedstawicieli organizacji pozarządowych, organizacji społecznych i grup nieformalnych działających na terenie Gminy Ułęż,
- Przedstawiciela organów władzy publicznej lub podmiotu realizującego na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa,
- Przedstawicieli Urzędu Gminy Ułęż lub instytucji mu podległych.

Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. Będzie on również pełnił funkcję doradcą Wójta gminy Ułęż. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 278), Rada Gminy Ułęż po uprzednim przeprowadzeniu przez Wójta Gminy konsultacji społecznych projektu uchwały, podjęła Uchwałę nr LX/343/24 z dnia 26 stycznia 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

- Regularne organizowanie konsultacji społecznych na każdym etapie wdrażania i monitorowania GPR, aby zapewnić ciągłe zaangażowanie mieszkańców i innych interesariuszy. Konsultacje mogą przybierać formę spotkań otwartych, warsztatów, ankiet online oraz forów dyskusyjnych. Celem jest zbieranie opinii, sugestii i informacji zwrotnych od mieszkańców, które będą brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji. Prowadzenie dedykowanej zakładki strony internetowej gminy oraz korzystanie z mediów społecznościowych, gdzie będą publikowane aktualności, raporty z postępów oraz harmonogramy działań związanych z GPR. Platforma umożliwi mieszkańcom i interesariuszom dostęp do aktualnych informacji, składanie uwag i propozycji oraz uczestniczenie w konsultacjach online.
- Wprowadzenie regularnego raportowania z postępów realizacji GPR oraz okresowej ewaluacji działań. Przygotowywanie rocznych raportów z realizacji programu, które będą przedstawiane Komitetowi Rewitalizacji oraz publikowane na platformie komunikacyjnej. Raporty będą zawierać analizę osiągniętych wyników, identyfikację wyzwań oraz rekomendacje dotyczące dalszych działań.
- Organizacja i pozyskiwanie dofinansowania na warsztaty i szkolenia dla członków grup roboczych, Komitetu Rewitalizacji i pracowników Urzędu Gminy Ułęż. Szkolenia dotyczące dobrych praktyk rewitalizacji w Polsce i Europie, monitorowania i ewaluacji, partycypacji społecznej oraz innych istotnych zagadnień, aby zapewnić wysoki poziom kompetencji osób zaangażowanych w realizację GPR.

- opracowanie, co najmniej raz na 3 lata, ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych, wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej,
- organizację co najmniej jednego w roku spotkania informacyjnego (dopuszczalna formuła zdalna) lub współudział w spotkaniach, gremiach, posiedzeniach, w trakcie których mieszkańcy oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi dotyczące prowadzonych prac.

Aktywną rolę we wdrażaniu i komunikacji procesu wdrażania będą pełnić instytucje zaangażowane w proces realizacji i monitoringu poszczególnych przedsięwzięć tj.:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka
- Zebrania Wiejskie poszczególnych sołectw gminy
- Koła Gospodyń Wiejskich i Kluby Sportowe
- Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia współpracujące z gminą (Sobieszyńskie Towarzystwo Regionalne, Stowarzyszenie Gmina Ułęż: Blisko Natury, OSP, Gminno-Szkolny Klub Sportowy w Ułężu)

Podmioty te za pośrednictwem własnych kanałów komunikacji (w szczególności stron internetowych i profili w mediach społecznościowych) będą prezentowały i informowały o zachodzących zmianach. Ponadto wskazane instytucje będą stanowiły komunikacyjny pomost pomiędzy realizatorami zadań a beneficjentami rzeczywistymi.

W celu wspierania rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi zaproponowane zostały działania, które mogą zostać rozszerzone lub dostosowane do obowiązujących rozporządzeń.

Proponowane powyżej działania mają na celu wspieranie rozwoju współpracy międzysektorowej oraz aktywizację społeczną mieszkańców. W realizację GPR włączeni będą wszyscy partnerzy, o których mowa w art. 8 ust. 1 rozporządzenia ogólnego. Dzięki temu przedstawiciele tych podmiotów dostaną możliwość udziału w Komitecie Rewitalizacji. W wyniku czego będzie stanowił on forum dialogu interesariuszy z organami Gminy Ułęż oraz platformą współpracy do przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Komitet pełni rolę opiniotwórczą i doradczą dla Wójta Ułęża.

W dalszych działaniach związanych z realizacją GPR w tym jego aktualizacją, aby zwiększyć udział partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie planuje się kierowanie indywidualnych zaproszeń do poszczególnych grup.

13.3 Uspołecznienie procesu ewaluacji i monitoringu

W procesie monitoringu oraz ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030, podobnie jak na wcześniejszych etapach realizacji GPR, wykorzystywane będą narzędzia partycypacji społecznej mające na celu zapewnienie pełnego zaangażowania wszystkich interesariuszy rewitalizacji oraz umożliwienie im aktywnego wpływu na realizację oraz ocenę wdrażanych przedsięwzięć.

Narzędzia partycypacyjne zastosowane na etapie monitoringu GPR będą obejmować w szczególności:

- **Cykl spotkań informacyjno-konsultacyjnych** prowadzonych corocznie (minimum jedno spotkanie w ciągu każdego roku obowiązywania programu), których celem będzie przedstawienie bieżących postępów w realizacji GPR oraz zebranie opinii i uwag mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz innych zainteresowanych stron na temat jakości i skuteczności wdrażanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
- **Ankiety ewaluacyjne i konsultacyjne**, kierowane w szczególności do mieszkańców obszaru rewitalizacji, partnerów społeczno-gospodarczych oraz przedstawicieli instytucji realizujących zadania rewitalizacyjne, służące zbieraniu informacji na temat stopnia zadowolenia mieszkańców z realizowanych przedsięwzięć, identyfikacji nowych potrzeb społecznych i gospodarczych oraz ocenie oddziaływania podejmowanych działań na społeczność lokalną.
- **Regularne posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego**, na których przedstawiane będą raporty okresowe z realizacji GPR oraz wyniki bieżącego monitoringu. Komitet będzie mógł aktywnie uczestniczyć w procesie oceny realizacji programu, przedstawiając swoje rekomendacje i uwagi, które będą następnie uwzględniane w dalszych działaniach Gminy.
- **Działania komunikacyjne w Internecie i mediach społecznościowych**, umożliwiające stały dostęp mieszkańców oraz podmiotów publicznych i prywatnych do informacji dotyczących realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz wyników bieżącego monitoringu, w tym publikowanie corocznych raportów z postępów realizacji GPR.

Zaangażowane podmioty w monitoring partycypacyjny to przede wszystkim:

- Operator (stanowisko ds. infrastruktury technicznej, inwestycji i pozyskiwania środków zewnętrznych i planowania przestrzennego Urzędu Gminy Ułęż),
- Komitet Rewitalizacyjny,
- Wójt Gminy Ułęż,

- Rada Gminy Ułęż,
- Kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy Ułęż oraz pracownicy merytoryczni Urzędu Gminy,
- Starostwo Powiatowe w Rykach,
- Lokalne organizacje pozarządowe (m.in. Koło Gospodyń Wiejskich w Sobieszynie, Kluby Sportowe, stowarzyszenia),
- Instytucje publiczne z obszaru objętego rewitalizacją (Zespół Szkół Ogólnokształcących w Sobieszynie i inne jednostki edukacyjne, kulturalne oraz społeczne).

Na etapie ewaluacji GPR przewiduje się zastosowanie następujących narzędzi partycypacyjnych:

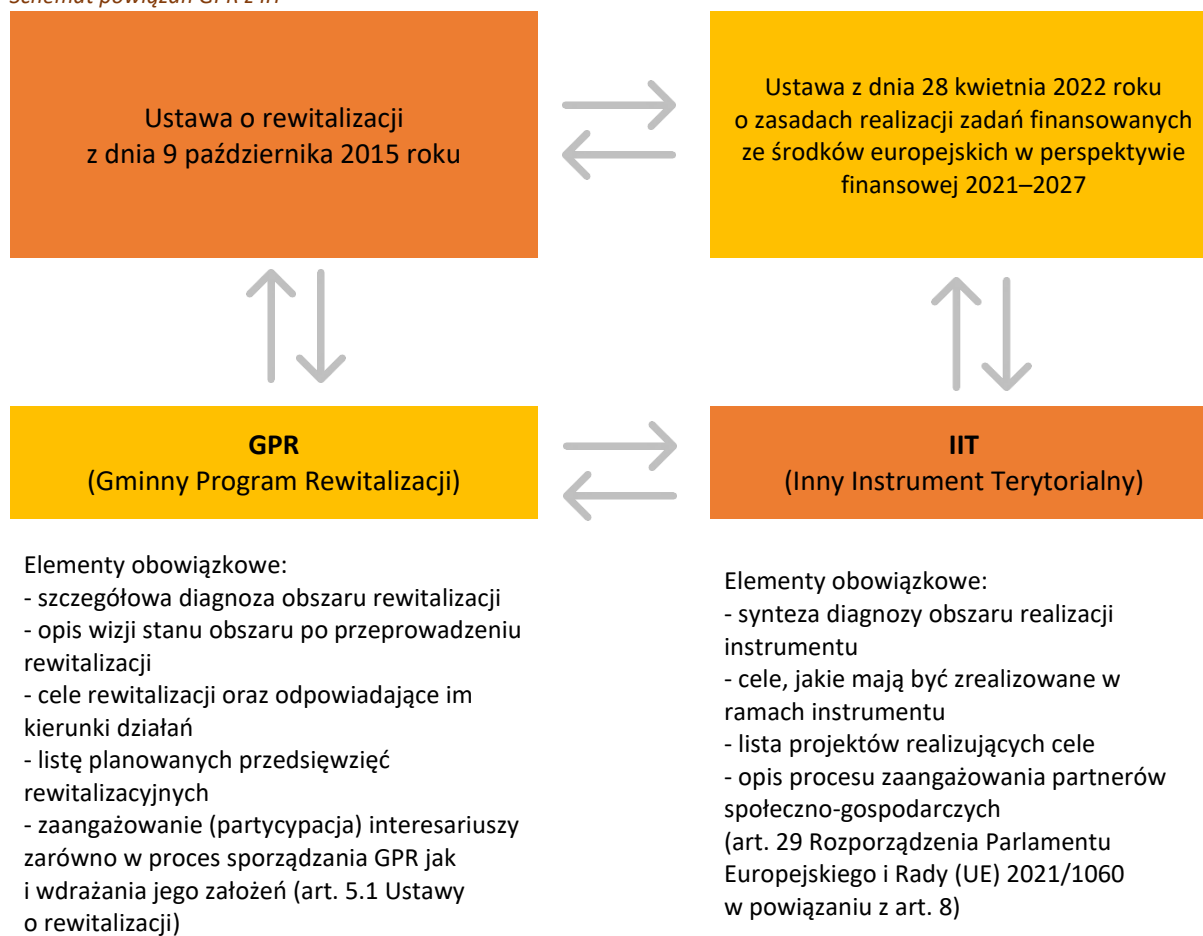
- **Badania jakościowe i ilościowe**, przeprowadzane w formie ankiet, wywiadów pogłębionych lub grup fokusowych skierowanych do reprezentatywnych grup mieszkańców i interesariuszy procesu rewitalizacji, których celem będzie szczegółowa analiza osiąganych rezultatów społecznych, gospodarczych i przestrzennych.
- **Spotkania ewaluacyjne** – otwarte warsztaty lub spotkania konsultacyjne, mające na celu przedstawienie wyników przeprowadzonych badań ewaluacyjnych oraz dyskusję nad wnioskami i rekomendacjami dotyczącymi dalszego wdrażania GPR.
- **Ewaluacja partycypacyjna przy współudziale Komitetu Rewitalizacyjnego**, który na podstawie przedstawionych raportów ewaluacyjnych dokona opiniowania oraz sformułowania zaleceń w zakresie dalszych działań rewitalizacyjnych. Komitet będzie również platformą dialogu umożliwiającą uwzględnienie różnorodnych perspektyw społecznych przy ocenie efektywności GPR.

Wszystkie powyższe narzędzia zapewnią transparentność i ciągłość procesu partycypacyjnego, umożliwiając społeczności lokalnej oraz innym podmiotom zaangażowanie się nie tylko w opracowanie, ale również w monitoring oraz ewaluację działań rewitalizacyjnych. Systematyczne wykorzystywanie mechanizmów partycypacyjnych w trakcie monitoringu i ewaluacji pozwoli zwiększyć akceptację społeczną oraz dostosować program do zmieniających się uwarunkowań lokalnych i potrzeb mieszkańców.

14. GPR jako strategia IIT

Gminny Program Rewitalizacji ma możliwość pełnienia funkcji strategii IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego), na co wskazują zapisy ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027²³. Mówiąc dokładniej GPR miałby pełnić funkcje w zakresie zaplanowanych działań finansowanych ze środków polityki spójności²⁴. Dlatego poniżej przedstawiono schemat powiązań pomiędzy GPR, a strategią IIT jako szczególnym narzędziem umożliwiającym pozyskiwanie środków z Funduszy Europejskich.

Schemat powiązań GPR z IIT

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji oraz Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce

Regulacje wykonawcze Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej stwierdzają, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy stanowi strategię IIT, gdyż w niniejszym dokumencie uwzględniono obowiązkowe elementy strategii IIT — opisane w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

²³ Dz. U. 2022 poz. 1079 z późn. zm.

²⁴ Por. <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/zasady-realizacji-instrumentow-terytorialnych-w-polsce-w-perspektywie-finansowej-ue-na-lata-2021-2027>.

Tabela 78 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji

Rozdział GPR	Element obowiązkowy strategii IIT
4. Synteza diagnozy [...]	1. Synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	2. Lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
7. Cele i kierunki działań procesu rewitalizacji	3. Cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
13. Upowszechnienie dokumentu i proces partycypacji społecznej	4. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT

Źródło: opracowanie własne

Przepisy ustawy o rewitalizacji dotyczące uspołecznienia procesu tworzenia i wdrażania gminnego programu rewitalizacji nawiązują do obowiązkowego elementu Strategii IIT - który został opisany w 4 punkcie w powyższej tabeli. Ustawa o rewitalizacji wskazuje obligatoryjne formy zaangażowania społeczności lokalnej w proces tworzenia i wdrażania GPR, określa katalog interesariuszy rewitalizacji oraz katalog podmiotów uprawnionych do tworzenia komitetu rewitalizacji i udziału w procesie opiniowania GPR (w szczególności art. 5.1 – partycypacja społeczna; 6.1 – konsultacje społeczne; 7.1 – komitet rewitalizacji w powiązaniu z artykułem 2.2 – interesariusze rewitalizacji i artykułem 17.1 – proces opiniowania).

W zakresie procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oprócz standardowych technik partycypacyjnych (konsultacji społecznych, spotkań warsztatowych, zbierania uwag w postaci papierowej, ustnej i elektronicznej) przeprowadzono również procedurę opiniowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji (Dz. U. 2024 poz. 278) projekt dokumentu skierowano do następujących podmiotów – zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 lit. a:

- zarządu właściwego powiatu – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,
- zarządu właściwego województwa – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- właściwego wojewody – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- właściwych organów wojskowych, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,

- właściwego komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- właściwej Gminnej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Komitetu Rewitalizacji,
- Krajowego Zasobu Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2020 r. poz. 1100 i 2127 oraz z 2021 r. poz. 11 i 223) – w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości,

oraz zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 lit. b:

- właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska – w zakresie form ochrony przyrody,
- właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków – w zakresie form ochrony zabytków,
- właściwy organ administracji geologicznej – w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk
- właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – w zakresie nieruchomości Skarbu Państwa będących w trwałym zarządzie tego Gospodarstwa.

Dodatkowo na podstawie art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w powiązaniu z art. 8. zapewniono możliwość i włączono w proces przygotowania GPR następujących partnerów: władze lokalne oraz instytucje publiczne, partnerów społecznych i gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie.

15. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią:

- Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko²⁵;
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko²⁶;
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody²⁷. Ustawa ta dodatkowo uszczegóławia przepisy odnośnie obszarów podlegających ochronie, w szczególności obszarów Natura 2000.

W dniu 24 września 2024 r. wystąpiono z pismem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z prośbą o zaopiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030. Opinia miałyby dotyczyć zakresu ochrony środowiska, a konkretnie Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza (PL.ZIPOP.1393.OCHK.167) oraz Specjalnego Obszaru Ochrony Dolny Wieprz (PLH060051 PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060051.H).

W odpowiedzi z dnia 24 października 2024 r. (Znak pisma: WOOŚ.410.257.2024.AS) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie na podstawie przeprowadzonej analizy, biorąc pod uwagę uwarunkowania, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz.1112), stwierdził, że dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030” nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz nie stwierdził możliwości wystąpienia istotnych zagrożeń dla środowiska w związku z realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

16. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jego przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie przewiduje wprowadzenia zmian w uchwałach prawa lokalnego obowiązujących w Gminie Ułęż ani w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 725).

²⁵ Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30-37.

²⁶ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1890, 1906, 2029.

²⁷ t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890.

17. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

17.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż na lata 2024-2030 nie przewiduje się wyznaczenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 278).

17.2 Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ułęż określa strukturę przestrzenną gminy (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr IV/19/19 Rady Gminy Ułęż z dnia 1 lutego 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ułęż). Gminny Program Rewitalizacji nie powoduje konieczności wprowadzenia zmian do tego dokumentu.

Na obszarze rewitalizacji obowiązują niniejsze miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Plan 001 — Uchwała Nr XIV/89/19 Rady Gminy Ułęż z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Plan ten w całości obejmuje swym zakresem gminę Ułęż oraz wszystkie jej podobszary rewitalizacji.

a) podobszar Sobieszyn:

- Plan 003 — Uchwała Nr XXXI/138/13 Rady Gminy Ułęż z dnia 23 lipca 2013 r. w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ułęż ze zmianami – I etap. Plan ten obejmuje swym zakresem mały fragment podobszaru rewitalizacji w jego północnej części.

b) podobszar Ułęż:

- Plan 004 — Uchwała Nr XLIV/201/14 Rady Gminy Ułęż z dnia 20 października 2014 r. w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ułęż – II etap. Plan ten obejmuje swym zakresem niektóre działki podobszaru zlokalizowane przy jego granicach.
- Plan 005 — Uchwała Nr XL/200/06 Rady Gminy Ułęż z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ułęż. Plan ten obejmuje w swoim zakresie gminny stadion sportowy w Sobieszynie znajdujący się w obszarze rewitalizacji.
- Plan 008 — Uchwała Nr XXIII/116/17 Rady Gminy Ułęż z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ułęż. Plan ten obejmuje w swym zakresie pojedyncze działki podobszaru w jego środkowej części.

- Plan 003 oraz plan 010 również obejmują swym zakresem drobne części podobszaru Ułęż.

c) podobszar Żabianka:

- Plan 010 — Uchwała Nr XXI/116/20 Rady Gminy Ułęż z dnia 6 lipca 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ułęż – II etap. Plan ten obejmuje swym zakresem mały fragment podobszaru rewitalizacji w jego północnej części.

W nawiązaniu do planowanych działań rewitalizacyjnych nie przewiduje się konieczności zmiany wskazanych dokumentów.

Spis grafik

Grafika 1. Podział Gminy Ułęż na obszary porównawcze	23
Grafika 2 Syntetyczny wskaźnik degradacji w zakresie sfery społecznej	36
Grafika 3 Obszar zdegradowany Gminy Ułęż	40
Grafika 4 Podobszar rewitalizacji Sobieszyn – mapa poglądowa (topograficzna)	41
Grafika 5 Podobszar rewitalizacji Ułęż - mapa poglądowa (topograficzna)	43
Grafika 6 Podobszar rewitalizacji Żabianka - mapa poglądowa (topograficzna)	44
Grafika 7 Etapy przygotowania części diagnostycznej GPR.	45
Grafika 8 Granice podobszaru rewitalizacji Sobieszyn – zagospodarowanie terenu	48
Grafika 9 Pałac Hrabiego Kickiego w Sobieszynie - stan obecny.	49
Grafika 10 Budynek dawnego "Drewniaka"	55
Grafika 11 Rozmieszczenie Pomników Przyrody w zespole leśnoparkowym na terenie Sobieszyn-Brzozowa.	57
Grafika 12 Aleja prowadzącą do zespołu parkowego	58
Grafika 13 Teren przy pałacu wraz z istniejącą zabudową	61
Grafika 14 Teren i zabudowa Zespołu Szkół im. Hr. Kajetana Kickiego	61
Grafika 15 Podobszar rewitalizacji Ułęż – zagospodarowanie terenu.	68
Grafika 16 Wejście do zespołu parkowo-pałacowego w Ułężu.	70
Grafika 17 Zespół parkowo-pałacowy, pałac w Ułężu - obecny Urząd Gminy.	70
Grafika 18 Niezagospodarowany teren przy GOK w Ułężu.	71
Grafika 19 Pomniki przyrody na obszarze zespołu parkowo-pałacowego	77
Grafika 20 Plac zabaw nieopodal GOK w Ułężu	81
Grafika 21 Podobszar rewitalizacji Żabianka.	86
Grafika 22 Zabytkowy kościół w podobszarze rewitalizacji Żabianka.	87
Grafika 23 Cechy modelowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	112
Grafika 24 Wiązki projektowe dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż	116
Grafika 25 Relacja Programów Rewitalizacji na terenie gminy Ułęż	162
Grafika 26 Schemat integrowania działań rewitalizacyjnych	172
Grafika 27 Struktura organizacyjna ds. rewitalizacji w Gminie Ułęż	180
Grafika 28. Schemat funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji	181
Grafika 29 Otwarte spotkanie dla interesariuszy procesu rewitalizacji	193
Grafika 30. Zastosowane formy konsultacji Gminnego Programu Rewitalizacji	197

Spis tabel

Tabela 1. Schemat celów strategicznych i operacyjnych GPR Gminy Ułęż	11
Tabela 2 Charakterystyka JCWP i JCWPd zlokalizowanych na terenie gminy Ułęż (aktualizacja)	19
Tabela 3 Charakterystyka obszarów porównawczych	23
Tabela 4 Kryteria delimitacji	24
Tabela 5 Wskaźniki sfery społecznej w diagnozie delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.	27
Tabela 6 Wskaźniki sfery gospodarczej w diagnozie delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	31
Tabela 7 Wskaźniki sfery przestrzenno-funkcjonalnej w diagnozie delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.	32
Tabela 8 Wskaźniki sfery środowiskowej w diagnozie delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.	33
Tabela 9 Tabela 8 Wskaźniki sfery technicznej w diagnozie delimitacyjnej obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.	34
Tabela 10 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników	38
Tabela 11 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane	38
Tabela 12 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery (część A)	39
Tabela 13 Podsumowanie analizy obszarów – pozostałe sfery (część B)	39
Tabela 14 Wyznaczony obszar zdegradowany	40
Tabela 15 Obszar rewitalizacji	41
Tabela 16 Obszar rewitalizacji – dane przyjęte do aktualizacji GPR	46
Tabela 17 Podobszar Sobieszyn (aktualizacja)	49
Tabela 18 Zmiany liczby ludności podobszaru wg ekonomicznych grup wieku (aktualizacja)	51
Tabela 19 dane statystyczne sfery społecznej w podobszarze Sobieszyn (aktualizacja).	53
Tabela 20. Problemy społeczne i potencjały podobszaru Sobieszyn	54

Tabela 21. Problemy pozaspołeczne i potencjały podobszaru Sobieszyn	64
Tabela 22 Drzewo problemowe dla podobszaru Sobieszyn (aktualizacja).	66
Tabela 23 Potencjały podobszaru rewitalizacji Sobieszyn.	67
Tabela 24 Podobszar rewitalizacji Ułęż (aktualizacja).....	69
Tabela 25 Dane sfery społecznej dla podobszaru Ułęż (aktualizacja).	74
Tabela 26. Problemy społeczne i potencjały podobszaru rewitalizacji Ułęż	75
Tabela 27. Problemy pozaspołeczne i potencjały podobszaru rewitalizacji Ułęż	81
Tabela 28 Drzewo problemów dla podobszaru Ułęż.	83
Tabela 29 Potencjały podobszaru Ułęż.	84
Tabela 30 Podobszar rewitalizacji Żabianka (aktualizacja).....	85
Tabela 31 Dane sfery społecznej dla podobszaru Żabianka (aktualizacja).....	88
Tabela 32. Problemy społeczne i potencjały podobszaru rewitalizacji Żabianka	89
Tabela 33 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem dla podobszaru Żabianka.	90
Tabela 34. Problemy pozaspołeczne i potencjały podobszaru rewitalizacji Żabianka	92
Tabela 35 Drzewo problemów podobszaru Żabianka.	93
Tabela 36 Potencjały podobszaru Żabianka.	93
Tabela 37 Problemy i potencjały obszaru rewitalizacji Gminy Ułęż (aktualizacja)	94
Tabela 38. Relacje pomiędzy problemami rozwojowymi oraz potencjami podobszarów rewitalizacji	98
Tabela 39. Cele strategiczne procesu rewitalizacji w Gminie Ułęż	104
Tabela 40. Cele strategiczne i kierunki działań	105
Tabela 41 Cele rewitalizacyjne i kierunki działań w gminie Ułęż.....	109
Tabela 42 Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych (po aktualizacji).....	114
Tabela 43. Wizja projektowa dla podobszaru rewitalizacji Ułęż	116
Tabela 44. Wizja projektowa dla podobszaru rewitalizacji Sobieszyn	116
Tabela 45. Wizja projektowa dla podobszaru rewitalizacji Sobieszyn, Ułęż i Żabianka	117
Tabela 46. Wizja projektowa dla projektów spoza obszaru rewitalizacji	117
Tabela 47 Fiszka projektowa nr 1. Zagospodarowanie Centrum Ułęża na cele kulturalne i rekreacyjne	118
Tabela 48 Fiszka projektowa nr 2. Ułęż - historia i kultura” – cykl spotkań integracji między-pokoleniowej	119
Tabela 49 Fiszka projektowa nr 3 Organizacja Klubu Seniora.....	121
Tabela 50 Fiszka projektowa nr 4. Adaptacja budynków w obrębie Zespołu Szkół Ogólnokształcących na cele społeczne wraz z zagospodarowaniem terenu	123
Tabela 51 Fiszka projektowa nr 5. Aktywna rodzina.....	125
Tabela 52 Fiszka projektowa nr 6. Przebudowa zabytkowego budynku szkoły w Sobieszynie	126
Tabela 53 Fiszka projektowa nr 7. Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie	129
Tabela 54 Fiszka projektowa nr 8. Modernizacja placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie	131
Tabela 55 Fiszka projektowa nr 9. Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż.....	133
Tabela 56. Fiszka projektowa nr 10. Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy Ułęż.....	135
Tabela 57 Fiszka projektowa nr 11. Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu	137
Tabela 58 Fiszka projektowa nr 12 Przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu	140
Tabela 59. Fiszka projektowa nr 13 Przebudowa/rozbudowa budynków na terenie Bazy w Ułężu	142
Tabela 60. Fiszka projektowa nr 14. Budowa modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Sobieszyn Ułęż	144
Tabela 61. Fiszka projektowa nr 15. Przebudowa/modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego w Ułężu przy ZSO w Sobieszynie	146
Tabela 62. Fiszka projektowa nr 16. Budowa żłobka-przedszkola w miejscowości Sobieszyn.....	147
Tabela 63. Fiszka projektowa nr 17. Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn	149
Tabela 64. Fiszka projektowa nr 18. Przebudowa modernizacja budynków strażnic OSP w Sobieszynie i Ułężu	151
Tabela 65. Projekt rewitalizacyjny nr 19. Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Sobieszynie i Ułężu.....	152
Tabela 66. Projekt rewitalizacyjny nr 20. Re-witalizacja społeczna w Gminie Ułęż.....	154
Tabela 67. Projekt rewitalizacyjny nr 21. Rozbudowa istniejącego Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”	156
Tabela 68. Rekomendowane projekty uzupełniające w ramach programu rewitalizacji	159
Tabela 69 Komplementarność celów programów rewitalizacji.....	162
Tabela 70 Projekty zrealizowane w latach 2014-2025 (aktualizacja)	163
Tabela 71. Realizacja przez poszczególne projekty kierunków działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ułęż.....	170
Tabela 72 Indykatywne ramy finansowe (aktualizacja)	176

<i>Tabela 73 Organizacja procesu ewaluacji.....</i>	<i>184</i>
<i>Tabela 74 Wskaźniki monitorowania realizacji celów rewitalizacji.....</i>	<i>186</i>
<i>Tabela 75 Wzór karty monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.....</i>	<i>187</i>
<i>Tabela 76 Wskaźniki monitorowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacji.</i>	<i>188</i>
<i>Tabela 77 Harmonogram rewitalizacji.....</i>	<i>190</i>
<i>Tabela 78 Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji</i>	<i>204</i>

Załącznik – zbiorcze zestawienie proponowanych wskaźników monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych²⁸

I.p	Nazwa projektu	Wskaźnik produktu	Wartość docelowa	Sposób pomiaru	Wskaźnik rezultatu ²⁹	Sposób pomiaru
1	Zagospodarowanie centrum Ułęża na cele kulturalne i rekreacyjne	liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych	1	Protokół odbioru końcowego / otwarcie nowoutworzonej przestrzeni	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do zagospodarowanych przestrzeni publicznych (miejsca integracji i aktywizacji)	UG w Ułężu (analiza porównawcza, ankieta ewaluacyjna)
		powierzchnia nowo zagospodarowanej przestrzeni publicznej	60ar			
		liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	1	Protokół odbioru końcowego wraz z przekazaniem obiektu do użytkowania		
2	„Ułęż - historia i kultura” – cykl spotkań integracji międzypokoleniowej	liczba organizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych w tym na nowo zagospodarowanej przestrzeni publicznej	15/rok	UG w Ułężu (dokumentacja fotograficzna, umowy z wykonawcami)	Liczba osób korzystających z organizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych: 650/rok	UG w Ułężu (dokumentacja fotograficzna)
3	Organizacja Klubu Seniora	liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1	Protokół odbioru końcowego wraz z przekazaniem obiektu do użytkowania	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej (wartość docelowa – 1 szt.)	UG w Ułężu (protokół odbioru)
4	Adaptacja budynków w obrębie Zespołu Szkół Ogólnokształcących na cele społeczne wraz z zagospodarowaniem teren	liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	2	Protokół odbioru końcowego wraz z przekazaniem obiektu do użytkowania	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej (wartość docelowa – 2 szt.)	UG w Ułężu (protokół odbioru)
		liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	3			
5	Aktywna rodzina	liczba rodzin/osób korzystających z usług/wsparcia	20/rok	Listy Obecności, raporty z przeprowadzonych czynności, kartoteki)	Liczba udzielonych porad/konsultacji mieszkańcom w trudnej sytuacji życiowej (wartość docelowa – 50/rok)	UG w Ułężu (listy obecności, raporty z przeprowadzonych czynności, kartoteki)
6	Przebudowa zabytkowego budynku szkoły w Sobieszynie	liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1	Protokół odbioru końcowego wraz z przekazaniem obiektu do użytkowania	Poprawa jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności osiedleńczej poprzez nowe możliwości edukacyjne w gminie	UG w Ułężu (listy uczniów, zainteresowanie rekrutacją do szkoły)
7	Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie	liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	2	Protokół odbioru końcowego wraz z przekazaniem obiektu do użytkowania	liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej (wartość docelowa – 1 szt.)	UG w Ułężu (protokół odbioru)
		liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych	1	Protokół odbioru końcowego / otwarcie nowoutworzonej przestrzeni		
8	Modernizacja placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie	liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych	1	Protokół odbioru końcowego / otwarcie nowoutworzonej przestrzeni	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do zagospodarowanych przestrzeni publicznych (miejsca integracji i aktywizacji)	UG w Ułężu (analiza porównawcza, ankieta ewaluacyjna)
		Powierzchnia nowo zagospodarowanej przestrzeni publicznej	9,9 a			
9	Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż	długość oznakowanego szlaku historycznego	30 km	Protokół zdawczo-odbiorczy	Liczba osób korzystających z nowo utworzonych miejsc rekreacyjno -turystycznych (wartość docelowa – 1000/rok)	dokumentacja fotograficzna, monitoring
		liczba nowo oznaczonych pomników przyrody	4	Protokół zdawczo-odbiorczy	Liczba wydanych do użytku publikacji/przewodników/map (wartość docelowa – 150/ rok)	Ewidencja udostępnionych publikacji, umowy z wykonawcami
10	Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy Ułęż	liczba budynków poddanych rewitalizacji	1	Protokół odbioru robót budowlanych	Liczba osób korzystających rocznie z usług publicznych świadczonych w zrewitalizowanym obiekcie – min. 1 500 osób/rok	rejstry obsługi mieszkańców

²⁸ Docelowe wartości wskaźników zostały ujęte w fiskach projektowych (rozdział 10.1 – podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne)²⁹ Dla projektów finansowanych z FELU, wskaźnik rezultatu zgodnie z Programem FELU 2021-2027

I.p	Nazwa projektu	Wskaźnik produktu	Wartość docelowa	Sposób pomiaru	Wskaźnik rezultatu ²⁹	Sposób pomiaru
		liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	1	Protokół odbioru robót budowlanych	Liczba wydarzeń społecznych, edukacyjnych i informacyjnych organizowanych w obiekcie – min. 10 wydarzeń/rok	harmonogramy, dokumentacja wydarzeń
		liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem	1	Protokół odbioru robót budowlanych	Poprawa dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami – 1 obiekt dostosowany do wymogów dostępności	protokół odbioru, dokumentacja powykonawcza
11	Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu	Liczba zrewitalizowanych terenów zieleni publicznej	1	Protokół odbioru robót budowlanych	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanej przestrzeni publicznej – min. 1 000 osób rocznie	szacunki Urzędu Gminy Ułęż na podstawie obserwacji i organizowanych wydarzeń
					Liczba wydarzeń społecznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i integracyjnych organizowanych na terenie parku – min. 5 wydarzeń rocznie	sprawozdania Gminnego Ośrodka Kultury oraz Urzędu Gminy Ułęż
12	Przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu	liczba zmodernizowanych punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	1	Protokół odbioru robót budowlanych	Liczba mieszkańców korzystających z infrastruktury PSZOK – wg ewidencji prowadzonej przez zarządcę obiektu,	Potwierdzenie biura ewidencji ludności
		liczba obiektów infrastruktury komunalnej objętych wsparciem	1	Protokół odbioru robót budowlanych	Poprawa dostępności usług komunalnych w zakresie selektywnej zbiórki odpadów – 1 zmodernizowany obiekt	protokół odbioru robót budowlanych
13	Przebudowa rozbudowa budynków na terenie Bazy w Ułężu	liczba przebudowanych i rozbudowanych budynków	1	Protokół odbioru robót budowlanych	Liczba obiektów dostosowanych do aktualnych potrzeb użytkowych i organizacyjnych – 1 szt.	protokół odbioru robót budowlanych
		liczba obiektów infrastruktury publicznej objętych modernizacją	1	Protokół odbioru robót budowlanych	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami – 1 szt.	protokół odbioru robót budowlanych
14	Budowa modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Sobieszyn Ułęż	Liczba wybudowanych punktów oświetlenia drogowego	20	Protokół odbioru końcowego robót budowlanych.	Liczba mieszkańców objętych poprawą bezpieczeństwa i jakości infrastruktury publicznej – 100 osób	Potwierdzenie biura ewidencji ludności
15	Przebudowa/modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego w Ułężu przy ZSO w Sobieszynie	Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowej	1	Protokół odbioru końcowego robót budowlanych.	Liczba osób korzystających rocznie ze zmodernizowanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej – 200 osób	Ewidencja użytkowników obiektu, listy uczestników wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, dokumentacja prowadzona przez zarządcę obiektu
16	Budowa żłobka-przedszkola w miejscowości Sobieszyn	Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury społecznej	1	Protokół odbioru końcowego robót budowlanych	Liczba dzieci objętych opieką i edukacją w nowo utworzonej placówce – 30 osób.	Dokumentacja placówki (listy dzieci, dokumentacja organizacyjna)
		Liczba utworzonych i wyposażonych placów zabaw	1	Protokół odbioru robót oraz dokumentacja fotograficzna	Liczba mieszkańców korzystających z infrastruktury społecznej objętej wsparciem – 30 osób rocznie.	Ewidencja użytkowników i dokumentacja prowadzona przez placówkę.
		Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	1	Protokół odbioru inwestycji potwierdzający wykonanie rozwiązań dostępnościowych.	Wzrost dostępności usług opieki nad dziećmi na terenie gminy – 1 nowa placówka	Dokumentacja organizacyjna placówki oraz decyzja o rozpoczęciu działalności.
17	Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn	Liczba wybudowanych placów zabaw na obszarze objętym rewitalizacją	1	Protokół odbioru końcowego inwestycji	Liczba mieszkańców korzystających z nowo utworzonej infrastruktury rekreacyjnej – 150 osób/rok.	Szacunki zarządcy obiektu, ewidencja uczestników wydarzeń oraz monitoring wykorzystania infrastruktury
		liczba zamontowanych urządzeń zabawowych i elementów małej architektury	10	Protokół odbioru końcowego inwestycji		
18	Przebudowa modernizacja budynków strażnic OSP w Sobieszynie i Ułężu	Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej	2	Protokoły odbioru końcowego robót budowlanych oraz dokumentacja powykonawcza	Liczba mieszkańców korzystających z infrastruktury objętej wsparciem – 500 osób/rok	Dokumentacja działalności OSP
19	Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Sobieszynie i Ułężu	Liczba zakupionych samochodów pożarniczych i elementów wyposażenia dla OSP	2	Dokumentacja zakupu, faktury, protokoły odbioru	Poprawa gotowości operacyjnej jednostek OSP na obszarze rewitalizacji – 2 jednostki OSP	Dokumentacja jednostek OSP potwierdzająca użytkowanie zakupionych pojazdów i wyposażenia
20	Re-witalizacja społeczna w Gminie Ułęż	Liczba zrealizowanych działań społecznych, integracyjnych i profilaktycznych	18	Listy obecności, programy zajęć, dokumentacja projektowa oraz protokoły realizacji działań.	Liczba uczestników objętych wsparciem w ramach przedsięwzięcia – 490 osób	Listy obecności uczestników warsztatów, wydarzeń integracyjnych i działań profilaktycznych.

I.p	Nazwa projektu	Wskaźnik produktu	Wartość docelowa	Sposób pomiaru	Wskaźnik rezultatu ²⁹	Sposób pomiaru
21	Rozbudowa istniejącego Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”	Liczba nowych atrakcji, obiektów i elementów infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej utworzonych w ramach rozbudowy parku	10	Protokoły odbioru robót budowlanych, dokumentacja powykonawcza oraz dokumentacja inwestora	Liczba osób korzystających z rozbudowanej infrastruktury parku – 2 000 osób/rok.	Ewidencja odwiedzających prowadzona przez zarządcę obiektu
					Powierzchnia zagospodarowanego terenu przeznaczonego na cele turystyczne, rekreacyjne i edukacyjne – 150 m².	Dokumentacja projektowa i powykonawcza inwestycji

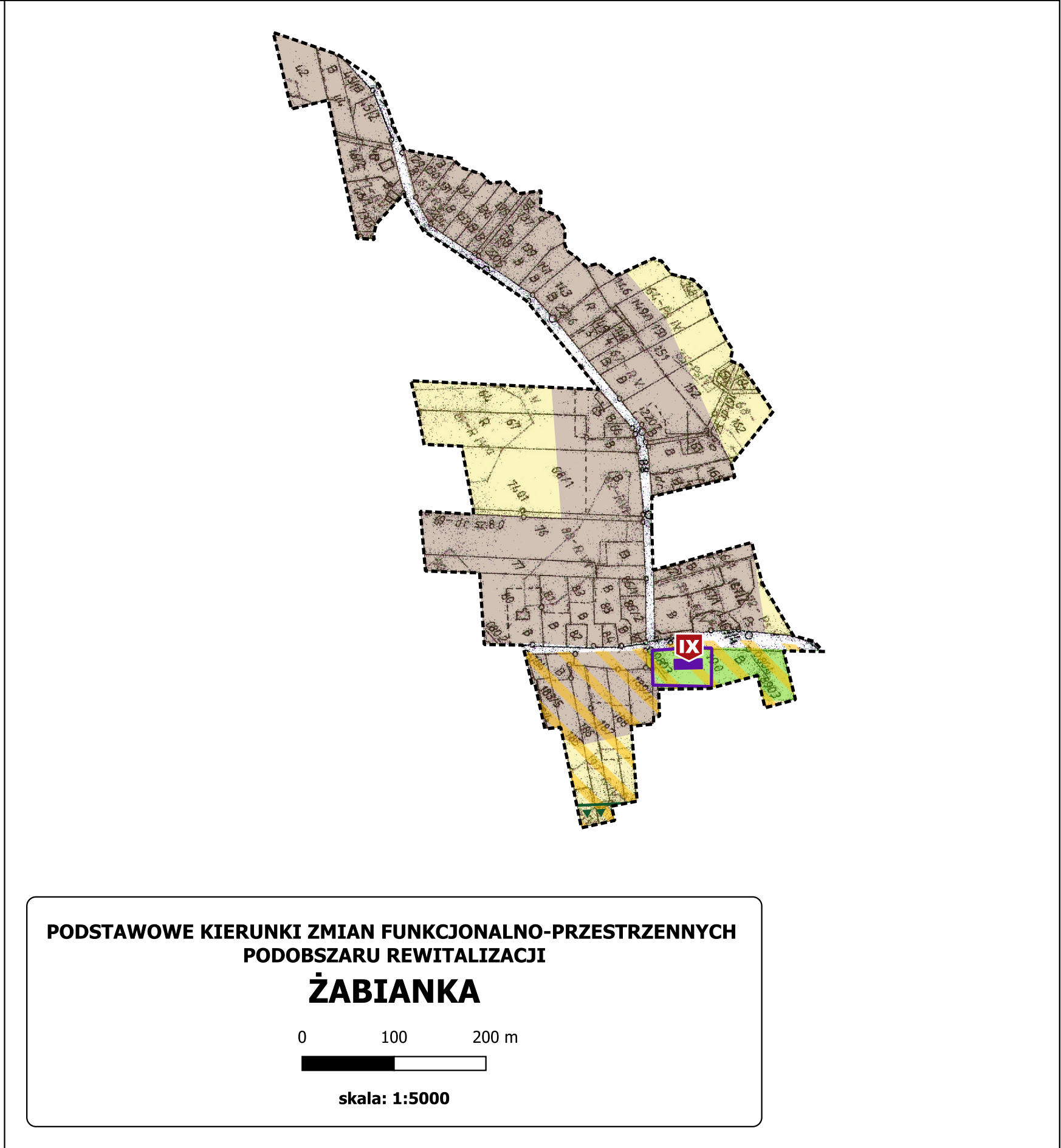
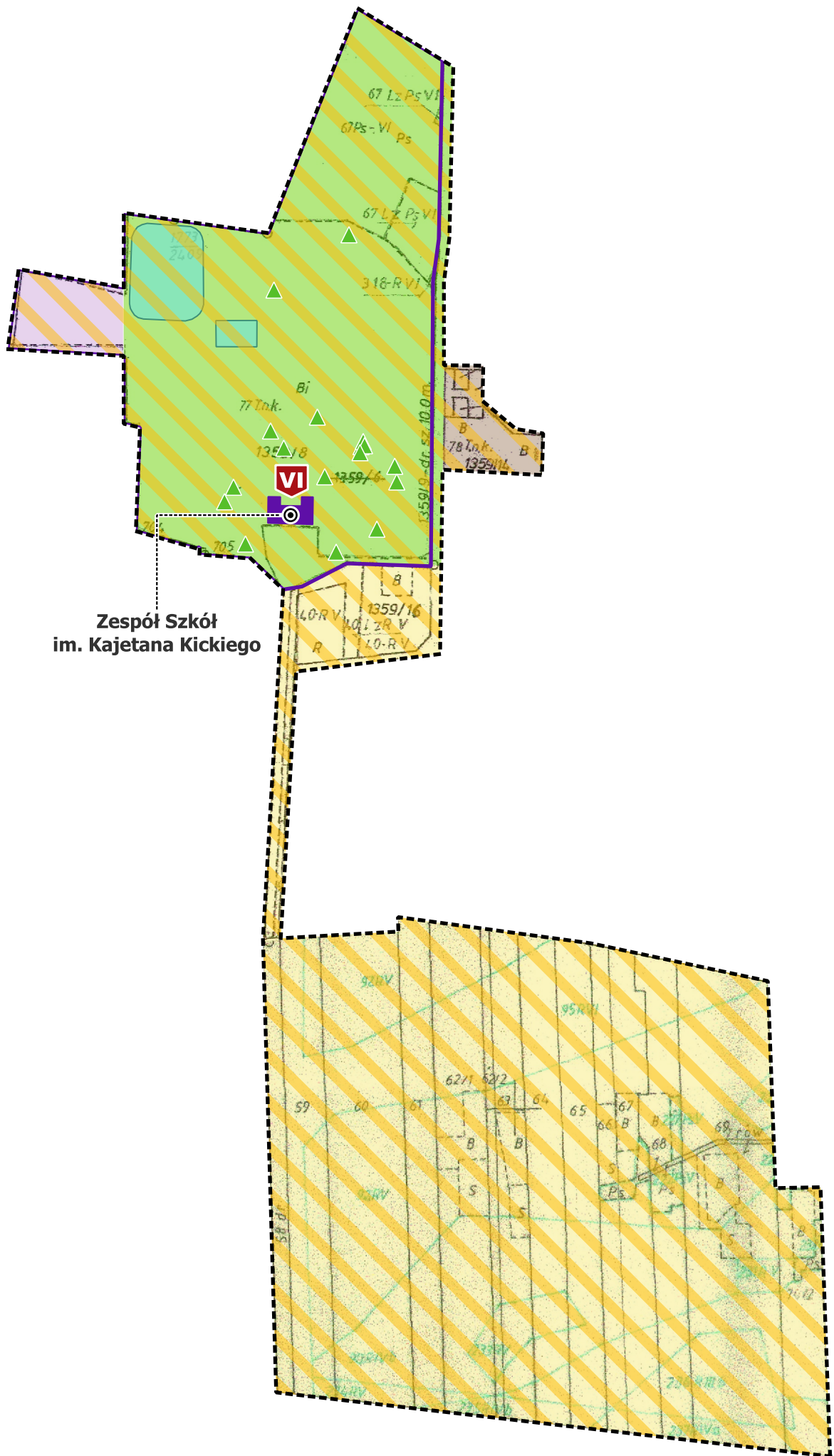
Załącznik – matryca logiczna procesu rewitalizacji

	Logika interwencji	Wskaźniki realizacji	Źródła informacji o wskaźniku		Założenia
Cele rewitalizacji	Cel strategiczny 1. ZWIĘKSZENIE POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ GRUP ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI NA OBSZARZE WSPARCIA	– Liczba osób bezrobotnych na 1 000 mieszkańców – Liczba klientów pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców – Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1 000 mieszkańców – Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców – Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami – Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	– Dane PUP w Rykach – Dane GOPS Ułęż – Dane UG Ułęż – GUS BDL		– Realizacja założeń GPR będzie zależna od liczby zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych. – Roczny monitoring i ewaluacja programu – Komitet Rewitalizacji
	Cel strategiczny 2. UZYSKIWANIE KORZYŚCI EKONOMICZNYCH W ZAKRESIE REWITALIZACJI OBSZARÓW KRYZYSOWYCH POSIADAJĄCYCH ISTOTNE WALORY TURYSTYCZNE				
	Cel strategiczny 3. TWORZENIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZYJAZNEJ I DOSTOSOWANEJ DO POTRZEB WSZYSTKICH INTERESARIUSZY REWITALIZACJI				
Wymiar diagnostyczno-koncepcyjny					
	Zdiagnozowane problemy	Kierunki działań	Cele rewitalizacji	Wskaźniki osiągnięcia celu	Wskaźniki realizacji przedsięwzięć powiązanych z celem
W wymiarze społecznym	– Zjawisko starzenia się społeczeństwa, – Niski udział mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym, – Funkcjonowanie grup / osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, – Brak instytucji i miejsc wspierających osoby zagrożone wykluczeniem, – Problemy przemocy i uzależnień dotyczące rodziny.	1.1. Integracja osób starszych w lokalnym środowisku, zapewnienie wsparcia i opieki, podniesienie ich aktywności. 1.2. Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. 1.3. Utworzenie instytucji niosących wsparcie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców i poprawie jakości ich życia, w tym placówek wsparcia zdrowia psychicznego. 1.4. Zapewnienie mieszkańcom opieki zdrowotnej i wsparcia w dziedzinie zdrowia psychicznego.	Cel strategiczny 1. ZWIĘKSZENIE POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ GRUP ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI NA OBSZARZE WSPARCIA	– Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. – Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców. – Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. – Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców.	– Liczba organizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych. – Liczba rodzin/osób korzystających z usług wsparcia. – Liczba osób korzystających z organizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych. – Liczba udzielonych porad i konsultacji mieszkańcom w trudnej sytuacji życiowej. – Liczba uczestników objętych wsparciem w ramach przedsięwzięć społecznych.
W wymiarze technicznym i przestrzenno-funkcjonalnym	– Niszczejące obiekty publiczne, w tym obiekty zabytkowe, wymagające działań naprawczych i dostosowania. – Niedostosowanie przestrzeni i obiektów publicznych do świadczenia usług turystycznych. – Brak obiektów turystycznych i kulturalno-muzealnych przyciągających turystów. – Brak ścieżek turystycznych, pieszych i rowerowych. – Brak przestrzeni wypoczynkowych, w szczególności nad rzeką Wieprz.	2.1.Tworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku w oparciu o przyrodnicze walory gminy. 2.2. Rewitalizacja obiektów zabytkowych. 2.3. Budowanie oferty kulturalno-muzealnej. 2.4. Tworzenie ścieżek turystycznych i rowerowych.	Cel strategiczny 2. UZYSKIWANIE KORZYŚCI EKONOMICZNYCH W ZAKRESIE REWITALIZACJI OBSZARÓW KRYZYSOWYCH POSIADAJĄCYCH ISTOTNE WALORY TURYSTYCZNE	– Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. – Saldo migracji na 1000 mieszkańców.	– Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. – Długość oznakowanych szlaków turystycznych i historycznych. – Liczba nowo oznaczonych pomników przyrody. – Liczba osób korzystających z nowo utworzonych miejsc rekreacyjno-turystycznych. – Liczba wydanych publikacji, przewodników i map. – Liczba obiektów kulturalnych,

					turystycznych i zabytkowych objętych wsparciem.
W wymiarze środowiskowym i przestrzenno-funkcjonalnym	- Deficyt odpowiednio zagospodarowanych i dostosowanych do potrzeb mieszkańców miejsc aktywnej integracji, - Niedostosowanie obiektów publicznych do potrzeb i oczekiwań społeczności, - Niedostosowanie obiektów do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami, - Niszczące obiekty o wysokiej wartości kulturalnej i zabytkowej, - Brak odpowiedniej ochrony wartości krajobrazowych.	3.1. Tworzenie bezpiecznej przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców. 3.2. Nadanie nowych lub przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych istniejącym przestrzeniom. 3.3. Dostosowanie przestrzeni publicznych i rekreacyjnych do potrzeb mieszkańców. 3.4. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. 3.5. Przywrócenie funkcjonalności zdegradowanym obiektom zabytkowym. 3.6. Rozwój infrastruktury komunalnej i środowiskowej służącej poprawie jakości życia mieszkańców.	Cel strategiczny 3. TWORZENIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZYJAZNEJ I DOSTOSOWANEJ DO POTRZEB WSZYSTKICH INTERESARIUSZY REWITALIZACJI	- Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami - Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających termomodernizacji	- Powierzchnia nowo zagospodarowanej przestrzeni publicznej. - Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych. - Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do zagospodarowanych przestrzeni publicznych. - Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej. - Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. - Liczba obiektów infrastruktury publicznej objętych modernizacją. - Liczba mieszkańców objętych poprawą bezpieczeństwa i jakości infrastruktury publicznej.
Operacyjny poziom interwencji					
Wiązki projektowe		Problem, który zostanie rozwiązany	Spodziewane efekty		
Projekty społeczne i pozaspołeczne					
Wiązka 1. Podobszar rewitalizacji Ułęż	- Projekt 1 – Zagospodarowanie centrum Ułęża na cele kulturalne i rekreacyjne - Projekt 2 – „Ułęż – historia i kultura” – cykl spotkań integracji międzypokoleniowej - Projekt 10 – Przebudowa budynku Pałacu w Ułężu na siedzibę Urzędu Gminy Ułęż - Projekt 11 – Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Ułężu - Projekt 12 – Przebudowa i modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Ułężu - Projekt 13 – Przebudowa i rozbudowa budynków na terenie Bazy w Ułężu - Projekt 14 – Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Ułęż i Sobieszyn - Projekt 18 – Przebudowa i modernizacja budynków strażnic OSP w Ułężu i Sobieszynie - Projekt 19 – Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Ułężu i Sobieszynie	PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. PS 2 – Odptyw mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej. PI 2 – Degradacja obiektów zabytkowych oraz niewykorzystany potencjał dziedzictwa kulturowego. PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych. PI 4 – Niewystarczająca jakość infrastruktury komunalnej i technicznej wpływającej na jakość życia mieszkańców. PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów	- poprawa jakości życia mieszkańców, - poprawa dostępności i jakości usług publicznych, - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, - zachowanie i wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego, - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych, - zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców, - poprawa jakości środowiska i infrastruktury komunalnej.		

		zieleni oraz przestrzeni publicznych służących rekreacji i integracji mieszkańców.	
Wiązka 2. Podobszar rewitalizacji Sobieszyn	– Projekt 3 – Organizacja Klubu Seniora – Projekt 4 – Adaptacja budynków w obrębie Zespołu Szkół Ogólnokształcących na cele społeczne wraz z zagospodarowaniem terenu – Projekt 5 – Aktywna rodzina – Projekt 6 – Przebudowa zabytkowego budynku szkoły w Sobieszynie oraz dostosowanie budynków Zespołu Szkół im. hr. Kickiego w Sobieszynie do stworzenia nowoczesnej jednostki szkoleniowej – Projekt 7 – Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie – Projekt 8 – Modernizacja placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie – Projekt 15 – Przebudowa/modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego przy ZSO w Sobieszynie – Projekt 16 – Budowa żłobka-przedszkola w miejscowości Sobieszyn – Projekt 17 – Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn – Projekt 14 – Budowa i modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Ułęż i Sobieszyn – Projekt 18 – Przebudowa i modernizacja budynków strażnic OSP w Ułężu i Sobieszynie – Projekt 19 – Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Ułężu i Sobieszynie	PS 1 – Postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa, potrzeba dostosowania infrastruktury i przestrzeni do potrzeb seniorów. PS 2 – Odptyw mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne występujące w części obszaru rewitalizacji. PS 3 – Bezrobocie oraz ograniczone możliwości aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców. PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców oraz potrzeba wzmacniania bezpieczeństwa lokalnego i działań profilaktycznych. PI 1 – Niedostateczna jakość części przestrzeni publicznych oraz braki w infrastrukturze rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej i integracyjnej. PI 2 – Degradacja obiektów zabytkowych oraz niewykorzystany potencjał dziedzictwa kulturowego. PI 3 – Niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz potrzeby poprawy efektywności energetycznej budynków publicznych. PI 4 – Niewystarczająca jakość infrastruktury komunalnej i technicznej. PI 5 – Niewystarczająca jakość i funkcjonalność terenów rekreacyjnych i zieleni.	– poprawa jakości życia mieszkańców, – zwiększenie aktywności społecznej i integracji mieszkańców, – poprawa warunków edukacji, opieki i aktywności seniorów, – poprawa dostępności infrastruktury społecznej i rekreacyjnej, – wzrost atrakcyjności osiedleńczej podobszaru, – poprawa stanu technicznego i funkcjonalności obiektów publicznych, – zachowanie dziedzictwa kulturowego.
Wiązka 3. Obszar rewitalizacji (Sobieszyn, Ułęż, Żabianka)	– Projekt 9 – Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Ułęż: – Projekt 20 – Re-witalizacja społeczna w Gminie Ułęż	PS 2 – Odptyw mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne. PS 5 – Ograniczona integracja społeczna mieszkańców. PI 1 – Niedostateczna jakość przestrzeni publicznych i miejsc integracji. PI 2 – Niewystarczające wykorzystanie walorów kulturowych i przyrodniczych gminy. PI 5 – Niewystarczająca jakość terenów zieleni i przestrzeni rekreacyjnych.	– wzrost aktywności społecznej mieszkańców, – rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych gminy, – wzrost atrakcyjności gminy dla mieszkańców i odwiedzających, – promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, – budowanie tożsamości lokalnej, – poprawa wizerunku obszaru rewitalizacji.
Wiązka 4. Projekty poza obszarem rewitalizacji	– Projekt 21 – Rozbudowa istniejącego Rodzinnego Parku Tematycznego „Las Odkrywców”	PS 2 – Odptyw mieszkańców oraz niekorzystne procesy demograficzne. PI 2 – Niewystarczające wykorzystanie potencjału turystycznego i przyrodniczego gminy. PI 5 – Ograniczona oferta miejsc rekreacji, wypoczynku i integracji mieszkańców.	– zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy, – tworzenie nowych miejsc pracy, – pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości, – wzrost liczby odwiedzających gminę, – rozwój funkcji edukacyjnych, rekreacyjnych i integracyjnych, – pośrednie oddziaływanie na obszar rewitalizacji poprzez wzrost aktywności gospodarczej i społecznej.

Załączniki graficzny: podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

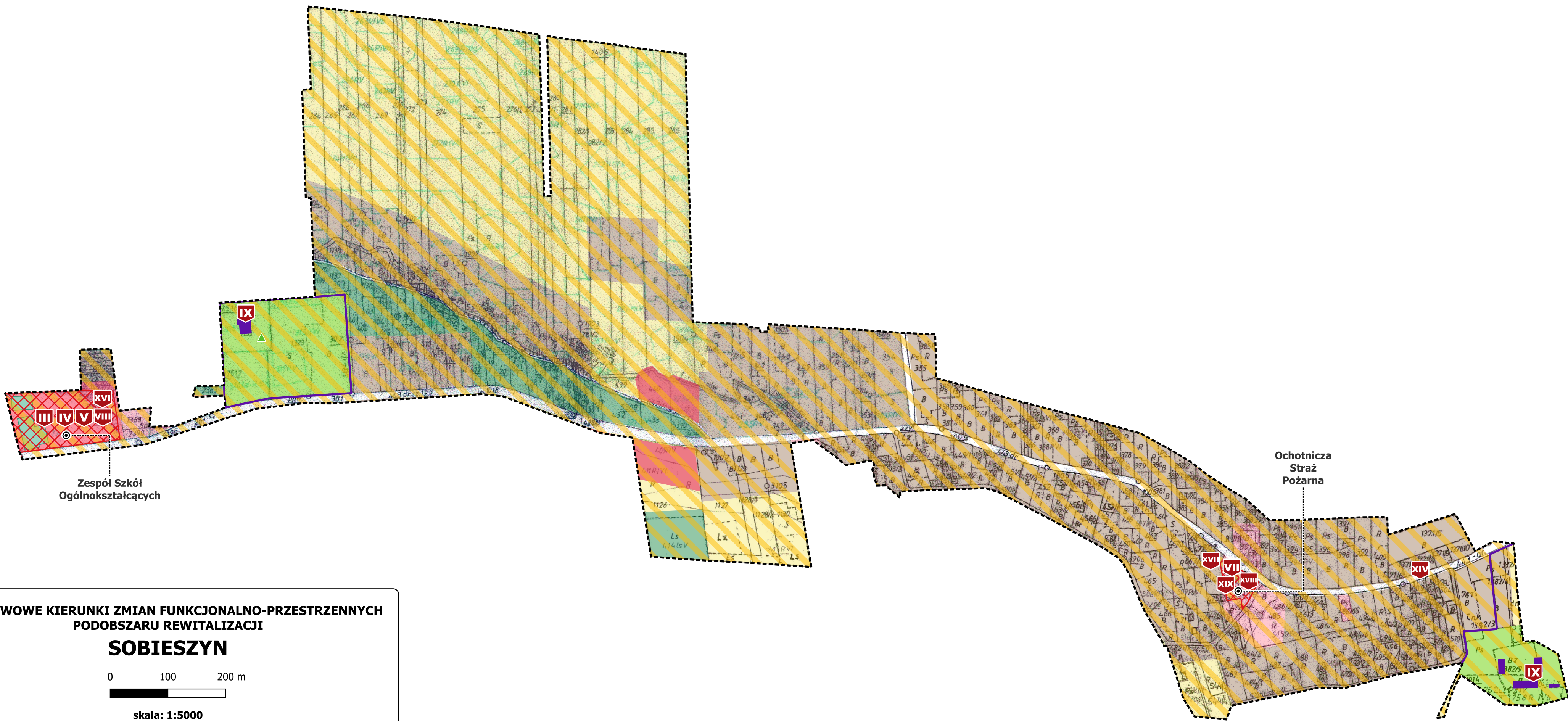

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNICH
PODOB SZARU REWITALIZACJI

ŻABIANKA

0 100 200 m

skala: 1:5000

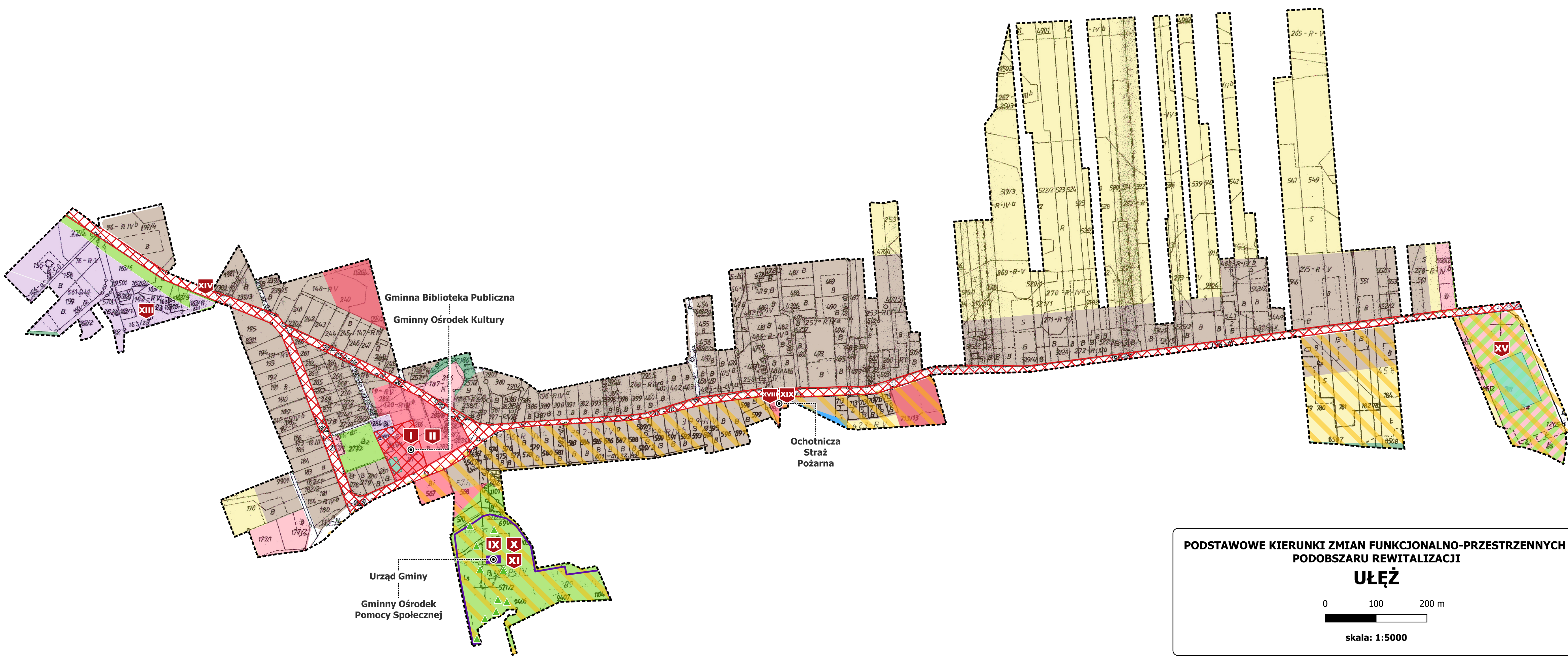

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNICH
PODOB SZARU REWITALIZACJI

SOBIESZYN

0 100 200 m

skala: 1:5000

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNICH
PODOB SZARU REWITALIZACJI

UŁĘŻ

0 100 200 m

skala: 1:5000

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNICH

GMINY UŁĘŻ

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

- I** Zagospodarowanie centrum Uleża na cele kulturalne i rekreacyjne
- II** „Uleż - historia i kultura” – cykl spotkań integracji między-pokoleniowej
- III** Organizacja Klubu Seniora
- IV** Adaptacja budynków w obrębie Zespołu Szkół Ogólnokształcących na cele społeczne wraz z zagospodarowaniem terenu
- V** Aktywna rodzina
- VI** Przebudowa zabytkowego budynku szkoły w Sobieszynie
- VII** Centrum Kultury, Tradycji i Rekreacji w Sobieszynie
- VIII** Modernizacja placu zabaw przy ZSO w Sobieszynie
- IX** Podniesienie znaczenia walorów kulturalno-przyrodniczych i ożywienie turystyczne w gminie Uleż
- X** Przebudowa budynku Pałacu w Uleżu na siedzibę Urzędu Gminy Uleż

- XI** Rewitalizacja Zespołu Parkowego w Uleżu
- XIII** Przebudowa rozbudowa budynków na terenie Bazy w Uleżu
- XIV** Budowa modernizacja oświetlenia drogowego na terenie miejscowości Sobieszyn Uleż
- XV** Przebudowa/modernizacja Gminnego Obiektu Sportowego w Uleżu przy ZSO w Sobieszynie
- XVI** Budowa żłobka-przedszkola w miejscowości Sobieszyn
- XVII** Budowa nowego placu zabaw w miejscowości Sobieszyn
- XVIII** Przebudowa modernizacja budynków strażnic OSP w Sobieszynie i Uleżu
- XIX** Zakup nowych samochodów pożarniczych wraz z wyposażeniem dla OSP w Sobieszynie i Uleżu

Docelowa (uproszczona) struktura funkcjonalno-przestrzenna
wg Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego

- tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej
- tereny usług publicznych
- tereny usług
- tereny produkcyjne, infrastruktury technicznej
- tereny sportu i rekreacji
- tereny zieleni
- tereny lasów i dolesień
- tereny wód otwartych
- tereny upraw rolnych, łąk i pastwisk

- instytucje
- pomniki przyrody
- granica obszaru rewitalizacji
- rewitalizacja przestrzeni publicznych
- budynek wpisany do rejestru zabytków
- obszar wpisany do rejestru zabytków
- SOO Natura 2000
- obszar chronionego krajobrazu
- boiska i place sportowe